

## ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

### ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ Ν'

Παρασκευή 11 Δεκεμβρίου 2020 (απόγευμα)

#### ΘΕΜΑΤΑ

##### A. ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Επί διαδικαστικού θέματος, σελ. 4147, 4148, 4151, 4153, 4160, 4165, 4167, 4168, 4169, 4170, 4172, 4175, 4179, 4180, 4181, 4183, 4188

##### B. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

1. Μόνη συζήτηση και ψήφιση επί του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Οικονομικών: «Κύρωση του Κρατικού Προϋπολογισμού οικονομικού έτους 2021», σελ. 4147 - 4190

2. Κατάθεση σχεδίων νόμων:

Ο Υπουργός Οικονομικών κ. Χρήστος Σταϊκούρας κατέθεσε σήμερα 11/12/2020, βάσει του άρθρου 42, παράγραφος 3, του ν.4701/2020, ΦΕΚ 128Α', τα παρακάτω σχέδια νόμων για: 1) Την κύρωση του Απολογισμού του Κράτους, οικονομικού έτους 2019 και 2) Την κύρωση του Ισολογισμού και των λοιπών χρηματοοικονομικών καταστάσεων της κεντρικής διοίκησης, περιόδου αναφοράς 1/1/2019 έως 31/12/2019, σελ. 4151

#### ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΝΤΕΣ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ Χ., σελ. 4161- 4170  
ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ Ν., σελ. 4147 - 4161  
ΜΠΟΥΡΑΣ Α., σελ. 4175 - 4190

#### ΟΜΙΛΗΤΕΣ

##### A. Επί διαδικαστικού θέματος:

ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ Χ. , σελ. 4165, 4167, 4168, 4169, 4170, 4172  
ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ Ν. , σελ. 4147, 4148, 4151, 4153, 4160  
ΚΑΤΡΙΝΗΣ Μ. , σελ. 4183  
ΛΙΒΑΝΟΣ Σ. , σελ. 4181  
ΜΠΟΥΡΑΣ Α. , σελ. 4175, 4179, 4180, 4181, 4182, 4183, 4188  
ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ Ε. , σελ. 4148, 4153, 4165, 4183

##### B. Επί του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Οικονομικών:

ΑΜΥΡΑΣ Γ. , σελ. 4169, 4170  
ΑΡΒΑΝΙΤΙΔΗΣ Γ. , σελ. 4172  
ΑΡΣΕΝΗΣ Κ. , σελ. 4163, 4164, 4168  
ΑΧΤΣΙΟΓΛΟΥ Ε. , σελ. 4151, 4152, 4153  
ΒΙΛΙΑΡΔΟΣ Β. , σελ. 4160  
ΒΟΥΛΤΕΨΗ Σ. , σελ. 4179, 4180, 4181  
ΚΑΡΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ Ν. , σελ. 4157, 4160  
ΚΑΤΡΙΝΗΣ Μ. , σελ. 4187  
ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ Σ. , σελ. 4181, 4183  
ΛΙΒΑΝΟΣ Σ. , σελ. 4168, 4181, 4182, 4183  
ΛΟΒΕΡΔΟΣ Α. , σελ. 4167  
ΛΟΓΙΑΔΗΣ Γ. , σελ. 4177, 4179  
ΜΑΝΩΛΑΚΟΥ Δ. , σελ. 4174  
ΞΑΝΘΟΣ Α. , σελ. 4181, 4182, 4183  
ΞΕΝΟΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ Μ. , σελ. 4185  
ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Χ. , σελ. 4148, 4151, 4180  
ΣΚΑΝΔΑΛΙΔΗΣ Κ. , σελ. 4154  
ΣΚΥΛΑΚΑΚΗΣ Θ. , σελ. 4182  
ΣΤΑΪΚΟΥΡΑΣ Χ. , σελ. 4152, 4164, 4165, 4166, 4167, 4168  
ΤΣΑΒΔΑΡΙΔΗΣ Λ. , σελ. 4181, 4188  
ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ Ε. , σελ. 4167, 4168, 4179, 4181, 4183  
ΦΙΛΗΣ Ν. , σελ. 4165, 4170, 4172, 4180, 4181  
ΧΗΤΑΣ Κ. , σελ. 4175

# Π Ρ Α Κ Τ Ι Κ Α Β Ο Υ Λ Η Σ

## ΙΗ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ

### ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΜΕΝΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

#### ΣΥΝΟΔΟΣ Β'

#### ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ Ν'

Παρασκευή 11 Δεκεμβρίου 2020 (απόγευμα)

Αθήνα, σήμερα στις 11 Δεκεμβρίου 2020, ημέρα Παρασκευή και ώρα 18.06' συνήλθε στην Αίθουσα των συνεδριάσεων του Βουλευτηρίου η Βουλή σε ολομέλεια για να συνεδριάσει υπό την προεδρία του Α' Αντιπροέδρου αυτής κ. **ΝΙΚΗΤΑ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗ**.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικήτας Κακλαμάνης):** Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αρχίζει η συνεδρίαση.

Εισερχόμαστε στην ημερήσια διάταξη της

#### ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Μόνη συζήτηση και ψήφιση επί του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Οικονομικών: «Κύρωση του Κρατικού Προϋπολογισμού οικονομικού έτους 2021».

Αγαπητοί συνάδελφοι, η συζήτηση επί του Προϋπολογισμού του κράτους θα διεξαχθεί σύμφωνα με το άρθρο 123 του Κανονισμού της Βουλής σε πέντε συνεχείς συνεδριάσεις.

Μετά και τις από 3 και 9 Δεκεμβρίου του 2020 αποφάσεις της Διάσκεψης των Προέδρων προτείνω μετά τις ομιλίες των γενικών και ειδικών εισηγητών, που θα ολοκληρωθούν σήμερα, να υπάρξει ένας πρώτος κύκλος ομιλητών κατά προτεραιότητα με ομιλητές έναν Βουλευτή από κάθε Κοινοβουλευτική Ομάδα. Δηλαδή, κατά προτεραιότητα θα έχουμε έξι εναλλασσόμενους Βουλευτές, έναν από κάθε μία από τις έξι Κοινοβουλευτικές Ομάδες. Αυτό θα ισχύσει αύριο το πρωί. Έτσι θα ξεκινήσουμε.

Στη συνέχεια και για να τηρηθεί κατά το δυνατόν η κατ' αναλογία βουλευτικών εδρών εκπροσώπηση των κομμάτων, προτείνω να καταρτισθεί ένας ενιαίος κατάλογος ομιλητών που θα περιλαμβάνει όλους τους εγγεγραμμένους Βουλευτές σύμφωνα με τους καταλόγους ομιλητών που έχουν αποστείλει στο Προεδρείο οι γραμματείες των Κοινοβουλευτικών Ομάδων. Η εναλλαγή των ομιλητών θα γίνεται κατ' αναλογία της κοινοβουλευτικής δύναμης των κομμάτων.

Οι κύκλοι των ομιλητών θα είναι ως εξής: Κάθε κύκλος θα απαρτίζεται από δώδεκα Βουλευτές δηλαδή, έξι Βουλευτές από τη Νέα Δημοκρατία, τρεις Βουλευτές από τον ΣΥΡΙΖΑ, έναν Βουλευτή από το Κίνημα Αλλαγής, έναν Βουλευτή από το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας. Ο δωδέκατος ομιλητής Βουλευτής που θα συμπληρώνει τον λεγόμενο κύκλο των δώδεκα θα προέρχεται είτε από την Ελληνική Λύση είτε από το ΜέΡΑ25 εναλλάξ, ούτως ώστε να διασφαλίζεται η παρουσία των δύο μικρότερων Κοινοβουλευτικών Ομάδων σε περισσότερες συνεδριάσεις από αυτές που θα εμφανίζονταν αν εκπροσωπούσαν αδιαλείπτως στους πρώτους κύκλους.

Επισημαίνεται ότι η αναλογία αυτή θα τηρείται μέχρι εξαντλήσεως του αριθμού των εγγεγραμμένων από κάθε κόμμα, που σημαίνει ότι στους τελευταίους κύκλους εκ των πραγμάτων η

εναλλαγή θα περιορίζεται στις μεγαλύτερες Κοινοβουλευτικές Ομάδες.

Τυχόν αλλαγές στις σειρές των εγγεγραμμένων ομιλητών θα πρέπει να γίνονται σε εξαιρετικές περιπτώσεις με έγκριση του Προεδρείου και μόνο, με έγγραφο του Γενικού Γραμματέα της Κοινοβουλευτικής Ομάδας που θα απευθύνεται στο Προεδρείο και με την απαραίτητη προϋπόθεση της αμοιβαίας αλλαγής έως τη λήξη της δεύτερης συνεδρίασης, δηλαδή έως το Σάββατο το βράδυ.

Θα καταβάλλουμε και φέτος κάθε προσπάθεια, όπως γίνεται τα τελευταία χρόνια, ώστε να μιλήσουν όλοι οι συνάδελφοι. Αυτό θα καταστεί δυνατόν, αν περιοριζόμαστε όλοι στον χρόνο που δικαιούται ο καθένας και αν οι συνεδριάσεις μας αρχίζουν ακριβώς την ώρα που έχει καθοριστεί από την ημερήσια διάταξη.

Γι' αυτό τονίζω, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι πρέπει να είναι αυστηρότατη η τήρηση του χρόνου και η έναρξη των συνεδριάσεων να γίνεται την ώρα που θα έχει προβλεφθεί. Η αυστηρότητα στην τήρηση του χρόνου δεν αφορά μόνο τους Βουλευτές, αφορά τους Υπουργούς, τους Αναπληρωτές Υπουργούς και τους Υφυπουργούς επίσης.

Όλες οι επόμενες συνεδριάσεις είχαμε αποφασίσει στη Διάσκεψη της 9<sup>ης</sup> Δεκεμβρίου 2020 να αρχίζουν στις 9.00' το πρωί και να ολοκληρώνονται το αργότερο έως τις 22.00' το βράδυ δίχως διακοπή. Προκειμένου, όμως, να διευκολυνθεί η προσέλευση των Βουλευτών με απόφαση του Προέδρου προτείνω οι συνεδριάσεις να αρχίζουν στις 9.30' το πρωί. Επομένως αύριο θα ξεκινήσουμε ακριβώς στις 9.30' το πρωί.

Προτείνω ο χρόνος της ομιλίας των γενικών εισηγητών να είναι είκοσι λεπτά, των ειδικών εισηγητών δώδεκα λεπτά, του Προέδρου της Κοινοβουλευτικής Ομάδας της Νέας Δημοκρατίας και Πρωθυπουργού τριάντα λεπτά, του Προέδρου της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΣΥΡΙΖΑ και Αρχηγού της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης τριάντα λεπτά, των Προέδρων των Κοινοβουλευτικών Ομάδων του Κινήματος Αλλαγής, του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας, της Ελληνικής Λύσης και του ΜέΡΑ25 είκοσι πέντε λεπτά, του αρμόδιου Υπουργού Οικονομικών είκοσι πέντε λεπτά, του αρμοδίου Αναπληρωτή Υπουργού δεκαπέντε, των αρμόδιων Υφυπουργών Οικονομικών δέκα λεπτά, των Υπουργών των άλλων Υπουργείων δέκα λεπτά, των Αναπληρωτών Υπουργών των άλλων Υπουργείων οκτώ λεπτά, των Υφυπουργών των άλλων Υπουργείων επτά λεπτά κατ' ανάλογη εφαρμογή των άρθρων 97 και 123 του Κανονισμού της Βουλής.

Οι Κοινοβουλευτικοί Εκπρόσωποι δικαιούνται να μιλήσουν για δώδεκα λεπτά.

Επίσης, ο χρόνος ομιλίας για τους κατά προτεραιότητα καθώς και για τους εγγεγραμμένους στον κατάλογο ομιλητές θα είναι

επτά λεπτά.

Με ομόφωνη απόφαση της Διάσκεψης των Προέδρων της 9-12-2020 οι ανωτέρω χρόνοι θα τηρηθούν αυστηρά, προκειμένου να μπορέσουν να μιλήσουν όσο το δυνατόν περισσότεροι εγγεγραμμένοι ομιλητές.

Σας υπενθυμίζω ότι για λόγους υγειονομικής προστασίας οι ομιλητές θα πρέπει να εξέρχονται της Αιθούσης μετά την ολοκλήρωση της ομιλίας τους. Σε κάθε περίπτωση δεν επιτρέπεται να βρίσκονται εντός της Αιθούσης άνω των πενήντα Βουλευτών. Την Τρίτη 15-12-2020 το βράδυ οι πενήντα Βουλευτές που επιτρέπεται να είναι παρόντες λόγω των αρχηγών θα ψηφίσουν ηλεκτρονικά και οι διακόσιοι πενήντα θα ψηφίσουν με επιστολική ψήφο.

Τέλος, προτείνω η σημερινή συνεδρίαση να λήξει μετά τις ομιλίες και των δώδεκα ειδικών εισηγητών.

Συμφωνεί το Σώμα;

**ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:** Μάλιστα, μάλιστα.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικήτας Κακλαμάνης):** Συνεπώς το Σώμα συμφωνήσε ομοφώνως.

**ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ:** Κύριε Πρόεδρε, με συγχωρείτε, θα ήθελα να κάνω μια ερώτηση. Την Τρίτη τι ώρα θα αρχίσει η συνεδρίαση; Το είπατε και δεν το άκουσα;

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικήτας Κακλαμάνης):** Την Τρίτη το πρωί θα αρχίσει στις 9.30'. Απλά να ξέρετε, σας το λέω τώρα έξω από αυτά που είχα να σας πω εισαγωγικά, ότι ομοφώνως η Διάσκεψη των Προέδρων απεφάσισε, προκειμένου να μη φτάσουμε στις δώδεκα τα μεσάνυχτα, γύρω στη μία με δύο το μεσημέρι να αρχίσουν ανάστροφα οι τοποθετήσεις των αρχηγών των κομμάτων.

**ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ:** Εγώ, κύριε Πρόεδρε, έχω άλλη ενημέρωση. Δεν συμφωνήσαμε εμείς σε αυτό.

Εμείς προτείνουμε να ακολουθήσουμε τη διαδικασία που έγινε και στην πρόταση μομφής, δηλαδή να αρχίσουν οι τοποθετήσεις των αρχηγών των κομμάτων στις 16.00' για να μιλήσουν περισσότεροι Βουλευτές. Θεωρώμε ότι είναι πιο σωστό. Δεν βλέπω τον λόγο. Δεν ήταν ομόφωνο.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικήτας Κακλαμάνης):** Κύριε Τσακαλώτο, θα σας πω.

Η κ. Γεροβασιλή εισηγήθηκε να αρχίσουμε 14.00' με 15.00'. Τελικά ο Πρόεδρος επέμενε και όταν ελήφθη η απόφαση δεν άκουσα να διατυπωθεί ένσταση. Αλλά δεν είναι εκεί το θέμα. Θέλετε κατά πλειοψηφία; Κατά πλειοψηφία δεν χάλασε ο κόσμος.

Απλά ο λόγος που αρχίζουμε νωρίτερα, για να έχουμε τελειώσει στις δώδεκα τα μεσάνυχτα, είναι ότι λόγω της επιστολικής ψήφου διακοσίων πενήντα Βουλευτών ο χρόνος που χρειάζεται από τις υπηρεσίες για να περαστούν στο σπλάχνο οι διακόσες πενήντα επιστολικές ψήφοι είναι τουλάχιστον δύο ώρες, η κ. Περιφάνου μού λέει και παραπάνω. Για αυτόν τον λόγο αρχίζουμε νωρίτερα, ώστε να έχει περαιωθεί η συνεδρίαση άσχετα αν εμείς θα έχουμε τελειώσει ως Βουλευτές γύρω στις δώδεκα τα μεσάνυχτα. Αλλιώς θα πηγαίναμε μετά τις δώδεκα τα μεσάνυχτα.

Μετά τις διευκρινίσεις, όπου κρατάτε, βέβαια, τις ενστάσεις σας, κύριε συνάδελφε -δεν θα τσακωθούμε γι' αυτό τώρα- καλείται στο Βήμα ο γενικός εισηγητής της Νέας Δημοκρατίας, κ. Χαράλαμπος Παπαδημητρίου.

**ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ (ΜΠΑΜΠΗΣ) ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το άρθρο 79 του Συντάγματος προβλέπει πως όλα τα έσοδα και έξοδα του κράτους πρέπει να αναγράφονται στον ετήσιο Προϋπολογισμό. Καλούμαστε λοιπόν, κυρίες και κύριοι Βουλευτές, να εγκρίνουμε ή, για όσους το επιλέξουν, να απορρίψουμε τη νομιμότητα της Κυβέρνησης, δηλαδή των Υπουργείων, των περιφερειών, των οργανισμών και των δήμων, να πραγματοποιούν τις δαπάνες που έχει περιλάβει ο Υπουργός Οικονομικών στον Προϋπολογισμό για το έτος 2021.

Ταυτοχρόνως, όπως είναι λογικό, πρέπει να απαντήσουμε αν συμφωνούμε στην επιβολή και την κατανομή συγκεκριμένων φόρων επί των εισοδημάτων που θα δημιουργήσει η οικονομία στους επόμενους δώδεκα μήνες. Η Κοινοβουλευτική Ομάδα της Νέας Δημοκρατίας, κατόπιν των συζητήσεων που έγιναν στην αρμόδια Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων της Βουλής των Ελλήνων, θα υπερψηφίσει τον υπό συζήτηση Προϋπολογισμό.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, διανύουμε μια πρωτόγνωρη περίοδο της ανθρώπινης ιστορίας. Ευτυχώς, δεν ζήσαμε παρόμοιου μεγέθους υγειονομική καταστροφή για έναν αιώνα. Κανείς δεν είχε προβλέψει το μέγεθος της πανδημίας που προκαλεί η εύκολη και ταχύτατη διάδοση του COVID-19. Οι πολλοί από εμάς δεν είχαμε σαφή αντίληψη ότι η επιστήμη, ενώ βεβαίως γνωρίζει καλά την απειλή των ιώσεων, αφού άλλωστε συνοδεύουν την εμφάνιση και εξέλιξη της ίδιας της ζωής, δεν διαθέτει άμεση λύση στις επιδημίες.

Το κύριο και παντοτινό μέτρο είναι η ατομική και συλλογική προφύλαξη, η ενδυνάμωση επειγόντως του υγειονομικού δυναμικού, η αναστολή κοινωνικών και οικονομικών δραστηριοτήτων και, δυστυχώς, η καρτερικότητα απέναντι στις αναπόφευκτες ανθρώπινες απώλειες, μέχρις ότου η ελεύθερη επιστημονική έρευνα και οι φαρμακευτικές εταιρείες βρουν εμβόλιο και φάρμακα που θα περιορίσουν τις επιπτώσεις και θα επιτρέψουν στην κοινωνία να βάλει πάλι μπροστά τις μηχανές της οικονομίας.

Θρηνούμε ήδη, εδώ στον τόπο μας την απώλεια τριών χιλιάδων τριακοσίων εβδομήντα συνανθρώπων μας, στην Ευρώπη τετρακοσίων εξήντα χιλιάδων και στον κόσμο όλο ενός εκατομμυρίου πεντακοσίων εβδομήντα χιλιάδων. Απέναντι σε αυτή την ζοφερή πραγματικότητα, θα περίμενε κανείς να υπάρξει κατευνασμός των αντιπαραθέσεων, που τόσο εύκολα ευδοκμούν στην Γ' Ελληνική Δημοκρατία. Σε όλη την Ευρώπη, οι πολίτες υποστηρίζουν τις προσπάθειες των κρατών τους και, τελικά, των κυβερνήσεων τους. Πουθενά, προφανώς, τα κόμματα της αντιπολίτευσης δεν σωπαίνουν, με την εξαίρεση των ακραίων λαϊκιστών, οι οποίοι έτσι κι αλλιώς μιλάνε χωρίς να ακούγονται. Πουθενά, όμως, δεν κηρύσσουν τη διχόνοια, δεν φέρνουν την καταστροφή. Πολιτεύονται με ενσυναίσθηση των ευθυνών τους και των δυνατοτήτων της κάθε μιας χώρας.

Αυτό συμβαίνει σε όλα τα ευρωπαϊκά κράτη, όπως δείχνει σχετική έρευνα, που μας υπενθύμισε μόλις τις προάλλες έμπειρος αναλυτής του ευρωβαρόμετρου και δημοσιεύθηκε στην έγκυρη εφημερίδα «ΤΑ ΝΕΑ». Καταθέτω το σχετικό έγγραφο, για να είναι σε όλους γνωστό.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Χαράλαμπος (Μπάμπης) Παπαδημητρίου καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Προφανώς, με αυτή την συμπαρατάξη άμυνας δεν συμφωνεί το κόμμα της Αξωματικής Αντιπολίτευσης και γι' αυτό δεν βρήκε ούτε μια φορά έναν καλό λόγο να υποστηρίξει τη συλλογική προσπάθεια. Η ολιγάριθμη προεδρική ομάδα, που κουμαντάρει τα πράγματα στην Κοινοβουλευτική Συμπεριφέρεια και με μην έμαθε τίποτε ούτε από τον πόνο και τη ζημιά που προκάλεσε το 2015 ούτε από τις εμπειρίες των χιλίων εξακοσίων είκοσι ημερών που κατέλαβε τα κυβερνητικά έδρανα. Παραμένει οπαδός του δόγματος της καταστροφής. Λοιδορεί τις προσπάθειες των πολλών στο σύστημα υγείας, στον τουρισμό, στο εμπόριο, στις βιομηχανίες, στην εστίαση, στις συγκοινωνίες, όλους όσους δίνουν μάχες, για να μείνουμε όρθιοι και ασφαλείς.

Δεν κερδίσαμε όλες τις μάχες των δέκα προηγούμενων μηνών. Χάσαμε ανθρώπους, χάσαμε ευκαιρίες. Δεν χάσαμε όμως την ψυχή μας, το αίσθημα καθήκοντος, το κουράγιο. Και γι' αυτό κερδίζουμε, μέχρι στιγμής, τη μεγάλη μάχη: Προστατεύουμε την κοινωνία. Μένει όρθιο το σύστημα υγείας, θεραπεύονται οι περισσότεροι που ασθενούν λόγω του κορωνοϊού.

Η Ελλάδα παραμένει μεταξύ εκείνων των κρατών που εφαρμόζουν αυστηρότατους περιορισμούς και έχουν λιγότερα κρούσματα COVID-19 συγκριτικά προς άλλα κράτη, όπως δείχνουν, και πάλι, τα στοιχεία, τα οποία έχουμε υπολογίσει και θέλουν πολλή προσοχή, προτού μιλήσουμε, για να δούμε πού ακριβώς βρίσκμαστε. Τα καταθέτω στα Πρακτικά.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Χαράλαμπος (Μπάμπης) Παπαδημητρίου καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Παρά ταύτα, η καταστροφή της οικονομίας, που προκαλείται ακόμη και όταν η διάδοση της ασθένειας παραμένει υπό περιο-

ρισμό δεν μπόρεσε να αποφευχθεί. Πληρώνουμε το τίμημα. Τα εμβόλια που έρχονται, τα φάρμακα, που θα έρθουν κι αυτά, μας επιτρέπουν να ελπίζουμε πως μόλις επιστρέψουμε στην κανονικότητα, θα έχουμε την ευκαιρία να δουλέψουμε σκληρά και να καλύψουμε τη ζημιά που υφιστάμεθα.

Κι ενώ η χώρα κινείται με ρεαλισμό και σύνεση, ο κ. Τσίπρας ζήτησε βιαστικά, με το πρώτο κύμα της επιδημίας, να μοιράσει το κράτος 30 δισεκατομμύρια και βάλε, και να περιμένουμε μέχρι να εξαφανιστεί ο ιός. Από τότε πάντως, η Αξιωματική Αντιπολίτευση δεν έχει επικαιροποιήσει τις προτάσεις της ούτε εξηγήσει με ποια στοιχεία αμφισβητεί την πραγματική δαπάνη των 24 δισεκατομμυρίων που έχει ήδη γίνει. Ούτε κατανοεί κανείς γιατί δεν θα υπερψηφίσει την ειδική δαπάνη των 7 δισεκατομμυρίων που έχει εγγραφεί στον Προϋπολογισμό του 2021 για τον ίδιο σκοπό, στα οποία, κατά την εκτίμησή μου είναι πιθανόν να προστεθούν ακόμη 3, ίσως και 4 δισεκατομμύρια, αν η πανδημία δεν έχει υποχωρήσει ριζικά μέχρι τα τέλη της άνοιξης.

Να σας δώσω παραδείγματα, για να κατανοήσετε το μέγεθος της αγνωμοσύνης που επιδεικνύει η Αξιωματική Αντιπολίτευση στην προσπάθεια της πολιτείας, δηλαδή των φορολογουμένων πολιτών, να περιοριστούν οι επιπτώσεις που έχει η πανδημία και ο εγκλεισμός στους εργαζομένους και ειδικά στους μισθωτούς.

Πρώτο παράδειγμα: Ειδική μελέτη, που έγινε από τον καθηγητή Μπετχέρμαν του Πανεπιστημίου της Οτάβα στον Καναδά και τον οικονομολόγο Τεσταβέρδε της Παγκόσμιας Τράπεζας έδειξε ότι η Ελλάδα αποτελεί παράδειγμα προς μίμηση στον τρόπο με τον οποίο οργάνωσε την προστασία της απασχόλησης και των εισοδημάτων που αλλιώς θα χανόντουσαν. Ο τίτλος της μελέτης τα λέει όλα: «Πώς να προστατευθούν οι θέσεις εργασίας από τον COVID-19. Τι μας διδάσκει η εμπειρία της Ελλάδας».

Το υπενθυμίζω, αν και ο κ. Σταϊκούρας το έχει ήδη καταθέσει στην επιτροπή, όταν συζητούσαμε.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Χαράλαμπος (Μπάμπης) Παπαδημητρίου καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Δεύτερο: Τα στοιχεία απασχόλησης που ανακοίνωσε μόλις χθες η Στατιστική Αρχή δείχνουν ότι, όπως σωστά συμπεραίνουν οι προηγούμενοι αναλυτές που ανέφερα, η ανεργία μειώθηκε τον Σεπτέμβριο στο 16,1%. Είχε ανέβει στο 18% τον Ιούνιο. Χωρίς, μάλιστα, την εποχική διόρθωση, η μείωση είναι εντυπωσιακή.

Τρίτο στοιχείο: Μελέτη της EUROSTAT, αν και δεν μπορεί να θεωρηθεί απολύτως ασφαλή στα πάντα, γιατί γίνεται στη βάση μαθηματικών εκτιμήσεων που βρίσκονται ακόμα σε πειραματικό στάδιο, έδειξε ότι οι επιδοτήσεις εργασίας που οργάνωσε η Ελλάδα διόρθωσαν εντυπωσιακά τα εισοδήματα των χαμηλότερα αμειβόμενων μισθωτών. Έχουμε την τρίτη καλύτερη επίδοση, αμέσως μετά τη Γαλλία. Όπως αναφέρεται στη μελέτη, «Η Κροατία, η Γαλλία, η Ελλάδα, το Λουξεμβούργο, η Σλοβενία και η Σλοβακία πέτυχαν τη μεγαλύτερη διόρθωση των απωλειών εισοδήματος για τους χαμηλόμισθους, μέσω των προγραμμάτων αποζημίωσης μισθολογικών μειώσεων, από περίπου έξι έως πάνω από δέκα ποσοστιαίες μονάδες». Μικρότερη, βεβαίως, είναι η διόρθωση στα υψηλότερα εισοδήματα, επειδή σε αυτές τις κατηγορίες ήταν λιγότεροι εκείνοι που έμειναν χωρίς δουλειά ή που αποκλείστηκαν από την εργασία τους.

Δείτε με προσοχή παρακαλώ τη μελέτη -και θα την καταθέσω και το σχετικό διάγραμμα, αριθμός 14 στη σελίδα 10, ειδικά εσείς, κύριε Τσακαλώτο, γιατί εμφανιστήκατε χθες δημοσίως επιλεκτικός και απρόσεκτος στην επιλογή των στοιχείων σας, όπως συνήθως βεβαίως, διότι -και θα ήθελα να σας παρακαλέσω- δεν είναι αυτός ο τρόπος, για να κερδίσετε την εκτίμησή μου, ως οικονομολόγος. Όχι βεβαίως, ότι σας χρειάζεται. Εννοείται, ως οικονομολόγος, γιατί ως άνθρωπο σας απολαμβάνω για ο χούμορ σας.

Μπορεί αυτά να συμβαίνουν μεταξύ όσων ασχολούνται με το τι γράφει το «THE SOCIALIST», παρακαλώ, όμως, να το αποφεύγετε, όταν απευθύνεστε στη Νέα Δημοκρατία. Τα υπόλοιπα εδώ στην Αίθουσα, γιατί προσωπικά δεν προλαβαίνω να παρακολουθώ τα blogs των λικβινταριστών στο κόμμα του κ. Τσίπρα.

Καταθέτω τη μελέτη στα Πρακτικά.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Χαράλαμπος (Μπάμπης) Παπαδημητρίου καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Γενικότερα άλλωστε, πρώην Υπουργοί αναλώνουν την όποια εμπειρία κρατικής διαχείρισης απέκτησαν στην αμφισβήτηση της προσπάθειας της κοινωνίας, του κράτους και των πολιτών. Τα βάζουν, για παράδειγμα, με τα επίσημα στοιχεία, προφανώς, επειδή αποδεικνύουν ότι οι χρηματικές ανάγκες του συστήματος υγείας, καλύπτονται αμέσως, πλήρως και συνεχώς. Ζήλο δείχνουν μόνο όταν καλλιεργούν αμφιβολίες για τις αποφάσεις των επιδημιολόγων, όπως το έπραξαν πρόσφατα με την ύπουλη αμφισβήτηση της πολύτιμης δουλειάς που κάνει ο Εθνικός Οργανισμός Δημόσιας Υγείας. Είναι κι αυτό μια απόδειξη, γιατί χρειάζεται να αλλάξουμε το σύστημα ασφάλισης έναντι των κινδύνων υγείας.

Οι πολίτες πληρώνουν κάθε χρόνο γύρω στα 15 δισεκατομμύρια μέσω εισφορών, φόρων και απευθείας από το εισόδημά τους. Με αυτό το ποσό, αν τα νοσοκομεία μας γίνουν υπεύθυνα και αυτόνομα στην οικονομική και ιατρική διαχείριση, αν τιμολογηθούν σωστά οι υπηρεσίες και τα υλικά και αν βεβαίως αναπτυχθεί παράλληλα η ιδιωτική ασφάλιση, η οποία σήμερα πληρώνει μόλις το 4,5% αυτής της δαπάνης, η δημόσια υγεία θα κόστιζε λιγότερα στον πολίτη και θα του προσέφερε περισσότερα.

Πρόσφατα, η Ελληνική Στατιστική Αρχή δημοσίευσε τα οριστικά στοιχεία για το εθνικό εισόδημα των τελευταίων ετών.

Αποδείχτηκε λοιπόν ότι:

Πρώτον, μεταξύ των στοιχείων που χρησιμοποιεί ο Πρόεδρος του ΣΥΡΙΖΑ, όταν μιλά για «ύφεση Μητσοτάκη» και της πραγματικότητας υπάρχει διαφορά δέκα δισεκατομμυρίων ευρώ, τα οποία κάπου «έχασε» ο κ. Τσίπρας, σίγουρα, όμως, κέρδισαν οι πολίτες.

Δεύτερον, στην περίοδο 2015 - 2018, η ζώνη του ευρώ αύξησε το ΑΕΠ της κατά οκτώ εκατοστιαίες μονάδες, ενώ εμείς μόλις κατά 2%, στο των άλλων χωρών. Εδώ είναι και ο πίνακας με τις σχετικά απλές αριθμητικές πράξεις. Τον καταθέτω για τα Πρακτικά.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Χαράλαμπος (Μπάμπης) Παπαδημητρίου καταθέτει για τα Πρακτικά τον προαναφερθέντα πίνακα, ο οποίος βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Τρίτον, όταν παρέλαβαν τη διακυβέρνηση οι συνάδελφοι της Αξιωματικής Αντιπολιτεύσεως, η χώρα βρισκόταν σε τροχιά ανάκαμψης και αυτό είναι πλέον αποδεδειγμένο τρις από τη στατιστική. Η οικονομία είχε κατορθώσει να βγει από μια εξαιρετικά υποχρεωτικών διορθώσεων και ύφεσης και να κλείσει το 2014 με άνοδο κατά 0,7%.

Αν η Ελλάδα είχε συνεχίσει στον δρόμο της ομαλής εξόδου από το δεύτερο μνημόνιο και δεν εμπιστευόταν τις τύχες της εις χείρας Τσίπρα- Καμμένου - Βαρουφάκη, η κατάσταση του κράτους, της οικονομίας, των πολιτών και των επιχειρήσεων θα ήταν πολύ καλύτερη, όταν ήρθε το κτύπημα του COVID. Παράδειγμα, οι ελληνικές τράπεζες θα είχαν ενταχθεί στη νομισματική χαλάρωση, το περίφημο QE της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, μαζί με τα άλλα μέλη της Ευρωζώνης.

Γνωρίζουμε σήμερα πως το μόνο που απασχολούσε την άνοιξη του 2018 τους κ.κ. Τσίπρα και Τσακαλώτο ήταν να μας επιτρέψουν οι θεσμοί να διαθέσουν τμήμα της υπερφορολόγησης των πολιτών για ψηφοθηρικούς σκοπούς. Δυστυχώς οι Ευρωπαίοι, υπό την εκλογική πίεση που ασκούσε στη Γερμανία το μεταναστευτικό, συμμετείχαν σε αυτόν τον ντροπιαστικό για την ευρωπαϊκή ιδέα συμβιβασμό.

Είναι πολλά αυτά που χάθηκαν αυτή την περίοδο και αυτά τα χρόνια στα οποία αναφέρθηκα. Είναι μεγάλη η ζημιά που έγινε. Ελαστικές εκτιμήσεις την υπολογίζουν μεγαλύτερη από 100 δισεκατομμύρια. Και σε τελευταία ανάλυση, είναι καταθλιπτικό να τα θυμόμαστε.

Όλα τούτα όμως πρέπει να μας πείθουν, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πως όταν έχεις μια ευκαιρία, όπως είχαμε το 2014, δεν



την αφήνεις να περνά ανεκμετάλλευτη.

Από τον πάτο στον οποίο φτάσαμε το καλοκαίρι του 2015, όταν ο δείκτης του οικονομικού κλίματος μειώθηκε στις 79 μονάδες, που είναι το χαμηλότερο σημείο μετά το 2000, μέχρι τέτοια εποχή το 2018, όταν η αγορά πίστεψε στην επερχόμενη πολιτική αλλαγή και ξεκίνησε μικρή και αρχικώς ασταθής βελτίωση, η χώρα πήγε στην κόλαση και επέστρεψε. Με το αποτέλεσμα των ευρωεκλογών η Ελλάδα πήρε γρήγορα τα πάνω της και ο κ. Τσίπρας δραπέτευσε, επιτυχώς, οφείλω να ομολογήσω. Μέχρι να εμφανιστεί η επιδημία, τον Φεβρουάριο του 2020, ο δείκτης εμπιστοσύνης είχε φτάσει στο 113, που είναι το καλύτερο επίπεδο του δείκτη οικονομικού κλίματος, δηλαδή εμπιστοσύνης, από το 2001.

Και για να το θυμόμαστε, μήπως το ψάξει κάποιος, το καταθέτω στα Πρακτικά.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Χαράλαμπος (Μπάμπης) Παπαδημητρίου καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Οι προοπτικές ήταν άριστες, παρά τη σοβαρή ανάσχεση της οικονομικής δραστηριότητας στη ζώνη του ευρώ, η οποία συμπαρέσυρε αρνητικά και τη χώρα μας βεβαίως. Μόνον η ηγετική ομάδα του ΣΥΡΙΖΑ δεν βλέπει τα πραγματικά στοιχεία, επιμένω. Είχαμε επισημάνει στους οικονομολόγους της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης να μην παροτρύνουν τον Πρόεδρό τους να μιλά για «ύφεση Μητσοτάκη».

Δείτε πόσο έξω έπεσε:

Σε συζήτηση της Ολομέλειας, εδώ, στις 12 Ιουνίου, ο κ. Τσίπρας πήρε το γνωστό σοβαροφανές ύφος και μας κούνησε το δάκτυλο, λέγοντας: «Παραλάβετε μια οικονομία να τρέχει τον Ιούλιο του 2019 με ρυθμό 2,8%». Πρώτο λάθος: Το τρίτο τρίμηνο του 2019 πηγαίναμε με 1,2%, παρά την ιστορικά καλύτερη χρονιά που πέτυχε ο τουρισμός.

Ισχυρίστηκε ακόμη ότι: «Το τέταρτο τρίμηνο του 2019 η Ελλάδα ήταν η χώρα με τη χειρότερη επίδοση των είκοσι επτά, με -0,7%». Δεύτερο λάθος και αυτό. Συνεχίζαμε τότε με 1,2%, όσο ακριβώς και η Ευρώπη των είκοσι επτά.

Είπε επίσης το εξής: «Ήδη από το πρώτο τρίμηνο του 2020 είχαμε ύφεση 0,9%». Λάθος κι αυτό. Το πρώτο τρίμηνο διατηρήθηκε άνοδος κατά 0,4%.

Μόνον με τις τρεις αυτές αναφορές, ο κ. Τσίπρας κατάφερε να πέσει έξω κατά πέντε ολόκληρες εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ, που αναλογούν στα σχεδόν δέκα δισεκατομμύρια, όπως ανέφερε λίγο πριν.

Είναι προφανές πως όταν πρόκειται για αριθμούς και γεγονότα, ο κ. Τσίπρας εκδηλώνει την εμμονή του στην μανιοκαταθλιπτική καταστροφολογία, μία κατάσταση που συχνά εκδηλώνεται, δυστυχώς, στον κόσμο της ντεμέκ Αριστεράς. Με τον ίδιο τρόπο, την δογματική προσήλωση στη μιζέρια και πολιτική επιμονή στην γκρίνια, αντιμετωπίζει και την εξέλιξη της πανδημίας στη χώρα μας.

Εμείς οι φιλελεύθεροι προσαρμόζουμε τις πολιτικές μας, όταν το απαιτεί η πραγματικότητα των αριθμών και των δυσκολιών που διανύουμε, ώστε να εργαζόμαστε προς το συμφέρον της κοινωνίας και όχι της ιδεολογίας.

Είναι σε όλους προφανές ότι καμμία πρόβλεψη δεν μπορεί να γίνει με την απαιτούμενη ακρίβεια για την τροπή που θα πάρει η πανδημία και ότι τελικά θα επηρεαστεί η οικονομία για ολόκληρο το 2021, ακόμη και για το 2022. Ποιος μπορεί να προβλέψει με ακρίβεια εβδομάδας πότε θα ανοίξει, και μάλιστα με ασφάλεια, κάθε μια ευρωπαϊκή οικονομία; Πόσοι εργαζόμενοι, πόσοι εύαλτοι συμπολίτες, πόσες επιχειρήσεις θα συνεχίσουν να χρειάζονται τη βοήθεια του κράτους;

Ο Προϋπολογισμός συντάχθηκε με το πιθανότερο σενάριο, που στηρίζεται στην ελπίδα ότι στα τέλη της άνοιξης θα σημειωθεί θετική τροπή. Κατά τη συζήτηση στην Επιτροπή Οικονομικών είχα επισημάνει ότι ένας υψηλός στόχος αύξησης του προϊόντος μέσα στο 2021 αντανάκλασε τη θέληση της Κυβέρνησης να κάνει ό,τι χρειαστεί προκειμένου να επιτύχουμε μια γοργή ανάκαμψη. Από τότε, το Υπουργείο Οικονομικών, μαζί με

όλους σχεδόν τους αναλυτές, συνέκλιναν στην συγκρατημένη εκτίμηση για αύξηση του ΑΕΠ κατά 4,8%. Θέλω να πιστεύω ότι, αναλόγως με την επίδοση του τουρισμού το επόμενο καλοκαίρι, μπορούμε να πάμε πολύ καλύτερα.

Είναι σωστό, όσο και απαραίτητο, πως το κράτος θα συνεχίσει να παρεμβαίνει δυναμικά, ορίζοντα αλλά και κλαδικά, για μακρό ακόμη χρονικό διάστημα, ίσως στο βάθος του 2022. Ζούμε μια βαθιά ανατροπή του δόγματος που επικράτησε στην Ευρώπη και οδήγησε σε ασφυκτικές δημοσιονομικές πολιτικές. Η σημαντική αυτή αναθεώρηση πραγμάτων και ισορροπιών ξεκίνησε πριν την πανδημία, όταν η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα ανέλαβε να διευκολύνει νομισματικά την έξοδο από την χρηματοπιστωτική κρίση. Η πρωτοβουλία εκείνη πέτυχε τον σκοπό της και γι' αυτό βλέπετε ότι ακόμη τώρα συνεχίζεται και μόλις χτες ενισχύθηκε.

Η πανδημία υποδεικνύει την ανάγκη μιας νέου τύπου συνεργασίας μεταξύ δημοσιονομικής και νομισματικής πολιτικής, προκειμένου να αντιμετωπίσουν οι κοινωνίες μας τις πληγές στο κρίσιμο ζήτημα των ανισοτήτων και της φτώχειας. Από την αλλαγή αυτή η Ελλάδα έχει μόνο να κερδίσει, όπως πολύ καλά περιγράφεται στην έκθεση Πισσαρίδη.

Διαπιστώνω τη μεγάλη απογοήτευση όσων επιμένουν να αντιπολιτεύονται εκ του προχείρου, βλέποντας παντού φανταστικές ιστορίες με ακραίους νεοφιλελεύθερους. Όμως, ο Προϋπολογισμός κινείται χωρίς κομματικές παρωπίδες. Είναι το πρώτο βήμα για τη διατύπωση και εφαρμογή της Νέας Οικονομικής Πολιτικής, ικανής να βγάλει οριστικά την Ελλάδα από την υπερδεκαετή βύθιση που προκάλεσαν η χρηματοοικονομική αναταραχή του 2009, η κρίση χρέους το 2010 - 11, το ανεύθυνο δημοψήφισμα του 2015, η οπισθοδρομική στασιμότητα του 2016-18 και τώρα, δυστυχώς, η επιδημία του COVID. Η νέα αυτή πολιτική παίρνει τη σκυτάλη των θετικών προσπαθειών που έγιναν στις αντίξοες συνθήκες της περιόδου 2012 - 14 και στην αναβάπτιση των ελπίδων το 2019, που διατηρήθηκαν και διατηρούντο μέχρι το πρώτο τρίμηνο του 2020.

Χρειαζόμαστε όμως στιβαρά εργαλεία πολιτικής και ρεαλιστική ενσυναίσθηση των δυσκολιών. Ο Προϋπολογισμός που εξετάζουμε είναι ένα τέτοιο εργαλείο, το πιο άμεσο. Το επίπεδο των κρατικών δαπανών, που είναι ένα από τα υψηλότερα -δεν έχω βρει υψηλότερο τα τελευταία πολλά χρόνια, πλην κάποιων που υπήρχαν πολλά λεφτά για ξόδεμα- τα 67,2 δισεκατομμύρια, διατηρεί το σύνολο των κοινωνικών επιδομάτων, των συντάξεων και των αμοιβών του κράτους, ενώ προσθέτει όσα χρειάζονται για την αντιμετώπιση της υγειονομικής κρίσης. Και το κάνει αυτό με ταυτόχρονη μείωση φόρων, επιλογή που αποτελεί στοίχημα για τη φορολογική διοίκηση η οποία θα χρειαστεί να αποδείξει ότι είναι ικανή να φέρει λαμπρά αποτελέσματα στον περιορισμό της φοροδιαφυγής, παρά τη μείωση των φορολογικών εσόδων σε 47,8 δισεκατομμύρια. Προφανώς δημιουργείται σημαντικό έλλειμμα ύψους 14,7 δισεκατομμυρίων και, μετά την αφαίρεση των τόκων, πρωτογενές άνοιγμα ίσο με το 3,88% του ΑΕΠ, σύμφωνο με τη μεθοδολογία της ενισχυμένης εποπτείας. Η κάλυψη όμως του ελλείμματος θα γίνει από τις αγορές και δεν αναμένεται να συναντήσει δυσκολίες, όπως φάνηκε ακόμη και προχθές με τη δημοπράσια εντόκων γραμματίων πενήντα δύο εβδομάδων.

Τα δύο άλλα εργαλεία μακροοικονομικής πολιτικής, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι: Πρώτον, το Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, που στηρίζεται στην ιστορική αντίδραση της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην πανδημία και θα φέρει στην χώρα μας κεφάλαια 31,5 δισεκατομμυρίων, τα 19,5 ως επιχορήγηση, σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα τριών έως πέντε ετών, τα οποία προστίθενται στα σχεδόν 40 δισεκατομμύρια του ΕΣΠΑ 2021 - 2027.

Δεύτερον, το σχέδιο ανάπτυξης, γνωστό ως έκθεση Πισσαρίδη, που αναπτύσσει μια πιο μακροπρόθεσμη προοπτική, κωδικοποιεί σε ρεαλιστική βάση τις βασικές μεταρρυθμίσεις οι οποίες μπορούν να κάνουν την Ελλάδα να παίξει σε ανώτερη κατηγορία κρατών.

Όπως γνωρίζετε, και τα δύο αυτά σχέδια είναι ανοικτά προς συζήτηση. Δυστυχώς, κυρίες και κύριοι της Αντιπολίτευσης, όχι μόνο δεν ψηφίζετε τον παρόντα Προϋπολογισμό ανάγκης και διάσωσης που εισηγείται η Κυβέρνηση διά του Υπουργού Οικονομικών κ. Σταϊκούρα, αλλά σπεύσατε να αρνηθείτε συλλήβδην

το περιεχόμενο, τις κατευθύνσεις και γενικότερα τον μεταρρυθμιστικό άνεμο που φέρνουν τα δύο αυτά σχέδια. Διαδίδετε ότι θα ετοιμάσετε τα δικά σας «σχέδια». Ελπιδοφόρο, γιατί το μόνο σχέδιο που γνωρίζουμε να έχετε εφαρμόσει ποτέ είναι το τρίτο μνημόνιο, προσαυξημένο με πολλά δισεκατομμύρια φόρων, πολύ λιγότερες κρατικές επενδύσεις και συστηματική εγκατάλειψη των δημόσιων υποδομών.

Αν πάλι ειλικρινώς επιθυμείτε να συμμετάσχετε στην προσπάθεια να συζητήσουμε και να εξεύρουμε τις καλύτερες πρακτικές και λύσεις, εδώ είμαστε.

Δυστυχώς, όμως, δεν έχετε προσφέρει μέχρι σήμερα στην Ελλάδα κάτι αντιστοίχως σημαντικό. Μήπως στην περίοδο που κυβερνήσατε κάνατε ποτέ κάτι για να αναληφθούν παραγωγικές πρωτοβουλίες μεγέθυνσης, να ανορθωθεί η οικονομική δραστηριότητα ενόσω εσείς συνεχίζατε να υπερφορολογείτε; Όχι.

Τώρα όμως έχουμε μπροστά μας μια διεξοδό, ένα δρόμο. Είναι χαρακτηριστικό -και θέλω να σας μεταφέρω τις πληροφορίες που έρχονται συνεχώς όλο αυτόν τον καιρό, ειδικά μάλιστα στην προοπτική της λύτρωσης από την πανδημία- ότι η Ελλάδα βρίσκεται στο κέντρο του ενδιαφέροντος πολλών και καλών επενδυτών.

Όμιλοι, εταιρείες και επιχειρηματίες είναι έτοιμοι να βάλουν βαθιά το χέρι στην τσέπη, να σηκώσουν κεφάλαια στο όνομά τους, να οργανώσουν ομάδες στελεχών διοίκησης, να προσελκύσουν ερευνητές κι επιστήμονες για να κάνουν δουλειές εδώ, μαζί μας, στη χώρα μας, με ορίζοντα τις παγκόσμιες αγορές.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κ. Βουλευτή)

Η δυναμική ολοκλήρωση της ένταξης της Ελλάδας στους μηχανισμούς της παγκοσμιοποίησης θα αξιοποιήσει το ατού του διεθνούς νομίματος που διαθέτουμε μια εικοσαετία τώρα και το χρησιμοποιήσαμε κυρίως για δανεισμό και κατανάλωση.

Τι βλέπουν όλοι αυτοί, τι βλέπουμε κι εμείς, από την πλευρά της Πλειοψηφίας στη Αίθουσα, αλλά αρνούνται να το δουν στην άλλη πλευρά; Βλέπουν ότι η χώρα μας έχει κατανοήσει τις ευκαιρίες που έχασε. Βλέπουν ότι κατά τη δεκαετή κρίση καταφέραμε σημαντικές προσαρμογές και βελτιώσεις.

Βλέπουν ότι η Κυβέρνηση Μητσοτάκη έχει ήδη τοποθετήσει ένα αποτελεσματικό πλαίσιο εξυγίανσης του τραπεζικού χαρτοφυλακίου. Βλέπουν ότι το χωροταξικό δίκαιο γίνεται λειτουργικό και ότι, επιτέλους, ξεκινάμε τη μάχη για μια ταχεία και δίκαιη απόδοση δικαιοσύνης.

Βλέπουν τις εντυπωσιακές επιδόσεις στη δημιουργία τουριστικού προϊόντος ανώτερης ποιότητας. Στο σημείο αυτό, μάλιστα, είναι καλό να σκεφτούμε ότι ο τουρισμός χρειάζεται για το 2021 ένα θετικό σημάδι, μια πρόσθετη στήριξη, κύριε Υπουργέ, που την προβλέπει και η ευρωπαϊκή νομοθεσία, όπως θα ήταν η μείωση του ΦΠΑ σε 6% και 13% στις αντίστοιχες υπηρεσίες.

Βλέπουν ότι η Κυβέρνηση θέλει ειλικρινώς να μετατρέψει τις αποκρατικοποιήσεις σε επενδυτικές ευκαιρίες αύξησης της παραγωγής και σημειώνουν ευμενώς το νέο αναπτυξιακό πλαίσιο αδειοδότησης των επιχειρήσεων.

Βλέπουν το σχέδιο απολιγνιτοποίησης και αναβάθμισης των περιοχών της Μακεδονίας, τη θέση που κατακτά η Ελλάδα στα ενεργειακά δίκτυα, τις προοπτικές των φιλικών προς το περιβάλλον ενεργειακών επενδύσεων. Βλέπουν το άνοιγμα στον ανταγωνισμό σημαντικών μεταφορικών κόμβων, λιμάνια, αεροδρόμια ακόμη και η μοναδική σιδηροδρομική γραμμή. Βλέπουν τον παγκόσμιο ρόλο της ελληνικής εμπορικής ναυτιλίας.

Βλέπουν τον δυναμισμό της βιώσιμης αγροτικής παραγωγής, ελεύθερης από μεταλλαγμένες επεμβάσεις και ολόένα πιο δυνατή στη καθαρή βιολογική της ταυτότητα.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικήτας Κακλαμάνης):** Κύριε Παπαδημητρίου, πρέπει να ολοκληρώσετε.

**ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ (ΜΠΑΜΠΗΣ) ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:** Βεβαίως, τελειώνω, κύριε Πρόεδρε. Σας ευχαριστώ.

Βλέπουν τις υψηλές επιδόσεις της ελληνικής ιατρικής περίθαλψης και τις προοπτικές εκμετάλλευσης των ευκαιριών ανοικτής φροντίδας. Βλέπουν, επίσης, την ταχύτητα με την οποία ενσωματώνεται η τεχνολογία στις κρατικές λειτουργίες και στην καθημερινότητά μας.

Και για να κλείσω, κύριε Πρόεδρε, βλέπουν τις δυνατότητες ανάπτυξης κέντρων έρευνας και πρωτοποριακών γνώσεων, ειδικά τώρα με το άρθρο 40 στον ν.4758, το οποίο επίσης δεν είχατε το θάρρος να ψηφίσετε μαζί μας. Βλέπουν ότι ο τρόπος ζωής, η μεσογειακή διατροφή και το κλίμα προσελκύουν εισοδηματίες, ευρωπαίους και συνταξιούχους.

Καταλήγοντας, επιτρέψτε μου να σημειώσω τρεις κινήσεις που πιστεύω ότι θα προκύψουν από την πενήνήμερη συζήτησή μας.

Ένα, να ψηφίσουμε τον προτεινόμενο Προϋπολογισμό δίνοντας εντολή να εφαρμοστεί με αυστηρότητα.

Δύο, να μεταστρέψουμε την ατυχία της επιδημίας σε ευκαιρία. Έχουμε το εργαλείο. Είναι ο συνδυασμός τού προς έγκριση Προϋπολογισμού με τα άλλα δύο που σας είπα, το Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και το Σχέδιο Ανάπτυξης, η επιτροπή Πισσαρίδη που είπαμε. Ένα σημαντικό μέρος των 32 δισεκατομμυρίων θα δεσμευθεί στους αμέσως επόμενους μήνες.

Τρίτον, να συζητήσουμε γρήγορα και θετικά κάποιες πρωτοποριακές μεταρρυθμίσεις.

Ο δρόμος για την επίτευξη του κεντρικού στόχου της δεκαετίας, δηλαδή τη συστηματική βελτίωση του κατά κεφαλήν πραγματικού εισοδήματος, που είναι το βασικό κριτήριο σύγκρισης της χώρας μας προς την Ευρώπη, είναι ακριβώς οι μεταρρυθμίσεις.

Χρειάζεται, όμως, να υπάρξει στα πράγματα σημαντική αύξηση της απασχόλησης, άρα μείωση της ανεργίας, επειδή θα συμμετάσχουν στην αγορά εργασίας συμπολίτες που σήμερα ταλαιπωρούνται από την υποαπασχόληση και τις ασταθείς δουλειές και πληρωμές. Για να επιτύχουμε σε αυτό χρειάζονται επενδύσεις που θα διευρύνουν το παραγωγικό κεφάλαιο και θα αυξήσουν την παραγωγικότητα της εργασίας.

Με δύο λόγια, ο αναπτυξιακός δρόμος της Ελλάδας είναι η ταχεία αύξηση του όγκου της παραγωγής και η διεύρυνση των περιθωρίων της προστιθέμενης αξίας. Το κράτος μπορεί να κάνει πολλά και θα τα κάνει.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικήτας Κακλαμάνης):** Παρακαλώ, κύριε Παπαδημητρίου, ολοκληρώστε.

**ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ (ΜΠΑΜΠΗΣ) ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:** Ολοκληρώνω, κύριε Πρόεδρε.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικήτας Κακλαμάνης):** Ναι, το έχετε πει τρεις φορές.

**ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ (ΜΠΑΜΠΗΣ) ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:** Δύο!

Το κράτος μπορεί να κάνει πολλά για να υποστηρίξει αυτές τις προτεραιότητες, αλλά αυτός που καλείται να τις φέρει με επιτυχία εις πέρας είναι οι άνθρωποι, δηλαδή αυτό που συνήθως λέμε ο ιδιωτικός τομέας, τον οποίο οφείλουμε, επιτέλους, να ανεβάσουμε στο βάθρο που του αξίζει, με μια παρατήρηση. Αν δουλειά των πολιτικών είναι να κρατούν καθαρές τις γενικές επιλογές και να διευκολύνουν την οικονομία, καθήκον των πολιτών, εν προκειμένω εργαζομένων και επιχειρηματιών, είναι να κάνουν τελικά τη δουλειά. Γι' αυτό πιστεύουμε σε ένα κράτος που στηρίζει τις πρωτοβουλίες και την εργατικότητα των πολιτών και όχι σε υπηκόους ενός κράτους-αφέντη.

Ευχαριστώ πολύ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι. Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε, για την ανοχή σας.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικήτας Κακλαμάνης):** Έχω να κάνω μια ανακοίνωση προς το Σώμα.

Ο Υπουργός Οικονομικών κ. Χρήστος Σταϊκούρας κατέθεσε σήμερα 11-12-2020, βάσει του άρθρου 42, παράγραφος 3, του ν.4701/2020, ΦΕΚ 128Α', τα παρακάτω σχέδια νόμων για: 1) Την κύρωση του Απολογισμού του Κράτους, οικονομικού έτους 2019 και 2) Την κύρωση του Ισολογισμού και των λοιπών χρηματοοικονομικών καταστάσεων της κεντρικής διοίκησης, περιόδου αναφοράς 1-1-2019 έως 31-12-2019.

Παραπέμπονται στην Επιτροπή του Απολογισμού και του Γενικού Ισολογισμού του Κράτους και Ελέγχου της Εκτέλεσης του Προϋπολογισμού του Κράτους.

Τον λόγο έχει τώρα η γενική εισηγήτρια του ΣΥΡΙΖΑ, η συνάδελφος κ. Ευτυχία Αχτσιόγλου.

**ΕΦΗ ΑΧΤΣΙΟΓΛΟΥ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, οφείλω να ομολογήσω ότι μετά

την τοποθέτηση του κ. Παπαδημητρίου εξανεμίστηκαν οι οποίες εσθίποτε ελπίδες είχα ότι εδώ θα γίνει μία συζήτηση, που από την πλευρά της κυβερνητικής πλειοψηφίας θα βλέπαμε τουλάχιστον μία ενσυναίσθηση της κατάστασης, μία κατανόηση τού τι συμβαίνει αυτή τη στιγμή στην ελληνική κοινωνία και στο επίπεδο της πανδημίας και στο επίπεδο της οικονομίας.

Αυτό που εισπράξαμε από αυτή την ομιλία, είναι αυτό που εισπράττουμε εδώ και πάρα πολλούς μήνες, μια κυβερνητική πλειοψηφία η οποία είναι εντελώς μακριά από την κοινωνική πραγματικότητα.

Και επιτρέψτε μου, κύριε Παπαδημητρίου, να πω το εξής. Η αναγνώριση της πραγματικότητας και των προβλημάτων της κοινωνίας δεν είναι μανικακάθλιψη, είναι ρεαλισμός. Εσείς μάλλον έχετε πάρει μία απόσταση, προφανώς πεισμένοι από την προπαγάνδα που έχετε ήδη καλλιεργήσει. Ζείτε μέσα στη φούσκα της προπαγάνδας σας. Δεν είναι έτσι τα πράγματα.

Αυτό που βιώνουμε τους τελευταίους μήνες στην ελληνική κοινωνία είναι η απόλυτη κυβερνητική αποτυχία. Απόλυτη κυβερνητική αποτυχία και στη διαχείριση της πανδημίας και στη διαχείριση της οικονομικής κρίσης. Παταγώδης αποτυχία! Και νομίζω αυτό είναι πρωτίστως πανευρωπαϊκή, να υπάρχει και στα δύο μέτωπα τέτοια αποτυχία.

Στη διαχείριση της πανδημίας η χώρα μας έχει μια εξαιρετικά κακή πια αναλογία στον δείκτη θανάτων ανά εκατό χιλιάδες πληθυσμού. Ο σκληρότερος δείκτης των διασωληνωμένων είναι και παραμένει εξαιρετικά υψηλός, ομοίως και των κρουσμάτων, την ώρα που τα τεστ μειώνονται. Αυξάνεται ο αριθμός των κρουσμάτων και μειώνονται τα τεστ. Μέσα σε ένα μήνα και μία εβδομάδα η χώρα μας έχει δυόμισι χιλιάδες ανθρώπινες απώλειες και εσείς κάνετε εδώ μία ομιλία επιτυχίας! Με ξεπερνάει πραγματικά αυτή η τοποθέτηση.

Οι εικόνες, οι καταγγελίες από τα περιφερειακά νοσοκομεία - και κανείς να μην αμφισβητεί τις μαρτυρίες του υγειονομικού προσωπικού - είναι δραματικές, ιδίως από τη βόρεια Ελλάδα. Χάνονται ανθρώπινες ζωές που θα μπορούσαν να έχουν σωθεί, το προσωπικό που δίνει αυτή τη στιγμή την τεράστια μάχη αποδεκατίζεται και σε ένα πράγμα καταλήγουν όλοι, ένα πράγμα λένε όλοι: Δεν υπήρχε κανένα απολύτως σχέδιο επί μήνες, ούτε για την ουσιαστική ενίσχυση των νοσοκομείων με προσωπικό ούτε για τη στοιχειώδη οργάνωση των χώρων ούτε για τα υλικά, για τίποτα. Επί μήνες στον αέρα. Αυτό λένε όλοι οι άνθρωποι, οι εργαζόμενοι εκεί. Και ήρθε ο Νοέμβρης και σάρωσε στην ουσία τα πάντα στο πέρασμά του.

Εσείς εδώ βλέπετε κάποια πολιτική ευθύνη, κύριοι της Κυβέρνησης; Αναγνωρίζετε κάποια πολιτική ευθύνη; Υπάρχει και είναι τεράστια και το χειρότερο δεν είναι ότι υπάρχει, το χειρότερο είναι ότι δεν την αναγνωρίζετε κιόλας, δεν την αναλαμβάνετε. Κρύβεστε πίσω από κάποια επικοινωνιακά τερτίπια, πίσω από κάτι αλχημείες, πίσω από κάτι διπλά συστήματα καταγραφής κρουσμάτων.

Είχατε όλο τον χρόνο να προετοιμάσετε το δημόσιο σύστημα υγείας και δεν το κάνατε. Σας λέγαμε, ενισχύστε με μόνιμο προσωπικό, ενισχύστε τις ΜΕΘ των δημοσίων νοσοκομείων, προχωρήστε σε επίταξη των ιδιωτικών ΜΕΘ, προχωρήστε σε δωρεάν μαζικά τεστ στον πληθυσμό. Δεν κάνατε τίποτα από όλα αυτά, ούτε μόνιμο προσωπικό, ασήμαντη ενίσχυση των ΜΕΘ και μετά κάτι αλχημείες, να προσθέτετε κλίνες από τα ιδιωτικά νοσοκομεία και τα στρατιωτικά, όχι δωρεάν μαζικά τεστ στον κόσμο. Αφήνατε τον κόσμο να πληρώνει επί μήνες 80 ευρώ και 100 ευρώ στα ιδιωτικά διαγνωστικά κέντρα για να κερδοσκοπούν.

Αυτό συνέβαινε επί μήνες, που η Αντιπολίτευση φώναζε για το τι θα έπρεπε να γίνει. Απαντούσατε με κάτι αναισχυντες ατάκες, όπως αυτή του κ. Πέτσα που είπε ότι αν ακολουθούσαμε τα όσα λέει ο ΣΥΡΙΖΑ για τις ΜΕΘ, θα πετούσαμε λεφτά.

Μέχρι το τέλος του Οκτωβρίου δώσατε στα νοσοκομεία και την πρωτοβάθμια φροντίδα μόλις 200 εκατομμύρια παραπάνω απ' ό,τι θα δίνετε αν δεν υπήρχε ο COVID. Αυτό λέει η δική σας εκτέλεση του Προϋπολογισμού.

Τα στοιχεία είναι εδώ. Τα καταθέτω στα Πρακτικά.

(Στο σημείο αυτό η κ. Έφη Αχτσιόγλου καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο

του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Μέχρι το τέλος της χρονιάς λέτε ότι θα έχουν δοθεί 400 εκατομμύρια. Πολύ αμφιβάλλω. Και να τα δώσετε, όμως, παραμένουμε στον πάτο του ΟΟΣΑ στις δημόσιες δαπάνες υγείας. Αφήστε τις ιστορίες περί 780 εκατομμυρίων κ.λπ.. Κάνετε αλχημείες, που επιχειρούν να κάνουν το μαύρο άσπρο. Αθροίζετε, για παράδειγμα, τα ποσά που δίνει το κράτος για να καλύψει τις ασφαλιστικές εισφορές των εργαζομένων της χώρας σε αναστολή και να τα παρουσιάζετε ως δήθεν πρόσθετη ενίσχυση του δημοσίου συστήματος υγείας. Δεν δεχθήκατε καν να προχωρήσετε ακόμη και στην πληρωμή των εφημεριών των υγειονομικών, που είναι απλήρωτοι επί μήνες, και επιχειρείτε μετά φιέστες με χειροκροτήματα και μιλάτε για ήρωες της πρώτης γραμμής. Αυτό είναι φαρισαϊσμός.

Και στο πεδίο της οικονομίας, η αποτυχία είναι παταγώδης. Η ελληνική οικονομία κατέγραψε 11,7% ύφεση στο τρίτο τρίμηνο του 2020, τη μεγαλύτερη ύφεση στην Ευρώπη. Ο μέσος όρος στην Ευρώπη είναι 4,3%. Το 2020 με τις δικές σας προβλέψεις θα κλείσουμε με 10,5% ύφεση για όλη τη χρονιά, μία από τις μεγαλύτερες υφέσεις στην Ευρώπη, αν όχι η μεγαλύτερη ύφεση στην Ευρώπη. Υπάρχει ευθύνη; Κύριε Σταϊκούρα, υπάρχει ευθύνη γι' αυτή την κατάσταση; Όσο και να θέλετε να την απεκδυθείτε;

**ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΑΪΚΟΥΡΑΣ (Υπουργός Οικονομικών):** Για το ενδιαφέρον;

(Θόρυβος από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

**ΕΦΗ ΑΧΤΣΙΟΓΛΟΥ:** Αστείευόσασταν την τελευταία φορά, όταν σας λέγαμε ότι η ευθύνη υπάρχει εδώ, ότι έχετε ευθύνη για την ύφεση αυτή. Αστείευόσασταν. Υπάρχει ένα αυστριακό ρητό που λέει: Η κατάσταση είναι κρίσιμη, αλλά καθόλου σοβαρή. Αυτό συμβαίνει με την περίπτωσή σας.

Μπορούσατε να δράσετε διαφορετικά; Η ευθύνη εκεί προκύπτει, όταν μπορείς να κάνεις κάτι άλλο και δεν το κάνεις. Μπορούσατε να δράσετε διαφορετικά; Μπορούσατε. Η χώρα είχε μία σειρά από πλεονεκτήματα, που επέτρεπαν τα πράγματα να είναι πολύ διαφορετικά και για την οικονομία και για την κοινωνία χάρη σε αυτά που κληρονομήσατε, το μαξιλάρι ασφαλείας των 37 δισεκατομμυρίων ευρώ, το ρυθμισμένο χρέος, χάρη στην αναστολή του Συμφώνου Σταθερότητας που επιτρέπει να γίνονται δαπάνες χωρίς περιορισμούς δημοσιονομικούς, χωρίς περιορισμούς για την επίτευξη πρωτογενών πλεονασμάτων, χάρη στο πρόγραμμα της πρωτόγνωρης ρευστότητας που εφαρμόζει η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Υπήρχαν δυνατότητες. Τι επιλέξατε; Επιλέξατε την πολιτική της μη στήριξης ουσιαστικά, πολιτική εσφαλμένη στον χρόνο, πολιτική εσφαλμένη στην ποσότητα, πολιτική εσφαλμένη στην ποιότητα.

Εσφαλμένη πολιτική στον χρόνο: Πανηγυρίζατε τον πρώτο καιρό και λέγατε «τα πάμε εξαιρετικά». Σας λέγαμε: Η χρονική διαφορά της κρίσης στην Ελλάδα είναι διαφορετική. Η Ελλάδα εισήλθε στην πανδημική κρίση πιο αργά απ' ενός, απ' ετέρου η Ελλάδα έχει μία εντελώς διαφορετική οικονομική δομή, δεν είναι εξίσου εκτεθειμένη στην παγκόσμια αλυσίδα της οικονομικής δραστηριότητας και της παραγωγής, όπως, για παράδειγμα, η Ιταλία. Αυτό μας δίνει ένα φοβερό πλεονέκτημα του χρόνου, να δράσουμε εμπροσθοβαρώς.

Θυμάστε τη συζήτηση όλους τους πρώτους μήνες, την επιμονή της Αξiomατικής Αντιπολίτευσης που σας έλεγε «δράστε εμπροσθοβαρώς, να προλάβουμε τις συνέπειες, γιατί μετά όταν θα βυθιστεί η χώρα στην ύφεση δεν θα μπορέσει να ορθοποδήσει»;

Τι κάνατε; Μας αγνοήσατε. Επιδεικτικά. Τώρα βλέπουμε τα αποτελέσματα. Δείτε τι έγινε στο τρίτο τρίμηνο, πώς καταρρέει ο τζίρος των επιχειρήσεων στο τρίτο τρίμηνο, που δεν έχουμε lockdown. Μειωμένος κατά 62% ο τζίρος των επιχειρήσεων στο τρίτο τρίμηνο. Τι δείχνει αυτό; Ότι η οικονομία από μόνη της δεν ανακάμπτει αν δεν εφαρμόζεις μέτρα υποστήριξης της. Δεν μπορεί από μόνη της ούτε η λειτουργία των επιχειρήσεων να ανακάμψει ούτε η καταναλωτική δύναμη των πολιτών προφανώς να ανακάμψει.

Εσφαλμένη πολιτική στην ποσότητα. Είπε ο κ. Παπαδημητρίου



ότι δεν υπάρχουν πουθενά αυτά που λέμε για τις δαπάνες. Κύριε Παπαδημητρίου, κάνετε ποτέ τον κόπο να διαβάσετε την εκτέλεση του Προϋπολογισμού, γιατί εγώ τα στοιχεία του Υπουργείου Οικονομικών διαβάζω. Εκτέλεση Προϋπολογισμού: Δαπάνες του κράτους προς τους πολίτες, προς τις επιχειρήσεις, προς τα νοικοκυριά 6,7 δισεκατομμύρια ευρώ μέχρι το τέλος Οκτωβρίου. Δεν μιλώ για τις αναβολές πληρωμών. Οι αναβολές πληρωμών δίνουν μία περιστασιακή ανακούφιση, αλλά μεταθέτουν το πρόβλημα για αργότερα. Μιλώ για τις καθαρές δαπάνες, 6,7 εκ των οποίων τα μισά δάνεια. Αυτή είναι η κατάσταση. Τα 24 δισεκατομμύρια ευρώ του κ. Μητσοτάκη είναι το πιο σύντομο ανέκδοτο.

Καταθέτω και στα Πρακτικά προφανώς και αυτό το δελτίο εκτέλεσης του Προϋπολογισμού για όσα λέω.

(Στο σημείο αυτό η κ. Έφη Αχτσιόγλου καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Σύμφωνα με τα στοιχεία των ευρωπαϊκών ανεξάρτητων δημοσιονομικών αρχών, η Ελλάδα είναι δέκατη έβδομη ανάμεσα σε είκοσι τέσσερις ευρωπαϊκές χώρες στα δημοσιονομικά μέτρα και στις τελευταίες θέσεις -δέκατη ένατη- όσον αφορά τα μέτρα ρευστότητας.

Μίλησα για εσφαλμένη πολιτική στην ποιότητα. Γιατί; Δάνεια στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, όχι απευθείας ενίσχυση. Για πάρα πολύ καιρό ξέρετε ότι τέσσερις στις πέντε δεν μπορούσαν καν να περάσουν στην επιστρεπτέα προκαταβολή, αλλά και όσες την παίρνουν, παίρνουν ένα δάνειο, το οποίο επιβαρύνει φοβερά το χρέος τους. Και αυτή τη στιγμή, συνθλίβονται οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις ανάμεσα σε δύο προβλήματα: την έλλειψη ρευστότητας και τα χρέη. Στους εργαζόμενους, αντί για υποστήριξη, είχαμε μία σφοδρότατη επίθεση στα δικαιώματά τους, μία επίθεση που επιβεβαιώνει ότι ουσιαστικά αυτή η κρίση ήταν μία φοβερή ευκαιρία για να ξηλώσετε το εργατικό δίκαιο. Έχουμε νέα σχήματα εκ περιτροπής εργασίας, κατάργηση των ωραρίων, σχήματα ακραίας ελαστικοποίησης, πλήρως αφημένα στην εργοδοτική αυθαιρεσία, επιδότηση της ανεργίας με ένα οριζόντιο επίδομα που καταβάλλεται όποτε να 'ναι, θαρρείς και οι εργαζόμενοι είναι τίποτα εισοδηματίες και, εντάξει, ο μισθός τους θα είναι ένα χαρτζιλίκι που θα συμπληρώσει! Αυτή είναι η κατάσταση. Ολόκληροι κλάδοι, με χιλιάδες εργαζόμενους και επαγγελματίες έμειναν κυριολεκτικά αόρατοι, στον πολιτισμό, στον αθλητισμό.

Σας λέγαμε, όχι μόνο ο ΣΥΡΙΖΑ, αλλά το σύνολο των επαγγελματικών φορέων της χώρας, των συνδικαλιστικών οργανώσεων της χώρας, να πράξετε διαφορετικά, να επιδοτήσετε την εργασία, να καλύψετε τους μισθούς, να αναπληρώσετε μισθούς, να ενισχύσετε το εισόδημα των νοικοκυριών, να προχωρήσετε σε απευθείας ενισχύσεις στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Τι κάνετε; Μας αγνοήσατε και πάλι επιδεικτικά και περιφερόσαταν για μήνες σε μία φούσκα εικονικής πραγματικότητας μιας δήθεν επιτυχίας.

Τι έγινε τελικά; Χθες η EUROSTAT -θα έρθω σε αυτά που είπε ο κ. Παπαδημητρίου- δημοσίευσε νεότερα στοιχεία. Τι λέει; Λέει ότι οι Έλληνες εργαζόμενοι συνολικά βιώνουν την τρίτη μεγαλύτερη μείωση του εισοδήματός τους στην Ευρώπη...

(Θόρυβος από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικήτας Κακλαμάνης):** Κύριοι συνάδελφοι, ήρεμα, σας παρακαλώ.

**ΕΦΗ ΑΧΤΣΙΟΓΛΟΥ:** Προφανώς, θα καταθέσω στα Πρακτικά και θα σας παρακαλέσω να διαβάσετε πολύ προσεκτικά τον πίνακα αυτόν και να δείτε ότι εδώ που είναι οι βούλες είναι το μετά τα μέτρα και θα δείτε ότι η χώρα μας εξακολουθεί να είναι στην τρίτη χειρότερη θέση, μετά τα μέτρα.

(Θόρυβος από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

**ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ:** Μετά τη βούλα. Δεν ξέρεις να διαβάζεις;

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικήτας Κακλαμάνης):** Κύριε Τσακαλώτο, σας παρακαλώ. Η εισηγήτριά σας μιλάει.

**ΕΦΗ ΑΧΤΣΙΟΓΛΟΥ:** Αυτή είναι η κατάσταση. Το εισόδημα των νοικοκυριών είχε καταρρεύσει. Ήδη πριν το δεύτερο lockdown

είχε μειωθεί κατά 4 δισεκατομμύρια ευρώ, κατά 12%. Ήδη πάνω από εκατό χιλιάδες άνθρωποι βρίσκονται εκτός αγοράς εργασίας.

Κύριε Παπαδημητρίου, όταν διαβάζετε τα στοιχεία για την ανεργία κάντε ένα κόπο να βλέπετε λίγο ποιος είναι ο ενεργός πληθυσμός, γιατί εκεί θα δείτε ότι δεν είχαμε μείωση της ανεργίας πραγματική. Εκεί είχαμε μία μεγάλη μεταφορά κόσμου από ενεργό πληθυσμό, δηλαδή από κόσμο που ψάχνει εργασία, σε μη ενεργό πληθυσμό, δηλαδή σε κόσμο που δεν ψάχνει εργασία. Δεν υπάρχει πραγματική αύξηση των απασχολούμενων. Κάντε τον κόπο να τα διαβάσετε αυτά.

Τα χρέη των πολιτών εκτινάχθηκαν. Δημιουργήθηκαν 2,5 δισεκατομμύρια νέα χρέη για τους πολίτες προς το δημόσιο και τα ασφαλιστικά ταμεία αυτή την περίοδο. Και εδώ δεν μετράμε αυτά τα οποία είναι σε αναβολές, τα παγωμένα δηλαδή, που είναι άλλα 1,6 δισεκατομμύρια ευρώ.

Εσείς πώς απαντήσατε σε αυτό το πρόβλημα των χρεών των πολιτών; Πώς ακριβώς απαντάτε; Τι κάνετε; Φέρατε πριν από ενάμιση μήνα έναν Πτωχευτικό Κώδικα και είπατε ουσιαστικά στον κόσμο αυτόν ότι από τη νέα χρονιά θα πτωχεύει, θα του αφαιρείτε ό,τι έχει και δεν έχει και θα δημεύεται η περιουσία του. Αυτή είναι η απάντησή σας στο πρόβλημα των χρεών των ιδιωτών, το οποίο δημιουργήθηκε εν πολλοίς από τη δική σας διαχείριση.

Πώς συνοψίζονται όλα αυτά; Στην ύφεση του δεύτερου τριμήνου, στην ύφεση του τρίτου τριμήνου, στις πολύ βαθιές υφέσεις -του τρίτου ήταν και η βαθύτερη στην Ευρώπη- και στην πολύ μεγάλη ύφεση που φαίνεται ότι θα έχουμε σε όλη τη χρονιά, που θα είναι επίσης μία από τις μεγαλύτερες στην Ευρώπη.

Βλέπετε κάποια αιτιακή σύνδεση, κάτι που να συνδέει την πολιτική που εφαρμόζετε, την άρνησή σας να ακούσετε αυτό που λέει η κοινωνία, αυτό που λέει η Αντιπολίτευση, με το αποτέλεσμα; Νομίζω ότι δεν τη βλέπετε και δεν θα τη δείτε, γιατί είστε εγκλωβισμένοι σε δύο δυνάμεις: εμμονή στο νεοφιλελεύθερο δόγμα αφ' ενός, αλλά και μία αλαζονεία από την άλλη, που δεν επιτρέπει να δεις πέρα από τον εαυτό σου, ακόμη κι αν όλα τα δεδομένα της αποτυχίας είναι τελικά ξεδιπλωμένα μπροστά σου.

Τι απαντήσατε σε όλα αυτά; Άκουσα πολλές φορές τον κ. Σκυλακάκη να λέει «αν είχαμε ακούσει τον ΣΥΡΙΖΑ, η οικονομία θα είχε εκτροχιαστεί». Ενώ τώρα, κύριε Σκυλακάκη, η οικονομία δεν έχει εκτροχιαστεί κατά την άποψή σας; Είναι στις σωστές ράγες, στη σωστή κατεύθυνση;

Είναι δυνατόν ακόμα και τώρα να λέτε αυτά τα πράγματα; Δηλαδή, κατά την άποψή σας, η βαθύτερη ύφεση στην Ευρώπη, κατά πάσα πιθανότητα, είναι μη εκτροχιασμός της οικονομίας; Είναι καλή πορεία; Αν μου πείτε ότι είναι καλή, εκεί περνάμε σε μια άλλη συζήτηση. Είναι μία σφαίρα άλλων ειδικοτήτων. Δεν είναι των οικονομολόγων ή των πολιτικών.

Αυτό ήταν αναμενόμενο, κατά την άποψή μας, ότι θα συμβεί, από τη στιγμή που επιλέξατε αυτή την πολιτική των ελαχιστοποιημένων δαπανών. Διότι αυτό στο οποίο όλοι οι οικονομολόγοι συμφωνολογούν -σας το είπα πάρα πολλές φορές ο κ. Τσακαλώτος- ανεξαρτήτως ιδεολογικής κατεύθυνσης οικονομολόγοι είναι ότι σε μια τέτοια κρίση αυτό που έχει σημασία είναι οι δαπάνες.

Εσείς αρνείστε την αντικυκλική πολιτική ουσιαστικά. Λέτε ότι αν ακολουθούσαμε τις προτάσεις της Αντιπολίτευσης και στηρίζαμε το εισόδημα των νοικοκυριών και τους μισθούς των εργαζομένων, τα χρήματα που θα έδινε το κράτος θα πήγαιναν σε μια «μαύρη τρύπα», δεν θα βοηθούσαν στη συγκράτηση του ΑΕΠ. Αυτό είναι ένα εξωφρενικό επιχείρημα, αλλά πέρα από το εξωφρενικό του επιχείρηματος, το έχει ήδη διαψεύσει και η πραγματικότητα.

Τι καταφέρατε με αυτό; Καταβαραθρώθηκε το ΑΕΠ. Και το ΑΕΠ είναι ο κρίσιμος παρονομαστής σε όλα τα κλάσματα, και στο χρέος και στο έλλειμμα.

Ύστερα άκουσα και ένα άλλο επιχείρημα από την πλευρά σας όταν απαντήσατε στην κριτική μας. Μας είπατε: «Μα καλά, δεν ξέρατε ότι η Ελλάδα είναι απολύτως εξαρτημένη από τον τουρισμό; Προφανώς και θα είχαμε τη μεγαλύτερη ύφεση».

Καλά, εσείς δεν το ξέρατε ότι η Ελλάδα είναι εξαρτημένη από τον τουρισμό; Ο κ. Σταϊκούρας δεν το ήξερε ότι η Ελλάδα είναι



εξαρτημένη από τον τουρισμό, όταν έλεγε τον Μάρτη ότι όλη η Ευρώπη θα έχει ύφεση, αλλά η Ελλάδα θα είναι πάνω από το μηδέν; Όταν λίγο μετά λέγατε ότι η ύφεση στην Ελλάδα θα είναι 4%, μετά ίσως είναι 5%, δεν ξέρατε ότι η Ελλάδα είναι εξαρτημένη από τον τουρισμό;

Προφανώς το ξέρατε, αλλά δεν είναι αυτό το θέμα. Το θέμα είναι ότι εσείς πιστεύατε ότι θα μπορούσατε να φέρετε τα έσοδα από τον τουρισμό με φιέστες στη Σαντορίνη. Δεν γίνεται έτσι. Δεν γίνεται χωρίς σχέδιο, χωρίς προετοιμασία, χωρίς ενιαία υγειονομικά πρωτόκολλα στις πύλες εισόδου της χώρας, χωρίς αρνητικά τεστ, με το να κάνεις τα χατίρια σε όποιον μεγάλο επιχειρηματικό όμιλο σε πιέζει περισσότερο. Διότι τελικά δημιουργήσατε ένα αδιανόητο μπάχαλο στον τουρισμό -το παραδέχτηκε ο Υπουργός Ανάπτυξής σας- τον απόλυτο τραγέλαφο. Ούτε την υγεία των πολιτών προστατεύσατε ούτε τον ασφαλή τουρισμό εγγυηθήκατε και τα έσοδα, προφανώς, κατέρρευσαν από τον τουρισμό. Ούτε 4 δισ φαίνεται ότι θα είναι φέτος. Μιλάμε για μια μείωση 80%.

Δεδομένα, λοιπόν, είναι τα αποτελέσματα της πολιτικής, δεδομένη η οικονομική ασφυξία αυτή τη στιγμή, θεωρούμε δεδομένες και οι ευθύνες. Το χειρότερο είναι ότι ουσιαστικά με αυτή την πολιτική, με αυτές τις επιλογές, ακυρώθηκαν οι προϋποθέσεις και για μια σοβαρή και γρήγορη ανάκαμψη το 2021.

Εσείς οι ίδιοι προβλέπετε στον Προϋπολογισμό ότι θα υπάρχει ανάπτυξη 4,8% του χρόνου, με ύφεση 10,5% φέτος. Ακόμη και με τις δικές σας προβλέψεις, αυτό σημαίνει μία αναπλήρωση περίπου 40%. Πού είναι το «V» του κ. Μητσοτάκη;

Αυτό δεν έλεγε ο κ. Μητσοτάκης; «Ό,τι χάσουμε φέτος θα το βρούμε του χρόνου». Μάλιστα, έλεγε: «Ό,τι χάσουμε φέτος θα βρούμε περισσότερα του χρόνου, θα είναι μεγαλύτερη η ανάπτυξη από την ύφεση». Πού είναι αυτό; Γιατί κατέρρευσε αυτό το αφήγημα;

Ο ΟΟΣΑ λέει ότι η ανάπτυξη του χρόνου θα είναι 0,9% στην Ελλάδα, όχι 4,8%. Το λέω, γιατί ακόμη και με τις προβλέψεις τις δικές σας, όμως, είναι εξαιρετικά προβληματικό. Πολύ αμφιβάλλω αν θα επιβεβαιωθούν. Πολύ αμφιβάλλω.

Εδώ πια δεν μιλάμε, όμως, για σημειακά λάθη. Όταν κανείς κοιτά το 2021 και τον Προϋπολογισμό του 2021 βλέπει ότι δεν μιλάμε εδώ για σημειακά λάθη, δεν μιλάμε για διαχειριστικές ανεπάρκειες, για ίσως μια ανικανότητα στιγμής κάποιων Υπουργών ή κάποιων Υπουργείων. Εδώ βλέπουμε ότι έχουμε μία στρατηγική επιλογή κατάσταση και μια στρατηγική κατάσταση με στρατηγικό χάρτη μπροστά μας. Διότι ουσιαστικά προβλέπεται για το 2021 ότι θα συνεχίσετε ακριβώς την ίδια πολιτική -και χειρότερη- του 2020.

Σας καλώ να ρίξετε μια ματιά στον πίνακα 330 που, κατά την άποψή μου, είναι αποκαλυπτικός. Δείχνει τι ακριβώς σκέφτεται η Κυβέρνηση να κάνει τη νέα χρονιά: Μηδενική ενίσχυση για εξοπλισμό, υποδομές και αναλώσιμα στο ΕΣΥ. Στις δαπάνες υγείας 600 εκατομμύρια λιγότερα, δραματικό εν μέσω πανδημίας. Μηδενική ενίσχυση για μόνιμες προσλήψεις στο ΕΣΥ. Μηδενική ενίσχυση για τους αγρότες, για τους ελεύθερους επαγγελματίες, για τους επιστήμονες, για τους εργαζόμενους στον τουρισμό, για τους εποχικούς εργαζόμενους, για τους μισθωτούς. Για τους μισθωτούς το μόνο που υπάρχει είναι το επίδομα αναστολής του Δεκεμβρίου, που θα πληρωθεί τη νέα χρονιά. Αυτή είναι η πρόβλεψη για το 2021 στο τι προτίθεται να κάνει η Κυβέρνηση για να ενισχύσει την κοινωνία.

Θα σας παρακαλούσα να μην απαντήσετε πάλι σε αυτό ότι «έχουμε φτιάξει ένα αποθεματικό 3 δισεκατομμυρίων και έχουμε παρκάρι στην άκρη 3 δισεκατομμύρια και θα δούμε τι θα τα κάνουμε». Αυτό δεν απαντά σε τίποτα και σε κανέναν. Κανένας πολίτης δεν νιώθει ασφάλεια με το να του λες ότι «έχω φτιάξει ένα αποθεματικό, που θα δω τι θα το κάνω». Γιατί δεν έχετε κι ένα πολύ καλό ιστορικό αυτή τη χρονιά με τις απευθείας αναθέσεις και τις λίστες του κ. Πέτσα. Εσείς μπορεί να θέλετε να τα κάνετε δώρα σε ΚΕΚ. Μπορεί να θέλετε να τα κάνετε δώρα σε κανάλια, μπορεί να θέλετε να τα κάνετε οτιδήποτε. Αυτό δεν απαντά πουθενά, σε καμμία ανάγκη.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι οι πολιτικές επιλογές της Κυβέρνησης, τις συνέπειες των οποίων ουσιαστικά «λουζεται»

αυτή τη στιγμή η κοινωνία, που είναι ψηφίδες μιας συνολικής στρατηγικής. Και νομίζω πως είναι ακριβώς αυτή η στρατηγική που σήμερα αποτυγχάνει.

Λέω ότι είναι στρατηγική, γιατί πολύ εύκολα κανείς μπορεί να δει και τη σύνδεση αυτών των πολιτικών με όσα λέγονται στην έκθεση Πισσαρίδη, στο σχέδιο της Κυβέρνησης για την ανάπτυξη. Εκεί υπάρχουν τέσσερις αρχές: Ελαστικοποίηση των εργασιών, και άλλη, περαιτέρω. Ιδιωτικοποιήσεις δημοσίων αγαθών, δημοσίων υποδομών, υπηρεσιών, υγείας, παιδείας, ασφαλιστικών. Ουσιαστικά, συρρίκνωση έως εκκαθάριση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και μείωση των κοινωνικών δαπανών. Αυτά ουσιαστικά περιλαμβάνουν και το σχέδιο.

Αυτό είναι ένα σχέδιο το οποίο αυξάνει τις κοινωνικές ανισότητες. Είναι ένα σχέδιο το οποίο μειώνει το επίπεδο των κοινωνικών υπηρεσιών, μειώνει το εισόδημα για τη συντριπτική πλειονότητα της κοινωνίας, των ευρύτετων μεσαίων και χαμηλών εισοδηματικών στρωμάτων.

Από την άλλη πλευρά, υπάρχει ένα αντιπαράθετο σχέδιο, αυτό που υπηρετεί ο ΣΥΡΙΖΑ και που λέει ότι προϋπόθεση για την ανάπτυξη είναι η ρύθμιση της αγοράς εργασίας, η αύξηση των μισθών, η ενίσχυση των δημοσίων δομών, το καθολικό κοινωνικό κράτος στην υγεία, την παιδεία, η στήριξη της μικρομεσαίας επιχειρηματικότητας. Και αυτό είναι ένα μοντέλο που μπορεί να εγγυηθεί τη μείωση των κοινωνικών ανισοτήτων και την κοινωνική ευημερία.

Έχουμε την πεποίθηση ότι μέσα από αυτή τη μεγάλη δοκιμασία που πέρασε η κοινωνία φέτος -που περνάμε όλοι φέτος, που συνεχίζουμε να περνάμε- ο κόσμος έχει αρχίσει να συνειδητοποιεί πολύ περισσότερο την ανάγκη αλλαγής του μοντέλου, ακριβώς γιατί κατάλαβε την αξία του δημόσιου συστήματος υγείας, την αξία του προσωπικού στο δημόσιο σύστημα υγείας. Κατάλαβε, όμως, και τι σημαίνει να απαξιώνεις τις δημόσιες δομές, να απαξιώνεις, για παράδειγμα, τις δημόσιες μεταφορές. Κατάλαβε ότι το αόρατο χέρι της αγοράς δεν μπορεί να λύσει κανένα πρόβλημα σε μια περίοδο κρίσης ούτε, προφανώς, και οι παρεμβάσεις απορρύθμισης, παρά μόνο να οξύνουν τα προβλήματα.

Νομίζω ότι αυτή η μετατόπιση των συνειδήσεων που συμβαίνει αυτή τη στιγμή στην ελληνική κοινωνία είναι ίσως το πιο αισιόδοξο μήνυμα μιας πραγματικά πολύ δύσκολης χρονιάς.

Ευχαριστώ πολύ.

(Στο σημείο αυτό η Βουλευτής κ. Έφη Αχτσιόγλου καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικήτας Κακλαμάνης):** Καλείται στο Βήμα ο γενικός εισηγητής από το Κίνημα Αλλαγής, ο συνάδελφος κ. Κωνσταντίνος Σκανδαλίδης.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΑΝΔΑΛΙΔΗΣ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Εγώ συνήθως μπαίνω πάντα στη συζήτηση του θέματος που συζητάμε και δεν θέλω να παρεκκλίνω, αλλά διάβαζα σήμερα μια δήλωση του Πρωθυπουργού ότι «πετύχαμε να έχουμε την Τουρκία σε απειλή κυρώσεων». Και ειλικρινά, «έχω πέσει από τα σύννεφα», κύριοι της Κυβέρνησης.

Δεν ήταν ο αποκλειστικός στόχος, ο απόλυτος στόχος, ο εύκολος στόχος, ότι πια αυτή τη φορά, μετά από τόσους μήνες, θα πετυχαίναμε; Και ξαφνικά, μια τεράστια αποτυχία της κυβερνητικής πολιτικής, της εθνικής πολιτικής, εμφανίζεται ως επιτυχία και ως το όπλο μας για τους επόμενους μήνες; Υποχωρώντας η χώρα κερδίζει όπλα απέναντι στην Τουρκία και στην τουρκική απειλή;

Είναι πολύ ανησυχητική, όχι μόνο η ήττα αυτή στη Σύνοδο Κορυφής, αλλά είναι πολύ πιο ανησυχητικό το ότι ο Πρωθυπουργός της χώρας μπορεί να αλλάζει τον πολιτικό του λόγο και τον πολιτικό του στόχο από τη μια στιγμή στην άλλη, όχι από τη μια μέρα στην άλλη. Δεν βλέπεις να αποδεχτεί κάποιος την αποτυχία μιας προσπάθειας που έγινε. Κι αυτό, δυστυχώς, συνοδεύει την Κυβέρνησή σας και σε όλα τα μεγάλα θέματα από την πολύμορφη κρίση που αντιμετωπίζει η χώρα, και στην εξωτερική απειλή και στο μεταναστευτικό και στην οικονομία και την κρίση και στην πανδημία πάνω απ' όλα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, καλούμαστε στην κορυφαία κοινοβουλευτική διαδικασία να συζητήσουμε τον Προϋπολογισμό του κράτους. Μέσα από τους αριθμούς, τα ποσοστά, τους πίνακες, τους κωδικούς, οφείλουμε να ιχνηλατήσουμε την πορεία και την προοπτική της οικονομίας και μέσω αυτής την πορεία των πραγμάτων στη χώρα, τη δυνατότητα που έχει σήμερα η Ελλάδα να βγει από το τούνελ της πολύπλευρης κρίσης και να εισέλθει σε εποχή ανάπτυξης.

Στη δίνη της ζοφερής πανδημίας που προκαλεί σεισμικές αναταράξεις σε ολόκληρο τον πλανήτη, σε συνθήκες αβεβαιότητας και ανασφάλειας που επικρατούν, η αίσθηση αυτάρκειας και σιγουριάς που προσπαθεί να μεταδώσει η Κυβέρνηση δεν πατά σε στέρεο έδαφος. Έρχεται σε πλήρη αντίθεση με τη σημερινή ελληνική πραγματικότητα.

Η εικόνα της χώρας και της πραγματικής οικονομίας είναι αποκαρδιωτική. Καθολική εργασιακή ανασφάλεια και διόγκωση της ανεργίας, δραματική μείωση εισοδημάτων και φτωχοποίηση ευρέων κοινωνικών στρωμάτων, λουκέτα κατά συρροή σε επιχειρήσεις, πλειστηριασμοί, αύξηση των κόκκινων δανείων κι ένας δημόσιος τομέας που αφήνεται μόνος του, χωρίς την απαιτούμενη ενίσχυση, να αντιπαλεύει τις αντίξοες συνθήκες στα νοσοκομεία, στα σχολεία, στις δομές της διοίκησης.

Η δεύτερη φάση της πανδημίας απομυθοποίησε πλήρως τη δήθεν προνοητικότητα, την ετοιμότητα, τον έγκαιρο σχεδιασμό και την αποτελεσματικότητά σας να αντιμετωπίσετε την πολύμορφη κρίση στην οποία βρίσκεται η χώρα. Παρά την αναπροσαρμογή των στόχων, και η σημερινή εκδοχή του κρατικού Προϋπολογισμού βρίσκεται στον αέρα. Αυτό συμβαίνει, όταν μια κυβέρνηση εφαρμόζει αποσπασματικές και ασχεδίαστες πολιτικές αντιμετώπισης της κρίσης, όταν εναποθέτει τις ελπίδες της για ταχεία ανάκαμψη στη θεωρία του ελατηρίου, όταν αγνοεί ότι βρισκόμαστε σε μια εποχή όπου οι κλασικές οικονομικές θεωρίες μοιάζουν ξεπερασμένες, καθώς οι εξελίξεις είναι διαρκώς ρευστές και μεταβαλλόμενες και επιμένει από την αρχή στην εφαρμογή ενός μείγματος δημοσιονομικής πολιτικής το οποίο στην πράξη αποδεικνύεται αντιφατικό και ατελέσφορο.

Ο Προϋπολογισμός που εισηγήστε, κύριοι της Κυβέρνησης, ενώ αδυνατεί να περιγράψει το παρόν, υπόσχεται και σκιαγραφεί ένα ελπιδοφόρο μέλλον το οποίο κάθε άλλο παρά εδράζεται σε πραγματική βάση. Είναι ένας κρατικός Προϋπολογισμός έσλος στις προβλέψεις, εξαρχής ανεφάρμοστος και αιθεροβάμων. Είναι βαθιά ταξικός στις επιλογές, καθώς υπερασπίζεται τα συμφέροντα και τις επιδιώξεις των ολίγων. Δεν διαπνέεται από κανέναν είδους όραμα, καμμία δυναμική πραγματικών μεταρρυθμίσεων και ανατροπών, χωρίς τις οποίες η οικονομία δεν μπορεί να εισέλθει σε τροχιά επανεκκίνησης. Και ασφαλώς ούτε η πολυπόθητη ταχεία ανάκαμψη της ανάπτυξης μπορεί να γίνει πράξη και μάλιστα αυτόματα και μέσα σε λίγους μόνο μήνες. Είναι ένας Προϋπολογισμός, εν κατακλείδι, που περιγράφει το 2021 υπερβιατικά, καλλιεργώντας προσδοκίες, σε οξεία σύγκρουση με τη σκληρή πραγματικότητα που βιώνουν καθημερινά οι πολίτες.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ως αναφερθούμε πιο συγκεκριμένα στα μεγέθη και τους στόχους και πρώτα απ' όλα για το μείγμα δημοσιονομικής πολιτικής που άσκησε η Κυβέρνηση για την αντιμετώπιση της ύφεσης και της κρίσης το 2020. Είναι αυτή η πολιτική, που πολλούς μήνες πριν την πανδημία πυροδότησε την ύφεση και τους χαμηλούς ρυθμούς ανάπτυξης από το 2019 και μέχρι το Μάρτιο του 2020. Είναι η ίδια πολιτική, η οποία πεισματικά εμμένει σε μέτρα αποσπασματικά και ασχεδίαστες επιλογές, που κάνουν την οικονομία να τρέχει πίσω από τα γεγονότα ασθμαίνουσα. Είναι η ίδια πολιτική που σας αναγκάζει να αναθεωρείτε συνεχώς τις εκτιμήσεις σας, όταν υποχρεωθήκατε σε ελάχιστο χρόνο να ξεχάσετε την αρχική σας βεβαιότητα ότι η ύφεση δεν θα υπερβεί το 4%, που στο προσχέδιο μεταβλήθηκε σε 8,5% και σήμερα εμφανίζεται να προσγειώνεται στο 10,5%. Πολύ φοβάμαι, κύριοι της Κυβέρνησης, ότι τελικά θα είναι ακόμα μεγαλύτερη. Και φυσικά, η επιπολαιότητα των παραδοχών σας αποτυπώνεται και στην τεράστια απόσταση των δημοσιονομικών αποτελεσμάτων απ' αυτές του προσχεδίου, που μόλις πριν λίγες εβδομάδες συζητήσαμε στην Επιτροπή Οικονομικών της Βουλής.

Θα επικαλείστε την πανδημία και τα επαναληπτικά της κυπτήματα. Θα επικαλεστούμε το γεγονός ότι μια κυβέρνηση, όταν οι εξελίξεις μοιάζουν με κινούμενη άμμο, οφείλει να διατυπώνει εναλλακτικά σενάρια ενταγμένα σε ένα σαφές και ολοκληρωμένο αναπτυξιακό σχέδιο, το οποίο για την Κυβέρνησή σας δεν υπάρχει.

Η χώρα, δυστυχώς, βιώνει την βαθύτερη ύφεση τουλάχιστον για τα τελευταία εξήντα χρόνια. Η πρόβλεψη του 10,5% μάς κατατάσσει κατά πάσα βεβαιότητα στην προτελευταία θέση των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Όταν η προβλεπόμενη ύφεση στην Ευρωπαϊκή Ένωση κατά μέσο όρο είναι 7,8% και η πρόβλεψη για το 2021 είναι ανάπτυξη 4,2%, με ποια λογική η Ελλάδα θα μεταβεί από το -10,5% στο +4,8%; Αρκεί η πανάκεια της αξιοποίησης του πακέτου των 5,5 δισεκατομμυρίων ευρώ που ουσιαστικά υποστηρίζετε; Α, ξέχασα. Έχουν γίνει, εν τω μεταξύ, 3,9 δισεκατομμύρια.

Στην εισηγητική έκθεση προβλέπεται ότι όλα τα συστατικά του ΑΕΠ, πλην της δημόσιας κατανάλωσης, θα παρουσιάσουν ανέλπιστη βελτίωση και η ιδιωτική κατανάλωση και ο ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου και οι εξαγωγές και οι εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών και ο δείκτης τιμών καταναλωτή και ο αποπληθωριστής του ΑΕΠ. Όλα θα μεγαλώσουν θεαματικά. Από πού συνάγεται αυτή η αισιοδοξία που απαιτεί εξίσου θεαματική αύξηση της παραγωγικότητας, της επιχειρηματικής δραστηριότητας και της καταναλωτικής δυνατότητας της κοινωνίας; Επειδή προβλέπει στην εκταμίευση, έστω και προκαταβολικά, των 3,9 δισεκατομμυρίων ευρώ; Ας σοβαρευτούμε. Ρωτήστε τις δυνάμεις της αγοράς, επιχειρηματίες, εργαζόμενους και καταναλωτές που ετοιμάζονται να περάσουν μαρτυρικές γιορτές και θα πάρετε την απάντηση που αρμόζει στις περιστάσεις.

Οι προβλέψεις, δυστυχώς, είναι έωλες. Αύξηση φόρων από 37,6 δισεκατομμύρια ευρώ σε συνθήκες ύφεσης αναστολής πληρωμών που σίγουρα θα επεκταθούν χρονικά σε απροσδιόριστο βάθος εντός του 2021 σε 43,6 δισεκατομμύρια ευρώ. Ενδεικτικό της διαρκούς επιδείνωσης της κατάστασης στην αγορά είναι η αύξηση των νέων ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων κατά 4,93 δισεκατομμύρια ευρώ, από τα οποία τα 4,27 είναι φόροι μέσα στο δεκάμηνο. Μείωση της ανεργίας στο 17,9%, όταν η σημερινή ανεργία ακουμπά το 20%. Αύξηση της ιδιωτικής κατανάλωσης στο 13% από πτώση 7,6%. Αύξηση εσόδων από τον ΦΠΑ κατά 10,5% με τρόπο που επιτείνει την άνιση σχέση έμμεσων προς άμεσους φόρους, διευρύνοντας την κοινωνική αδικία. Και παράλληλα, μείωση εσόδων -από τα θετικά μέτρα, όπως τα χαρακτηρίζει η Κυβέρνηση- ύψους μόλις 7,5 δισεκατομμυρίων ευρώ για στήριξη των εισοδημάτων και της απασχόλησης. Όποια μέθοδο και να μετρήσει κανείς, ο λογαριασμός δεν βγαίνει.

Επί τη ευκαιρία, γιατί άραγε πανηγυρίζετε για δήθεν ανάπτυξη 2,3% το τρίτο τρίμηνο του 2020; Με βάση τις προσδοκίες σας από το άνοιγμα του τουρισμού το αποτέλεσμα θα έπρεπε να είναι πολύ καλύτερο από το -11,7% που εμφανίστηκε σε αυτό το τρίμηνο. Και πώς δικαιολογείτε το γεγονός ότι η ύφεση του τρίτου τριμήνου είναι η μεγαλύτερη στην Ευρώπη, ενώ ισχυρίζεστε ότι οι παρεμβάσεις σας για την αντιμετώπιση της κρίσης ως ποσοστό του ΑΕΠ είναι από τις υψηλότερες; Δεν υπάρχει εξήγηση. Κι απ' όλα αυτά συνάγεται ότι πολύ γρήγορα και από τους πρώτους μήνες του νέου χρόνου είστε αναγκασμένοι να προβείτε σε διορθωτικές αναθεωρήσεις. Όπως έδειξε, όμως, σήμερα ο Πρωθυπουργός, είναι εύκολο να αλλάξει ο δίσκος, να μπει από την άλλη πλευρά και να λέγονται τα τελείως αντίθετα πράγματα. Δυστυχώς!

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι της Κυβέρνησης, εκεί που το σχέδιό σας δείχνει ανάγλυφα τον αντιλαϊκό και ταξικό του χαρακτήρα, αλλά και την αντανάπτυξιακή του κατεύθυνση, είναι η κατανόηση και διαχείριση των διαθέσιμων πόρων. Με δειλές αναφορές είναι η αλήθεια, τόσο ο Πρωθυπουργός -είχε πει κάποια στιγμή «όταν χρειαστεί, κάνω και σοσιαλδημοκρατική πολιτική»- όσο και το Υπουργείο Οικονομικών, που διαρρέει ότι ουσιαστικά εφαρμόζει πολιτική κεϋνσιανού τύπου, δίνουν στα μέτρα αντιμετώπισης της πανδημίας και στις κατανομές των πόρων μια διάσταση ουσιαστικά ανύπαρκτη. Βαφτίζετε την ασπιδόνη θεραπεία.

Είναι πράγματι η πρώτη φορά που η χώρα διαθέτει τέτοια δυνατότητα ρευστότητας κι αυτή είναι μία ιστορική ευκαιρία. Το ερώτημα είναι τι δυνατότητες είχατε ως Κυβέρνηση και πού διοχετεύθηκαν τα ποσά που έχουν διατεθεί.

Μετά από πολλά χρόνια η χώρα έχει το περιθώριο να σχεδιάσει μια οργανωμένη παρέμβαση. Το «μαξιλάρι» των 37 δισεκατομμυρίων, σε συνδυασμό με την ευχέρεια φθηνού δανεισμού και τη χαλάρωση των δημοσιονομικών περιορισμών, δημιουργεί σημαντικό απόθεμα. Αν εξαιρέσει κανείς τα 15,5 δισεκατομμύρια ευρώ του ESM που πάνε στο χρέος και δεν μπορούν να αξιοποιηθούν προς αυτή την κατεύθυνση, τα υπόλοιπα συν στους πόρους του Ταμείου Ανασυγκρότησης, συν τον δανεισμό, σχηματίζουν ένα κεφάλαιο περί τα 40 δισεκατομμύρια.

Πανηγυρίζετε για τα χαμηλά επιτόκια δανεισμού, ενώ γνωρίζετε πολύ καλά ότι δεν αποτελεί καθόλου δικό σας επίτευγμα. Οφείλεται στα 1,9 τρισεκατομμύρια ευρώ που διαθέτει η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα μέσω του προγράμματος PEPP. Η αύξηση των ομολόγων στις αγορές εσωτερικού, για παράδειγμα, είναι 11,6 δισεκατομμύρια ευρώ, ενώ στις αγορές εξωτερικού είναι σχεδόν σταθερά στο 1,7 δισεκατομμύρια ευρώ.

Έρχομαι στις τράπεζες, οι οποίες άντλησαν από το πρόγραμμα 31 δισεκατομμύρια ευρώ και σε συνδυασμό με την αύξηση των καταθέσεων απόκτησαν ρευστότητα που είχαν, πράγματι, πολλά χρόνια να γνωρίσουν. Δυστυχώς, σύμφωνα με τον Υποδιοικητή της Τράπεζας της Ελλάδας, ενώ το ύψος των υποχρεωτικών διαθέσιμων κινείται περί τα 2 δισεκατομμύρια ευρώ, οι τράπεζες κρατούν «παγωμένα» πάνω από 20 δισεκατομμύρια, πράγμα που σημαίνει ότι η ρευστότητα, που διοχετεύεται στην αγορά, είναι σημαντικά μικρότερη του αναμενομένου σε σχέση με την ποσότητα των διαθέσιμων πόρων.

Άρα εδώ είχατε και έχετε τη δυνατότητα να διοχετεύσετε πολύ περισσότερους πόρους και να πάρετε επιπλέον μέτρα. Δεν το κάνατε στο όνομα μιας νοικοκυριάτικης, υποτίθεται, λογικής.

Σε ποιους, άραγε, πήγαν τα χρήματα αυτά, έστω τα λίγα; Ο τρόπος που διοχετεύτηκε η ρευστότητα είναι προκλητικός και απαράδεκτος. Πάνω από ένα εκατομμύριο Έλληνες επιχειρηματίες, αγρότες, ατομικές επιχειρήσεις και είκοσι χιλιάδες μικρομεσαίες επιχειρήσεις, που απασχολούν όλοι αυτοί το 88% των εργαζομένων στον ιδιωτικό τομέα, εισέπραξαν μόλις 1,3 δισεκατομμύρια ευρώ από αυτά τα χρήματα, ενώ τριακόσιες μεγάλες επιχειρήσεις με πάνω από δικάσιους πενήντα εργαζομένους, που απασχολούν το υπόλοιπο μόλις 12%, εισέπραξαν 3,7 δισεκατομμύρια ευρώ.

Έτσι εξηγείται η απάντηση που έδιναν σε κάποιους μικρούς επιχειρηματίες που πήγαιναν στις τράπεζες να μουν σε κάποιο νόμο ή να ωφεληθούν από τα μέτρα που έχετε εξαγγείλει, «Αφήστε τα αυτά, έχουν ήδη εξαντληθεί».

Αυτή η άνιση και καταφανώς άδικη κατανομή, αποδεικνύει καθαρά το αδιέξοδο των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, που αποτελούν τη ραχοκοκλιά της ανάπτυξης για τη χώρα.

Σε αυτή την προκλητική και απαράδεκτη πολιτική δεν μπορεί να θεωρηθούν αντίδοτο τα ανεπαρκή θετικά μέτρα που παίρνει συγκυριακά η Κυβέρνηση.

Η κατάσταση επιδεινώνεται από την απουσία εναλλακτικών χρηματοδοτικών εργαλείων στο χρηματοπιστωτικό σύστημα. Ο «ΗΡΑΚΛΗΣ», όπως προβλέψαμε, είχε «κοντά πόδια» και η bad bank που προτείναμε, βρίσκεται στα συρτάρια. Εν τω μεταξύ, δεν ασκείτε καμμία πίεση στο τραπεζικό σύστημα να αλλάξει, επιτέλους, τακτική και να συμβάλει στην επανεκκίνηση της οικονομίας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δυστυχώς ο γενικός κοινωνικός Προϋπολογισμός δεν έχει θέση στη λογική των σχεδιασμών της Κυβέρνησης και αυτό απεικονίζεται στον κρατικό Προϋπολογισμό. Για το 2021 οι κοινωνικές δαπάνες μειώνονται κατά 1,7 δισεκατομμύρια ευρώ για τα ασφαλιστικά ταμεία και κατά 1 δισεκατομμύρια ευρώ για τον ΟΑΕΔ. Η πιο κραυγαλέα, δε, ανισότητα αφορά το ΕΣΥ, που είναι πρωταγωνιστής στην αντιμετώπιση της πανδημίας, αλλά φτωχός συγγενής στους Προϋπολογισμούς και του 2020 και του 2021.

Το ΕΣΥ και η πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας, που προσπαθούν να αντιμετωπίσουν την κρίση, λειτουργούν στα ίδια περίπου επί-

πεδα δαπανών με το 2019 και με λιγότερο προσωπικό, όπως αποδεικνύεται από τα στοιχεία που καθημερινά καταθέτουμε στη Βουλή.

Αυτή η κοινωνικά άδικη και, εν πολλοίς, παράλογη πολιτική αποδεικνύει την πραγματική φύση και ταυτότητα της συντηρητικής Κυβέρνησης. Δεν είναι τυχαίο ότι στα προγραμματικά σας κείμενα, αλλά και στο σχέδιο που παρουσίασε η επιτροπή Πισσαρίδη, πουθενά δεν υπάρχει αίσθηση κοινωνικής δικαιοσύνης, το ενδιαφέρον να υπάρξει μια δικαιότερη κατανομή του πλούτου και του εισοδήματος σε αυτή τη χώρα. Γι' αυτό και τα θετικά μέτρα των 7,5 δισεκατομμυρίων για τη στήριξη των εισοδημάτων και της απασχόλησης είναι αδύνατον να αναπληρώσουν αυτή την προκλητική απουσία οποιασδήποτε κοινωνικής ευαισθησίας και, φυσικά, πόρρω απέχουν από κενύσιανές ή σοσιαλδημοκρατικές πολιτικές.

Έρχομαι τώρα στην πολυπόθητη ανάπτυξη. Το πρόδηλο κενό οποιασδήποτε στρατηγικής για την ανάπτυξη ο Πρωθυπουργός επιχείρησε να το καλύψει επιστρατεύοντας ένα επικοινωνιακό πυροτέχνημα. Επιχείρησε να απαντήσει προκαταβολικά στην κριτική μας για έλλειψη του μεσοπρόθεσμου προγράμματος, όπως αυτό επιβάλλεται από τις ευρωπαϊκές διαδικασίες. Έσπυσε, γι' αυτό, να επαναφέρει στο προσκήνιο την έκθεση Πισσαρίδη και να παρουσιάσει την πρόταση που κατέθεσε η χώρα στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή για το Ταμείο Ανάκαμψης και την αξιοποίηση των πόρων.

Πρέπει να σας πω ότι με πολλή προσοχή μελετήσαμε στο Κίνημα Αλλαγής και τα δύο κείμενα. Δεν αποκομίσαμε τίποτε το νέο, το ιδιαίτερο, το καινοτόμο. Μάλιστα, θα σας πω ότι μου προκαλούν, πραγματικά, εντύπωση οι βαθυστόχαστες αναλύσεις που γεμίζουν τον έντυπο και ηλεκτρονικό Τύπο περί της έκθεσης Πισσαρίδη και τη δήθεν πρωτοτυπία των θέσεων που διατυπώνονται. Είναι ένα άθροισμα προτάσεων, στόχων και προτεραιοτήτων, που τις βρίσκεις, στην πλειονότητά τους, σε κομματικά κείμενα και προγράμματα και, μάλιστα, διαφορετικής κοινωνικής ή ιδεολογικής τοποθέτησης.

Ομολογώ ότι πολλές από τις προτάσεις αυτές θα μπορούσαμε και εμείς να τις προσυπογράψουμε, ιδιαίτερα όσες έχουν διακηρυκτικό χαρακτήρα και αντιμετωπίζουν πραγματικά προβλήματα. Δεν κρύβουμε το κεφάλι στην άμμο, όπως η στρουθοκάμηλος, μπροστά στα προβλήματα. Μπορούμε να βρούμε λύσεις. Και κάποιες από αυτές, σε κάποιους τομείς επιμέρους, τις έχει η έκθεση Πισσαρίδη. Όμως, κρύβει την πραγματική ουσία του περιεχομένου της.

Ποιος θα μπορούσε, για παράδειγμα, να διαφωνήσει στην ψηφιοποίηση παντού, που αποτελεί αδήριτη ανάγκη της εποχής, αλλά που δεν είναι, βρε αδελφέ, γαρνιτούρα στο πιάτο που σερβίρεις για κάθε αρρώστια; Ποιος θα μπορούσε να διαφωνήσει για τον εθνικό στόχο αύξησης του κατά κεφαλήν εισοδήματος στο 80% του μέσου όρου της Ευρωπαϊκής Ένωσης μέσα στην επόμενη δεκαετία; Με ποια, όμως, επιμέρους κατανομή που θα αντιμετωπίσει τις τεράστιες εισοδηματικές ανισότητες;

Ποιος θα μπορούσε να διαφωνήσει με την τηλεργασία, την τηλεκατάρτιση ως φυσιολογική εξέλιξη της 4<sup>ης</sup> βιομηχανικής επανάστασης, αν δεν συνοδευόταν, βεβαίως, με προτάσεις αποδιάρθρωσης των θεσμοποιημένων εργασιακών σχέσεων; Ποιος θα μπορούσε να διαφωνήσει με την ενιαία φορολόγηση των εισοδημάτων από κάθε πηγή, αν ξεχνούσε την εσωτερική δικαιοκλίμακα κατανομής των βαρών;

Ποιος θα μπορούσε να διαφωνήσει για την ανάγκη ασφαλιστικής μεταρρύθμισης με κριτήριο την διαγενεακή αλληλεγγύη, αν δεν προβλεπόταν, ταυτόχρονα, η πλήρης υποβάθμιση του δημόσιου χαρακτήρα της κοινωνικής ασφάλισης;

Όμως, για να επανέλθω στον κρατικό Προϋπολογισμό, ποιοι είναι οι αρμοί που συνδέουν αυτές τις προτάσεις της έκθεσης με τις συγκεκριμένες επιλογές για το 2021; Είναι δυσδιάκριτοι και σε καμμία περίπτωση δεν αποτελούν ένα οργανικό σύνολο.

Εδώ τα ερωτήματα είναι καταλυτικά, κύριοι της Κυβέρνησης. Ποιες είναι οι οικονομικές και κοινωνικές προτεραιότητες της πολιτικής σας και πώς απεικονίζονται ανάγλυφα στον Προϋπολογισμό; Απροσδιόριστες! Ποιες είναι οι διαρθρωτικές αλλαγές που προβλέπει ο Προϋπολογισμός, ώστε να γίνει απρόσκοπτα αξιο-



ποίηση του πακέτου των πόρων με διαφορετικό τρόπο από τις ταχύτητες χελώνας που γίνεται σήμερα; Ανύπαρκτες! Με αυτό το κράτος; Με αυτές τις τράπεζες; Με αυτό το σύστημα διακυβέρνησης;

Ποιος είναι ο περιφερειακός προγραμματισμός πόρων και αρμοδιοτήτων και κυρίως η αποκέντρωση των αποφάσεων, ώστε να μη φυτοζωούν τόσο οι περιφέρειες της χώρας όσο και οι αναπτυξιακοί θεσμοί; Χάνεται στον ορίζοντα! Πώς; Με τη σημερινή αφαίμαξη της αυτοδιοίκησης; Με την περιθωριοποίηση κάθε αντιπροσωπευτικού θεσμού; Με τον βαθύτατο συγκεντρωτικό χαρακτήρα του τρόπου διακυβέρνησης;

Ποιος είναι ο ξεχωριστός κοινωνικός Προϋπολογισμός του κράτους και ο σχεδιασμός της Πολιτικής Προστασίας, που θα δώσει την ευχέρεια στην Κυβέρνηση να αντιμετωπίσει την αποδιάρθρωση του κοινωνικού κράτους και τις ασύμμετρες απειλές; Μόνο διακηρύξεις κενές περιεχομένου! Με την τύχη που επιφυλάσσει στο ΕΣΥ και το προσωπικό της υγείας, στην αντιμετώπιση της πανδημίας και των φυσικών καταστροφών;

Εμείς δεν πρόκειται να αποπροσανατολιστούμε από τις ευκαιριακές επικοινωνιακές στρατηγικές. Η πραγματικότητα είναι ότι ούτε μπορεί ούτε έχει τη βούληση αυτή η Κυβέρνηση να εμφανίσει ένα αξιόπιστο, ολοκληρωμένο και ευρείας δημοκρατικής νομιμοποίησης σχέδιο αξιοποίησης των διαθέσιμων πόρων. Και, βέβαια, δεν μπορούμε να αποδεχτούμε ότι η μέχρι σήμερα διαχείριση είναι αποτέλεσμα μόνο αστοχιών ή αβλεψιών. Είναι συνέπεια κυρίως της δομικής ανεπάρκειας του συντηρητικού μοντέλου διακυβέρνησης, που επιλέγει η συγκεκριμένη παράταξη που κυβερνά τη χώρα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πριν τελειώσω, θα ήθελα να πω τα εξής: Η κριτική μας αυτή δεν ξεκινά από καμία αντιπολιτευτική διάθεση. Δεν έχουμε την ψευδαίσθηση ότι τώρα και στα επόμενα χρόνια η χώρα μπορεί να έχει ισοσκελισμένους Προϋπολογισμούς. Κάθε άλλο. Οι Προϋπολογισμοί θα είναι ελλειμματικοί, για να αντιμετωπιστεί το βάθος και η έκταση της πανδημικής και οικονομικής κρίσης. Θα στηρίζουμε κάθε προσπάθεια να αντιμετωπιστεί σε ευρωπαϊκό επίπεδο αυτή η ανάγκη. Δεν έχουμε την απαίτηση η Κυβέρνηση να εξαντλήσει κάθε ικμάδα και δυνατότητα της οικονομίας ασυλλόγιστα και ανεύθυνα. Όμως, η οικονομική σας πολιτική αρνείται να αξιοποιήσει τις πραγματικές δυνατότητες που προσφέρει η συγκυρία, αλλά και να αντιμετωπίσει τις τεράστιες κοινωνικές ανισότητες που συνεχώς διευρύνονται και πολλαπλασιάζονται μέσα στην κρίση. Δεν έχουμε καν την αυταπάτη, ότι μπορεί να αλλάξει ο χαρακτήρας της παράταξης που κυβερνά. Παραμένει πάντα μια συντηρητική δύναμη, όπως αυτή εμφανίζεται στο μοντέλο διακυβέρνησης που επέλεξε για τη χώρα.

Θα μπορούσατε, όμως, να συμβάλλετε με μια αναγκαία μίνιμουμ εθνική συνεννόηση, αποδεχόμενοι έγκαιρα και αφού τις αξιολογήσετε, κάποιες από τις προτάσεις που εμείς διαμορφώνουμε και προτείνουμε από τη μέρα που αναλάβετε την εξουσία με τρόπο συστηματικό και συνεχή.

Εσείς διεκδικείτε την επιστροφή στην κανονικότητα. Μια κανονικότητα που σε εθνικό επίπεδο διευρύνει συνεχώς τις κοινωνικές ανισότητες. Εμείς διεκδικούμε μια νέα αλλαγή που τις αντιμετωπίζει με τρόπο δίκαιο και αναλογικό. Εσείς διεκδικείτε μια ευρωπαϊκή κανονικότητα σε μια Ευρωπαϊκή Ένωση που κυριαρχείται από τις πολιτικές της λιτότητας και της απόκλισης των επιπέδων ανάπτυξης ανάμεσα στον Βορρά και τον Νότο και είναι ανίκανη να ασκήσει ενιαία γεωπολιτική και οικονομική στρατηγική σε έναν χώρο νεοαραβικών συμφερόντων για αυτήν, όπως η Ανατολική Μεσόγειος.

Εμείς διεκδικούμε μια νέα ευρωπαϊκή συνθήκη για μια ομοσπονδιακή ένωση που μοιράζει δίκαια τον πλούτο της ανάμεσα στους πολίτες, στις περιφέρειες, στα κράτη-μέλη της και ταυτόχρονα ισχυροποιεί τη θέση της στον παγκόσμιο χάρτη και προστατεύει έμπρακτα τα μέλη της από τις απειλές. Εσείς διεκδικείτε την κανονικότητα ενός κόσμου, όπου τα 2,8 δισεκατομμύρια κάτοικοι του πλανήτη διαθέτουν τη μισή περιουσία μόλις, από αυτή που συσσωρεύουν μόλις δύο χιλιάδες οκτακόσιοι είκοσι πέντε δισεκατομμυριοίχοι, που σημειωτέον αυξήθηκαν και κερδοσκοπήσαν ασύδοτα στην πανδημική κρίση.

Εμείς δεν βολευόμαστε με όλα αυτά. Πείτε μας ρομαντικούς,

πείτε μας ανεδαφικούς, εμείς θέλουμε να τα αλλάξουμε. Δεν τα θεωρούμε δεδομένα. Γι' αυτό ακριβώς διατυπώνουμε τη δική μας συνολική πρόταση, που είναι ριζικά διαφορετική από τη δική σας για τους στόχους, τις προϋποθέσεις και τις κατευθύνσεις ενός Προϋπολογισμού ενταγμένου σε ένα ολοκληρωμένο αναπτυξιακό σχέδιο για τη χώρα. Σχέδιο που αναλύει με σαφήνεια το πώς θα πυροδοτήσουμε έναν πραγματικό αναπτυξιακό συναγερμό, το πώς θα ολοκληρώσουμε τις σύγχρονες υποδομές, για το πώς θα αξιοποιήσουμε τις διαθέσιμες πηγές παραγωγής νέου πλούτου, το πώς θα δημιουργήσουμε περιφερειακούς νέους αναπτυξιακούς πόλους που θα δώσουν ταυτότητα σε κάθε περιφέρεια της χώρας, το πώς τέλος θα δημιουργήσουμε τις προϋποθέσεις αλλάζοντας το κράτος, τους θεσμούς, αναδιοργανώνοντας το κοινωνικό κράτος, αναπτύσσοντας ολοκληρωμένα σχέδια παραγωγικής ανασυγκρότησης.

Όλα αυτά θα γίνουν με ένα ενδιάμεσο πρόγραμμα για να μείνει όρθια η κοινωνία και ζωντανή η οικονομία. Ένα πρόγραμμα πραγματικής επανεκκίνησης που θα σηματοδοτήσει μια ευρύτερη αναγεννητική πορεία για τον τόπο. Ένα πρόγραμμα που στηρίζεται σε πραγματικές διαρθρωτικές αλλαγές, προοδευτικές μεταρρυθμίσεις και αναγκαίους εκσυγχρονισμούς. Ένα πρόγραμμα που δεν αρκείται να αντιμετωπίζει διαχειριστικά τα προβλήματα. Τα αντιμετωπίζει δομικά και περιέχει ιεραρχημένες τις κατανομές των διαθέσιμων πόρων.

Όμως, κυρίες και κύριοι της Κυβέρνησης, γι' αυτό απαιτείται άλλοι τύποι κρατικός Προϋπολογισμός να υπηρετήσει τους στόχους για την ανόρθωση του τόπου. Αυτός που σήμερα συζητούμε, προφανώς, δεν τους υπηρετεί. Γι' αυτό και τον καταψηφίζουμε, εκτός από τις αμυντικές δαπάνες, τις οποίες πέρυσι τις καταψηφίσαμε, επειδή τις είχαμε πολύ μικρότερες από τον προέρισμο και μας κατηγορήσατε γι' αυτό. Φέτος, ευτυχώς, κάτι προβλέψατε παραπάνω γι' αυτές και είμαστε αναγκασμένοι και πρέπει να τις ψηφίσουμε με τη θέλησή μας.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του Κινήματος Αλλαγής)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικήτας Κακλαμάνης):** Τον λόγο έχει ο γενικός εισηγητής του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας, ο κ. Νίκος Καραθανασόπουλος.

**ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΡΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ:** Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Ο κρατικός Προϋπολογισμός για το 2021 συζητείται εν μέσω του δεύτερου κύματος της πανδημίας με την Κυβέρνηση να καλλιεργεί φρούδες ελπίδες ότι χάρις και στο εμβόλιο θα έχουμε μια γρήγορη επιστροφή στην κανονικότητα, όταν η Κυβέρνηση -και όχι μόνο- γνωρίζει για τις βαθύτερες αιτίες της κρίσης, που είναι κρίση υπερσυσσώρευσης του κεφαλαίου σε παγκόσμιο επίπεδο το οποίο δεν μπορεί να επενδυθεί διασφαλίζοντας ικανοποιητικά ποσοστά κέρδους για τους κεφαλαιοκράτες.

Υπάρχουν παραδείγματα πολλά, όπως τα αρνητικά επιτόκια σε παγκόσμιο επίπεδο στον δανεισμό, το παγκόσμιο δημόσιο και ιδιωτικό χρέος που είναι τρεις φορές μεγαλύτερο από το παγκόσμιο ΑΕΠ. Γνωρίζει η Κυβέρνηση -και όχι μόνο- ότι η επιβράδυνση της οικονομίας και στη χώρα μας αλλά και σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης και διεθνώς ξεκίνησε πριν από την εκδήλωση της πανδημίας. Για παράδειγμα, ο δείκτης βιομηχανικής παραγωγής στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στην Ευρωζώνη καταγράφει πτώση από τα τέλη του 2017, δύο χρόνια δηλαδή προτού εκδηλωθεί πανδημία.

Βεβαίως, και η πανδημία λειτούργησε ως καταλύτης, έπαιξε ρόλο στον χρόνο και στο βάθος εκδήλωσης της κρίσης. Τα διάφορα περιοριστικά μέτρα, όπως μερικό ή ολικό lockdown, οι αρνητικές οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις, δεν οφείλονται σε κάποια αντικειμενική ανάγκη λόγω της πανδημίας, αλλά είναι το αποτέλεσμα της θλιβερής κατάστασης σε παγκόσμιο επίπεδο, σε επίπεδο ανεπτυγμένων καπιταλιστικών οικονομιών των δημόσιων συστημάτων υγείας. Η θλιβερή αυτή εικόνα των δημοσίων συστημάτων υγείας είναι αποτέλεσμα της εμπορευματοποίησης της.

Ο δε ανταγωνισμός για το φάρμακο αλλά και για το εμβόλιο που εκδηλώνεται και ξεδιπλώνεται το τελευταίο διάστημα, δεν αναδεικνύει τίποτε άλλο παρά το βασικό στίγμα του παρασιτισμού του συστήματος στο οποίο ζούμε. Τα κέρδη των φαρμακο-

βιομηχανιών αποτελούν προτεραιότητα σε βάρος της υγείας.

Μάταια, η αστική πολιτική προσπαθεί να βρει τη χρυσή τομή ανάμεσα στην επανεκκίνηση και στη λήψη περιοριστικών μέτρων. Γι' αυτό, άλλωστε, και η Κυβέρνηση δημιούργησε τέτοια πρωτόκολλα, τα οποία ήταν «λάστιχο», προσαρμοσμένα στις ανάγκες των επιχειρηματικών ομίλων ή τις ανάγκες του τουριστικού ρεύματος. Γι' αυτό δεν είναι τυχαίο ότι οι μεγάλοι εργασιακοί χώροι αποδείχθηκαν μήτρες φουντώματος για το ξέσπασμα της πανδημίας. Και από αυτή την άποψη αυτά τα πρωτόκολλα-«λάστιχο» οδήγησαν στο δεύτερο κύμα πανδημίας. Και αυτό, βεβαίως, δεν είναι ελληνική πρωτοτυπία. Για παράδειγμα, βλέπουμε σήμερα τη Γερμανία να προχωράει πριν τις γιορτές σε γενικό lockdown.

Γνωρίζει, επίσης, η Κυβέρνηση τις εκτιμήσεις και τις προβλέψεις για το βάθος της κρίσης. Για παράδειγμα, οι πρόσφατες εκτιμήσεις του ΟΟΣΑ λένε ότι το 2021 η ανάκαμψη στην Ελλάδα θα ανέλθει στο 0,9%. Παρ' όλα αυτά, καλλιεργεί αυταπάτες ότι με την πολιτική της, με τη μεγάλη κρατική παρέμβαση, θα διασφαλιστούν τα συμφέροντα όλων.

Σε αυτές τις επιδιώξεις έχει αρωγό η Κυβέρνηση τη χρήσιμη Αντιπολίτευση του ΣΥΡΙΖΑ, του ΚΙΝΑΛ και των άλλων κομμάτων, γιατί ακριβώς όλα αυτά τα κόμματα συμφωνούν ως προς την αιτία της κρίσης: Φταίει η πανδημία! Συμφωνούν και ως προς τον τρόπο διαχείρισης της κρίσης. Κρατική βοήθεια λένε όλοι από κοινού και στις επιχειρήσεις και στους εργαζόμενους, αναπαράγοντας δηλαδή την καινοφανή διαπίστωση ότι όλοι είμαστε στο ίδιο καράβι, ρίχνοντας νερό στο μύλο της εθνικής ομοψυχίας, καλώντας δηλαδή τον λαό να βάλει πλάτη για τη σωτηρία των επιχειρήσεων, θυσιάζοντας για ακόμη μία φορά την ικανοποίηση των δικών του αναγκών στον βωμό του καπιταλιστικού κέρδους.

Και την ίδια στιγμή, όλοι αυτοί, όλα αυτά τα κόμματα, γνωρίζουν ότι δεν υπάρχουν απεριόριστες δυνατότητες για την κρατική παρέμβαση. Γνωρίζουν πολύ καλά και η Κυβέρνηση και ο ΣΥΡΙΖΑ και το ΚΙΝΑΛ και οι υπόλοιποι ότι τα όρια αυτά καθορίζονται από το υψηλό κρατικό αλλά και ιδιωτικό χρέος που υπάρχει στη χώρα μας και στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η διαπάλη στο εσωτερικό, άλλωστε, της Ευρωζώνης φουντώνει για τη διαχείριση των κρατικών χρεών, γιατί υπάρχει για το επόμενο διάστημα η επιστροφή στη δημοσιονομική πειθαρχία με τον λαό να καλείται τότε να πληρώσει τα σπασμένα αυτής της δημοσιονομικής εκτροπής. Μια κρατική παρέμβαση, βεβαίως, η οποία επιδιώκει να αποτρέψει τη ραγδαία επιδείνωση της θέσης των λαϊκών στρωμάτων, να αποτρέψει τη ραγδαία αύξηση της ανεργίας, αναστέλλοντας προσωρινά την εκδήλωσή της για τους επόμενους μήνες, για το νέο έτος, για να αποτρέψει προσωρινά τα μαζικά λουκέτα επαγγελματιών, εμπόρων και αυτοαπασχολούμενων.

Αντί η Κυβέρνηση τώρα να προχωρήσει στο άνοιγμα των μικρών καταστημάτων λιανεμπορίου τηρώντας όλα τα μέτρα προστασίας, προχώρησε στο click away.

Εδώ πρέπει να πούμε ότι αυτό είναι ένα ευφυολόγημα, γιατί επί της ουσίας μόνο το 15% που επιχειρούσε στο λαθρεμπόριο έχει e-shop, μπορεί δηλαδή να κάνει ηλεκτρονικό εμπόριο. Και ταυτόχρονα είναι γεγονός ότι στα μικρά μαγαζιά του λιανεμπορίου υπάρχει μια πτώση του τζίρου πάνω από το 80%.

Άρα, λοιπόν, όλα αυτά τα μέτρα της Κυβέρνησης και μέσω πανδημίας είναι προς όφελος των μεγάλων εμπορικών αλυσίδων. Επί της ουσίας επιφυλάσσει η Κυβέρνηση μαζικά λουκέτα για το 2021. Είναι γνωστές ότι οι εκτιμήσεις που γράφηκαν και στην «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ» ότι τους πρώτους μήνες του 2021 θα έχουμε πάνω από διακόσιες χιλιάδες λουκέτα μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων. Ενώ ο πακτωλός της κρατικής χρηματοδότησης, αλλά και της ευρωπαϊκής θα πάει στους μεγάλους επιχειρηματικούς ομίλους.

Την ίδια στιγμή η Κυβέρνηση αξιοποιεί την κρατική παρέμβαση για την επιβολή νέων αντεργατικών μέτρων στο όνομα τάχα της προστασίας της εργασίας κι έχουμε τώρα αναστολή των συμβάσεων, έχουμε την εκ περιτροπής εργασία και την εργασία, έχουμε μείωση των ασφαλιστικών εισφορών, έχουμε μειώσεις των μισθών -πρόγραμμα «ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ» ονομάζεται-, αλλά και κάλυψη από μερίδας του κράτους της μισθολογικής και ασφαλιστικής δαπάνης με ωφελιμένους τους επιχειρηματικούς ομί-

λους. Έχουμε ανακύκλωση της ανεργίας με αυτά τα προγράμματα ενεργητικής απασχόλησης, όπως το πρόγραμμα επιδότησης με 200 ευρώ και για έξι μήνες της πρόσληψης μακροχρόνια ανέργων και της κάλυψης και των ασφαλιστικών εισφορών. Δηλαδή τσάμπα θα δουλεύουν οι μακροχρόνια άνεργοι για τους επιχειρηματικούς ομίλους. Και ταυτόχρονα με τα 200 ευρώ μισθό συμπιέζει ακόμη περισσότερο τον μέσο μισθό.

Βεβαίως, τα μέτρα αυτά είναι προσωρινά. Δεν θα διαρκέσουν όσο διαρκεί η πανδημία, όπως άλλωστε επιβεβαιώνεται περίτρανα από την εμπειρία των αντίστοιχων μνημονιακών νόμων, που τυπικά τα μνημόνια τελείωσαν, αλλά όλοι οι αντεργατικοί μνημονιακοί νόμοι παραμένουν.

Βέβαια, αυτά είναι για το σήμερα. Έχει αξία ακόμη μεγαλύτερη να δούμε τι προετοιμάζει η Κυβέρνηση για την επόμενη μέρα. Η Κυβέρνηση προετοιμάζει το έδαφος για νέα χειρότερα μέτρα με καταστάσεις και συνθήκες που έρχονται σε βάρος της εργατικής τάξης, σε βάρος των αυτοαπασχολούμενων, σε βάρος της μικρομεσαίας αγροτιάς, σε βάρος της νεολαίας και των γυναικών των λαϊκών στρωμάτων.

Στο αντιλαϊκό περιεχόμενο του σχεδίου Πισσαρίδη βασίστηκε το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας για την αξιοποίηση των 32 δισεκατομμυρίων του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανάπτυξης. Στο επίκεντρο αυτού του σχεδίου είναι η πράσινη και ψηφιακή μετάβαση που επί της ουσίας επιδιώκει να στηρίξει τα μεγάλα επενδυτικά σχέδια, παρέχοντας πληθώρα φορολογικών και χρηματοδοτικών κινήτρων, διευκολύνοντας το να συγκεντρωθεί η γη σε όλο και λιγότερα χέρια, να αλλάξει η χρήση γης, όπως κάνει το νέο χωροταξικό σχέδιο. Ο νέος πτωχευτικός κώδικας διευκολύνει τις συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα για τη δημιουργία των απαραίτητων έργων υποδομής και στήριξης αυτής της πορείας μετάβασης στην πράσινη και ψηφιακή οικονομία. Επί της ουσίας, δηλαδή, εμπορευματοποίηση παίζουν περισσότερο τις υποδομές, διευρύνει την εμπορευματοποίηση όπως και στον τομέα της υγείας, επιταχύνει τις ιδιωτικοποιήσεις και την αξιοποίηση της δημόσιας περιουσίας.

Ταυτόχρονα, το σχέδιο αυτό προχωράει στην ακόμη μεγαλύτερη προσαρμογή της αγοράς εργασίας στις νέες ανάγκες των επιχειρηματικών ομίλων με την ευελιξία στο επίκεντρο με το ωράριο-λάστιχο στο όνομα της διευθέτησης του χρόνου εργασίας και ταυτόχρονα, στη μείωση των ασφαλιστικών εισφορών και στην ισχυροποίηση περαιτέρω του κεφαλαιοποιητικού χαρακτήρα της ασφάλισης ως μέσο αποταμίευσης για να χρηματοδοτηθούν νέες επενδύσεις.

Έτσι, λοιπόν, τα ασφαλιστικά ταμεία με το κεφαλαιοποιητικό σύστημα θα είναι χρηματοδότες και χορηγοί των μονοπωλίων αλλά και των πολυεθνικών όπως μετατρέπονται.

Αυτές οι ανατροπές στην αγορά εργασίας και στο ασφαλιστικό δεν είναι σημερινές. Έχουν γίνουν με την ευγενική χορηγία όλων των προηγούμενων κυβερνήσεων και η Κυβέρνηση πάει ένα βήμα παραπέρα. Οι συνέπειες αυτού του σχεδίου για την επόμενη μέρα είναι πολύ συγκεκριμένες. Θα επιταχυνθεί ακόμη περισσότερο η συγκέντρωση της οικονομίας και των κλάδων της οικονομίας σε όλο και λιγότερο μεγάλους επιχειρηματικούς ομίλους. Θα έχουμε μεγάλη μείωση του αριθμού των μικρών επιχειρήσεων, επιδείνωση της ζωής της εργατικής τάξης, αύξηση του βαθμού εκμετάλλευσης αναδεικνύοντας ως βασικό εργαλείο για αυτή την αύξηση βαθμού εκμετάλλευσης, εκτός από τις ανατροπές, την αύξηση της παραγωγικότητας και της εργασίας.

Θα έχουμε επιπλέον καταστροφή παραγωγικών δυνατοτήτων για τις οποίες δεν ενδιαφέρεται το μεγάλο κεφάλαιο γιατί δεν του διασφαλίζουν υψηλή κερδοφορία. Για παράδειγμα, η εξωστρέφεια για την οποία όλοι σας μιλάτε, η αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων για τους επιχειρηματικούς ομίλους, που όλοι σας την αποδέχεστε, ο τουρισμός, η πράσινη ενέργεια, οι επενδύσεις στις ΑΠΕ, το διαμετακομιστικό κέντρο είναι σχέδιο και μοντέλο που το υπηρέτησαν όλες οι κυβερνήσεις και το υπηρετεί και η σημερινή. Αυτό ακριβώς το μοντέλο είναι που ευθύνεται για τη βαθύτερη εκδήλωση της καπιταλιστικής κρίσης στην ελληνική οικονομία.

Επίσης, θα έχουμε τη διεύρυνση της ψαλίδας ανάμεσα στις δυνατότητες και στον βαθμό ικανοποίησης των λαϊκών αναγκών.

Για παράδειγμα, η απελευθέρωση της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, σε συνδυασμό με τη μεγαλύτερη συμμετοχή των ΑΠΕ, οδηγεί σε πιο ακριβή ενέργεια πολλαπλασιάζοντας τους κινδύνους της ενεργειακής φτώχειας.

Το κυβερνητικό σχέδιο δεν είναι αποτέλεσμα ιδεοληψιών της Νέας Δημοκρατίας, ούτε βεβαίως ελληνική ιδιομορφία. Με αυτό ικανοποιούνται οι απαιτήσεις του κεφαλαίου, αλλά και οι κατευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης για προώθηση αναδιάρθρωσεων που θα θωρακίζουν την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας σε συνθήκες σκληρού ανταγωνισμού με τα άλλα ιμπεριαλιστικά κέντρα. Γι' αυτό άλλωστε αποφασίστηκαν και νέοι μηχανισμοί εποπτείας οι οποίοι θα ελέγχουν την πορεία των αναδιարθρωσεων για να επιτρέπουν την εκταμίευση των πόρων του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανάπτυξης, η δημιουργία του οποίου ήταν το αποτέλεσμα ενός προσωρινού συμβιβασμού στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στο πλαίσιο των οξυμένων ανταγωνισμών που υπάρχουν στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτές είναι αντιθέσεις οι οποίες σχετίζονται με τον τρόπο επιμερισμού των ζημιών ανάμεσα στα κράτη-μέλη, αλλά και των κερδών από την κρίση.

Θέλω να επισημάνω ότι δεν εκφράστηκε από καμμία κυβέρνηση, ανεξάρτητα αν είναι φιλελεύθερη, σοσιαλδημοκρατική ή κεντροαριστερή, καμμία απολύτως ένσταση για το αντιλαϊκό περιεχόμενο των αναδιարθρωσεων που προχωρά η Ευρωπαϊκή Ένωση. Σε αυτό το έδαφος της Ευρωπαϊκής πολιτικής συναντιέται η πολιτική της Νέας Δημοκρατίας με αυτή του ΣΥΡΙΖΑ, του ΚΙΝΑΛ, του ΜέΡΑ25, έχοντας ως κοινή συνισταμένη τη συμφωνία τους προς την πράσινη και ψηφιακή μετάβαση.

Ο κρατικός Προϋπολογισμός, κυρίες και κύριοι, αποτελεί εργαλείο αναδιανομής -και πάντοτε αυτό ήταν- από τους πολλούς προς όφελος των λίγων. Τα παίρνει από τους πολλούς για να τα δώσει στους λίγους. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο της κυβερνητικής πολιτικής σε συνθήκες πανδημίας, εντάσσεται και ο κρατικός Προϋπολογισμός για το 2021. Τα στοιχεία που επιβεβαιώνουν τον αντιλαϊκό και ταξικό του χαρακτήρα μπορούμε να εντοπίσουμε πολύ συγκεκριμένα. Θα τα περιορίσω για να μη χαθούμε στο πλήθος των αριθμών.

Για παράδειγμα στα φορολογικά έσοδα προβλέπεται αύξηση των φορολογικών εσόδων κατά 3,5 δισεκατομμύρια ευρώ, 8% σε σχέση με το 2020. Από αυτά τα 2,5 δισεκατομμύρια αφορούν την αύξηση των αντιλαϊκών έμμεσων φόρων. Δηλαδή έχουμε μια περαιτέρω επιδείνωση της αντιλαϊκής αναλογίας έμμεσων και άμεσων φόρων. Από το 54,7% που ήταν το 2020, πάμε τώρα στο 55,8% το 2021. Είναι μια ολόκληρη μονάδα. Η αρνητική αυτή αλλαγή του συσχετισμού ανάμεσα στους έμμεσους και άμεσους φόρους αποτελεί το βασικό δείκτη επιβεβαίωσης του αντιλαϊκού χαρακτήρα του φορολογικού συστήματος. Στο βάθος αυτού του αντιλαϊκού χαρακτήρα, καθοριστική είναι και η συμβολή των μέτρων ενίσχυσης του φορολογικού ανταγωνισμού ο οποίος διαμορφώνει όλο και περισσότερο συνθήκες φορολογικού παραδείσου για τις επενδύσεις και τα μονοπώλια.

Το αποτέλεσμα αυτών των φορολογικών παραδείσεων είναι το δημοσίευμα για παράδειγμα στο «CAPITAL» από το «FORBES», που λέει ότι οι τρεις πλουσιότεροι άνθρωποι της Αμερικής, αλλά και του κόσμου να μην καταβάλουν καθόλου φόρο εισοδήματος. Θα το καταθέσω μετά στα Πρακτικά. Αυτό είναι το αποτέλεσμα των φορολογικών παραδείσεων.

Ο φορολογικός ανταγωνισμός σε συνθήκες δημοσιονομικής πειθαρχίας και πρωτογενών πλεονασμάτων μέχρι το 2060 και βλέπουμε, θα μεταφέρει όλο και περισσότερο τα φορολογικά βάρη στις πλάτες του λαού.

Αυτή η ανάγκη ισχυροποίησης του ανταγωνιστικού χαρακτήρα του φορολογικού συστήματος αποτελεί μία ακόμη κοινή συνισταμένη και για το φορολογικό σύστημα ανάμεσα στην Κυβέρνηση και στα άλλα κόμματα.

Τρανταχτό παράδειγμα που επιβεβαιώνει την κοινή τους αντιλαϊκή λογική για το φορολογικό σύστημα, εκτός από τις προκλητικές φοροαπαλλαγές για το εφοπλιστικό κεφάλαιο, που όλοι τους μαζί αρνήθηκαν την κατάργηση του άρθρου 107 του Συντάγματος στην πρόσφατη συνταγματική Αναθεώρηση ή τη μείωση των φορολογικών συντελεστών για τις επιχειρήσεις και τα

διανεμόμενα κέρδη, είναι η φορολογία των ακινήτων.

Βασικός φόρος είναι ο ΕΝΦΙΑ για τη φορολογία ακινήτων και κάθε χρόνο μεσοσταθμικά αποφέρει φορολογικά έσοδα 2,6 δισεκατομμύρια ευρώ. Η βασική φορολογική απαλλαγή στη φορολογία ακινήτων αποτελούν οι εξαιρέσεις του άρθρου 15 του ν.3090/2002, που εξαιρούνται από την καταβολή φόρου τα ακίνητα που κατέχουν διάφορες επιχειρήσεις, όπως για παράδειγμα οι ναυτιλιακές ή οι offshore.

Ποιο είναι το ύψος των εσόδων, όπως το υπολογίζει το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους στην έκθεση των φορολογικών δαπανών; Είναι 3,6 δισεκατομμύρια σε ετήσια βάση. Τι σημαίνει αυτό; Ότι αντί να καταργήσουν τον ΕΝΦΙΑ, και η Νέα Δημοκρατία και ο ΣΥΡΙΖΑ προτίμησαν να διατηρούν τη σκανδαλώδη αυτή απαλλαγή για τη μεγάλη ακίνητη περιουσία, η κατάργηση της οποίας θα απέφερε περισσότερα στα δημόσια ταμεία από τον ΕΝΦΙΑ.

Πάμε στις δαπάνες.

Έχουμε πάγωμα και συρρίκνωση των κοινωνικών δαπανών, όπως της υγείας, εν μέσω μάλιστα πανδημίας κατά 572 εκατομμύρια ευρώ. Εδώ εκδηλώνεται μία άσφαιρη αντιπαράθεση ανάμεσα στα άλλα κόμματα και την Κυβέρνηση για τις κοινωνικές δαπάνες. Είναι άσφαιρη εξαιτίας της κοινής τους συνισταμένης στο πλαίσιο της αντίστοιχης πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης για στοχευμένες πολιτικές προς όφελος των ευάλωτων τμημάτων, αντί για κοινωνικές δαπάνες που θα παρέχουν δωρεάν και αναβαθμισμένες υπηρεσίες υγείας, παιδείας και πρόνοιας για όλον τον λαό. Αυτή η λογική των στοχευμένων δαπανών σε συνδυασμό με την αντιδραστική λογική της ελευθερίας της επιλογής αποτελούν και τη βάση.

Γιατί άλλωστε, αλήθεια, ποιες επιλογές έχει ο άνεργος ή ο χαμηλοσυνταξιούχος; Να επιλέξει ανάμεσα στα ιδιωτικά και τα δημόσια νοσοκομεία; Να πάει στο καλύτερο νοσοκομείο στο εξωτερικό; Όχι, βέβαια.

Αυτή, λοιπόν, η λογική ήταν η υπεύθυνη για τη συνεχή εμπορευματοποίηση των κοινωνικών αναγκών, για την ανάπτυξη και δράση του ιδιωτικού τομέα σε υγεία, παιδεία, πρόνοια, για την υποβάθμιση του δημόσιου τομέα, για τις ελλείψεις σε υποδομές, εξοπλισμό και προσωπικό -και η Νέα Δημοκρατία και το ΠΑΣΟΚ και ο ΣΥΡΙΖΑ έκλεισαν νοσοκομεία- για τις ανατροπές στις εργασιακές σχέσεις, συμβασιούχοι, ωρομίσθιοι, επικουρικοί, αλλά και για τη δημιουργία του δημοσιονομικού χώρου για τη στήριξη της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας και των επενδύσεων.

Την ίδια στιγμή αυξάνονται οι εξοπλιστικές δαπάνες κατά 400%. Από τα 500 εκατομμύρια φτάνουν στα 2.500 για το 2021 σε συνδυασμό με τα 4, περίπου, δισεκατομμύρια, που είναι η ετήσια συμμετοχή μας στις νατοϊκές δαπάνες. Είναι εξοπλισμοί οι οποίοι σχετίζονται με τους ιμπεριαλιστικούς αμερικανονατοϊκούς σχεδιασμούς, οι οποίοι εντάσσονται στην ικανοποίηση του στόχου της αστικής τάξης για γεωστρατηγική αναβάθμιση της Ελλάδας, ένας ακόμα κοινός τόπος των υπόλοιπων κομμάτων.

Και αυτή η γεωστρατηγική αναβάθμιση πού οδηγεί; Στο να αποκτήσει μεγαλύτερο μερίδιο η ελληνική αστική τάξη από το ιμπεριαλιστικό πλιάτσικο που γίνεται σε βάρος των αγορών, των πλουτοπαραγωγικών πηγών και των λαών της περιοχής. Είναι γεγονός που αποτελεί και τον παράγοντα όξυνσης των αντιθέσεων ανάμεσα στις αστικές τάξεις Ελλάδας και Τουρκίας, υποθάλποντας την τουρκική επιθετικότητα.

Αλήθεια, έχετε να πείτε τίποτα όλοι εσείς για τους συμμάχους σας εγγυητές μετά τη Σύνοδο Κορυφής, όλους αυτούς που θεωρούσατε εγγυητές των κυριαρχικών δικαιωμάτων της χώρας και των συνόρων; Βεβαίως είναι καθαρό πού οδηγεί η απόφαση του Συμβουλίου Κορυφής, στο να διατηρηθούν οι πολύ μεγάλες οικονομικές σχέσεις που έχουν ισχυρά κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Γερμανία, Ιταλία, Ισπανία με την Τουρκία, αλλά και να παραμείνει η Τουρκία στην αγκαλιά του ΝΑΤΟ.

Έχουμε στον κρατικό Προϋπολογισμό επιτάχυνση των ιδιωτικοποιήσεων, αύξηση των κρατικών χρεών. Δηλαδή βαθαίνει η θηλιά στον λαμό του λαού. Αυτοί άλλωστε θα κληθούν να βγάλουν τα κάστανα από τη φωτιά, δηλαδή να πληρώσουν τους φόρους.

Και μαζί με αυτή την αντιλαϊκή πολιτική και την κλιμάκωσή της πάει χέρι-χέρι η πολιτική κλιμάκωση του αυταρχισμού, της τρο-



μοκρατίας και της καταστολής, εργοδοτικής στους χώρους δουλειάς, αλλά και κρατικής. Βεβαίως ούτε εδώ η Κυβέρνηση πρωτοτυπεί, αλλά συμβαδίζει και αντιγράφει τα όσα συμβαίνουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση με πολύ πρόσφατα παραδείγματα την Ιταλία και τη Γαλλία. Επιδιώκουν τη θωράκιση του αστικού κράτους και την προστασία των συμφερόντων της αστικής τάξης από τη λαϊκή αμφισβήτηση. Επιδιώκουν να συκοφαντήσουν, αλλά και να καταστείλουν τη ριζοσπαστικοποίηση.

Αυτός ο δρόμος δεν είναι μονόδρομος. Δεν είναι μοιραίο να ανοίγει η ψαλίδα σε παγκόσμιο επίπεδο ανάμεσα στις δυνατότητες που παρέχει η νέα τεχνολογία, αλλά και στις συνθήκες που βιώνουν τα λαϊκά στρώματα, στην ανασφάλεια, στους υγειονομικούς κινδύνους και στον αναλφαριθμητισμό, στην επιδείνωση της θέσης των λαϊκών στρωμάτων, στα επιδόματα αναδιανομής της εξαθλίωσης. Δεν είναι μοιραίο να συγκεντρώνεται ο πλούτος σε μια χούφτα ανθρωπίνους.

Υπάρχει εδώ το δημοσίευμα το πρόσφατο από «ΤΟ ΒΗΜΑ», όπου το 1% του πιο πλούσιου πληθυσμού στον κόσμο κατέχει το 43,4% της παγκόσμιας περιουσίας, ενώ αντίθετα το 53,6 των φτωχών κατέχει μόνο το 1,4% του παγκόσμιου πλούτου.

Αυτή η συσσώρευση του πλούτου σε λιγότερα χέρια είναι ακριβώς το αποτέλεσμα του καπιταλιστικού τρόπου ανάπτυξης της οικονομίας. Γι' αυτό ακριβώς σε αυτή την τεράστια αύξηση των κοινωνικών ανισοτήτων σε παγκόσμιο επίπεδο η απάντηση όλων, Ευρώπης, Ηνωμένων Πολιτειών και Ελλάδας ποια είναι; Τα επιδόματα διαχείρισης της φτώχειας. Γι' αυτό άλλωστε και τα συνταγματοποιήσατε γιατί ακριβώς αυτά θα σημαδεύουν πλατιά λαϊκά στρώματα. Να τον μάθετε να ζει με απλά επιδόματα φτώχειας τη στιγμή που ο πλούτος στα χέρια λίγων όλο και αυξάνεται, όλο και μεγαλώνει.

Δεν είναι μοιραίο, εμείς απαντάμε ως ΚΚΕ, η νέα τεχνολογία και η αύξηση της παραγωγικότητας της εργασίας να οδηγεί στην αύξηση της εκμετάλλευσης της εργατικής τάξης, να δημιουργεί νέα δεινά για την εργατική τάξη, απώλεια εκατομμυρίων θέσεων εργασίας, αύξηση της ανεργίας, νέες αντεργατικές ανατροπές. Και σωστά η Κυβέρνηση βάζει μέσα στην εισηγητική έκθεση στη σελίδα 15 ότι η καινοτομία αποτελεί έναν από τους παράγοντες ανισορροπίας τους συστήματος. Το αναγνωρίζετε, αλλά δεν μπορείτε να το αντιμετωπίσετε.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικήτας Κακλαμάνης):** Κύριε συνάδελφε, βλέπετε τον χρόνο, έτσι;

**ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΡΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ:** Σε ένα λεπτό θα τελειώσω. Ευχαριστώ πολύ για την ανοχή.

Δεν μπορείτε να το αντιμετωπίσετε γιατί αυτός είναι ο καπιταλισμός, άδικος, παρασιτικός, με τις κρίσεις και τους πολέμους.

Ποια είναι η απάντηση; Ο σοσιαλισμός. Γιατί στον σοσιαλισμό, όταν θα είναι κοινωνική περιουσία τα μέσα παραγωγής και τα επιτεύγματα της τεχνολογίας, τότε θα έχουμε απελευθέρωση των εργαζόμενων. Θα δουλεύουν πολύ λιγότερες ώρες και θα αμείβονται πολύ περισσότερο. Θα έχουν διεύρυνση του ελεύθερου χρόνου τους, για να μπορούν να τον αξιοποιούν δημιουργικά. Αυτό αναδεικνύει τη ρεαλιστικότητα, αλλά και την υπεροχή του σοσιαλισμού. Οι εργαζόμενοι από αφανείς ήρωες, που είναι σήμερα στον καπιταλισμό, θα είναι οι πραγματικοί πρωταγωνιστές των εξελίξεων με την ενεργό συμμετοχή και στη λήψη των αποφάσεων και της εξουσίας, αλλά και στον έλεγχο των αποφάσεων. Ο κεντρικός επιστημονικός σχεδιασμός, η κοινωνική ιδιοκτησία στα μέσα παραγωγής με αποδέσμευση από την Ευρωπαϊκή Ένωση θα συμβάλει στην οργάνωση της παραγωγής αξιοποιώντας το σύνολο των παραγωγικών δυνατοτήτων με στόχο την ικανοποίηση των κοινωνικών αναγκών.

Σε αυτόν τον δρόμο της ανατροπής καλούμε να βαδίζει ο λαός, στον δρόμο που οδηγεί στην κοινωνική απελευθέρωση. Σε αυτόν τον δρόμο πρέπει να συγκλίνουν οι αγώνες των εργαζόμενων για τους μισθούς, για την προστασία των ανέργων, για τη στήριξη των αυτοαπασχολούμενων, για τη διασφάλιση ικανοποιητικού εισοδήματος στη φτωχομεσαία αγροτιά, για την απαλλαγή από τα χρέη και την προστασία της υγείας και της ασφάλειας, στον δρόμο που σημαδεύει τον πραγματικό αντίπαλο που οδηγεί να δημιουργηθεί μια ευρύτατη κοινωνική συμμαχία. Ο πραγματικός αντίπαλος είναι τα μονοπώλια, είναι η εξουσία του

κεφαλαίου και όχι μόνο η εκάστοτε κυβέρνηση. Προβάλλουμε ριζοσπαστικούς στόχους πάλης.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικήτας Κακλαμάνης):** Κύριε Καραθανασόπουλε, δεν μπορώ να σας δώσω άλλον χρόνο.

**ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΡΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ:** Μια λέξη ακόμα, κύριε Πρόεδρε, και τελείωσα.

Πρέπει να απεγκλωβιστούμε από τους ιμπεριαλιστικούς σχεδιασμούς. Για αυτό και σήμερα είναι μονόδρομος για τον λαό η πάλη για την Ελλάδα και την Ευρώπη του σοσιαλισμού.

Με αυτά, κύριε Πρόεδρε, δηλώνουμε ότι το ΚΚΕ καταψηφίζει τον κρατικό Προϋπολογισμό του 2021.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Νικόλαος Καραθανασόπουλος καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικήτας Κακλαμάνης):** Ωραία. Θα πάρει τώρα το λόγο ο κ. Βιλιάρδος από την Ελληνική Λύση, μετά ο κ. Αρσένης από το ΜέΡΑ25 και θέλω να ενημερώσω ότι ο Υπουργός Οικονομικών μου ζήτησε να κάνει μια πρώτη παρέμβαση ολιγόλεπτη, αμέσως μετά τον κ. Αρσένη.

Ορίστε, κύριε Βιλιάρδο, έχετε τον λόγο.

**ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΒΙΛΙΑΡΔΟΣ:** Σας ευχαριστώ πολύ κύριε Πρόεδρε.

Θα ξεκινήσουμε με την αναφορά μας στην περσινή συζήτηση, σύμφωνα με την οποία ο Προϋπολογισμός που κατέθεσε η Κυβέρνηση τότε δεν είχε κανένα εθνικό όραμα και κανέναν οικονομικό σχεδιασμό, αποτελώντας μόνο ένα διαχειριστικό εργαλείο για τον έλεγχο των εισπράξεων.

Δυστυχώς, προς μεγάλη μας λύπη, αφού αυτό που μας ενδιαφέρει είναι η Ελλάδα και οι Έλληνες, ειδικά τα παιδιά μας, επαληθευτήκαμε με τον χειρότερο δυνατό τρόπο, αν και δεν γνωρίζαμε τότε πως η Κυβέρνηση θα ήταν τόσο θρασεία απέναντι στους Έλληνες, ώστε να ψηφίσει τον πτωχευτικό νόμο-έκτρωμα που θα τους δώσει τη χαριστική βολή.

Κατά την επεξεργασία του Προϋπολογισμού του 2021, του οποίου το προσχέδιο πετάχτηκε στα σκουπίδια σε λιγότερο από ένα μήνα μετά την κατάθεσή του, αποτελώντας ρεκόρ στα ιστορικά χρονικά της χώρας μας, διατυπώσαμε με κάθε λεπτομέρεια τις επιφυλάξεις μας ως προς το κατά πόσον είναι ρεαλιστικές οι προβλέψεις του με κριτήριο τα λανθασμένα μέτρα που λαμβάνονται για την οικονομία μας. Αναφέραμε, επίσης, τις αντιρρήσεις μας σχετικά με τη λογική των επιμέρους κονδυλίων, όπως και την πεποίθησή μας πως το δημόσιο χρέος δεν είναι βιώσιμο στο 208% του ΑΕΠ πλέον για τη γενική κυβέρνηση και στο 227% για την κεντρική ούτε ασφαλώς το κόκκινο ιδιωτικό που βρίσκεται σε επίπεδα μοναδικά στην παγκόσμια ιστορία. Δεν έχει συμβεί ποτέ ξανά.

Θα καταθέσουμε δε τις δικές μας αναλυτικές προτάσεις στα Πρακτικά με την τεκμηρίωσή τους, αφού είναι αδύνατο να τις αναφέρουμε όλες στον ελάχιστο χρόνο που έχουμε στη διάθεσή μας.

Συνεχίζοντας, οι δυσμενείς οικονομικές εξελίξεις και οι αβέβαιες προοπτικές είναι κυρίως η συνέπεια της έλλειψης ενός σοβαρού οικονομικού προγράμματος εκ μέρους της Κυβέρνησης, παρά τις προεκλογικές της εξαγγελίες περί εξακοσίων χιλιάδων θέσεων εργασίας, όπου οι μοναδικές που διαπιστώσαμε ήταν για τη στελέχωση του επιτελικού κράτους εν κράτει.

Πλέον έγινε κατανοητό πως δεν υπήρχε σχέδιο αντιμετώπισης της πανδημίας, εκτός από την πρωτοπόνηση των μέσων μαζικής ενημέρωσης, όταν δεν είχαμε ακόμη πολλά κρούσματα, ενώ, όταν άνοιξε ο τουρισμός με ελάχιστες ΜΕΘ, χωρίς ελέγχους και με προβληματικό λογισμικό, μετά από τις αποδεδειγμένες πιέσεις που ασκήθηκαν εκ μέρους της ΤUI μέσω της γερμανικής κυβέρνησης, η κατάσταση επιδεινώθηκε σημαντικά. Τα μη σωστά προγραμματισμένα και αναποτελεσματικά lockdown, που επιβλήθηκαν, μαζί με τις παλινδρομήσεις όσον αφορά τις μάσκες ή το άνοιγμα των σχολείων, είχαν τρομακτικές επιπτώσεις τόσο στην υγεία όσο και στην οικονομία μας, ενώ θα προκαλέσουν μεσομακροπρόθεσμα σημαντικότερα προβλήματα στην εκπαίδευση στην ψυχική υγεία του πληθυσμού και ούτω καθεξής.

Σε γενικές γραμμές τώρα, η Κυβέρνηση έχει υιοθετήσει την

πολιτική του «βλέποντας και κάνοντας», ενώ εφαρμόζει πιστά τις οδηγίες της τρόικας, όπως συμπεραίνεται από τις αξιολογήσεις της ενισχυμένης εποπτείας, που αν τις διαβάσει κανείς, προβλέπει το μέλλον χωρίς να χρειάζεται να είναι μάντης. Με δανειακά χρήματα επιδοτεί την οικονομία και μεταθέτει τις υποχρεώσεις της χώρας στο μέλλον, έχοντας την ψευδαίσθηση πως η Ελλάδα θα επανέλθει σε μία επιχειρηματική κανονικότητα, παρά το ότι έχει αλλάξει ριζικά το παγκόσμιο οικονομικό περιβάλλον. Εκτός αυτού, δεν συνειδητοποιεί πως τα χαμηλά επιτόκια και ο εύκολος δανεισμός έχουν ημερομηνία λήξης. Οπότε δεν έχει λάβει κανένα μέτρο, για να μπορέσει να αντεπεξέλθει η οικονομία μας, όταν φτάσει αυτή η ώρα.

Αντίθετα, μετά τα 22,8 δισεκατομμύρια ευρώ δανειακά που χρειάστηκαν το 2020, για να καλυφθούν τα ελλείμματα και οι τόκοι χωρίς καν τα χρεολύσια, σχεδιάζει να δανειστεί περί τα 23 δισεκατομμύρια ευρώ το 2021 για τον ίδιο λόγο, αν και θα χρειαστούν περισσότερα που ίσως θα βρει, απλά και μόνο επειδή η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα θα συνεχίσει να αγοράζει ελληνικά ομόλογα, σύμφωνα με τις χθεσινές ανακοινώσεις της.

Σε σχέση με τον δανεισμό μέσω των γeros που εμφανίστηκαν για πρώτη φορά το 2014 με 88,5 δισεκατομμύρια ευρώ και με την υπεραισιόδοξη πρόβλεψη μείωσής τους στα 725 δισεκατομμύρια ευρώ το 2021, όταν το 2020 ήταν συνολικά 1,2 τρισεκατομμύρια, ο Υπουργός έχει δηλώσει πως χρησιμοποιούνται τα αποθεματικά των οργανισμών του δημοσίου, γεγονός που σημαίνει πως το «μαξιλάρι» είναι ανύπαρκτο, αφού τα υπόλοιπα 15,7 δισεκατομμύρια δεν μπορούν να αγγιχτούν χωρίς την έγκριση του ESM.

Γενικότερα πάντως, οι προβλέψεις της Κυβέρνησης είναι πραγματικά τραγικές, όπως για την ύφεση, όπου, ενώ εμείς την προβλέπουμε στο -10% από τον Απρίλιο, ο Υπουργός δήλωνε -4% και σήμερα -10,5%. Επίσης, σχετικά με το ύψος του αποπληθωρισμού, τον τοποθετεί στον Προϋπολογισμό στο -1,1%, όταν η ΕΛΣΤΑΤ ανακοίνωσε -1,8% σε ετήσια βάση τον Οκτώβρη και -2,1% για το Νοέμβρη. Το γεγονός αυτό σημαίνει πως τα πραγματικά επιτόκια που πληρώνει η χώρα μας είναι αντίστοιχα της εποχής του ΣΥΡΙΖΑ δυστυχώς, ενώ η Κυβέρνηση προβάλλει τα ονομαστικά, για να τεκμηριώσει τη δήθεν επιτυχία της και την δήθεν εμπιστοσύνη των αγορών.

Τέλος, οφείλουμε να αναφερόμαστε ξανά στην προσημαστική συζήτηση έγκρισης του Ισολογισμού του 2018, επειδή μας δίνει την εικόνα που βρισκόμαστε, ενώ ο Προϋπολογισμός προς τα πού βαδίζουμε. Προφανώς, εάν δεν γνωρίζουμε πού βρισκόμαστε, όπως συμπεραίνεται από τα θηριώδη λάθη και τις παραλείψεις του διάτρητου κατά το Ελεγκτικό Συνέδριο Ισολογισμού, δεν πρόκειται να πάμε πουθενά, αφού στην κυριολεξία βαδίζουμε στα τυφλά.

Επομένως η κατάρτιση ενός σωστού ισολογισμού οφείλει να αποτελεί την πρώτη και βασική μας προτεραιότητα, ενώ θα έπρεπε να καταχωρηθεί τουλάχιστον το πολεμικό δάνειο της Γερμανίας που είναι αδιαμφισβήτητο. Γιατί δεν το κάνετε;

Περαιτέρω, η οικονομία μας με την εμφάνιση της πανδημίας ανέδειξε τις δομικές της αδυναμίες: τη μεγάλη εξάρτησή της από τον τουρισμό, τα δίδυμα ελλείμματα που εμφανίστηκαν ξανά, την ανυπαρξία εμπορεύσιμων προϊόντων, το μη βιώσιμο δημόσιο και ιδιωτικό χρέος ως αποτέλεσμα βέβαια των μνημονίων, την έλλειψη ρευστότητας και την αδυναμία διεξαγωγής εγχώριων επενδύσεων.

Κάτω από αυτές τις συνθήκες είναι σχεδόν αδύνατη η ανάκαμψη και η έξοδος από τη δεκαετή κρίση, ενώ αυτό που προβλέπεται είναι η συσσώρευση ακόμη μεγαλύτερων χρεών, για τα οποία θα μας ζητηθούν ακόμη πιο επώδυνα ανταλλάγματα, όπως ήταν η παράδοση του ονόματος της Μακεδονίας έναντι της επιμήκυνσης των 95 δισεκατομμυρίων ευρώ για μετά το 2030. Η χθεσινή άλλωστε στάση της γερμανικής Ευρωπαϊκής Ένωσης – γερμανικής πλέον ξεκάθαρα – απέναντι στην Τουρκία το δηλώνει ξεκάθαρα. Θα μας ζητηθούν ξανά εθνικά ανταλλάγματα.

Παράλληλα, μέσω των κατασχέσεων και των πλειστηριασμών της ιδιωτικής περιουσίας -χθες που κοίταξα ήταν πάνω από ογδόντα πέντε χιλιάδες αναρτημένες κατασχέσεις-, εάν δεν υπάρξει μία σοβαρή διαγραφή του ιδιωτικού χρέους με εισοδη-

ματικά φυσικά κριτήρια, θα αλλάξει το ιδιοκτησιακό καθεστώς της χώρας, με τους Έλληνες να μετατρέπονται σε φθηνούς σκλάβους χρέους και φιλοξενούμενους στην ίδια τους την πατρίδα.

Το μόνο πάντως που εξυπηρετείται τα τελευταία τουλάχιστον δέκα χρόνια είναι η διατήρηση του πολιτικοοικονομικού status quo, αυτών δηλαδή που χρεοκόπησαν και συνεχίζουν να απομυζούν τους Έλληνες, δηλαδή των ολιγαρχών και ξένων, με υπέρογκο κόστος.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Β' Αντιπρόεδρος της Βουλής, κ. **ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ**)

Παραμιπτόντως, κύριε Υπουργέ, καταλήξατε σε συμβιβασμό με την «FRAPORT», όπως θα καταθέσουμε στα Πρακτικά; Εάν ναι, τότε θα το φέρετε στη Βουλή;

Συνεχίζοντας, η Ελλάδα είχε τις χαμηλότερες οικονομικές επιδόσεις στο τρίμηνο του 2020 με ρυθμό ανάπτυξης πλην 11,7% σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο του 2019 σε ετήσια βάση, καθώς επίσης με μόλις συν 2,3% συγκριτικά με το προηγούμενο. Την ίδια χρονική περίοδο οι άλλες ευρωπαϊκές χώρες –ακόμη και αυτές με σημαντικό τουρισμό– ανέκαμψαν, ενώ η Ευρώπη κατά μέσον όρο με 12,6% συγκριτικά με το προηγούμενο τρίμηνο. Οι δε απώλειες των χαμηλών εισοδηματικών τάξεων των Ελλήνων το 2020 έφτασαν στο τρομακτικό πλην 12%. Όλα αυτά που αναφέρουμε εδώ τα τεκμηριώνουμε με πηγές και με πίνακες, τους οποίους έχουμε στις προτάσεις μας και που θα καταθέσουμε στα Πρακτικά.

Το συγκεκριμένο γεγονός τεκμηριώνει την υπερβολική εξάρτηση της χώρας μας από τον τουρισμό, ειδικά από τον φθινόμαζο. Προφανώς δε ο τουρισμός δεν θα επανέλθει το 2021 στα επίπεδα του 2019, εάν ποτέ επανέλθει. Ακόμη χειρότερα, με κριτήριο τις προβλέψεις του Παγκοσμίου Οργανισμού Υγείας για μια επόμενη πανδημία, πρέπει να προετοιμασθεί άμεσα η οικονομία μας, να πάψει να εξαρτάται από εξωγενείς παράγοντες και ειδικά από τον μαζικό τουρισμό, που εκτός των άλλων πολλών μειονεκτημάτων του, μεταφέρει πανδημίες. Σε κάθε περίπτωση, ο ιός δεν έπρεπε να αντιμετωπιστεί ως πρόβλημα, αλλά ως ένα παράθυρο ευκαιρίας, αλλαγής του λανθασμένου οικονομικού και τουριστικού μας μοντέλου.

Οι παραγωγικές αδυναμίες της χώρας μας φάνηκαν καθαρά, όταν εν μέσω πανδημίας η Κυβέρνηση δεν ήταν αρχικά σε θέση να δρομολογήσει την εγχώρια παραγωγή ειδών πρώτης ανάγκης, όπως μάσκες, προστατευτικές στολές, πλαστικά γάντια, αντισηπτικά, τεστ και αναπνευστήρες. Σήμερα βέβαια παράγονται μάσκες, κάτι σχετικά απλό, αλλά τα υπόλοιπα συνεχίζουν να εισάγονται, με αποτέλεσμα να υπάρχουν ελλείψεις και αναμιμήσεις, οι οποίες οδήγησαν στην επιβολή διατίμησης στα τεστ, σε ένα είδος δηλαδή φιλελεύθερου κρατισμού, όπως φαίνεται άλλωστε και από τους εκατό χιλιάδες δημοσίου υπαλλήλους που προσλήφθηκαν από το 2014, το οποίο δεν έχει καμμία λογική ούτε είναι εφικτό να εφαρμοστεί σε όλα τα άλλα προϊόντα που διαπιστώνεται αισχροκέρδεια, όπως στα τρόφιμα των σουπερμάρκετ που έχουν ακριβύνει σχεδόν κατά 40%.

Αυτό που απαιτείται είναι η αλλαγή του παραγωγικού μας μοντέλου, η οποία σαφώς προηγείται της αύξησης των εξαγωγών που προτείνει η μελέτη Πισσαρίδη. Η βασική αιτία είναι το ότι δεν μπορούν να αυξηθούν σημαντικά οι εξαγωγές, όταν βέβαια δεν παράγονται εμπορεύσιμα προϊόντα, πόσο μάλλον σε διεθνώς ανταγωνιστικές τιμές. Ειδικότερα, η μελέτη προτείνει εξαγωγές στους κλάδους των βιομηχανικών προϊόντων. Σε ποια προϊόντα όμως, όταν η βιομηχανία μας έχει καταρρεύσει στο 8% έως 9% του ΑΕΠ μας, με την Ευρωπαϊκή Ένωση να βρίσκεται στο 15%, με στόχο, όπως όλοι ξέρουμε, το 20%; Με τις εγχώριες επενδύσεις στοπλην 14,3% σε σχέση με το 2019 κατά τον Προϋπολογισμό;

Χρησιμοποιείτε την περιέργη λογική να βασίζε τη δυνατότητα των εξαγωγών μας στις επιδόσεις χωρών ανάλογου πληθυσμού. Πώς είναι δυνατόν όμως να συγκρίνεται η Ελλάδα, για παράδειγμα, με την Τσεχία και με την Πορτογαλία, με χώρες αναλόγου μεγέθους, όταν τα δύο αυτά κράτη παράγουν αυτοκίνητα, που αποτελούν μεγάλο μέρος των εξαγωγών τους, ενώ η Ελλάδα όχι; Η αυτοκινητοβιομηχανία της Πορτογαλίας αντιπροσωπεύει

το 4% του ΑΕΠ της και το 11% των εξαγωγών της με εκατόν είκοσι τέσσερις χιλιάδες άμεσες θέσεις εργασίας. Όσον αφορά δε την Τσεχία, είναι η βάση της γερμανικής αυτοκινητοβιομηχανίας. Αντίθετα, η Ελλάδα είναι η μοναδική χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μαζί με τη Μάλτα, που δεν έχει καμμία ανάλογη παραγωγή, ενώ τα αυτοκίνητα αποτελούν βασικό μέρος του διαχρονικού εμπορικού μας ελλείμματος.

Κατά τη δική μας άποψη, λοιπόν, πρέπει πρώτα να δημιουργήσουμε παραγωγική βάση και μετά να τοποθετήσουμε ως στόχο την αύξηση των εξαγωγών. Εκτός εάν βέβαια η Ευρωπαϊκή Ένωση δεσμευτεί να εισάγει ελληνικά προϊόντα, έτσι ώστε να αποπληρωθεί και το χρέος μας, όπως είχε συμβεί με τη ρύθμιση του γερμανικού χρέους το 1953.

Η Ελλάδα πάντως δεν είχε ποτέ μετά τη Μεταπολίτευση ένα στοχευμένο πρόγραμμα ανάπτυξης και ένα εθνικό όραμα, ενώ το οποίο υπήρχε εξαντλήθηκε στην ένταξη της στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στην οικονομική της σύγκλιση που χάθηκε εντελώς με τα μνημόνια. Όσον αφορά δε γενικότερα την οικονομία, επικεντρωνόταν στην κατανάλωση με δανεικά, στην εξυπηρέτηση επιχειρηματικών συμφερόντων, στις εισαγωγές και στον τουρισμό, που ήταν η εύκολη λύση. Η ναυτιλία και τα ναυπηγεία χάθηκαν από την Ελλάδα σε σχέση με τις δυνατότητές της, όπως επίσης η κάποτε ισχυρή κλωστοϋφαντουργία, ο συναφής με αυτήν τομέας ένδυσης, η χαλυβουργία, τα ηλεκτρικά καταναλωτικά προϊόντα, τα υποδήματα, η αυτοκινητοβιομηχανία κ.λπ..

Το τελικό αποτέλεσμα, σε συνδυασμό με τη λανθασμένη μακροοικονομική πολιτική που συνεχίζεται, ήταν η αποβιομηχάνιση, η χρεοκοπία, η αποεπένδυση και η φυγή των νέων μας στο εξωτερικό, ενώ ακόμη και όταν μειώθηκε το κόστος εργασίας μέσω της εσωτερικής υποτίμησης, η Ελλάδα δεν ανέκτησε ποτέ την ανταγωνιστικότητά της. Στο πλαίσιο αυτό, οι δικές μας αρχικές προτάσεις όσον αφορά την πανδημία είχαν ως βασικό στόχο τη χρησιμοποίηση των χρημάτων που δαπανήθηκαν παραγωγικά, την επιδότηση της εργασίας και όχι της ανεργίας με στόχο τη βιώσιμη ανάπτυξη, αφού κάποια στιγμή τα χρήματα θα τελειώσουν.

Ολοκληρώνοντας, θα αναφέρουμε επιγραμματικά μόνο τις προτάσεις μας που θα καταθέσουμε αργότερα, ξεκινώντας από τις δημοσιονομικές, όπου αντί να δοθεί το επίδομα αναστολής εργασίας των 534 ευρώ για έξι μήνες έως το καλοκαίρι, είναι καλύτερα να χρησιμοποιηθεί το ίδιο συνολικό ποσό ως επιδότηση του μισθού για ολόκληρο το 2021 με το ίδιο κόστος. Παράλληλα, θα μπορούσαν οι υπόλοιποι αποδέκτες επιδομάτων να ενταχθούν να ενταχθούν σε κατάλληλα διαμορφωμένα προγράμματα υποστήριξης δημοσίων υπηρεσιών και επιχειρήσεων, έτσι ώστε να μη χάσουν την επαφή τους με την κοινωνία και με την αγορά εργασίας.

Στους υπολογισμούς μας συμπεριλάβαμε μια μικρή πρόβλεψη ύψους περί τα 2,7 δισεκατομμύρια ευρώ για επισφάλειες που απορροούν τους φόρους και τις εισφορές που αναβλήθηκαν. Θα υπάρξουν, πρέπει να τα προβλέψει κανείς. Επίσης, μια δεύτερη της τάξης των 1,76 δισεκατομμυρίων για τη μερική μόνο επίλυση του μεγάλου προβλήματος των μεταχρονολογημένων επιταγών. Η λύση που προτείνουμε είναι η παροχή κρατικών εγγυήσεων για την τιτλοποίηση των συγκεκριμένων επιταγών με στόχο τη σταδιακή εκκαθάρισή τους.

Όσον αφορά τα δάνεια προς την πραγματική οικονομία, θεωρούμε πως χρειάζονται ακόμη περισσότερα, επειδή η ζήτηση και οι ανάγκες είναι πολύ μεγαλύτερες, ενώ οι τράπεζες δεν προσφέρουν τη χρηματοδότηση που χρειάζεται. Άλλωστε, την απορροφά το κράτος, το δημόσιο. Με δεδομένο λοιπόν το ότι οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις δεν έχουν πρόσβαση σε χρηματοδότηση, προτείνουμε να τους δοθούν ως δάνεια χρήματα από το πακέτο ανάκαμψης της Ευρωπαϊκής Ένωσης των 32 δισεκατομμυρίων, κυρίως προς τις καινοτόμες, απ' αυτά που είναι δεσμευμένα για την ψηφιοποίηση και για έργα πράσινης ανάπτυξης. Εκτός από δάνεια βέβαια, θα πρέπει να τους δοθούν και άλλου είδους διευκολύνσεις, όπως η αναστολή δημοτικών τελών, τελών κυκλοφορίας κ.λπ..

Για την υγεία η πρότασή μας είναι η αύξηση των κονδυλίων - σχετικά με το 2020 όμως, όχι με αυτά που προβλέπονται για το

2021- κατά 200 εκατομμύρια για τον νοσοκομειακό τομέα, για εξοπλισμό και για επιδόματα, καθώς επίσης περί τα 100 εκατομμύρια ευρώ για δωρεάν τεστ όλου του πληθυσμού και των τουριστών.

Από την άλλη πλευρά, θα πρέπει να στηριχθεί η παραγωγή, θεωρώντας απαράδεκτη την αύξηση της τιμής του πετρελαίου κίνησης με τέλος πράσινης ενέργειας, ειδικά για τους αγρότες, αντί να επιδιωχθεί η μείωσή της.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει επανειλημμένα το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κ. Βουλευτή)

Θα χρειαστώ τρία λεπτά ακόμη, κύριε Πρόεδρε.

Όσον αφορά τώρα την αύξηση των εσόδων από τη φορολογία -είδαμε το παράδοξο να αυξάνεται ο ΦΠΑ στον Προϋπολογισμό τη στιγμή που το ΑΕΠ ήταν χαμηλότερο- η πρότασή μας είναι ο επαναπατρισμός των ελληνικών επιχειρήσεων κυρίως από τη Βουλγαρία, στην οποία υπάρχουν έξι χιλιάδες παραγωγικές ελληνικές εταιρείες που απασχολούν πενήντα τρεις χιλιάδες άτομα και έχουν τζίρο 5 δισεκατομμύρια ευρώ. Ως κίνητρο προτείνουμε να τους δοθεί ένας χαμηλότερος συντελεστής φορολογίας για μία πενταετία, όπως στους Έλληνες του εξωτερικού, για να επιστρέψουν.

Αλήθεια, κύριε Υπουργέ, ποια είναι η πρόοδος του προγράμματος «REBRAIN GREECE»; Δεν έχουμε πάρει καμμία απολύτως ενημέρωση. Εκτός αυτού, πρέπει να βρεθεί λύση για τις μεγάλες εταιρείες που έχουν μεταφερθεί στο Λουξεμβούργο, στο Βέλγιο και αλλού, όπως η «ΒΙΟΧΑΛΚΟ», η «ΦΑΓΕ» και η «ΤΙΤΑΝ».

Το βασικότερο όμως, είναι η αύξηση του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων στα 11 δισεκατομμύρια ευρώ από μόλις 6,75 δισεκατομμύρια που προβλέπεται, με τη διάθεσή του μόνο σε παραγωγικές επενδύσεις, καθώς επίσης για την εξυπηρέτηση βασικών αναγκών της χώρας μας, όπως τα δάνεια σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις, τα εγγειοβελτιωτικά κ.λπ..

Όσον αφορά το πακέτο ανάκαμψης των 32 δισεκατομμυρίων, η δική μας πρόταση είναι αντί τα ποσά να διατεθούν για την ψηφιοποίηση του δημοσίου, για ΑΠΕ και για συναφή έργα, όπως για τη σύνδεση της Κρήτης με την Αττική, που εξυπηρετεί συγκεκριμένα επιχειρηματικά συμφέροντα, να χρησιμοποιηθούν στα παρακάτω: Για ψηφιακά έργα στην υψηλής τεχνολογίας γεωργία και στην εθνική ασφάλεια, για πράσινες επενδύσεις στην ηλεκτροκίνηση του πρωτογενούς τομέα, για εγκαταστάσεις βιομάζας και για την εξοικονόμηση ενέργειας. Και αυτό επειδή έτσι μπορούν να δημιουργηθούν πολλές θέσεις εργασίας που έχει απόλυτη ανάγκη η Ελλάδα.

Σε σχέση με το σχέδιο δίκαιης μετάβασης, προτείνουμε τα χρήματα να χρησιμοποιηθούν για άλλες πράσινες επενδύσεις, όπως για την παραγωγή ηλεκτρικών οχημάτων που εξοικονομούν ενέργεια και μειώνουν τους ρύπους, για την παραγωγή, όχι για την εισαγωγή.

Δεν θα πρέπει να διενεργηθούν ιδιωτικοποιήσεις υπό τις σημερινές συνθήκες, ενώ οι εθνικοί πόροι εκτός από αυτά που προαναφέραμε, πρέπει να διατεθούν στα παρακάτω, που θα αναφέρω επιγραμματικά μόνο, λόγω έλλειψης χρόνου. Πρώτον, στον πρωτογενή τομέα. Δεύτερον, στις αμυντικές βιομηχανίες. Τρίτον, στις λόγω πανδημίας προβληματικές επιχειρήσεις, σε αυτές που δουλεύουν, όχι σε αυτές που κλείνουν, στον εσωτερικό τουρισμό που πρέπει να αυξηθεί τουλάχιστον στα 300 εκατομμύρια ευρώ από 100 εκατομμύρια πέρυσι, στον παραγωγικό πυρήνα ηλεκτροκίνησης και στην υψηλή τεχνολογία και τέλος στην ναυπηγοεπισκευή και στον ναυτιλιακό κλάδο.

Επιπλέον, θα πρέπει να επιταχυνθούν οι έρευνες για κοιτάσματα υδρογονανθράκων στις ήδη δημοπρατηθείσες περιοχές, καθώς επίσης να δρομολογηθούν οι διαγωνισμοί για τις υπόλοιπες, τις πιο ελπιδοφόρες τουλάχιστον νοτιώς της Κρήτης.

Τέλος, πρέπει να δρομολογηθεί η μερική διαγραφή του ιδιωτικού χρέους απέναντι στο δημόσιο, που έτσι κι αλλιώς δεν καταγράφεται στο ενεργητικό του, καθώς επίσης στις τράπεζες που έχουν ήδη δημιουργήσει προβλέψεις για πάνω από το 60% των απαιτήσεών τους.

Κλείνοντας, θέλω να πω ότι εάν υλοποιηθούν γρήγορα και σωστά οι προτάσεις μας, ο ρυθμός ανάπτυξης της οικονομίας μας θα μπορούσε να αγγίξει το 2021 τουλάχιστον το 10%, με με-



γάλη ωφέλεια τόσο για το δημόσιο όσο και για τον ιδιωτικό τομέα, δημιουργώντας επιπλέον πάνω από τριακόσιες χιλιάδες θέσεις εργασίας.

Γιατί, κύριοι της Κυβέρνησης, δεν επιτρέπετε στην Ελλάδα να έχει αυτή την ανάπτυξη που δικαιούται; Δεν σας το επιτρέπουν οι Γερμανοί, για να κλέψουν αυτά που έχουμε; Γιατί όμως σκύβετε συνεχώς το κεφάλι; Σας εκβιάζουν; Με ποιον τρόπο;

Φυσικά θα καταψηφίσουμε τον Προϋπολογισμό για όλους τους λόγους που αναφέραμε, εκτός βέβαια από τις αμυντικές δαπάνες που επιτέλους αυξήθηκαν.

Ευχαριστώ πολύ.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Βασίλειος Βιλιάρδος καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης της Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου):** Κι εγώ ευχαριστώ, κύριε Βιλιάρδο.

Τον λόγο έχει τώρα ο γενικός εισηγητής του ΜέΡΑ25 κ. Κρίτων Αρσένης.

**ΚΡΙΤΩΝ - ΗΛΙΑΣ ΑΡΣΕΝΗΣ:** Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριοι Υπουργοί, κυρίες και κύριοι Βουλευτές, θα έπρεπε σε κάθε Προϋπολογισμό να μιλάμε για την κλιματική αλλαγή, αυτή τη μεγάλη κρίση που απειλεί την παραγωγή, τις ζωές μας, την κοινωνία μας συνολικά. Όμως, για ποια κλιματική αλλαγή να μιλήσει αυτός ο Προϋπολογισμός που δεν μιλά καν για την υγιονομική κρίση, που δεν δίνει στοιχειώδεις απαντήσεις απέναντι σε αυτή την τεράστια κρίση -έχουμε φτάσει πάνω από εκατό οικογένειες κάθε μέρα να θρηνούν συνανθρώπους μας- ένας Προϋπολογισμός που μειώνει τις δαπάνες για την υγεία;

Νιώθω μια αμηχανία να είμαι εδώ πέρα μπροστά σας και να συζητάμε αυτόν τον Προϋπολογισμό, μια ματαιότητα, γιατί όλοι γνωρίζουμε ότι είναι ένας Προϋπολογισμός που δεν πρόκειται να εφαρμοστεί. Η Κυβέρνηση το γνωρίζει, ο Υπουργός το γνωρίζει. Οι Υπουργοί γνωρίζουν ότι αυτός ο Προϋπολογισμός δεν πρόκειται ποτέ να εφαρμοστεί.

Ετοιμάστηκε σε μια στιγμή που η Κυβέρνηση μάς ανακοίνωνε ότι τον Δεκέμβριο θα σταματήσει το lockdown. Βασίζεται σε παραδοχές διαφορετικές για την ύφεση, διαφορετικές για την οικονομική κατάρρευση οικογενειακών επιχειρήσεων, για την υγιονομική κρίση και για τα έσοδα.

Μας λέει η Κυβέρνηση ότι αυτό ήταν δεδομένο, υπάρχει μεγάλη ασάφεια, όλες οι χώρες έτσι είναι. Είναι αλήθεια δεδομένη η κατάσταση στην οποία έχουμε φτάσει; Είναι δεδομένο ότι αυτό το lockdown θα γινόταν έτσι και αλλιώς; Ήταν αναπόφευκτο; Στο πρώτο κύμα η Ελλάδα ήταν τυχερή. Είχαμε πολύ μικρή έκθεση στην Κίνα και στις χώρες από τις οποίες διαδόθηκε κυρίως ο κορωνοϊός.

Αυτή την τύχη δεν την αξιοποιήσατε, κυρίες και κύριοι της Κυβέρνησης. Δεν χρησιμοποιήθηκε αυτή η περίοδος χάριτος για να ετοιμασεί το Δημόσιο Σύστημα Υγείας, αλλά προχωρήσατε συνειδητά στο άνοιγμα της Ελλάδας στην έκθεση μέσα από το άνοιγμα στον τουρισμό. Εκ του αποτελέσματος, ήταν λάθος το άνοιγμα, αν βάλουμε κάτω τα έσοδα και τα θύματα που θρηνούμε αυτή τη στιγμή.

Όμως πέρα από αυτό, στην Σύνοδο Κορυφής δεν είχατε το θάρρος να διαπραγματευτείτε τίποτα. Είδαμε την Ουγγαρία να περνάει ό,τι θέλει στην πράξη και η Ελλάδα να μην παίρνει τίποτα. Έτσι ακριβώς και το καλοκαίρι. Ήρθαν οι πολυεθνικές του τουρισμού και σας είπαν «εμείς θα έρθουμε στην Ελλάδα μόνο αν δεν έχετε κανένα μέτρο προστασίας» και εσείς το δεχτήκατε.

Στην ουσία δεν γινόταν κανένας έλεγχος, δειγματοληπτικοί μόνο κάποιοι έλεγχοι, με έναν αλγόριθμο που ήταν τι; Ένας επισημειωμένος έγραψε στον Πρωθυπουργό ένα e-mail. Ο Πρωθυπουργός βρήκε αυτή την πειραματική μέθοδο πολύ ενδιαφέρουσα, την προώθησε στον κ. Τσιόδρα και τους λοιμωξιολόγους και η Επιτροπή Λοιμωξιολόγων ενέκρινε έναν μαθηματικό αλγόριθμο, χωρίς να υπάρχει μαθηματικός και στατιστικός εκεί μέσα. Αυτό ήταν το μέτρο προστασίας το καλοκαίρι.

Συνεχίσατε βέβαια, γιατί καθώς αφήσατε τη χώρα εντελώς απροστάτευτη στην πρώτη πραγματική έκθεση στον κορωνοϊό, την ίδια στιγμή δεν πήρατε κανένα μέτρο για την υγεία.

Αυτή τη στιγμή η Βουλή με 8 εκατομμύρια ευρώ έφτιαξε πενήντα ΜΕΘ στο «Σωτηρία». Σκεφτείτε, δηλαδή, τι θα μπορούσατε να κάνετε με 400 εκατομμύρια ευρώ. Θα μπορούσατε να κάνετε δύομισι χιλιάδες ΜΕΘ, κύριε Υπουργέ. Όμως για ποιον λόγο δεν προχωράτε στις προσλήψεις; Για ποιον λόγο δεν προχωράτε στον εξοπλισμό; Για ποιον λόγο δεν προχωράτε στις απαραίτητες μονάδες; Γιατί δεν θέλετε να παρεκκλίνετε από τον έναν βασικό σας στόχο, που είναι η ιδιωτικοποίηση της υγείας. Με ένα δυνατό Εθνικό Σύστημα Υγείας θα γινόταν αδικαιολόγητη η ιδιωτικοποίηση. Αυτό θέλετε να το αποφύγετε πάση θυσία.

Και βέβαια, θέλω να σας πω ότι στο όνομα των Βουλευτών και της Βουλής δεν πρέπει να συνεχίζετε αυτά τα παιχνίδια. Είδαμε ακτινολόγο να φεύγει τιμωρητικά από τον «Άγιο Σάββα», επειδή αντέδρασε ως πρόεδρος των εργαζομένων στις ΕΔΕ που βάλατε τους γιατρούς και υγειονομικούς που κόλλησαν τον κορωνοϊό, και να τον στέλνεται σε ΜΕΘ στο «Σωτηρία». Ο ακτινολόγος στον «Άγιο Σάββα», που είναι αντικαρκινικό νοσοκομείο, σώζει ζωές. Στο «Σωτηρία», όπου τον στέλνεται τιμωρητικά, θα λειτουργήσει ως ανειδίκευτος γιατρός.

Και ακούσαμε βέβαια πράγματα που δεν στέκουν, από τον κ. Πέτσα, που μας έλεγε ότι ευτυχώς που δεν επενδύσατε στις ΜΕΘ, μέχρι τον κ. Γεραπετρίτη, που μας είπε ότι οι χώρες που έχουν περισσότερες ΜΕΘ, έχουν και περισσότερους νεκρούς. Πράγματα που συνιστούν ψέματα, άλματα λογικής. Προφανώς όποιος δει τα στοιχεία, θα διαπιστώσει ότι οι χώρες που έχουν καλύτερη ανταπόκριση σε αυτή την υγιονομική κρίση, είναι αυτές που έχουν περισσότερες ΜΕΘ ανά κάτοικο, που έχουν δυνατό συστήματα υγείας. Ποιο ήταν όμως το δημόσιο σύστημα υγείας στο οποίο εσείς επιλέξατε να μην επενδύσετε, να μην το ενισχύσετε για να το ιδιωτικοποιήσετε; Το ελληνικό σύστημα υγείας για το οποίο μεταξύ του 2007 και του 2018 μειώθηκαν οι δαπάνες κατά 43%, όταν η μεγαλύτερη άλλη μείωση στην Ευρώπη ήταν στην Πορτογαλία κατά 8,7% και ακολουθούσε η Ισπανία κατά 1%. Όλες οι άλλες χώρες αύξησαν τις δαπάνες, με τη Γερμανία να αυξάνει κατά 40%, τη Γαλλία κατά 25%. Αν πάμε δε στα ιατρικά προϊόντα, μηχανήματα και εξοπλισμό υγείας, η χώρα μας μείωσε τις δαπάνες μεταξύ 2009 και 2018, κατά 54%. Σε αυτή τη χώρα ήρθατε εσείς να μην κάνετε επενδύσεις στην υγεία και να προετοιμαστείτε για τον κορωνοϊό.

Για ποιον λόγο όμως, μιλάμε για τον κορωνοϊό σε αυτόν τον Προϋπολογισμό; Γιατί αυτός αυτή τη στιγμή είναι η αιτία επιπλέον ύφεσης, επιπλέον ανεργίας, επιπλέον διάλυσης του παραγωγικού μας ιστού.

Σε αυτό το πλαίσιο και με όλη αυτή τη σκόπιμη ολιγωρία σας, τη στρατηγική ολιγωρία σας, έρχεστε και μειώνετε τις δαπάνες για την υγεία. Στο Υπουργείο Υγείας το ανώτατο όριο δαπανών από 4,83 δισεκατομμύρια ευρώ μειώνεται σε 4,26 δισεκατομμύρια ευρώ. Αναρωτιόμαστε για ποιον λόγο. Θεωρείτε ότι έχει τελειώσει η υγιονομική κρίση; Επενδύετε πάρα πολύ στο ότι το εμπόλιο έχει λύσει τα πάντα, όταν ξέρετε ότι οποιοδήποτε αποτέλεσμα θα πάρει μήνες. Και εσείς θέλετε να μας πείτε ότι έχετε εξασφαλίσει, ότι έχει τελειώσει η υγιονομική κρίση, την ίδια στιγμή που δεν μειώνονται οι άνθρωποι που χάνουν τη ζωή τους κάθε μέρα, την ίδια στιγμή που αυξάνετε τις δαπάνες του Υπουργείου Άμυνας από 3,9 δισεκατομμύρια στα 5,5; Θέλετε να μας πείτε ότι δίνετε τη μάχη με την Τουρκία, αλλά όχι με τον κορωνοϊό; Αυτό λέτε στους πολίτες;

Επίσης, στηρίζεται ο Προϋπολογισμός σας σε ανυπόστατες παραδοχές. Το καλό από το κακό σενάριο σε αυτόν τον Προϋπολογισμό απέχει 1% του ΑΕΠ, όταν σε αυτές τις κοσμοϊστορικές στιγμές το καλό από το κακό σενάριο μπορεί να απέχει 10% με 15% του ΑΕΠ. Είπε, βέβαια, ο κ. Σκυλακάκης ότι «ξέρετε, διαβάζουν και οι δανειστές μας και οι οίκοι αξιολόγησης τις παραδοχές μας και θα τις λάβουν υπ' όψιν στην αξιολόγησή τους». Δεν είναι δυνατόν ο Προϋπολογισμός της χώρας για οποιονδήποτε λόγο να μη στηρίζεται σε ρεαλιστικές προβλέψεις.

Προχωρώ παρακάτω, στη σελίδα 39, για τον σχηματισμό παγίου κεφαλαίου. Το 2021 -ακούστε, συνάδελφοι!- θα αυξηθεί κατά 23,2%. Αλήθεια, έχει ξαναγίνει ποτέ κάτι τέτοιο στη Μεταπολίτευση; Πείτε μας χώρες που έχουν καταφέρει να αυξήσουν κατά 23% τον σχηματισμό παγίου κεφαλαίου, όταν υπολογίζεται

ότι η κατανάλωση θα αυξηθεί κατά 3%. Για ποιον λόγο τόσες ανυπόστατες προβλέψεις; Μα για έναν πολύ απλό λόγο: Διότι προβλέπετε –και έχετε δεσμευτεί γι' αυτό, κύριε Υπουργέ, και στο Eurogroup- ότι το 2021 ξεκινάει η λιτότητα και προχωράτε στις ιδιωτικοποιήσεις, ξεκινάει ο περιορισμός των ελλειμμάτων κ.λπ.. Είναι η δέσμευσή σας στο Eurogroup, κύριε Υπουργέ. Υπάρχει δέσμευση στο Eurogroup για πρωτογενή πλεονάσματα από το 2021.

**ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΑΪΚΟΥΡΑΣ (Υπουργός Οικονομικών):** Πού υπάρχει;

**ΚΡΙΤΩΝ - ΗΛΙΑΣ ΑΡΣΕΝΗΣ:** Σας τα έχουμε πει, σας τα έχουμε φέρει, τα έχω διαβάσει και στα ελληνικά και στα αγγλικά. Μπορεί να μη θυμάστε, αλλά οι πολίτες και τα Πρακτικά τα θυμούνται, όμως.

Ιδιωτικοποιήσεις. Εδώ πραγματικά έχουν απογυμνωθεί όλες οι κυβερνήσεις που προώθησαν τις ιδιωτικοποιήσεις. Βλέπουμε ότι στα παραχωρημένα οδικά δίκτυα και στα παραχωρημένα αεροδρόμια, σε αυτές τις επιχειρήσεις, δίνετε εκατοντάδες εκατομμύρια ευρώ. Σε περίπτωση που ήταν δημόσια τα οδικά δίκτυα, δημόσια τα αεροδρόμια θα δίνате αυτά τα ποσά; Σε ποιον; Όχι, βέβαια. Δεν θα τα δίνате. Εδώ, πήρατε 80 εκατομμύρια από την ιδιωτικοποίηση της «ΟΛΥΜΠΙΑΚΗΣ» και δίνετε στην «ΑΕΓΕΑΝ», στην αγοράστριά της στην τελική, 120 εκατομμύρια ευρώ.

Ξέρουμε πλέον ότι σε στιγμές κρίσης όλες οι ιδιωτικοποιήσεις και τα ΣΔΙΤ αποδεικνύονται ένα μεγάλο φιάσκο. Μακροχρόνια αποδεικνύεται μία μεγάλη απώλεια εσόδων, μία απώλεια πολλού είδους για το δημόσιο. Εσείς, βέβαια, τώρα προχωράτε και στα ΣΔΙΤ των απορριμμάτων με εγγυημένες ποσότητες, υπερκοστολογημένα. Έχει έρθει η επιτροπή να σας πει για το ΣΔΙΤ της Πελοποννήσου ότι αποτελεί, λόγω της υπερδιαστασιολόγησης και της υπερκοστολόγησης, παράνομη κρατική ενίσχυση προς ιδιωτική εταιρεία. Σε αυτά προχωράτε.

Θα συμφωνήσουμε, όμως, σε ένα νούμερο μαζί σας. Η φτώχεια το 2019 αγγίζει το 42%. Το 42% των συμπολιτών μας βρίσκονται στο όριο της φτώχειας. Ένα συγκλονιστικό νούμερο. Πραγματικά είναι μία ομολογία εκ μέρους σας. Πείτε μας, κύριε Υπουργέ, οι φτωχοί αυτοί συνάνθρωποί μας, πώς θα αποπληρώσουν το «βιώσιμο χρέος» που προβλέπετε στον Προϋπολογισμό. Προβλέπετε ότι είναι βιώσιμο και ότι στο κοντινό απώτερο μέλλον θα μπορούσαμε να αποπληρώσουμε. Πώς ακριβώς θα αποπληρωθεί από αυτούς τους ανθρώπους αυτό το δημόσιο χρέος;

Αυτά που θα έπρεπε να βλέπουμε σε αυτόν τον Προϋπολογισμό είναι ουσιαστικά μέτρα για την κλιματική αλλαγή, με αθρόα επιδότηση των ενεργειακών κοινοτήτων, για εγκατάσταση φωτοβολταϊκών σε κάθε στέγη, μικρών ανεμογεννητριών σε κάθε στέγη, ώστε να ενισχυθούν τα εισοδήματα που χάνονται από αυτή την τεράστια κρίση. Στην υγεία να έχουμε το άνοιγμα των νοσοκομείων που έχετε κλείσει από το 2013 έως σήμερα, με ΜΕΘ, με προσλήψεις που θα βοηθήσουν όχι μόνον το ΑΕΠ, αλλά θα στηρίξουν την απασχόληση σε μία στιγμή που είναι το μεγάλο μας στοίχημα για την επόμενη μέρα. Στην παιδεία να σταματούν τα ΣΔΙΤ που αυξάνουν τα πάγια κόστη για τον Προϋπολογισμό. Να γίνουν προσλήψεις στο οργανόγραμμα, που θα βοηθήσει το ΑΕΠ και την απασχόληση, που είναι το στοίχημά μας για την επόμενη μέρα.

Να υπάρχει προστασία πολιτών από τη χρεοκοπία, καταργώντας τον «ΗΡΑΚΛΗ» και τα 12 δισεκατομμύρια εγγυήσεων, καταργώντας τον Πτωχευτικό Κώδικα και προστατεύοντας την ιδιοκατοίκηση, στηρίζοντας το εισόδημα των πολιτών που χάνουν αυτή τη στιγμή την απασχόληση και τα εισοδήματά τους, που χάνουν τις επιχειρήσεις τους, με την απασχόληση, την εργασία και την παραγωγή στο επίκεντρο.

Αντί γι' αυτό, βλέπουμε τη μεγάλη κοινωνική τρύπα που δημιουργείτε στη δυτική Μακεδονία από την απολιγνιτοποίηση. Εμείς σε αυτό σας στηρίζουμε. Όμως, χωρίς σχέδιο ειδικής μετάβασης, κύριε Υπουργέ;

Τα όποια «αστεία» περιλαμβάνετε μέσα για μαζική ανάπτυξη ΑΠΕ από τρεις μεγάλες επιχειρήσεις στην πράξη και η χρηματοδότηση όσων προτείνετε θα εγκριθούν το 2022 και εσείς θα πρέπει να τα υλοποιήσετε όλα το 2023, ακόμη και αυτά που θα υλοποιήσετε.

Πώς θα καταφέρετε την πλήρη παραγωγική συγκρότηση αυτής της περιοχής σε έναν χρόνο; Δεν έχει γίνει πουθενά σε καμμία χώρα. Σε καμμία χώρα τέτοια σοκ δεν ξεπεράστηκαν γρηγορότερα από δεκαπενταετία. Πώς θα τα καταφέρετε;

Πάτε εκεί πέρα να δημιουργήσετε μια τρύπα κοινωνική με πλήρη κατάρρευση της απασχόλησης, μαζί με το τέλος της γούνας, που έχει έρθει. Και ούτε γι' αυτό ετοιμάζεστε. Και θα πλήξει πλήρως την Καστοριά και τη Σιάτιστα. Θα ολοκληρώσει, δηλαδή, το πλήγμα στη δυτική Μακεδονία.

Σας καλούμε να σταματήσετε κι αυτά τα απορρίμματα, που θα αυξήσει το κόστος για τις οικογένειες. Θέλετε να επενδύσετε; Επενδύστε στην ανακύκλωση. Κάντε τα σκουπίδια οικονομικό πόρο. Αυτή τη στιγμή έχουμε ανακυκλώσιμα απορρίμματα, τα οποία δεν έχουμε δομές για να τα ανακυκλώσουμε, δεν έχουμε δομές για να τα μετατρέψουμε σε έσοδα. Κάντε αυτό.

Μας λέτε, βέβαια, ότι για όλα τα παραπάνω δεν έχετε χρήματα. Αλήθεια; Καταργήστε τον «ΗΡΑΚΛΗ», απελευθερώστε τα 12 δισεκατομμύρια εγγυήσεων. Αλήθεια, δεν έχετε χρήματα; Βάλτε φόρο στους μεγάλους κολοσσούς του ίντερνετ, 4% επί του τζίρου του Facebook, του Netflix, της Amazon κ.ο.κ..

Οι περισσότεροι πολίτες πλέον, που μένουν σπίτι, έχουν συνδεθεί με το Netflix. Από τα χρήματα που πληρώνουν στο Netflix ούτε δραχμή δεν πηγαίνει στο ελληνικό δημόσιο.

Από τα χρήματα που πληρώνουν στην Amazon για να αγοράσουν προϊόντα που ανταγωνίζονται τις δικές επιχειρήσεις μας ούτε δραχμή δεν πηγαίνει στο ελληνικό δημόσιο. Είναι δυνατόν, τη στιγμή που οι ελληνικές επιχειρήσεις, τα μικρά μαγαζιά, θα πρέπει να πληρώσουν τον φόρο τους;

Στο Facebook το περιεχόμενο παράγεται από τους πολίτες που συμμετέχουν και αυτή η παραγωγή, αυτό το παραγόμενο αγαθό, επίσης δεν φορολογείται.

Γιατί δεν προχωράτε σε φορολογία 4% επί του τζίρου; Θα οδηγήσει σε έσοδα περίπου 1 δισεκατομμύριο τον χρόνο. Θα καλύψει τις ΜΕΘ και τις προσλήψεις προσωπικού στα νοσοκομεία για πάντα. Θα καλύψει τόσες ανάγκες. Γιατί δεν προχωράτε σε αυτό; Το έχουν κάνει άλλες χώρες στην Ευρώπη. Πείτε μας γιατί δεν προχωράτε.

Εμείς σας καλούμε να φέρετε έναν Προϋπολογισμό με ρεαλιστικές εκτιμήσεις, που απαντά στην υγειονομική κρίση, που απαντά στην κατάρρευση της παραγωγής, της απασχόλησης, που απαντά στη χρεοκοπία και τη φτωχοποίηση.

Ο δικός σας μετατρέπει την κρίση και όλα αυτά τα δεινά σε τρομερή ευκαιρία για τους πάρα πολύ λίγους που εξυπηρετείτε. Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΜέΡΑ25)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου):** Ευχαριστώ, κύριε Αρσένη.

Τον λόγο έχει ο Υπουργός Οικονομικών κ. Χρήστος Σταϊκούρας.

**ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΑΪΚΟΥΡΑΣ (Υπουργός Οικονομικών):** Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Άκουσα με ιδιαίτερη προσοχή όλους τους εισηγητές. Θα ήθελα να καταθέσω αρκετά στοιχεία. Πιστεύω ότι θα είναι «τροφή» για γόνιμη συζήτηση και ελπίζω, από εδώ και πέρα τουλάχιστον, για ανταλλαγή όριμων απόψεων και για να συζητάμε σε κοινή βάση μακριά από θριαμβολογίες, αλλά μακριά και από κινδυνολογίες, με ρεαλισμό, υπευθυνότητα και σεμνότητα, παρουσιάζοντας όλη την εικόνα, όχι αποσπασματικά στοιχεία και, σίγουρα, μακριά από αερολογίες και ανεύθυνες πλειοδοσίες.

Άκουσα τον τελευταίο συνάδελφο να λέει ότι έχουμε δεσμευτεί για πρωτογενή πλεονάσματα το 2021. Μα, ο Προϋπολογισμός έχει πρωτογενή ελλείμματα. Τι μας λέτε; Έχουμε συμφωνήσει σε δημοσιονομική ευελιξία τουλάχιστον και το 2021. Άλλο, όμως, δημοσιονομική ευελιξία και άλλο δημοσιονομικός εκτροχιασμός.

Άκουσα συναδέλφους της Αντιπολίτευσης ξαφνικά να θυμούνται μόνο το τρίτο τρίμηνο του 2020. Όλη την εικόνα θα έχουν. Γιατί την ξέχασαν την εικόνα του πρώτου εξαμήνου; Πρώτα απ' όλα -όλα αυτά θα τα καταθέσω στα Πρακτικά- γιατί για το πρώτο τρίμηνο η Ελλάδα τελικά είχε θετικό ρυθμό ανάπτυξης, όταν κάποιοι εδώ στην Αίθουσα μιλούσαν για ύφεση. Δείτε πού είναι οι άλλες χώρες.

Γιατί ξέχασαν το δεύτερο τρίμηνο; Γιατί το δεύτερο τρίμηνο η Ελλάδα και πάλι ήταν καλύτερη και από τον μέσο όρο της Ευρώπης και απ' όλες τις χώρες του Νότου.

Πράγματι, το τρίτο τρίμηνο ήταν ένα εξαιρετικά κακό τρίμηνο για την ελληνική οικονομία. Ρωτήσατε «γιατί». Αν βλέπατε τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, το λένε. Το τρίτο τρίμηνο ήταν αποκλειστικά από τη μεγάλη μείωση των εξαγωγών υπηρεσιών, εξαιτίας της καταβάρθρωσης του τουρισμού. Κερδίσαμε σαν χώρα 3,5 δισεκατομμύρια ευρώ στο εννιάμηνο από τον τουρισμό, ενώ πέρυσι ήταν 16,1 δισεκατομμύρια. Και πάλι, όμως, σε επίπεδο εννιαμήνου η εικόνα της Ελλάδας είναι καλύτερη από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο.

Άκουσα ότι η Ελλάδα δανείζεται με χαμηλότερο κόστος, διότι είναι το PEPP της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Τον Οκτώβριο του 2019 που δανειστήκαμε δεκαετές ομόλογο με το ένα τρίτο του κόστους που δανειστήκαμε τελευταία φορά η προηγούμενη κυβέρνηση είχαμε υγειονομική κρίση, είχαμε PEPP; Άρα ας μιλάμε υπεύθυνα.

Προφανώς, το PEPP και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα έχουν βοηθήσει να συνεχίσουμε να δανειζόμαστε με χαμηλό κόστος. Αλλά, ο βασικός παράγοντας μείωσης του κόστους δανεισμού της χώρας είναι η εμπιστοσύνη στην Κυβέρνηση και στις πολιτικές της.

Άκουσα ότι αναθεωρούμε συχνά τα στοιχεία και ότι εγώ είπα τον Μάρτιο ότι η χώρα θα έχει ανάπτυξη. Προφανώς, το είπα. Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα είπε τον Μάρτιο ότι θα έχει ανάπτυξη όλη η Ευρώπη. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είπε το ίδιο. Η Γαλλία έλεγε «μηδέν» και πήγε στο μείον έξι, μείον οκτώ, μείον δέκα, μείον έντεκα.

Συγγνώμη, αλλά είστε εκτός τόπου και χρόνου. Όλοι αναθεωρούν τις εκτιμήσεις τους, διότι πολύ απλά κανένας δεν ξέρει την ένταση και την έκταση της οικονομικής κρίσης. Και δεν την αλλάζουν οριακά, την αλλάζουν σημαντικά.

Άρα τα στοιχεία που το Υπουργείο Οικονομικών υποστήριζε από το πρώτο τρίμηνο συνδυάζονται και συνοδεύονται από τη γενικότερη πορεία των ευρωπαϊκών οικονομιών, με βάση την πορεία εξέλιξης της υγειονομικής κρίσης.

Άκουσα ότι «είστε τόσο αναξιόπιστοι ως οικονομικό επιτελείο που αλλάζετε τα στοιχεία ακόμα και μεταξύ προσχεδίου Προϋπολογισμού και Προϋπολογισμού». Τα είπαμε στην επιτροπή. Τα γράφει ο Προϋπολογισμός και δεν τα διαβάζετε. Είναι προφανές ότι άλλαξαν τα στοιχεία, κατ' αρχάς γιατί είχαμε ένα δεύτερο κύμα της πανδημίας, που δεν νομίζω κάποιος να ήξερε την έντασή του.

Είχαμε την ανάγκη να πάρουμε -το ζητούσατε και εσείς και το κάναμε, όχι γιατί το ζητούσατε, αλλά γιατί είχαμε εξασφαλίσει τους πόρους για να το κάνουμε- επιπλέον μέτρα για να στηρίξουμε την οικονομία.

Επίσης, κάτι που συστηματικά αγνοείτε. Το είπα στην επιτροπή. Στις 16 Οκτωβρίου η ΕΛΣΤΑΤ αναθεώρησε τα στοιχεία για το παρελθόν. Αφήσατε, όπως φαίνεται εδώ στα στοιχεία, 5 δισεκατομμύρια ευρώ λιγότερο πλούτο. Άρα έπρεπε να αναθεωρηθούν τα στοιχεία και αυτά τα μάθαμε 16 Οκτωβρίου, μεταξύ προσχεδίου Προϋπολογισμού και Προϋπολογισμού.

Σε κάθε περίπτωση, η Αξιωματική Αντιπολίτευση δεν μπορεί να μιλάει για αστοχία στις προβλέψεις. Δεν υπήρχε ένα έτος από το 2015 και μετά που να έπεσε μέσα στις εκτιμήσεις και τις προβλέψεις για την ανάπτυξη. Όλα τα χρόνια έξω. Όλα τα χρόνια ήταν κάτω από τους στόχους που είχαν τεθεί.

Παρεμπιπτόντως, η τελευταία χρονιά που πιάσαμε τους στόχους ήταν το 2014 και θα το καταθέσω στα Πρακτικά και αυτό.

Δαπάνες υγείας. Πολύ ενδιαφέρον αυτό. Το άκουσα και σήμερα. Άκουσα να επαναλαμβάνουν συνέχεια, κυρίως η Αξιωματική Αντιπολίτευση, μια μελέτη του ΟΟΣΑ η οποία λέει ότι στις επιπλέον δαπάνες υγείας είμαστε ουραγοί, είμαστε η δεύτερη χειρότερη χώρα. Άκουσα την αξιότιμη συνάδελφο, εισηγήτρια του ΣΥΡΙΖΑ, σήμερα και τον Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο να το επαναλαμβάνει σήμερα. Τους είχαμε απαντήσει ότι είναι προφανές αυτό, διότι τα στοιχεία που χρησιμοποιούσαν για την Ελλάδα ήταν για 29 Απριλίου. Δεν το άκουσαν ή δεν το κατάλαβαν. Το επανέλαβαν και σήμερα, παρά το γεγονός ότι το λέγαμε. Ε, όφει-

λαν τουλάχιστον να δουν ότι ο ΟΟΣΑ τα επικαιροποίησε σήμερα. Ο ΟΟΣΑ επικαιροποίησε τα στοιχεία και δεν είμαστε η δεύτερη χειρότερη χώρα. Άρα θα έπρεπε τουλάχιστον να διαβάσετε την επικαιροποίηση του ΟΟΣΑ σήμερα και να μη μένετε σε αυτά που ήταν πριν κάποιους μήνες.

**ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΦΙΛΗΣ:** Τι θέσε έχουμε;

**ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΑΪΚΟΥΡΑΣ (Υπουργός Οικονομικών):** Θα επανέλθω και σε αυτό.

Άρα έρχεται και προσθέτει πόρους σημαντικούς που δόθηκαν από τον Απρίλιο μέχρι τις 21 Σεπτεμβρίου.

**ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΦΙΛΗΣ:** Τι σειρά έχουμε;

**ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΑΪΚΟΥΡΑΣ (Υπουργός Οικονομικών):** Βελτιώθηκε κατά έξι θέσεις. Βελτιώθηκε κατά έξι επιπλέον θέσεις. Θα τα καταθέσω όλα στα Πρακτικά.

Προσέξτε. Μέχρι τώρα μας λέγατε...

(Θόρυβος από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου):** Μη διακόπτετε, παρακαλώ! Κύριε Φίλη, σε λίγο θα μιλήσετε.

**ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΑΪΚΟΥΡΑΣ (Υπουργός Οικονομικών):** Μέχρι τώρα, και σήμερα, μας λέγατε ότι είμαστε οι δεύτεροι χειρότεροι. Και έχουν δημοσιοποιηθεί τα στοιχεία που δεν δείχνουν ότι είμαστε οι δεύτεροι χειρότεροι.

**ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΦΙΛΗΣ:** ... (Δεν ακούστηκε)

**ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΑΪΚΟΥΡΑΣ (Υπουργός Οικονομικών):** Κύριε Φίλη, σας προειδοίζω ότι ούτε αυτό θα συμβεί. Διότι θα καταθέσω για τα Πρακτικά, όπως το έκανα στην επιτροπή -και ο κ. Ξανθός προς τιμήν του μου ζήτησε τα στοιχεία- όλους τους επιπλέον πόρους που δίνει συστηματικά το Υπουργείο Οικονομικών από το αποθεματικό της χώρας, εκτός Προϋπολογισμού, στο Υπουργείο Υγείας. Κάθε εβδομάδα δίνουμε επιπλέον πόρους. Δώσαμε 783 εκατομμύρια από το αποθεματικό, εκτός Προϋπολογισμού. Πλήρης διαφάνεια! Δώσαμε στις 26 Φεβρουαρίου, 17 Μαρτίου, 20 Μαρτίου. Μέχρι και 11 Δεκεμβρίου δώσαμε. Δίνουμε συνέχεια πρόσθετους πόρους στο Υπουργείο Υγείας για να στηρίξουμε την υγεία μέσα στην υγειονομική κρίση. Αυτό θα το καταθέσω στα Πρακτικά για να ξέρετε ακριβώς τι πόρους δίνουμε. Και δεσμεύομαι, δεσμευόμαστε ως πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Οικονομικών πως ό,τι χρειαστεί το Υπουργείο Υγείας για να στηρίξει, να στηρίξουμε όλοι μαζί, τη μάχη για την αντιμετώπιση της υγειονομικής κρίσης, θα το έχει, όσα χρήματα χρειαστεί και το 2021. Γι' αυτό κατ' ελάχιστο το αποθεματικό το 2021.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Και θα σας προσθέσω και τον πίνακα που κατέθεσε στην επιτροπή ο κ. Τσακαλώτος. Συγγνώμη, ο κ. Σκυλακάκης.

**ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ:** Μεγάλη διαφορά!

**ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΑΪΚΟΥΡΑΣ (Υπουργός Οικονομικών):** Θα ήλπιζα να το καταθέτατε εσείς, γιατί αφορά τις ημέρες σας. Οι πραγματικές δαπάνες υγείας για το 2014 ήταν 4,750 δισεκατομμύρια. Το 2015 -Υπουργός ο κ. Τσακαλώτος- ήταν 4,415 δισεκατομμύρια. Το 2016 -Υπουργός ο κ. Τσακαλώτος- ήταν 4,377 δισεκατομμύρια. Το 2017 -Υπουργός ο κ. Τσακαλώτος- ήταν 4,321 δισεκατομμύρια. Το 2018 -ο Υπουργός κ. Τσακαλώτος έλεγε «να στηρίξουμε τη δημόσια υγεία- ήταν 3,849 δισεκατομμύρια. Πιο κάτω ακόμα. Το 2019 ήταν 4,041 δισεκατομμύρια. Και τώρα είναι 4,829 δισεκατομμύρια, που έχουν μέσα τα 786 εκατομμύρια που δίνουμε από το αποθεματικό της χώρας. Θα το καταθέσω και αυτό στα Πρακτικά.

Πάμε τώρα στο άλλο κεφάλαιο. Εδώ, πραγματικά, η επιστήμη σηκώνει τα χέρια ψηλά. Άκουσα να επαναλαμβάνει η εισηγήτρια της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης ότι «τα μέτρα δεν είναι 24 δισεκατομμύρια, είναι 6 δισεκατομμύρια». «Διάβασα...» -λέει- «...και το καταθέτω στα Πρακτικά την εκτέλεση του κρατικού Προϋπολογισμού». Όλες οι χώρες στον κόσμο αξιολογούνται για τη γενική κυβέρνηση, η εισηγήτρια μένει στον κρατικό Προϋπολογισμό. Μένει, δηλαδή, στις κρατικές δαπάνες.

Παρά ταύτα, θα καταθέσω συγκεκριμένα στοιχεία. Πρώτον, θα καταθέσω τον ίδιο τον πίνακα του Προϋπολογισμού που λέει ότι τα μέτρα είναι 24 δισεκατομμύρια ευρώ φέτος και 7,5 δισεκατομμύρια ευρώ του χρόνου. Έχει αναλυτικά τα μέτρα κωδικό-κωδικό. Δεν μας πιστεύετε, υποθέτω.

Θα καταθέσω την έβδομη έκθεση αξιολόγησης των θεσμών -όχι την όγδοη, την έβδομη- που έλεγε τότε ότι τα μέτρα είναι 20,4



δισεκατομμύρια. Στην έβδομη έκθεση αξιολόγησης, πριν δύο μήνες. Και προσθέσαμε τα μέτρα που κάνουν 24 δισεκατομμύρια ευρώ. Υποθέτω ούτε την Ευρωπαϊκή Επιτροπή πιστεύετε. Θα το καταθέσω στα Πρακτικά μπας και κάποια στιγμή την πιστέψετε.

Θα καταθέσω αυτό που θα συζητήσουμε σε μια βδομάδα στο ECOFIN και στο Eurogroup, που είναι η έκθεση των προϋπολογισμών όλων των χωρών της Ευρώπης. Και λέει ότι για την Ελλάδα τα μέτρα είναι 7,6% του ΑΕΠ δημοσιονομικά και 4,7% ΑΕΠ μέτρα ενίσχυσης της ρευστότητας. Κι αυτό κάνει 24 δισεκατομμύρια. Ούτε αυτό το πιστεύετε, υποθέτω.

Ε, πάμε τότε να σας τα πω πιο λιανά. Θα καταθέσω στα Πρακτικά το πόσα χρήματα δώσαμε με επιστρεπτέα προκαταβολή ανά νομό και πολίτη. Δώσαμε 5,5 δισεκατομμύρια ευρώ. Θα καταθέσω στα Πρακτικά πόσα πήγαν στα πορτοφόλια των Ελλήνων πολιτών από την επιστρεπτέα προκαταβολή. Αυτό είναι το ένα.

Θα καταθέσω στα Πρακτικά την αποζημίωση ειδικού σκοπού ανά νομό και πολίτη, όπως τη δώσαμε το προηγούμενο χρονικό διάστημα, 500 εκατομμύρια ευρώ. Θα καταθέσω στα Πρακτικά την αποζημίωση ειδικού σκοπού για τους εργαζόμενους, 1,9 δισεκατομμύρια ευρώ, ανά κωδικό, ανά νομό. Είναι με πλήρη ανάλυση. Θα καταθέσω στα Πρακτικά πόσα δώσαμε σε ΤΕΠΙΧ και Εγγυοδοτικό Μηχανισμό ανά νομό, ακόμα 5,4 δισεκατομμύρια ευρώ. Όλα στα Πρακτικά. Πλήρης διαφάνεια!

Πόσο κάνει αυτό, κυρία Αχτσιόγλου; Κάνει 13,4 δισεκατομμύρια ευρώ. Μόνο αυτά που σας έδωσα είναι 13,4 δισεκατομμύρια ευρώ, χωρίς επιδόματα ανεργίας που δίνουμε συστηματικά επί μήνες, χωρίς άλλες δαπάνες, χωρίς τα μέτρα του Δεκεμβρίου και χωρίς τις παρεμβάσεις στο σκέλος των εσόδων.

Κι εδώ αρχίζει η αριθμητική του ΣΥΡΙΖΑ. Ακούστε τι είπε σήμερα πάλι η κ. Αχτσιόγλου. «Τα έσοδα δεν μετράνε στα μέτρα γιατί δεν τα παίρνει ο πολίτης στην τσέπη τα χρήματα». Προφανώς δεν τα παίρνει. Στα μέτρα, όμως, κανονικότητα μετράνε. Όταν το 2019 μηδενίσαμε την προκαταβολή φόρου, δεν έλειψαν 2 δισεκατομμύρια ευρώ από τα κρατικά ταμεία; Δεν έπρεπε το ταμείο της χώρας να βάλει 2 δισεκατομμύρια ευρώ για να πληρώσει συντάξεις; Όταν μειώνουμε τον ΦΠΑ στην εστίαση -και παραμένει μειωμένος- δεν μας λείπουν έσοδα τα οποία θα πρέπει να αναπληρώσουμε για να πληρώσουμε τις συντάξεις και τους μισθούς; Όταν κάνουμε αναστολές φορολογικών και ασφαλιστικών υποχρεώσεων, δεν λείπουν έσοδα τα οποία θα πρέπει το ταμείο της χώρας να καλύψει για να πληρώσει μισθούς και συντάξεις; Όταν μειώνουμε τις ασφαλιστικές εισφορές, όταν καταργούμε την εισφορά αλληλεγγύης, αυτά όλα δεν είναι μέτρα, παρεμβάσεις που στερούν έσοδα, βοηθούν τους πολίτες και πρέπει το ταμείο να έρθει και να προσθέσει πόρους για να στηρίξει τις δαπάνες, δηλαδή μισθούς και συντάξεις; Όλα αυτά δεν παρέχουν ανάσα σε νοικοκυριά και επιχειρήσεις; Όλα αυτά δεν στερούν πόρους που θα πρέπει να τους καλύψει το ταμείο της χώρας; Ας μιλήσουμε λίγο σοβαρά!

Κι επειδή άκουσα με το επιχείρημα ότι τα μέτρα είναι λιγότερα από αυτά που παίρνει η Ευρώπη, πάρτε και τους συγκριτικούς πίνακες που δείχνουν τι έχει κάνει η Ευρώπη και τι έχει κάνει η Ελλάδα στα δημοσιονομικά μέτρα. Και για τη βασική μου ομιλία, την Τρίτη, θα κρατήσω αυτό που θα δημοσιοποιηθεί μεθαύριο που είναι χώρα-χώρα και αποδεικνύει αυτό και πολλά άλλα ενδιαφέροντα.

Τελευταίο σημείο. Ανεργία, απασχόληση και μελέτες που είδαν το φως της δημοσιότητας πολύ πρόσφατα. Ξέρετε, οι επιπτώσεις της πανδημίας στην αγορά εργασίας έχουν δύο βασικές μεταβλητές. Νομίζω ότι πρέπει να συμφωνήσουμε σε αυτή την Αίθουσα. Η μια μεταβλητή είναι η ανεργία-απασχόληση και η άλλη μεταβλητή είναι τα εργατικά εισοδήματα, άρα πόσα παίρνουν οι πολίτες οι οποίοι εργάζονται, όπως αυτά διαμορφώνονται -προσέξτε- πριν και μετά την εφαρμογή μέτρων στήριξης για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων του κορωνοϊού.

Συνεπώς ας ξεκινήσουμε από το πρώτο. Η Κυβέρνηση πέτυχε ή απέτυχε στο κομμάτι της συγκράτησης της διόγκωσης της ανεργίας; Εδώ νομίζω δεν σας ακούω να μιλάτε, μάλλον γιατί πέτυχε.

Ποιος το λέει αυτό; Η ίδια η μελέτη της EUROSTAT, που επικαλούνται στελέχη της Αντιπολίτευσης, λέει ότι η Ελλάδα είχε τη

συγκριτικά μικρότερη αύξηση της ανεργίας στην Ευρώπη το δεύτερο τρίμηνο του 2020.

Θα καταθέσω το σχετικό έγγραφο για τα Πρακτικά.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου):** Ολοκληρώστε, σας παρακαλώ, κύριε Υπουργέ.

**ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΑΪΚΟΥΡΑΣ (Υπουργός Οικονομικών):** Ολοκληρώνω σε δύο λεπτά, κύριε Πρόεδρε.

Η ιστοσελίδα VoxEU έρχεται και αναγνωρίζει -εγώ θα καταθέσω όλες τις μελέτες στα Πρακτικά, όχι μία σελίδα, όλες τις μελέτες- την αποτελεσματικότητα των κυβερνητικών μέτρων υπέρ των θέσεων εργασίας και των εργαζομένων.

Θα το καταθέσω και αυτό για τα Πρακτικά.

Η ΕΛΣΤΑΤ έρχεται και λέει ότι τον Σεπτέμβριο του 2020 η ανεργία είναι λιγότερη από τον Σεπτέμβριο του 2019 και 2,7 μονάδες λιγότερη από τον Σεπτέμβριο του 2018. Σεπτέμβριος του 2018 κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ, Σεπτέμβριος του 2020 κυβέρνηση Νέας Δημοκρατίας με πανδημία και η ανεργία είναι 2,7 μονάδες χαμηλότερη.

Θα καταθέσω το σχετικό έγγραφο για τα Πρακτικά.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Και έρχεται η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και λέει ότι το 2021 -εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, όχι της Κυβέρνησης- η Ελλάδα θα εμφανίσει τη δεύτερη μεγαλύτερη μείωση της ανεργίας σε όλη την Ευρώπη.

Θα το καταθέσω και αυτό στα Πρακτικά.

Άρα νομίζω ότι μπορούμε να συμφωνήσουμε τουλάχιστον στο ένα σκέλος, ότι στο κομμάτι της απασχόλησης-ανεργίας η Κυβέρνηση τα έχει καταφέρει ικανοποιητικά.

Ήρθε, πράγματι, χθες μία μελέτη της EUROSTAT, την οποία εγώ θα καταθέσω όλη στα Πρακτικά, όχι όπως κάποιοι που βγάζουν τέσσερις πίνακες στο Facebook. Όλη! Αυτή η μελέτη τι λέει; Λέει, πράγματι, ότι υπάρχουν σημαντικές απώλειες στην Ελλάδα για τα εργατικά εισοδήματα πριν την εφαρμογή των μέτρων για τη βοήθεια των εργαζομένων. Εξηγείται αυτό; Εξηγείται από την ίδια τη μελέτη, σελίδα 2 και σελίδα 3. Τι λέει η μελέτη; Λέει ότι είναι μεγάλες οι απώλειες εισοδήματος ιδιαίτερα στις χώρες που έχουν μεγάλη εξάρτηση από την εστίαση και από τη φιλοξενία. Άρα δεν αποτελεί έκπληξη ότι η Ελλάδα προ αποζημιώσεων από την ελληνική πολιτεία, είχε μεγαλύτερη έκθεση στην απώλεια εισοδήματος από την πανδημία, αφού ο τουρισμός και η εστίαση είναι δύο από τους σημαντικότερους κλάδους απασχόλησης.

Όμως και επίσης έχει λογική να υπάρχει -όπως λένε οι ίδιοι οι πίνακες- ανισομέρεια στα δεκατημόρια, διότι πολύ απλά στον τουρισμό είναι γνωστό ότι ασχολούνται -επειδή είναι χαμηλότερος βαθμός εξειδίκευσης- άνθρωποι που παίρνουν μικρότερους μισθούς. Άρα και τα δύο αυτά φαινόμενα, πριν τις κυβερνητικές παρεμβάσεις, είναι απολύτως αναμενόμενα και λογικά, έχουν ερμηνεία.

Το ενδιαφέρον, όμως, ξεκινάει από τη σελίδα 9 της μελέτης. Τι λέει η σελίδα 9 της μελέτης; Λέει ότι, τώρα ελάτε να αξιολογήσουμε και τα μέτρα που παίρνει κάθε κυβέρνηση.

Κατ' αρχάς, γιατί είναι ενδιαφέρον: Καταρρίπτεται το αφήγημα του ΣΥΡΙΖΑ που έλεγε, «Δώστε όλους τους μισθούς πίσω στους εργαζομένους». Τι λέει η σελίδα 9; Λέει ότι καμμία χώρα δεν έχει δώσει το σύνολο των απολαβών στους εργαζομένους. Έχει τα παραδείγματα όλων των χωρών. Πάει το αφήγημα του ΣΥΡΙΖΑ. Κατά λάθος την έκθεση την ανέβασε πολύ ψηλά στη δημοσιότητα ο ΣΥΡΙΖΑ. Άρα καταρρίπτεται το βασικό αφήγημα, που το άκουσα από την εισηγήτρια, «Δώστε πίσω τον μισθό στον κάθε εργαζόμενο». Καμμία χώρα δεν τον δίνει. Καμμία χώρα! Και καμμία χώρα δεν έχει καλύψει όλα τα εισοδήματα.

Το δεύτερο ενδιαφέρον, όμως, το οποίο λέει, είναι ότι η Ελλάδα έχει καταφέρει να προστατεύσει την αγορά εργασίας και τους εργαζόμενους. Και πώς αποδεικνύεται αυτό; Αποδεικνύεται με το ότι με τα μέτρα που πήραμε, με τις αποζημιώσεις που δίνουμε, όχι μόνο περιορίζουμε τις απώλειες των εισοδημάτων αλλά -το σημαντικότερο- κάνουμε αυτό που θα έπρεπε η Αριστερά, αν πίστευε σε αυτό, να μας χαιρετήσει. Όμως, επειδή εμείς πιστεύουμε πραγματικά στην κοινωνική δικαιοσύνη, το εφαρμόζουμε. Έχουμε την τρίτη καλύτερη επίδοση στην Ευρώπη στην κάλυψη των εισοδημάτων των χαμηλά εργαζομένων

με μισθό. Άρα εμείς ερχόμαστε και βοηθάμε πιο πολύ τους χαμηλόμισθους από όλες τις άλλες χώρες της Ευρώπης. Και έρχεστε και μας κατακρίνετε γι' αυτό;

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Εδώ είναι ο πίνακας! Κάνουμε, δηλαδή, αυτό για το οποίο θα έπρεπε να έρθετε και να πείτε «μπράβο που το κάνετε», αν πιστεύατε σε αυτό. Όμως, δεν πιστεύετε.

Θα μπορούσα να πω και πολλά άλλα. Θα μπορούσα να πω, για παράδειγμα, ότι σύμφωνα με τα στοιχεία της Τραπεζής Ελλάδος οι καταθέσεις των νοικοκυριών, ξέρετε, αυξάνουν, η κατανάλωση το τρίτο τρίμηνο αυξήθηκε σε σχέση με πέρυσι κα, άρα για να δούμε συνολικά το εισόδημα των νοικοκυριών. Όμως, επειδή έχω κάνει μεγάλη κατάχρηση του χρόνου -ήθελα, όμως, να δώσω όλα τα στοιχεία, για όλες τις ενότητες που συζητήθηκαν- θα κλείσω με το εξής: Αποδεικνύεται για ακόμα μια φορά, ότι, τελικά, η οικονομία δεν είναι το asset της Αξιοματικής Αντιπολίτευσης.

(Στο σημείο αυτό ο Υπουργός Οικονομικών κ. Χρήστος Σταϊκούρας καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου):** Θα δοθεί ο λόγος στους Κοινοβουλευτικούς Εκπροσώπους. Πρώτος έχει ζητήσει τον λόγο ο κ. Τσακαλώτος.

Ορίστε, κύριε Τσακαλώτος, έχετε τον λόγο.

**ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ:** Κύριε Πρόεδρε, ζητάω τον λόγο για μια δίληπτη παρέμβαση και είμαι στη θέση να επαναλάβω κάτι που είπα στην επιτροπή. Και είμαι σε θέση να το κάνω αυτό, γιατί ο κ. Σταϊκούρας μάς είπε να κάνουμε μια σοβαρή συζήτηση και αμέσως μετά μας κατηγόρησε ότι είμαστε ανεύθυνοι.

Ήμουν στη θέση της κ. Αχτσιόγλου για τρία χρόνια ανάμεσα στο 2012 και 2015 και πρέπει να σας πω, αγαπητοί συνάδελφοι και συναδέλφισσες, ότι ήμουν αντιπολίτευση στον κ. Στουρνάρα, αντιπολίτευση στον κ. Χαρδούβελ. Τέτοια κακοποίηση των στοιχείων δεν αντιμετωπίσα ποτέ. Είχαμε πολύ μεγάλους τσακωμούς, πολύ μεγάλες επιθέσεις, αλλά τέτοιο πράγμα δεν το έχω ξανα-συναντήσει, ούτε την κακοποίηση των στοιχείων ούτε να μην απαντάει και να λείει ξανά τα ίδια πράγματα χωρίς καμμία ανταλλαγή επιχειρημάτων.

Μας είπε ότι δεν ξέρουμε να διαβάζουμε τους πίνακες. Εδώ έχω τον πίνακα που λέει πόσο έπεσε το μεσαίο εισόδημα. Ήμασταν στη δεύτερη θέση από τον χειρότερο και τώρα μας λέει ότι μετά από τα μέτρα είμαστε οι τρίτοι χειρότεροι, ότι ανεβαίνουμε μία θέση. Να' τη! Εδώ είναι η βούλα. Η βούλα, όταν θα το δείτε, είναι πόσο πέφτει το εισόδημα μετά από τα μέτρα.

Μπορείτε να μας πείτε, κύριε Σταϊκούρα, τότε θα είσατε επιτυχημένος; Όταν θα είσατε ο εικοστός έβδομος Υπουργός Οικονομικών στις αποδόσεις, εικοστός τέταρτος, εικοστός πρώτος; Πόσους πρέπει να έχετε από κάτω για να πείτε ότι είστε επιτυχημένος;

Και όταν μιλήσατε για την υγεία και σας ρώτησαν «Και πού ανεβήκαμε με αυτά τα 700 εκατομμύρια;», που τα συζητήσαμε στην επιτροπή και σας εξηγήσαμε για αυτά τα 700 εκατομμύρια και πόσα είναι για τα ασφάλιστρα και πώς αυτά δεν θα επηρεάσουν τόσο πολύ, γιατί και άλλες χώρες ξοδεύουν μετά από τον Απρίλη και σας ζήτησε ο κ. Φίλης και νομίζω και ο κ. Ξανθός να μας πείτε πόσο ανεβήκαμε -τρεις, τέσσερις θέσεις;- δεν απαντήσατε.

**ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΑΪΚΟΥΡΑΣ (Υπουργός Οικονομικών):** Το είπα!

(Θόρυβος από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

**ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ:** Δεν απαντήσατε! Άρα είσατε ευχαριστημένος ότι είσατε ο εικοστός πρώτος, ο εικοστός δεύτερος, ο εικοστός τρίτος;

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου):** Μη διακόπτετε.

Κύριε Υπουργέ, θα δοθεί η ευκαιρία να απαντήσετε. Σας παρακαλώ.

**ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ:** Ποια είναι η επιτυχία;

Έχετε κακοποιήσει όλα τα στοιχεία, για να αποδείξετε ότι τα πάτε καλά.

Έχω πάρα πολλούς πίνακες, αλλά δεν θα μου επιτρέψει ο κύ-

ριος Πρόεδρος να μιλήσω παραπάνω, γιατί έχετε μια ανοχή στον χρόνο που δεν έχουμε ξανασυναντήσει σε Υπουργό Οικονομικών. Μιλάτε συνεχώς διπλάσιο και τριπλάσιο χρόνο από αυτόν που σας αναλογεί. Θα σας πω, όμως, το εξής: Δεν ξέρω, πραγματικά, αν έχετε κακοποιήσει από τη θέση σας περισσότερο τη θέση του Υπουργού Οικονομικών ή τη θέση του καθηγητή πανεπιστημίου. Γιατί και ο κ. Στουρνάρας και ο κ. Χαρδούβελς κι εγώ θα ντρεπόμουν να κάνω αυτό που κάνετε εσείς, να φέρνω, δηλαδή, στοιχεία που είναι παραπλανητικά, στοιχεία που κλέβουν με ποσοστά και αλλάζουν την εικόνα. Πραγματικά πρέπει να ντρέπεστε και για τις δύο ιδιότητες και πιο πολύ σαν πανεπιστημιακός, γιατί εγώ θα ντρεπόμουν να πάω στους φοιτητές μου, να με ρωτάνε «Γιατί το είπατε αυτό;» και να μην ξέρω τι να απαντήσω.

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου):** Μισό λεπτό.

Εντάξει, τώρα, ο κ. Τσακαλώτος δεν χρησιμοποιεί τέτοιες εκφράσεις. Όταν είπε «ντρέπεστε», εννοούσε ότι είναι ανακριβεία. Και το διορθώνουμε, κύριε Τσακαλώτο. Εννοώ ότι εσείς δεν συνηθίζετε να χρησιμοποιείτε τέτοιες εκφράσεις και η έκφραση «ντρέπεστε» να μην μπει, αλλά να μπει «ήταν ανακριβές».

Ο κ. Λοβέρδος έχει τον λόγο.

**ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ:** Κύριε Σταϊκούρα, κύριε Υπουργέ των Οικονομικών, εγώ δεν θέλω να σας αδικήσω. Και νομίζω ενάμιση χρόνο τώρα ως Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος κόμματος της Αντιπολίτευσης δεν έχω δείξει δείγματα διάθεσης να σας αδικώ ή εν πάση περιπτώσει να μη σέβομαι τα λόγια μου και την κριτική που ασκούμε στην Κυβέρνηση και σε εσάς προσωπικά.

Είστε επιμελής και τα στοιχεία που φέρατε εδώ δεν έχω τον χρόνο να τα αμφισβητήσω ή να πω ότι είναι σωστά και μπράβο σας. Θα τα δω. Τα ζήτησα ήδη από τους εργαζομένους στην Βουλή να μου τα δώσουν.

Ωστόσο, μου γεννιέται μια απορία. Γιατί έχετε εισηγητές ως κυβερνητικό κόμμα, κύριε Σταϊκούρα; Γιατί αυτά έπρεπε να τα πείτε εσείς εδώ και δεν τα χρησιμοποιήσαν οι εισηγητές σας τόσο στη Διάρκη Επιτροπή επί τόσες εβδομάδες, όσο και σήμερα εδώ ο κ. Παπαδημητρίου και οι επόμενοι συνάδελφοι; Γιατί έπρεπε να σηκωθείτε εσείς; Για να εντυπωσιάσετε; Δεν νομίζω ότι μπορείτε να εντυπωσιάσετε κανέναν εκτός από τους Βουλευτές της Συμπόλιτευσης, οι οποίοι αναζητούν μέσα στις δυσκολίες της συγκρίας κάποια στοιχεία να κρατηθούν. Δεν σας καταλαβαίνω. Τι πρακτική είναι αυτή;

Αυτά έπρεπε να είναι δεδομένα της συζήτησης. Μας τα φέρνετε τώρα; Και αν εσείς θεωρείτε ότι με αυτόν τον τρόπο δημιουργείτε κλίμα ικανοποίησης στους Βουλευτές της Συμπόλιτευσης ή σε κάποιους που σας ακούν, εγώ να σας πω κάτι άλλο και να το λάβετε υπ' όψιν σας.

Όταν η Στατιστική Αρχή της χώρας καταγράφει ότι το έτος αυτό κλείνει με οκτώ στις δέκα επιχειρήσεις να μην έχουν κέρδη, αλλά να έχουν ζημιές, όταν δηλαδή, εξατομικεύεται πώς προκαλείται η ύφεση και ποιες είναι οι συνέπειές της, εκείνοι που θα περίμενε κανείς σε μία συζήτηση για τον Προϋπολογισμό από τον Υπουργό των Οικονομικών όταν θα πάρει τον λόγο, είναι όχι να κάνει συγκρίσεις και μέσα από τις συγκρίσεις αυτές κάτι να προσπαθεί να πει, αλλά να εξηγήσει, να δηλώσει, να περιγράψει, να μιλήσει για αυτά που είναι να γίνουν στο έτος 2021. Να πει γι' αυτά που είναι να γίνουν σε μια οικονομία της οποίας το δημόσιο χρέος, δηλαδή, το χρέος της γενικής κυβέρνησης εκτινάσσεται σε ύψη άνω του 200% του ΑΕΠ - κατά υπολογισμούς 205% ή 207% ή 210% - και το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης ακουμπάει τα όρια που οδηγήσαν τη χώρα στην οιονεί πτώχευση το 2009, δηλαδή, στο 8%, στο 9%, στο 10% και να δούμε πού θα κλείσει. Όταν υπάρχουν αυτές οι συνιστώσες της εθνικής και της ιδιωτικής οικονομίας, τότε αυτό που κάποιος περιμένει από εσάς είναι η προοπτική, άρα ο Προϋπολογισμός. Δεν είναι οι απολογισμοί με πινακία.

Εγώ κύριε Υπουργέ, θα ήθελα να έχουμε στα δεδομένα μας αυτά τα στοιχεία, να γίνεται η συζήτηση και βάσει αυτών. Δεν μου αρέσουν οι εντυπωσιασμοί, ούτε τους προκαλώ, ούτε ως τακτική τους χρησιμοποιώ. Αλλά οφείλω να πω ότι άλλα περιμένουμε από εσάς και όχι αυτά που κάνετε.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου):** Ευχαριστώ, κύριε Λοβέρδο.

Τον λόγο έχει ο κ. Αρσένης, λόγω του ότι λείπει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος. Αλλά έχετε και χρόνο από τη βασική σας ομιλία. Έχετε ζητήσει τον λόγο για ένα λεπτό.

Ορίστε, έχετε τον λόγο.

**ΚΡΙΤΩΝ - ΗΛΙΑΣ ΑΡΣΕΝΗΣ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, μας λέτε ότι αυξάνονται οι καταθέσεις και μειώνεται η ανεργία. Πραγματικά είναι προφανές –επειδή μιλάτε για μέχρι σήμερα– ότι ζείτε σε έναν διαφορετικό κόσμο απ' αυτόν που βιώνουν οι πολίτες, ίσως και σε έναν διαφορετικό περίγυρο. Αλλά όσες «λίστες Πέτσα» και εάν μοιράζετε, δεν μπορείτε να πείσετε τον πολίτη που πεινάει ότι όλα πάνε καλά, ότι έχει χορτάσει ξαφνικά, δεν μπορείτε να πείσετε τους ανέργους ότι έχουν δουλειά.

Όμως θέλω να συζητήσουμε λίγο τα νούμερα. Μεταξύ του πρώτου τριμήνου του 2019 και του δεύτερου τριμήνου του 2020, όντως, σε αριθμούς οι εργαζόμενοι έχουν αυξηθεί και οι άνεργοι έχουν μειωθεί. Ακούστε όμως αυτό. Οι εργαζόμενοι έχουν αυξηθεί κατά τριάντα χιλιάδες και οι άνεργοι έχουν μειωθεί κατά εκατόν τριάντα εννιά χιλιάδες. Πώς γίνεται να μειώνονται οι άνεργοι κατά εκατόν σαράντα χιλιάδες στην πράξη και οι εργαζόμενοι να αυξάνονται μόνο κατά τριάντα χιλιάδες; Απαντήστε μας σε αυτό. Αποδείξτε ότι δεν είναι μεταναστευτική εκροή. Απαντήστε μας σε αυτό, αλλά μην υπερφανεύεστε.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου):** Τον λόγο έχει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Νέας Δημοκρατίας, κ. Σπήλιος Λιβανός για τρία λεπτά.

**ΣΠΥΡΙΔΩΝ - ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ (ΣΠΗΛΙΟΣ) ΛΙΒΑΝΟΣ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Πολύ σύντομα, κύριε Πρόεδρε, ήθελα να πω και να θυμίσω στο Σώμα ότι βρισκόμαστε σε μία πολύ δύσκολη συγκυρία –μην το ξεχνάμε αυτό, όταν σηκώνόμαστε να μιλήσουμε– και η προσπάθεια της Κυβέρνησης είναι σαφής στο να διατηρήσει μία ισορροπία ανάμεσα στην πρωτεύουσα σημασία που είναι σήμερα η διασφάλιση της δημόσιας υγείας και στην ενίσχυση της οικονομίας και ιδιαίτερα των χαμηλών στρωμάτων. Ταυτόχρονα και με τον Προϋπολογισμό –και αυτό εκφράστηκε και από τον εισηγητή μας και θα εκφραστεί και από τους ειδικούς αγορητές της Νέας Δημοκρατίας– θα δώσει και το μήνυμα της ελπίδας για την επόμενη μέρα.

Αγαπητέ, κύριε συνάδελφε, εκπρόσωπε του ΚΙΝΑΛ, προφανώς ο κ. Παπαδημητρίου κατέθεσε στοιχεία τα οποία είναι χρήσιμα για τον διάλογο. Είναι ένα ολόκληρο πακέτο το οποίο νομίζω το πήρατε κι εσείς. Χυχομαι να το έχουν πάρει και οι συνάδελφοι της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης. Το ίδιο θα κάνουν και οι ειδικοί αγορητές. Και προφανώς ο κ. Σταϊκούρας όπως και ο Αναπληρωτής Υπουργός και ο Υφυπουργός κατέθεσαν και στην επιτροπή στοιχεία. Κάποια απ' αυτά που ο Υπουργός Οικονομικών κατέθεσε ξανά σήμερα, τα γνωρίζουμε. Αυτά είναι τα στοιχεία βάσει των οποίων ήρθαμε να συζητήσουμε εδώ.

Με όλο τον σεβασμό που τρέφω και τρέφει και η Νέα Δημοκρατία προς όλους τους συναδέλφους και προς τον πρώην Υπουργό Οικονομικών, τον κ. Τσακαλώτο, θέλω να πω –και το λέω με καλή πίστη, για να μη συνεχίσουμε έτσι αυτό το τετραήμερο– ότι αντιλαμβάνομαι πως ερεθίζεται ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΣΥΡΙΖΑ από την παρουσία του κ. Σταϊκούρα που μιλάει συγκεκριμένα. Λυπάμαι που το λέω, αλλά θεωρώ –κι έτσι έχουν καταλάβει όλοι οι Έλληνες– ότι έχετε ένα προσωπικό μένος και γι' αυτό επιτίθεστε σε προσωπικό επίπεδο και όχι με επιχειρήματα απέναντι στον σημερινό Υπουργό Οικονομικών που κάνει την δουλειά του.

**ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ:** Στην επιστήμη έχω.

**ΣΠΥΡΙΔΩΝ - ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ (ΣΠΗΛΙΟΣ) ΛΙΒΑΝΟΣ:** Έρχεται εδώ και τοποθετείται με στοιχεία, με νούμερα και με πίνακες.

Και επειδή χάνετε τη μάχη στα νούμερα και στους πίνακες, έρχεστε και κάνετε κάτι χειρότερο. Προσπαθείτε να κερδοσκοπήσετε και να πολιτικοποιήσετε τη συζήτηση. Το χειρότερο που κάνετε δεν είναι για εμάς, δεν είναι για τους Έλληνες πολίτες, είναι για εσάς. Διότι χάνετε και τη μάχη στον ελληνικό πολιτικό διάλογο και την ιδεολογική μάχη.

Θα σας παρακαλέσουμε –και όχι θα σας προκαλέσουμε– σαν πλειοψηφία σήμερα στην Βουλή, επειδή έχουμε τέσσερις μέρες μπροστά μας και επειδή είναι κρίσιμη η εποχή, να συνεχίσουμε αυτή τη συζήτηση πάνω σε αυτά τα στοιχεία, στο σύνολο των στοιχείων –όπως είπε ο Υπουργός– όχι σε πινακάκια που τα βγάζουμε από δωδεκάσελιδες μελέτες, να έρθουμε να μιλήσουμε για τα νούμερα.

Και επειδή εάν έχουμε καταλάβει είστε και φιλομαρξιστής, να ακολουθήσουμε και τον Μαρξ και να κάνουμε έναν ουσιαστικό πόλεμο ιδεών, πόλεμο ιδεολογιών με στοιχεία, με απόψεις και να μας λέτε κιόλας πού αυτά τα οποία θα θέλατε, εφαρμόζονται. Διότι αυτή η Κυβέρνηση έρχεται και δίνει στοιχεία από εφαρμοσμένες πολιτικές που αποδίδουν. Εσείς μιλάτε στον αέρα, και όταν ήσασταν στην κυβέρνηση διαλύσατε τα πάντα.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

**ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ:** Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να καταθέσω επειδή ξέχασα...

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου):** Ναι, καταθέστε το.

**ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ:** Θα ήθελα να καταθέσω τον πίνακα που δείχνει πόσο πέφτουν τα εισοδήματα πριν και μετά από τα μέτρα, τον πίνακα που λέει τι είναι και τι έγινε στο εννιάμηνο που δεν ανεβαίνουμε θέσεις. Διότι το είπε και απλώς δεν το κατέθεσα.

Εκεί θα καταλάβατε, κύριε συνάδελφε, ότι δεν έχω τίποτα με τον κ. Σταϊκούρα. Έχω με την επιστήμη και να μην κακοποιούμε τα στοιχεία. Το κάνει συστηματικά όταν αρνείται να απαντήσει και λέει τα ίδια και τα ίδια επιχειρήματα. Άλλο το ένα άλλο το άλλο.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής, κ. Ευκλείδης Τσακαλώτος, καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου):** Ευχαριστώ, κύριε Τσακαλώτο.

Τον λόγο έχει ο κύριος Υπουργός για μια διευκρίνιση για ένα λεπτό.

**ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΑΪΚΟΥΡΑΣ (Υπουργός Οικονομικών):** Πρώτ' από όλα απορώ πώς κάποιος κάνει επιλεκτική χρήση των στοιχείων, κύριε συνάδελφε, όταν δίνει όλες τις μελέτες. Εγώ δεν βγαίνω στο Facebook να δώσω τέσσερις πίνακες. Δίνω όλη τη μελέτη. Άρα πώς κάνω επιλεκτική χρήση, όταν καταθέτω στα Πρακτικά όλη τη μελέτη;

Δεύτερον, κύριε συνάδελφε του Κινήματος Αλλαγής, κύριε Κοινοβουλευτικέ Εκπρόσωπε, προφανώς η βασική ομιλία μου θα έχει αυτά τα χαρακτηριστικά, το 2021 και το μέλλον. Όφειλα όμως να καταθέσω πολλά στοιχεία για να ενημερωθεί όλο το Σώμα για πολλά που έχουν προκύψει και σήμερα. Δηλαδή, για παράδειγμα η μελέτη της EUROSTAT βγήκε χθες το βράδυ. Την τελευταία δόση για την επιστροφική προκαταβολή την καταβάλαμε χθες το βράδυ. Άρα υπάρχουν επικαιροποιημένα σημεία σήμερα.

Αυτό που κατέθεσα για το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους για το αποθεματικό κάθε δυο, τρεις ημέρες πληρώνει το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους το Υπουργείο Υγείας. Άρα οφείλουμε να ενημερώσουμε το Σώμα για όλα.

Κλείνω με το εξής: Ξέρετε πολύ καλά ότι όλα αυτά τα χρόνια στη Βουλή σέβομαι και εκτιμώ συναδέλφους. Δεν έχω κάνει ποτέ δεκατρία χρόνια προσωπική αναφορά σε κανέναν. Σε κανέναν δεν έχω κάνει δεκατρία χρόνια προσωπική αναφορά.

Κύριε συνάδελφε, όμως κάνατε δύο προσωπικές αναφορές σε εμένα. Στην πρώτη είπατε τότε θα αισθανόμαι ότι είμαι επιτυχημένος Υπουργός Οικονομικών. Όταν δεν θα είναι ο Υπουργός Οικονομικών που θα έχει ανάπτυξη η χώρα μου, όταν η Ευρώπη θα έχει 8%. Διότι τότε θα ήταν ο ορισμός του αποτυχημένου Υπουργού. Άρα εγώ δεν θα ήθελα να είμαι ο κ. Τσακαλώτος. Δύο ποσοστιαίες μονάδες στα τέσσερα χρόνια και οκτώ ποσοστιαίες μονάδες η Ευρώπη. Εμείς με βάση τους πίνακες που κατέθεσα πηγαίνουμε ικανοποιητικά. Και πριν την κρίση του κορωνοϊού, η Ελλάδα το πρώτο τρίμηνο ήταν στο συν 0,4, ενώ η Ευρώπη -3,3.



Άρα, ναι, αισθάνομαι υπερήφανος, γιατί οι πολίτες με τις θυσιές τους -στους πολίτες οφείλονται όλα- στηρίζουν την ελληνική οικονομία.

Δεύτερον, υπαινιχθήκατε κάτι για την πανεπιστημιακή μου ιδιότητα. Ξέρετε, είμαι υπερήφανος και για την πανεπιστημιακή μου ιδιότητα και για την εξέλιξη. Και ξέρετε πολύ καλά ότι οι πανεπιστημιακοί αξιολογούνται από τους φοιτητές, από τους συναδέλφους τους και από τη διεθνή κοινότητα. Και όποτε θέλετε, μπορεί ο καθένας να μπει και να δει τις αναφορές τις δικές μου και τις δικές σας. Τότε να μιλήσετε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου):** Εισερχόμαστε στον κατάλογο των ειδικών αγορητών.

Έχει αποφασίσει ομόφωνα η Διάσκεψη των Προέδρων να τηρηθούν από εδώ και πέρα αυστηρά οι χρόνοι. Υπήρχε μία παρέκκλιση στους γενικούς εισηγητές. Θα υπάρχει αντίστοιχη στους Αρχηγούς των κομμάτων. Παρακαλώ, να τηρείται το δωδεκάλεπτο, για να μπορέσουμε σήμερα να τελειώσουν οι ειδικοί εισηγητές.

Πρώτος ειδικός εισηγητής από τη Νέα Δημοκρατία, ο κ. Γεώργιος Αμυράς.

Κύριε Αμυρά, έχετε τον λόγο για δώδεκα λεπτά.

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΜΥΡΑΣ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Θα μου επιτρέψετε να κάνω πρώτα ένα μικρό σχόλιο για να πω το εξής: Στα έξι χρόνια που είμαι Βουλευτής δεν μου έχει ξανασυμβεί οι Βουλευτές της Αντιπολίτευσης να κάνουν φασαρία για τον λόγο ότι Υπουργός μιας Κυβέρνησης δίνει στοιχεία, μελέτες και τεκμηρίωση για αυτά που λέει. Συνήθως, το ανάποδο συνέβαινε. Και για να σας φρεσκάρω τη μνήμη, θα πω μόνο δύο παραδείγματα.

Πρώτον, το υπερταμείο. Όταν βάσει του μνημονίου Τσίπρα - Καμμένου είχε συσταθεί το υπερταμείο μιλούσαμε στην Επιτροπή Οικονομικών στην Αίθουσα της Γερουσίας ζητήσαμε από την τότε κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ να μας καταθέσει τα παρατηρήματα των εταιρειών -της δημόσιας δηλαδή περιουσίας- του ελληνικού δημοσίου που θα περιερχονταν στη δικαιοδοσία του υπερταμείου. Δεν είχατε ούτε καν την κοινοβουλευτική ευθιξία και τάξη να μας ενημερώσετε εμάς και τον ελληνικό λαό για τα ποια από τα χρυσάφια και τα ασημικά του ελληνικού δημοσίου περνούσαν στη δικαιοδοσία του υπερταμείου.

Για να μη θυμηθώ το άλλο. Θυμάστε εκείνη τη μελέτη του Ινστιτούτου Φλωρεντίας για τα κανάλια; Πάμε παρακάτω τώρα. Σαφέστατα ο Υπουργός Οικονομικών, ο κ. Σταϊκούρας έδωσε τεκμηριωμένες και καταλυτικές απαντήσεις σε όλες αυτές τις στρεβλές επιχειρηματολογίες που ακούγονται μέσα σε αυτή την Αίθουσα από την Αξιωματική Αντιπολίτευση.

Έρχομαι λοιπόν στο ζήτημα του κρατικού Προϋπολογισμού του 2021. Συζητάμε έναν κρατικό Προϋπολογισμό σε συνθήκες εθνικής δοκιμασίας. Το δεύτερο κύμα της πανδημίας κτυπάει βεβαίως με σφοδρότητα ολόκληρη την Ευρώπη, και τη χώρα μας βεβαίως, και η σκέψη μας δεν μπορεί παρά να είναι όλες στο ανθρώπινο δυναμικό που προσφέρει στο Εθνικό Σύστημα Υγείας τις δυνατότητες και κάνει έναν τιτάνο αγώνα για να σωθούν ανθρώπινες ζωές. Στους γιατρούς, λοιπόν, στους νοσηλευτές, στο παραϊατρικό προσωπικό, στο διοικητικό προσωπικό οφείλουμε πολλά. Είναι χρέος μας -και το κάνουμε- να τους στηρίζουμε με κάθε τρόπο.

Κάθε πρόβλεψη και κάθε εκτίμηση, καθώς ήδη διανύουμε τον δέκατο μήνα αυτής της πανδημίας, είναι παρακινδυνευμένη. Υπάρχει μεγάλος βαθμός αβεβαιότητας, δεδομένου ότι σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, ενδεχομένως, να υπάρχει και τρίτο κύμα της πανδημίας του COVID.

Ωστόσο υπάρχει φως στο τούνελ. Ο υγειονομικός εφιάλτης θα τελειώσει. Η επιστήμη δίνει ήδη τις λύσεις. Και επιτέλους, είμαστε πιο κοντά στο ξέφωτο για να αφήσουμε πίσω αυτόν τον παγκόσμιο εφιάλτη. Καλώς εχόντων των πραγμάτων, οι εμβολιασμοί θα ξεκινήσουν από τον Ιανουάριο σε όλη την Ευρώπη, φυσικά και στη χώρα μας. Και είναι πάρα πολύ καλό ότι ήδη το Υπουργείο Υγείας έχει καταρτίσει ένα εθνικό σχέδιο εμβολιασμού, στο οποίο δεν χωρούν πλέον κομματικές ή παρακομματικές και παραπολιτικές αντιπαραθέσεις.

Αυτό σημαίνει ότι πρακτικά έχουμε ακόμα μπροστά μας ένα χρονικό διάστημα μεγάλης δυσκολίας. Γι' αυτό λοιπόν, ο νέος Προϋπολογισμός έχει καταρτιστεί με αυτές ακριβώς τις παραδοχές.

Το ζητούμενο είναι το 2021 πώς θα διατηρηθούν οι θέσεις εργασίας που ήδη σαφέστατα βρίσκονται στον πάγο και υπάρχει μία αβεβαιότητα για το μέλλον, αλλά και πώς θα δοθεί το λάκτισμα για μία ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας για μία ανάπτυξη και ρυθμούς ανάκαμψης που θα καλύψουν τις απώλειες της φετινής χρονιάς.

Η προοπτική, λοιπόν, δεν είναι εύκολη. Ωστόσο, ο κρατικός Προϋπολογισμός για το 2021 θέτει τις βάσεις που θα οδηγήσουν την Ελλάδα σε σύγκλιση με την υπόλοιπη Ευρώπη. Η ισορροπία είναι λεπτή. Και ευτυχώς που το οικονομικό επιτελείο σαφέστατα υπεύθυνο και με μια προοπτική των πραγμάτων διαφορετική, βλέποντας την πανδημία, δεν άκουσε τις κραυγές τότε του ΣΥΡΙΖΑ, της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης που έλεγε στην αρχή της πανδημίας: «Κυριάκο, δώστα όλα εδώ και τώρα».

Στο πλαίσιο λοιπόν αυτό -σας τα είπα και πριν λίγο ο κ. Σταϊκούρας- δόθηκαν το 2020, φέτος, 24 δισεκατομμύρια ευρώ για να κρατήσουν όρθια τα νοσοκομεία, για να κρατηθούν όρθιες οι επιχειρήσεις και η οικονομία, ενώ ο Προϋπολογισμός τον οποίο συζητάμε τώρα προβλέπει αλλά 7,5 δισεκατομμύρια ευρώ για το 2021.

Αποτέλεσμα, λοιπόν, αυτής της συνετούς στάσης ήταν -είναι στοιχεία της Κομισιόν αυτά που θα σας πω, τα ανέφερε λίγο πριν και ο Υπουργός- η Ελλάδα να έχει τη δεύτερη καλύτερη επίδοση στην Ευρωπαϊκή Ένωση στον τομέα της διατήρησης των θέσεων εργασίας. Το ξαναλέω. Η Ελλάδα έχει τη δεύτερη καλύτερη επίδοση μεταξύ των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη διατήρηση των υφιστάμενων θέσεων εργασίας. Και δεν είναι μόνο αυτό. Έχει και τη δεύτερη καλύτερη επίδοση, όσον αφορά το 2021, βάσει της μελέτης της Κομισιόν για τη μείωση της ανεργίας. Το ξαναλέω και αυτό. Η Ελλάδα θα μειώσει την ανεργία το 2021 βάσει της πρόβλεψης της Κομισιόν και θα έχει τη δεύτερη υψηλότερη επίδοση από όλες τις υπόλοιπες χώρες της Ευρώπης.

Επιπλέον, θυμάμαι ότι έλεγε ο ΣΥΡΙΖΑ, η Αξιωματική Αντιπολίτευση κυρίως: Να προχωρήσετε σε τέσσερις χιλιάδες προσλήψεις υγειονομικού προσωπικού. Έχουμε ήδη προχωρήσει σε επτά χιλιάδες προσλήψεις. Δεν άκουσα κάτι γι' αυτό να λέτε. Όπως επίσης, για τη στήριξη της δημόσιας υγείας έχουμε το αποθεματικό των 3 δισεκατομμυρίων ευρώ για το 2021. Άκουσα την κ. Αχτσιόγλου πριν να λέει: «Να μας πείτε πού θα πάνε αυτά τα 3 δισεκατομμύρια». Σας το λέμε. Θα πάνε στη στήριξη του Εθνικού Συστήματος Υγείας. Είναι μία πρόβλεψη. Είναι εγγεγραμμένο το κονδύλι στον κρατικό Προϋπολογισμό. Δεν μπορούμε από τώρα να σας πούμε πού θα πάει τι. Περιμένουμε να δούμε πώς θα εξελιχθεί η πανδημία. Τα χρήματα, όμως, υπάρχουν. Το κομπόδεμα υπάρχει. Το αποθεματικό υπάρχει των 3 δισεκατομμυρίων ευρώ.

Και έρχομαι τώρα στις πραγματικές ετήσιες ανάγκες της οικονομίας, στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις και στους επαγγελματίες. Το μέτρο της επιστρεπτέας προκαταβολής αποδείχθηκε αποτελεσματικό, διότι εν μέσω lockdown κράτησε τη ραχοκοκαλιά της οικονομίας ζωντανή. Να σας θυμίσω ποιος είχε αυξήσει την προκαταβολή του φόρου των επιχειρήσεων από το 50% στο 100%; Ο ΣΥΡΙΖΑ ήταν.

Η συνολική στήριξη λοιπόν της ελληνικής οικονομίας από ΤΕΠΙΧ, το Ταμείο Εγγυοδοσίας και την επιστρεπτέα προκαταβολή αναμένεται να διαμορφωθεί φέτος στα 12 δισεκατομμύρια ευρώ. Μόνο τον Δεκέμβριο δόθηκαν σχεδόν 2,5 δισεκατομμύρια μέσω της επιστρεπτέας προκαταβολής, από τα οποία -προσέξτε- τα μισά, το 50% είναι καθαρή επιχορήγηση, ενώ το μέτρο θα συνεχιστεί και τον Ιανουάριο.

Κανείς δε μπορεί φυσικά να ισχυριστεί ότι το κράτος θα καλύψει το σύνολο των απωλειών των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων. Έχει, όμως, καλύψει ένα ικανό τμήμα τους, για να μπορέσουν όλοι να προχωρήσουν την επόμενη μέρα.

Πάνω από τριάντισι εκατομμύρια εργαζόμενοι στον ιδιωτικό τομέα έλαβαν χρηματική ενίσχυση μέσω των προγραμμάτων

χρηματοδότησης αναστολής συμβάσεων εργασίας χωρίς να χάσουν το παραμικρό ασφαλιστικό και συνταξιοδοτικό δικαίωμα. Είναι άλλη μία δυνατότητα, άλλη μία επιτυχία να την πούμε, ένα κατόρθωμα μέσα σε αυτή την πανδημία, σε αυτόν τον κυκεώνα, σε αυτή τη φωτιά ότι διατηρήσαν το ασφαλιστικό και συνταξιοδοτικό τους στάτους αυτά τα τρίαμιση εκατομμύρια εργαζομένων.

Το σύστημα «ΕΡΓΑΝΗ», που τόσο πολύ πολεμήθηκε από την Αξιωματική Αντιπολίτευση, λειτούργησε με αξιοπιστία, προσφέροντας λύσεις για τις επιχειρήσεις και τους μισθωτούς ενώ διακαίωσε την προσπάθεια του Υπουργού Εργασίας, του κ. Γιάννη Βρούτση, να το καθιερώσει και να το εμπλουτίσει.

Και έπεται συνέχεια. Ήδη υλοποιείται η κάλυψη των ασφαλιστικών εισφορών για τη δημιουργία εκατό χιλιάδων νέων θέσεων εργασίας, εφαρμόζεται το πρόγραμμα «ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ», ενώ οι αποζημιώσεις ειδικού σκοπού χορηγούνται και σε εργαζόμενους μερικής απασχόλησης, κάτι που δεν ισχύει στις περισσότερες χώρες της Ευρώπης.

Επίσης, όσον αφορά την κοινωνική πολιτική της Κυβέρνησης Μητσοτάκη, ενισχύθηκαν οι δράσεις του ΟΠΕΚΑ για τη στήριξη των ευάλωτων κοινωνικά ομάδων με αυξημένα επιδόματα κατά 600 εκατομμύρια βάσει του Προϋπολογισμού για το 2021.

Χορηγείται, επίσης, με προκαταβολή εμπροσθοβαρώς δηλαδή, διευρυμένο επίδομα θέρμανσης, προκειμένου να διευκολυνθούν τα ευάλωτα νοικοκυριά. Να σας θυμίσω ότι το επίδομα θέρμανσης επί ΣΥΡΙΖΑ είχε πετσοκοπεί στο μισό.

Επίσης, τα έκτακτα και τακτικά επιδόματα ανεργίας παρατείνονται. Ευάλωτη ομάδα οι άνεργοι, δεν τους αφήνουμε ξεκρέμαστους. Ενώ υλοποιείται και πρόγραμμα κρατικής επιδότησης της μηνιαίας δόσης δανείου για ευάλωτα ενήμερα και μη νοικοκυριά, δίνοντας τον Δεκέμβριο πρόσθετη ενίσχυση για τους επίσης δικαιούχους του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος, καθώς υπάρχει πρόνοια πλέον για κάθε νοικοκυριό.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σε συνθήκες πρωτοφανείς για την οικονομία, η Κυβέρνηση λειτουργεί με δημοσιονομική υπευθυνότητα και κοινωνική αλληλεγγύη χωρίς να κρύβει κάτω από το χαλί τα προβλήματα, τις δυσκολίες που υπάρχουν. Μέσα σε ένα πλαίσιο αυξημένης αβεβαιότητας υπάρχουν πολιτικές που δεν επηρεάζονται ούτε από τον υγειονομικό εφιάλτη ούτε από τις ευρωπαϊκές εξελίξεις, αλλά εφαρμόζονται με βάση της κατευθύνσεις του Πρωθυπουργού Κυριάκου Μητσοτάκη.

Η κατάργηση της εισφοράς αλληλεγγύης δεν είναι μια εικονική πραγματικότητα, όπως έλεγε ο ΣΥΡΙΖΑ, αλλά είναι μία απτή πραγματικότητα. Γίνεται πράξη από τον Ιανουάριο του 2021.

Η μείωση των ασφαλιστικών εισφορών κατά τρεις ποσοστιαίες μονάδες για όλους τους εργαζομένους δεν είναι εικονική πραγματικότητα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι του ΣΥΡΙΖΑ. Είναι μία πραγματικότητα που εσείς, βεβαίως, φανήκατε αρνητικοί απέναντί της δεδομένου ότι την καταψηφίσατε. Καταψηφίσατε τη μείωση των ασφαλιστικών εισφορών κατά τρεις ποσοστιαίες μονάδες, που βεβαίως ισόρροπα και αντιστοίχως θα αυξήσει τις αποδοχές των εργαζομένων.

Ο μειωμένος ΦΠΑ από το 24% στο 13% για τις συγκοινωνίες, τις μεταφορές, τον καφέ, για το τουριστικό πακέτο δεν είναι εικονική πραγματικότητα. Απλώς να θυμίσω σε εσάς, αγαπητές και αγαπητοί συνάδελφοι του ΣΥΡΙΖΑ, ότι ήσασταν εσείς που πήρατε τον ΦΠΑ από το 13%, τον πήγατε στο 23% και μετά όλα μαζί τα πήγατε στο 24%, εκτινάσσοντας στην ακρίβεια τους ευάλωτους ανθρώπους, τους ανθρώπους που ο ΦΠΑ σαφέστατα, περί δικαίου και αδικιών, όλους τους πνεί.

Επίσης, η σημαντική αύξηση των κονδυλίων για το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα, τα επιδόματα τέκνων, το επίδομα στέγης, αυτά δεν είναι εικονική πραγματικότητα. Είναι η αληθινή πραγματικότητα. Την εκτιμούν, βεβαίως, οι άνθρωποι που αντιλαμβάνονται και δέχονται αυτή τη βοήθεια σε αυτές τις δύσκολες ώρες.

Η επιδότηση της πρώτης κατοικίας για δανειολήπτες που επλήγησαν από την πανδημία του COVID με κόστος 280 εκατομμύρια ευρώ προβλέπεται και ήδη εφαρμόζεται. Το πρόγραμμα «ΓΕΦΥΡΑ» αποδείχθηκε η πιο αποτελεσματική προσαρμογή για εκατοντάδες χιλιάδες νοικοκυριά. Αυτά δεν είναι εικονική πραγ-

ματικότητα. Είναι η αλήθεια, την οποία αντιλαμβάνονται χιλιάδες συμπολίτες μας.

Επίσης από το επόμενο έτος, βάσει του Προϋπολογισμού, θα ισχύσουν οι μειώσεις στη φορολογία εισοδήματος φυσικών προσώπων που ψηφίστηκαν ήδη το 2019. Θυμίζω ο πρώτος συντελεστής φόρου μειώνεται από το 22% στο 9% για ετήσια εισοδήματα μέχρι 10.000 ευρώ, ενώ ελαφρύνσεις υπάρχουν και για υψηλότερα εισοδήματα.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου):** Ολοκληρώστε, κύριε συνάδελφε.

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΜΥΡΑΣ:** Δώστε μου, κύριε Πρόεδρε, την ανοχή σας για δυο λεπτά.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου):** Εάν δώσουμε στον καθένα, δεν θα τελειώσουμε ούτε στις δώδεκα.

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΜΥΡΑΣ:** Ναι, κύριε Πρόεδρε.

Ο ΕΝΦΙΑ, αυτός ο άδικος φόρος, που δεν αλλάζει απλώς καταργείται, έχει μειωθεί κατά 22% ενώ καταργήθηκε και για τους κατοίκους των μικρών ακριτικών νησιών. Να σας θυμίσω αυτό το ευνοϊκό μέτρο που δεν το υπερψήφισε ο ΣΥΡΙΖΑ; Πού είναι η κοινωνική σας ευαισθησία, λοιπόν;

Μειώθηκε ο φόρος εισοδήματος νομικών προσώπων στο 24%. Ανεστάλη ο ΦΠΑ στις νέες οικοδομές. Παρέχονται κίνητρα για την πραγματοποίηση επενδύσεων σε πράσινη οικονομία, ενέργεια και ψηφιοποίηση. Θα μπορούσα να σας πω και άλλα πολλά.

Θα ήθελα, όμως, κλείνοντας να επισημάνω το εξής: Δεν είχαμε μόνο την πανδημία. Σας θυμίζουμε: Είχαμε τα γεγονότα στον Έβρο, αυτή την ιδιότυπη εισβολή. Είχαμε τα γεγονότα στην Νοτιοανατολική Μεσόγειο. Είχαμε τις αυξημένες ροές στα νησιά του Αιγαίου. Παρ' όλα αυτά, καταφέραμε και εξουδετερώσαμε τις απειλές αυτές και τα πολεμικά σχέδια του Ερντογάν.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου):** Κύριε συνάδελφε, σας παρακαλώ πολύ. Αν μιλάμε όλοι τόσον χρόνο –δεν το λέω για εσάς μόνο– οι τελευταίοι, όπως η κ. Ξενογιαννακοπούλου, ο κ. Κατρίνης, δεν θα μιλήσουν

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΜΥΡΑΣ:** Τελειώνω, Πρόεδρε. Σε μισό λεπτό τελειώνω. Θα είχα τελειώσει και μου παίρνετε τον χρόνο.

Οι πολιτικές λοιπόν, της Κυβέρνησης Μητσοτάκη, μακριά από λαϊκισμούς και αποτυχημένες συνταγές του παρελθόντος, αναγνωρίζονται και από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Είχαμε 19,5 δισεκατομμύρια ευρώ και δυνατότητα δανείων άλλων 13 δισεκατομμυρίων ευρώ από το Ταμείο Ανάκαμψης μόλις εχθές.

Οι πολιτικές όμως αυτές, πάνω απ' όλα –και τελειώνω, κύριε Πρόεδρε– επιβραβεύονται από τους πολίτες αυτής της χώρας. Οι πολίτες είναι ο υπέρτατος κριτής. Γι' αυτό σας καλώ να υπερψηφίσετε τον Προϋπολογισμό του 2021, που αποτελεί τη βάση για να μπορέσει η Ελλάδα να δημιουργήσει θέσεις εργασίας και εισοδήματα, καλύπτοντας με ταχύτητα το χαμένο έδαφος της πανδημίας.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου):** Αυτό που λέω, κύριε Αμυρά, δεν αφορά εσάς. Αφορά όλους τους συναδέλφους. Εάν λοιπόν, τρώει δύο λεπτά περισσότερο ο καθένας, δεν θα τελειώσουμε ούτε στις δώδεκα σήμερα. Από αύριο είναι στις δέκα το βράδυ. Σήμερα θα τελειώσουν όλοι οι ειδικοί εισηγητές. Παρακαλώ σεβαστείτε τους συναδέλφους σας. Οι τρεις τελευταίοι δεν θα μιλήσουν. Εγώ δεν προτίθεμαι να κλείσω το μικρόφωνο σε κανέναν. Μόνοι σας κρίνετε το.

Τον λόγο έχει ο κ. Φίλης από τον ΣΥΡΙΖΑ για δώδεκα λεπτά.

**ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΦΙΛΗΣ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, τον Μάιο του 2020, οι Ηνωμένες Πολιτείες κατέγραψαν τους πρώτους εκατό χιλιάδες νεκρούς από τον COVID. Εκείνη τη στιγμή είχαν χάσει το 0,03% του πληθυσμού τους. Είναι γνωστό ότι η καταστροφική διαχείριση της πανδημίας από την κυβέρνηση Τραμπ είχε προκαλέσει αγανάκτηση στο εσωτερικό της χώρας και είχε παίξει καθοριστικό ρόλο στην ήττα του στις προεδρικές εκλογές.

Μάλιστα, τότε, οι «NEW YORK TIMES» είχαν δημιουργήσει ένα ιστορικό πρωτοσέλιδο με τα ονόματα των θυμάτων, ασκώντας

παράλληλα κριτική στην Κυβέρνηση για την ολιγωρία της.

Στη χώρα μας τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, που έχουν ταϊστεί από τη «Λίστα Πέτσα», θεωρούν τη συζήτηση για τις κυβερνητικές ευθύνες ως αντιπολίτευση επί πτωμάτων. Παρ' όλα αυτά, στη χώρα μας οι νεκροί έχουν φτάσει πλέον τους τρεις χιλιάδες και ως ποσοστό εκείνο του αμερικανικού Μαΐου του 2020. Έχουμε δυστυχώς χάσει το 0,03% του πληθυσμού μας από επιπλοκές COVID και η κατάσταση θα χειροτερεύσει μέχρι να έχουμε τη δυνατότητα μαζικού εμβολιασμού του πληθυσμού, που όλοι ελπίζουμε θα φέρει το τέλος της πανδημίας τουλάχιστον με την οξύτητα που τη γνωρίσαμε. Στο μεταξύ αναζητούνται οι εγχώριοι «NEW YORK TIMES» που θα μνημονεύσουν τα θύματα στην Ελλάδα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, οι πόροι που προβλέπονται στο τακτικό μέρος του Προϋπολογισμού για την παιδεία είναι μειωμένοι κατά 1,17%. Η Κυβέρνηση χρωσώνει απλώς το χάπι προβλέποντας αυξημένους πόρους από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων. Αυτά βέβαια είναι αστειότητες. Το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων αφορά προϋπολογισμούς έργων από το ΕΣΠΑ και άλλα χρηματοδοτικά μέσα που στην ουσία είναι συνήθως ονόματα έργων ακόμη και ανώριμων. Για τον λόγο αυτό, προβλέπατε πέρυσι για το 2020 510 εκατομμύρια ευρώ στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, έτσι στρογγυλά. Και φέτος για το 2021 προβλέπετε 710 εκατομμύρια ευρώ.

Ερώτηση: Πόσα από τα 510 εκατομμύρια υλοποιήσατε πέρυσι; Αυτό το στοιχείο θέλουμε να δώσετε στη Βουλή, κύριε Υπουργέ Οικονομικών και εσείς κυρία Υπουργέ Παιδείας.

Ως προς το τακτικό σκέλος, που αφορά τις κύριες λειτουργικές δαπάνες της δημόσιας εκπαίδευσης έχουμε μείωση πάνω στη μείωση, αφού σύμφωνα με όλες τις ενδείξεις ο Προϋπολογισμός του 2020 εκτελείται με σοβαρότατη απόκλιση προς τα κάτω, μείον 125 εκατομμύρια ευρώ σύμφωνα με την ίδια την εισηγητική έκθεση. Κι αυτό την ώρα που λόγω COVID οι ανάγκες του δημόσιου σχολείου και πανεπιστημίου έχουν μεγαλώσει. Αντί, λοιπόν, να αξιοποιήσετε την περίοδο χάριτος της πρώτης каранτίνας, για να βελτιώσετε τις υποδομές στα σχολεία, υποεκτελείτε τον Προϋπολογισμό.

Ρωτώ: Πού οφείλεται αυτή η αποτυχία; Γιατί αποτυχία είναι η υποεκτέλεση του Προϋπολογισμού. Μήπως οφείλεται στο ότι δεν κάνατε εγκαίρως τους διορισμούς στην ειδική αγωγή; Μήπως στο ότι δεν καταφέρατε εντός του 2020 να διορίσετε τους εκπαιδευτικούς της γενικής εκπαίδευσης; Μήπως στο ότι δεν προσλάβετε επιπλέον αναπληρωτές εκπαιδευτικούς, για να σπάσουν μεγαλύτερες τάξεις του δημοτικού, του γυμνασίου και του λυκείου σε ολιγομελή τμήματα, με ό,τι σημαίνει αυτό στην αρνητική πορεία της πανδημίας στη χώρα; Μήπως στο ότι δεν πληρώσατε, για να έχουν τα πιο φτωχά παιδιά εξοπλισμό και καλές συνδέσεις, για να συμμετάσχουν ισότιμα στην τηλεεκπαίδευση; Μήπως στο ότι δεν μεριμνήσατε να νοικιάσουν χώρους, για να στεγαστούν οι τάξεις και τα τμήματα που θα έσπαγαν; Μήπως στο ότι δεν ενισχύσατε επαρκώς το πανελλήνιο σχολικό δίκτυο και μείνατε στη δήθεν δωρεάν αόρατη σύμβαση με τη «CISCO», με όλα τα προβλήματα που καθημερινά συναντούν μαθητές και εκπαιδευτικοί;

Ας δούμε συγκεκριμένους αριθμούς από τον Προϋπολογισμό: Μείωση 0,69% στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Μείωση 33,38%, δηλαδή από τα 85 στα 56 εκατομμύρια στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση. Γιατί; Το μάθαμε χθες που κατατέθηκε το σχέδιο νόμου για την επαγγελματική εκπαίδευση. Για κλείσιμο πηγαίνετε τα μισά δημόσια ΙΕΚ, για υποβάθμιση τα επαγγελματικά λύκεια και τις σχολές μαθητείας του ΟΑΕΔ.

Όμως, εκεί που η εγκατάλειψη και η χρηματοδοτική υποβάθμιση κορυφώνονται, είναι στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, όπου με δεδομένες τις ελλείψεις έπετα από μνημονιακή περίοδο κόβετε 7,77% σε σχέση με το περσινό Προϋπολογισμό. Μιλάμε για 20 εκατομμύρια λιγότερα για τα πανεπιστήμια, τα οποία στενάζουν από την έλλειψη πόρων, ακόμα και στα στοιχειώδη όπως η θέρμανση.

Φυσικά, δεν θα διστάσετε να δώσετε χρήματα για νέα αστυνομικά τμήματα μέσα στα πανεπιστήμια. Διαμηνύσατε προχθές

ότι θα δώσετε πρόσθετα 30 εκατομμύρια ευρώ στα πανεπιστήμια. Μια απλή σύγκριση θα κάνω. Δίνετε 30 εκατομμύρια για την περιφρούρηση, όπως λέτε, όταν πέρυσι δίνετε 54 εκατομμύρια για τα συγγράμματα και 104 εκατομμύρια ευρώ για τα λειτουργικά έξοδα όλων των πανεπιστημίων της χώρας.

Αφού πρώτα καταργήσατε το άσυλο ισχυριζόμενοι ότι αυτό έφταιγε για τις περιστασιακές και φυσικά, καταδικαστέες ενέργειες βίας, αξιοποιήσατε άλλο ένα μεμονωμένο και καταδικαστέο συμβάν, για να αναγγείλετε αστυνομικά τμήματα μέσα στα πανεπιστήμια, κόντρα στις πανεπιστημιακές αρχές. Αλήθεια, αυτό το συμβάν γιατί δεν το αποτρέψατε;

Γυρίσατε τη χώρα πίσω, στην εποχή του Σπουδαστικού της Ασφάλειας στα πανεπιστήμια. Θυμάστε μήπως ποιος κατήργησε το Σπουδαστικό της Ασφάλειας; Ελπίζω να διαβάζουν ιστορία οι Βουλευτές της Νέας Δημοκρατίας. Φυσικά, ο αγώνας των φοιτητών και της κοινωνίας για εκδημοκρατισμό το κατήργησε στη Μεταπολίτευση και επικύρωσε την απόφαση αυτή η Κυβέρνηση Καραμανλή.

Έχετε πάρει λανθασμένο δρόμο. Έχετε στοχοποιήσει νεολαία και εκπαίδευση. Έχουν κατακλυστεί πλέον μέσα ενημέρωσης και social media με πράξεις μεταξεί αστυνομικής βίας σε βάρος νέων και κοινωνικών μειονοτήτων. Τώρα, θα στείλετε επιπλέον ένστολους με γκλομπ και χειροπέδες στα πανεπιστήμια; Δεν έχετε διαχθεί τίποτα από το 2008; Καθηγητές, εργαστήρια, κονδύλια και έρευνα. Καθηγητές χρειάζονται τα πανεπιστήμια και όχι αστυφύλακες.

Εν κατακλείδι, στην παιδεία φέτος επιλέγετε να ξοδέψετε λιγότερα, λιγότερα χρήματα στο δημόσιο σχολείο, μεθόδευση για να απαξιωθεί και να συρρικνωθεί, ώστε να φαίνεται καλύτερη η ιδιωτική εκπαίδευση και να βρίσκει πελάτες. Θα έπρεπε αντίθετα να δεσμευόμαστε σε ένα εθνικό σχέδιο με εξασφαλισμένη χρηματοδότηση. Στόχος κοινός και συμφωνημένος θα έπρεπε να είναι η σύγκλιση της χρηματοδότησης της χώρας μας με το μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το 5% του ΑΕΠ για την παιδεία.

Χρειαζόμαστε άμεσα δεκαπέντε χιλιάδες διορισμούς εκπαιδευτικών. Η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ είχε εξασφαλίσει δέκα χιλιάδες διορισμούς που καθυστερούν. Αντιθέτως, η σημερινή δίνει προτεραιότητα σε διορισμούς στην Αστυνομία, ακόμα και από τα πανεπιστήμια. Η Φινλανδία έχει εκατόν τριάντα πέντε αστυνομικούς ανά εκατό χιλιάδες κατοίκους. Η Ελλάδα έχει πεντακόσιους ανά εκατό χιλιάδες κατοίκους και είναι η δεύτερη σε αυτό το αρνητικό ρεκόρ στην Ευρωπαϊκή Ένωση μετά την Κύπρο. Το ξαναλέμε. Θέλουμε πρώτα καθηγητές και όχι αστυφύλακες στην παιδεία.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ενώ συζητούμε για τον Προϋπολογισμό η Κυβέρνηση βιαστικά έφερε στην επιτροπή της Βουλής το σχέδιο νόμου για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση. Πρόκειται για στρατηγικής σημασίας ζήτημα το οποίο πρέπει να συνδεθεί με την παραγωγική ανασυγκρότηση της χώρας, όχι με ιδιοτελή επιχειρηματικά συμφέροντα, αλλά με τις εθνικές προτεραιότητες για την οικονομία.

Η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ είχε αναβαθμίσει τα επαγγελματικά λύκεια και είχε κατορθώσει να αυξήσει τον αριθμό των παιδιών που φοιτούν σε αυτά από ογδόντα χιλιάδες σε εκατόν είκοσι χιλιάδες. Η νέα αρχή για τα ΕΠΑΛ είχε επιβραβευθεί ως καλή πρακτική από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Βασική επιδίωξή μας ήταν τα παιδιά να ολοκληρώνουν τις εγκύκλιες σπουδές τους, να φοιτήσουν στα ΕΠΑΛ και να αποκτήσουν στο τέλος μια ειδικευση και μετά μια μαθητεία με αποδοχές και ασφάλιση. Πρόκειται για μια επιλογή που ενισχύει την ολόπλευρη μόρφωση των παιδιών ως δημοκρατικών πολιτών και την ένταξή τους στην εργασία, κάτι που προϋποθέτει ισχυρή τεχνολογική γνώση σε μια περίοδο μεγάλων τεχνολογικών αλλαγών και επαγγελματικής ευελιξίας. Έτσι, είχαμε καταφέρει να μειώσουμε το 2017 τη σχολική διαρροή στο 6% έναντι 10,6% στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Στον αντίποδα αυτής επιλογής εσείς διώχνετε τα παιδιά από το σχολείο. Σπρώχνετε τους δεκαπεντάχρονους στη λεγόμενη πρώιμη εξειδίκευση που σημαίνει ανασφάλιστη και απλήρωτη εργασία και επιπλέον, τα παγιεύετε σε αυτή την υποβαθμισμένη και φθηνή εξειδίκευση και τελικώς, σε δουλειές του ποδαριού. Πρόκειται για σκληρή ταξική επιλογή που θυμίζει αυτό που είχε



πει προεκλογικά ο κ. Μητσστάκης για τον ψυκτικό στο Περιστέρι.

Επίσης, περιθωριοποιείτε τον ΟΑΕΔ και εκχωρείτε σε ιδιωτικά κέντρα τον καθορισμό των ειδικοτήτων για κατάρτιση, αλλά και την ίδια την κατάρτιση. Πρόκειται για σύγκρουση συμφερόντων. Υπάρχει, βέβαια, έπαθλο, περίπου ενάμισι δισεκατομμύριο ευρώ από το Ταμείο Ανάκαμψης για τα προγράμματα για τη συνεχιζόμενη κατάρτιση. Πρόκειται για δημόσιο χρήμα το οποίο θα κατευθυνθεί κυρίως στα ιδιωτικά ΙΕΚ. Άλλη μία απόδειξη του αεριτζήδικου άδικου και κρατικοδίαιτου καπιταλισμού στον δρόμο που άνοιξε το «σκόιλ ελικόπου». Αυτό το νομοσχέδιο υποτάσσει την επαγγελματική εκπαίδευση στα συμφέροντα των επιχειρήσεων και στην αγορά.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η συζήτηση για τον Προϋπολογισμό σφραγίζεται από τις πολλαπλές αβεβαιότητες, από την πανδημία, από τις επιπλέον κοινωνικές ανισότητες, που στην περίπτωση της εκπαίδευσης υποθηκεύουν το μέλλον μιας ολόκληρης γενιάς: κλειστά σχολεία, άρνηση να ληφθούν τα αναγκαία μέτρα υγειονομικής ασφάλειας, τηλεεκπαίδευση που σέρνεται, αμέτρητα παιδιά -και εδώ κυριολεκτώ, αφού δεν τα έχετε καταγράψει ακόμα- χωρίς τάμπλετ και κομπιούτερ, για να πάρουν μέρος στην τηλεεκπαίδευση, ανάληψη κόσμιο το ρεύματος από τη ΔΕΗ σε οικογένειες που δεν έχουν να πληρώσουν τον λογαριασμό, με αποτέλεσμα και αυτά τα παιδιά να μένουν εκτός ψηφιακής τάξης, όπως και τα άλλα, εκείνα τα χιλιάδες που παλεύουν με το κινητό τους ή σε πλατείες να συνδεθούν χρησιμοποιώντας το δίκτυο καφενείων. Και κοροϊδεύετε ότι θα μοιράσετε κομπιούτερ εδώ και οκτώ μήνες. Ντροπή σας!

Και δεν φτάνουν μόνο αυτές οι διακρίσεις. Προχθές στείλατε και εγκύκλιο να γίνουν και εξετάσεις μέσω διαδικτύου. Το μόνο που σκέφτεστε για το σχολείο είναι εξετάσεις, εξετάσεις και πάλι εξετάσεις, όταν θα έπρεπε να έχετε δώσει προτεραιότητα, ειδικά στις σημερινές συνθήκες, στο να γίνεται μάθημα και πάλι μάθημα και πάλι μάθημα.

Δεν σκεφτήκατε να μειώσετε την ύλη, παρ' ότι πέρυσι τα παιδιά έχασαν τρεις μήνες και φέτος τουλάχιστον άλλους δύο, ενώ ένα τεράστιο ποσοστό παιδιών δεν συμμετέχει στην τηλεεκπαίδευση. Δεν σκεφτήκατε μια εύλογη παράταση του πρώτου τετραμήνου, ώστε να γίνουν επαναλήψεις ή και να διδαχθεί εκ νέου μέσα στην τάξη ένα μεγάλο μέρος της ύλης και να ακολουθηθεί η παιδαγωγική μέθοδος της διαμορφωτικής αξιολόγησης και όχι η λαιμητόμος των τελικών εξετάσεων. Δεν περνάει καν από το μυαλό σας να μην κατατεθεί βαθμολογία πρώτου τετραμήνου. Αντιθέτως, προωθείτε εμμονικά την τράπεζα θεμάτων και τη μείωση του αριθμού των εισακτέων στα τριτοβάθμια ιδρύματα.

Δεν έχετε ενσυναίσθηση. Δεν μπορείτε να νιώσετε ότι για τα παιδιά που δεν μπορούν να κάνουν τηλεμάθημα δεν φταίει η δική τους ελλιπής προσπάθεια, αλλά η δική σας προκλητική αδιαφορία και επιμένετε τέτοιου είδους βαθμοί να προσμετρώνται στο απολυτήριο για την πρόσβαση στα πανεπιστήμια. Αυτός είναι ο δρόμος της ήσσονος προσπάθειας και της δικής σας ταξικής μεροληψίας!

Ζητούμε να παραταθεί άμεσα η διάρκεια του πρώτου τετραμήνου, να προσαρμοστεί και να μειωθεί η διδακτέα ύλη και να επαναλειτούργησουν τα σχολεία λαμβάνοντας τα αναγκαία υγειονομικά μέτρα, αυτά που σας έχει υποδείξει ο ΕΟΔΥ και εσείς αγνοήσατε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το θέμα της παιδείας είναι θέμα δημοκρατίας. Μαζί με την υγεία συγκροτούν την καρδιά του κοινωνικού κράτους. Η πανδημία έχει δείξει τα όρια της αγοράς, του ασύδοτου νεοφιλελευθερισμού. Ο ρόλος του δημοσίου στην παραγωγική ανασυγκρότηση είναι κομβικός.

Δημόσιο σχολείο, λοιπόν, με τις αναγκαίες δημόσιες πιστώσεις που θα αντικατοπτρίζουν το ενδιαφέρον της κοινωνίας και τη δέσμευση της πολιτικής. Κάτι τέτοιο, όμως, το εχθρεύεται η πολιτική σας. Μόνο ένα ριζικά διαφορετικό πρόγραμμα για τη δημοκρατική αναγέννηση της χώρας με επίκεντρο το περιβάλλον, τη δουλειά, τα δικαιώματα, το κοινωνικό κράτος μπορεί να δώσει διέξοδο στο φαύλο κύκλο των μνημονιακών πολιτικών που εσείς ξαναφέρνετε στη χώρα. Μόνο ένα πρόγραμμα που εμπνέει και εμπνέεται από τους κοινωνικούς αγώνες, που δίνει απαντήσεις ρεαλιστικές, αλλά και ταυτόχρονα ενταγμένες σε μια προ-

οπτική υπέρβασης του άδικου κοινωνικού συστήματος του καπιταλισμού. Και ακόμα, ένα πρόγραμμα που θα επιβάλει φορολογία στις επιχειρήσεις, που μέσα στη σημερινή πανδημία έχουν εκτοξεύσει τα υπερκέρδη τους.

Το σχέδιο Πισσαρίδη προτείνει, παρά τα αδιέξοδα που δημιουργήσαν τα μνημόνια, ξανά μνημόνια. Δεν είναι ουδέτερες, είναι ταξικές πολιτικές. Βρισκόμαστε αντιμέτωποι με τον «τεχνολογισμό», με την προσπάθεια της συντηρητικής διακυβέρνησης να μας πείσει ότι με μαγικό τρόπο μπορούν να αντιμετωπιστούν οι τεράστιες κοινωνικές ανισότητες, που, όπως όμως μας λένε, αποτελούν ένα φυσικό φαινόμενο.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου):** Ολοκληρώστε.

**ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΦΙΛΗΣ:** Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε, ευχαριστώ.

Ο ΣΥΡΙΖΑ – Προοδευτική Συμμαχία καταφιλάει τον Προϋπολογισμό και ιδιαίτερα τα κονδύλια για την εκπαίδευση. Οι διαφορές μας δεν είναι ποσοτικές, είναι ποιοτικές. Δεν πρόκειται για κομματικό ανταγωνισμό, αλλά για ενδιαφέρον για το μέλλον της χώρας και της νέας γενιάς. Το ξαναλέμε: Το θέμα της παιδείας είναι θέμα δημοκρατίας. Χρειάζεται όσα κόμματα δεν υποτάσσονται στο νεοφιλελευθερισμό, καθώς επίσης οι εκπαιδευτικοί και οι νέοι, κάθε καλοπροαίρετος πολίτης να συνεργαστούμε όλοι για το κοινό καλό, όχι για το συμφέρον των λίγων. Μέτωπο για την παιδεία. Μέτωπο για τη δημοκρατία. Το διδάσκει η ιστορία διαχρονικά, ανεξαρτήτως συνθηκών. Προίκα 15% για την παιδεία. Ψωμί, παιδεία, ελευθερία. Δεν εξομοιώνω διαφορετικές ιστορικές περιόδους. Η ιστορία δεν επαναλαμβάνεται, αλλά εμπνέει. Μέτωπο για την παιδεία, μέτωπο για τη δημοκρατία.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου):** Και εγώ ευχαριστώ, κύριε Φίλη.

Οι δύο πρώτοι ομιλητές μιλήσατε από δεκατέσσερα λεπτά. Παρακαλώ οι επόμενοι να τηρήσουν τον χρόνο. Τελειώστε όσο μπορείτε ναυρίτερα.

Τον λόγο έχει ο κ. Γεώργιος Αρβανιτίδης, ειδικός εισηγητής από το Κίνημα Αλλαγής.

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΡΒΑΝΙΤΙΔΗΣ:** Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, συζητώντας σήμερα πρώτη μέρα τον Προϋπολογισμό του 2021, φεββαίου ότι βρισκόμαστε στο ίδιο έργο θεατές σε σχέση με την πρόχειρη προετοιμασία της Κυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας για τη δύσκολη χρονιά που έρχεται. Όσο πρόχειρα προετοιμάστηκε για το δεύτερο κύμα της πανδημίας, που ήξερε ότι ερχόταν, άλλο τόσο και περισσότερο πρόχειρα βλέπουμε να προετοιμάζει τον Προϋπολογισμό, επαναλαμβάνοντας κενά και ολιγωρίες εν όψει του δεύτερου κύματος της οικονομικής δυσπραγίας του 2021 που ακολουθεί.

Η Κυβέρνηση καθυστέρησε να λάβει μέτρα προστασίας των πολιτών και στήριξης του ΕΣΥ μετά το πρώτο lockdown και τώρα πάμε από διάγγελα σε διάγγελα, από παράταση σε παράταση των περιοριστικών μέτρων με τη Θεσσαλονίκη και τη βόρεια Ελλάδα να βρίσκονται σε εξαιρετικά οριακή, δύσκολη κατάσταση.

Το ίδιο καθυστερημένα βλέπουμε να έρχονται τα μέτρα στήριξης της οικονομίας, με ανεπαρκή έως ανύπαρκτα μέτρα προστασίας της μεσαίας τάξης και των ευάλωτων ομάδων. Γι' αυτό και πηγαίνουμε από αναθεωρήσεις σε αναθεωρήσεις. Και ενώ το ΕΣΥ ήταν και είναι ο μεγάλος πρωταγωνιστής μέσα στην πανδημία, στους Προϋπολογισμούς του 2020 και του 2021 γίνεται ο φτωχός συγγενής, αφού θα λειτουργεί το 2021 με τα ίδια περίπου επίπεδα δαπανών με το 2019 και με πολύ λιγότερο προσωπικό απ' ό,τι το 2019.

Δυστυχώς η Κυβέρνηση επιμένει να υιοθετεί υπεραϊσοδοξες προβολές και σενάρια για τις οικονομικές εξελίξεις το 2021. Αυτά τα αισιόδοξα σενάρια θερμής νυκτός μέσα στον χειμώνα δυστυχώς θα λήξουν άδοξα μπροστά στα αδιέξοδα της πραγματικής οικονομίας, αδιέξοδα που έχουν διαμορφωθεί, όχι μόνο εξαιτίας της πανδημίας, αλλά και εξαιτίας της οικονομικής πολιτικής που ασκούσε η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας επί οκτώ μήνες πριν το ξέσπασμά της.

Δεν θα αμφισβητήσω τις ιδιαίτερες συνθήκες που έχει δημι-

ουρήσει η πανδημία του κορωνοϊού, αλλά τα υφεσιακά σημάδια είχαν αρχίσει να φαίνονται αρκετά πριν την πανδημία. Ήδη και πριν την πανδημία του κορωνοϊού το τέταρτο τρίμηνο του 2019 είχαμε συρρίκνωση κατά 0,9% του ΑΕΠ της χώρας. Συνεχίστηκε και το πρώτο τρίμηνο του 2020 επίσης μια συρρίκνωση κατά 0,7%. Το πρώτο τρίμηνο του 2020 η Κυβέρνηση είχε ήδη καταφέρει να έχει περισσότερα από τρίαμισι δισεκατομμύρια έλλειμμα στον Προϋπολογισμό. Με απλά λόγια, το μέγεθος της ύφεσης δεν θα οφείλεται μόνο στον COVID-19, αλλά και στο υποκείμενο νόσημα της κακής οικονομικής πολιτικής που ασκούσε η Νέα Δημοκρατία στην προ COVID εποχή. Ο δε Προϋπολογισμός του 2021 θα αποδειχθεί μια ανεφάρμοστη εξίσωση που δεν θα βγαίνει, όχι εξαιτίας του COVID, αλλά κυρίως εξαιτίας της ασκούμενης οικονομικής πολιτικής σας.

Δυστυχώς είναι στο παταξιακό σας DNA η ωραιολογία, ο εξωραϊσμός, η αναθεώρηση των προβλέψεων και των στοιχείων, η έλλειψη σχεδιασμού και οράματος, η απουσία μιας ριζικής παραγωγικής αναδιοργάνωσης. Και αυτό το DNA δεν αλλάζει με τον πολιτικό εμβολιασμό που επιχειρείτε από άλλους χώρους στην Κυβέρνηση, όσο κι αν προσπαθεί ο Πρωθυπουργός. Δυστυχώς ο Προϋπολογισμός του 2021 θα παραμείνει ανεκτέλεστος. Και όταν η Κυβέρνηση θα διαπιστώσει ότι δεν βγαίνουν τα νούμερα, τότε θα επικαλεστεί το πρόδημα της υγειονομικής κρίσης και προφανώς θα αναγκαστεί να αναθεωρήσει ξανά.

Σας είχαμε πει εδώ και δύο μήνες, ήδη από το προσχέδιο που είχατε καταθέσει, ότι η Κυβέρνηση κινείται εκτός της τρέχουσας πραγματικότητας. Σας το είπε το Δημοσιονομικό Συμβούλιο αλλά και το Γραφείο Προϋπολογισμού της Βουλής, χαρακτηρίζοντας τον Προϋπολογισμό και τις προβλέψεις σας αισιόδοξες. Ήταν γνωστές οι δυσκολίες και τότε και τώρα. Πριν από δύο μήνες με το νέο lockdown τότε επί θύραις, η Κυβέρνηση, εσείς στείλατε το αφήγημα του ελατηρίου της ανάπτυξης στο 7,5% για το 2021. Σήμερα μιλάτε για ανάπτυξη 4,8%.

Δυστυχώς μόλις πριν λίγες μέρες ο ΟΟΣΑ δημοσιοποίησε τις προβλέψεις του για την πορεία της ελληνικής οικονομίας, κάνοντας λόγο για ανάπτυξη της τάξης του 0,9% για το 2021. Το λέω αυτό -ξέρω ότι δεν συμφωνείτε αυτές τις απόψεις- διότι τον Ιούλιο του 2020 ο ΟΟΣΑ προέβλεπε στο βασικό σενάριο για την Ελλάδα 8% ύφεση και αν υπάρξει δεύτερο κύμα, 9,8%. Με ποια εργασία; Πώς μπόρεσαν να κάνουν πραγματική πρόβλεψη κοντά στα πραγματικά νούμερα στον ΟΟΣΑ και εμείς δεν μπορούμε;

Πριν δύο μήνες η Κυβέρνηση δεν ήθελε να παραδεχθεί ότι η ύφεση θα είναι σε διψήφιο. Σήμερα αναθεωρεί για τρίτη φορά τις εκτιμήσεις και προβλέπει ύφεση 10,8% και βέβαια, μετά τις σημερινές ανακοινώσεις για τον τρόπο λειτουργίας του λιανικού εμπορίου -ξέρουμε πόσο σημαντικός είναι ο τζίρος αυτής της περιόδου για το ΑΕΠ μας- να δούμε σε ποια επίπεδα θα κινηθεί το νούμερο αυτό.

Σήμερα η Κυβέρνηση ζεσταίνει το πιάτο με την έκθεση Πισσαρίδη και τους πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης, για να καλύψει τις αποφάσεις της Συνόδου Κορυφής της Ευρωπαϊκής Ένωσης που ήρθαν χωρίς κυρώσεις για την Τουρκία. Η έκθεση Πισσαρίδη όμως, με την οποία σε ορισμένες θεματικές θα μπορούσε να συμφωνήσει κανείς, αν και απουσιάζει εντελώς η κοινωνική διάσταση της ανάπτυξης, δεν μας λέει το πώς θα απορροφηθούν αποτελεσματικά αυτοί οι πόροι.

Το Κίνημα Αλλαγής λέει ότι το ελληνικό σχέδιο για την αξιοποίηση αυτών των πόρων πρέπει να είναι αποτέλεσμα μιας ευρύτερης πολιτικής και κοινωνικής συμφωνίας. Αυτό το σχέδιο πρέπει να στοχεύει στην πράσινη ανάπτυξη, με παραγωγή όμως στον τόπο μας. Χρειαζόμαστε πολλές πράσινες επενδύσεις τώρα με μεγάλη προστιθέμενη αξία για τον τόπο, με συμπαραγωγές ελληνικών εταιρειών με ξένες εταιρείες και ανάπτυξη νέων καινοτόμων μικρών και μικρομεσαίων επιχειρήσεων στους τομείς που έχουμε συγκριτικό πλεονέκτημα, στον αγροδιατροφικό τομέα, στον ενεργειακό, τον ναυτιλιακό, τον επισκευαστικό, στην υγεία, στον τομέα ιδιαίτερα της τεχνητής νοημοσύνης, ώστε να μπούμε στο τρένο της 4<sup>ης</sup> Βιομηχανικής Επανάστασης. Μπορούμε. Ίσως είναι η τελευταία εθνική ευκαιρία, για να καλύψουμε το κενό που μας χωρίζει με τις άλλες ανεπτυγμένες βιομηχανικά

ευρωπαϊκές χώρες.

Αλλά πώς θα γίνει αυτό; Με ποιο κράτος; Με ποιο επιτελικό κράτος; Με ποιες δομές; Με ποιο χρονοδιάγραμμα; Με ποιες διαδικασίες θα έρθουμε να αξιολογήσουμε επενδύσεις και προτάσεις για να αξιοποιήσουμε τους σημαντικούς αυτούς πόρους; Δέκα δισεκατομμύρια τον χρόνο πρέπει να εκταμιεύουμε. Μπορούμε να το κάνουμε; Πώς θα το κάνουμε; Με το επιτελικό κράτος του κ. Χατζηδάκη, που δεν εφαρμόζει ούτε καν τις προτάσεις της ίδιας της έκθεσης Πισσαρίδη; Περάσαμε πρόσφατα το νομοσχέδιο για το χωροταξικό. Η πρόταση Πισσαρίδη λέει ότι η Επιθεώρηση Περιβάλλοντος πρέπει να γίνει ανεξάρτητη αρχή. Τι επέλεξε να κάνει ο Υπουργός; Να τη φορτώσει κι άλλο με γραφειοκρατικές ευθύνες.

Τηρείτε την έκθεση και τις κατευθύνσεις ή όχι; Το επιτελικό κράτος του κ. Χατζηδάκη με τις τροπολογίες του στο παρά πέντε; Με το «βλέποντας και κάνοντας»; Με το «ράβε - ξήλωνε» και την αλλαγή κανόνων; Μέσα σε ενάμιση χρόνο οκτώ φορές άλλαξαν οι κανόνες στην αγορά των ΑΠΕ, που τελικά θα φέρουν καθολικό lockdown στις ενεργειακές κοινότητες και τους μικρομεσαίους παραγωγούς των ΑΠΕ. Ή μήπως θα το κάνει με το επιτελικό κράτος που καθυστερεί να παρέμβει στις αστοχίες του target model, που προκαλούν παρενέργειες στην ανάπτυξη και την οικονομία συνολικότερα;

Από την αρχή της κρίσης, εμείς σας λέγαμε ότι είναι πολύ σημαντικό να ενισχυθεί η ρευστότητα των επιχειρήσεων, των επαγγελματιών και των αγροτών, ώστε να αντισταθμιστεί στοιχειωδώς η πτώση του τζίρου τους και να έχουν κεφάλαια κίνησης για την ανάπτυξη, όταν θα αρθούν τα σχετικά περιοριστικά μέτρα.

Εσείς τι επιλέξατε να κάνετε το 2020; Δώσατε μόλις 93 εκατομμύρια ευρώ σε πάνω από ένα εκατομμύριο ελεuthερους επαγγελματίες αγρότες και ατομικές επιχειρήσεις και 1,3 δισεκατομμύρια ευρώ για τις περίπου είκοσι χιλιάδες μικρομεσαίες επιχειρήσεις, που υπολογίζεται ότι αθροιστικά τους αντιστοιχεί το 88% της απασχόλησης του ιδιωτικού τομέα.

Την ίδια στιγμή διοχετεύσατε ρευστότητα περίπου 3,7 δισεκατομμύρια για τις περίπου τριακόσιες μεγάλες επιχειρήσεις της χώρας, στις οποίες αντιστοιχεί το 12% της απασχόλησης. Και σαν μην έφτανε μόνο αυτό, τη μισή αύξηση της χρηματοδότησης των επιχειρήσεων μεγάλου μεγέθους από τις τράπεζες, την απορρόφησαν μετά τον Μάρτιο μόλις έξι εταιρείες. Αυτό και αν είναι ορισμός συντηρητικής και ταξικής πολιτικής, που δυστυχώς είναι η βασική σας επιλογή.

Αυτά κάνατε το 2020 και δυστυχώς προβλέπω ότι θα συνεχίσετε να τα κάνετε και το 2021. Πέρα από τα λουκέτα που θα φέρει ο νέος Πτωχευτικός Κώδικας, σχεδιάζετε να αυξήσετε τα φορολογικά έσοδα κατά 3,57 δισεκατομμύρια ευρώ, δηλαδή κατά 8,1%, τα οποία κατά βάση θα είναι από έμμεσους φόρους.

Η Κυβέρνηση μάς λέει ότι περιμένει να αυξήσει τις εισπράξεις από φόρους σε αγαθά και υπηρεσίες κατά 2,4 δισεκατομμύρια ευρώ και να αυξήσει τις εισπράξεις από φόρους εισοδήματος κατά 1,1 δισεκατομμύρια ευρώ. Τώρα, πώς με 4,7% ανάπτυξη του ΑΕΠ -αν θα έρθει- θα πετύχουμε 8,1% αύξηση των φορολογικών εσόδων, μόνο η Νέα Δημοκρατία μπορεί να το εξηγήσει.

Θα πρόκειται βέβαια για κορυφαίο ιστορικό παράδοξο, που αντίστοιχό του και πάλι μόνο η Νέα Δημοκρατία είχε αποπειραθεί να εμφανίσει στην παγκόσμια οικονομική ιστορία, με το περίφημο της δεκαετίας του 1990 «μηδέν συν μηδέν, ίσον δεκατέσσερα».

Μας θυμίζετε διαρκώς την ιστορία σας και τον κακό σας εαυτό. Πώς περιμένετε να μαζέψετε αυξημένους έμμεσους φόρους από μια χειμαζόμενη οικονομία και από πολίτες δυστυχώς που αδυνατούν να πληρώσουν τις τρέχουσες υποχρεώσεις τους και διαρκώς αυτές συσσωρεύονται;

Βέβαια, η άδικη κατανομή των φορολογικών βαρών ξεκίνησε επί ΣΥΡΙΖΑ, οδηγώντας την αναλογία έμμεσων προς άμεσων φόρων από το ιστορικό χαμηλό του 1,15% το 2014 σε πάνω από 1,40% το 2019. Ο λόγος αυτός το 2020 αγγίζει το 1,5% και οδηγείται πλέον με τάσεις επιδείνωσης το 2021. Η σχέση αυτή των έμμεσων προς τους άμεσους φόρους είναι αντιλαϊκή, συντηρητική, γιατί φορτώνει τα βάρη στους πολλούς και τους αδύναμους.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, την περασμένη άνοιξη, όταν η

χώρα μπήκε στις συμπληγάδες του κορωνοϊού, το Κίνημα Αλλαγής, αλλά και τα άλλα κόμματα, «βάλαμε πλάτη». Στηρίξαμε τα υγειονομικά μέτρα που εισηγήθηκαν οι ειδικοί. Η κατάσταση άλλωστε ήταν για όλους πρωτόγνωρη.

Το Κίνημα Αλλαγής καθ' όλη τη διάρκεια αυτής της πανδημίας κράτησε υπεύθυνη στάση. Καταθέσαμε τεκμηριωμένες προτάσεις και δεν παρασυρθήκαμε από τον πειρασμό των λαϊκισμών και των επικίνδυνων αμφισβητήσεων. Αυτό όμως που δεν μπορούμε να δεχθούμε είναι ο τρόπος που χρησιμοποιεί η Κυβέρνηση την πανδημία για να περνά μέτρα και πολιτικές για λίγους και εκλεκτούς, μέτρα άδικα και μέτρα fast truck, με ουσιαστική παράκαμψη του Κοινοβουλίου, που έχει καταδικαστεί σε έναν αποστειωμένο ρόλο με τις διαδικασίες που ακολουθούνται.

Η πανδημία έφερε μία υγειονομική και μια νέα οικονομική κρίση. Δεν πρέπει να φέρει επιπλέον και μια κρίση δημοκρατίας και κοινωνικής συνοχής. Τα πράγματα θα είναι πολύ δύσκολα το 2021. Θα πρέπει να προετοιμαστούμε και να στηρίξουμε όσους πληγούν από την ύφεση, να κρατήσουμε την οικονομία ζωντανή και την κοινωνία όρθια.

Και εδώ υπάρχει η αναφορά που απορρέει και από ευρωπαϊκές Κυβέρνηση, η οποία δείχνει να μην καταλαβαίνει τις δυσκολίες και σχεδιάζει την πορεία της Ελλάδας σε ένα εικονικό περιβάλλον. Ελπίζω, όταν αντιληφθείτε το μέγεθος του προβλήματος, να μην είναι πολύ αργά ξανά για τη χώρα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θεωρούμε θετική την ενσωμάτωση στον Προϋπολογισμό της πρότασης, που έχουμε εδώ και μήνες καταθέσει εκ μέρους του Κινήματος Αλλαγής, για το «πράσινο» του Προϋπολογισμού, με την αξιολόγηση των κρατικών δαπανών ως φιλικών και μη για το περιβάλλον.

Είναι θετική η αναφορά που απορρέει και από ευρωπαϊκές υποχρεώσεις, αλλά δεν φτάνει. Εμείς ζητάμε να ενσωματωθούν οριζόντια στον Προϋπολογισμό, αλλά και σε κάθε κυβερνητική πολιτική, οι πρόνοιες για την ανάσχεση της κλιματικής αλλαγής και γι' αυτό θα παρουσιάσουμε σχετικές προτάσεις για έναν ελληνικό κλιματικό νόμο.

Το ζητούμενο λοιπόν δεν είναι απλά το πράσινο περιτύλιγμα του Προϋπολογισμού, αλλά και το πράσινο περιεχόμενό του, πράσινο περιεχόμενο με όφελος όμως για τους πολλούς και όχι για τους λίγους, που δυστυχώς προωθείτε εσείς με αυτόν τον Προϋπολογισμό. Γι' αυτούς τους λόγους καταψηφίζουμε τον Προϋπολογισμό.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του Κινήματος Αλλαγής)  
**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου):** Ευχαριστούμε, κύριε Αρβανιτίδη.

Τον λόγο έχει τώρα η ειδική εισηγήτρια του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας, η κ. Διαμάντω Μανωλάκου.

**ΔΙΑΜΑΝΤΩ ΜΑΝΩΛΑΚΟΥ:** Ο Προϋπολογισμός παρουσιάζεται σε περίοδο εκδήλωσης νέας βαθιάς παγκόσμιας οικονομικής κρίσης, που επιτείνεται από την πανδημία με επιπτώσεις στην υγεία των λαών, που είναι το πρώτο και βασικό, αλλά και στην ενίσχυση της οικονομικής κρίσης.

Είναι ολοφάνερη η αδυναμία των καπιταλιστικών χωρών, με τα δημόσια συστήματα υγείας τους, να αντιμετωπίσουν την πανδημία, αφού η εμπορευματοποίηση της υγείας και του φαρμάκου δείχνει τον χαρακτήρα της σαπίλας και τα όρια του καπιταλιστικού συστήματος, με δεκάδες εκατομμύρια νοσούντες και πάνω από ένα εκατομμύριο νεκρούς.

Οι επιπτώσεις βαριές και στην οικονομία. Η οικονομική κρίση εκδηλώθηκε στις αρχές του 2020, πριν την πανδημία. Είναι συγχρονισμένη και διεθνώς, μεγαλύτερη από το 2008, αλλά και μεγαλύτερη από αυτή μεταπολεμικά. Εξάλλου, οι πρόσφατες εκτιμήσεις του ΟΟΣΑ δίνουν και οικονομικά μεγέθη ύφεσης μείον 7,5% για το 2020 στην Ευρωζώνη.

Για την ελληνική οικονομία εκτιμούν βύθιση πάνω από 10% για το 2020 και εξαιρετικά ρηχή ανάκαμψη το 2021, μόλις 0,9%, ενώ εσείς λέτε 4,8% του ΑΕΠ. Για το 2022 προβλέπεται ανάκαμψη 6,6%, ωστόσο η κατρακύλα δεν πρόκειται να αναπληρωθεί από τους όποιους ρυθμούς ανάκαμψης της επόμενης διετίας.

Προτείνουν αντιλαϊκά μέτρα, αυτά που υλοποιεί σήμερα η Κυβέρνηση, με άλλοθι την πανδημία, επέκταση τηλεργασίας, φοροαφαίμαξη λαϊκών στρωμάτων, πράσινα χαράτσια, ευκολότερες και

γρηγορότερες απολύσεις, μείωση μισθών. Το ξεκινήσατε με την αποζημίωση από την αναστολή συμβάσεων. Από 800 ευρώ τα κάνετε 534 ευρώ. Έτσι προστατεύετε τους εργαζόμενους. Ντροπή!

Επίσης, μιλάμε για επέκταση στη μερική και προσωρινή απασχόληση, δηλαδή η ευελιξία επεκτείνεται παντού, όπως και ιδιωτικοποίηση ασφαλιστικών συστημάτων. Οι νέοι είναι αμφίβολο αν θα δουν σύνταξη.

Τι προτείνετε, λοιπόν, σε τέτοιες συνθήκες με τον Προϋπολογισμό του 2021; Όλα τα παραπάνω μέτρα του ΟΟΣΑ που περιέχονται στο πόρισμα Πισσαρίδη, που στραγγαλίζει το λαϊκό εισόδημα για να χρηματοδοτηθούν οι επιχειρηματικοί όμιλοι. Χαρακτηρίζει μάλιστα αγκυλώσεις την ανάγκη για δημόσιο δωρεάν σύστημα υγείας και προτείνει το ξεδόντιασμά του για να ενισχυθεί η επιχειρηματική δράση. Γι' αυτό μειώνετε πριν από όλα και πάνω από όλα τους πόρους για την υγεία, για να ενισχύσετε, να θωρακίσετε τους επιχειρηματίες να μη χάσουν από τα κέρδη τους. Είναι προκλητικό, απαράδεκτο, παράλογο, φαρμακερό, βάρβαρο!

Οι νέες περικοπές στο ανώτατο όριο δαπανών είναι πάνω από το μισό δισεκατομμύριο, ενώ από ευρωπαϊκά κονδύλια τίποτε δεν πάει για την υγεία, αλλά για τη στήριξη των επιχειρηματιών.

Η Κυβέρνηση ψεύδεται όταν επικαλείται ως προτεραιότητα την υγεία. Προτεραιότητά σας είναι τα καπιταλιστικά κέρδη και εν μέσω της πανδημίας δεν διστάζετε να εξασφαλίζετε ζεστό χρήμα σε κλινικά κέντρα για μονάδες ΜΕΘ, αλλά και οι δαπάνες στα νοσοκομεία και στις ΥΠΕ και ΠΕΔΥ έχουν μείωση 1,5% το 2021.

Ο κρατικός Προϋπολογισμός επιβεβαιώνει ότι πάνω απ' όλα βάζετε τα κέρδη και όχι την υγεία του λαού. Επιβεβαιώθηκε από το άνοιγμα του τουρισμού το καλοκαίρι, βάζοντας σε κίνδυνο ανθρώπινες ζωές, μέχρι την έλλειψη ελέγχων σε εργασιακούς χώρους που μοιάζουν με ναρκοπέδια, ενώ η βόρεια Ελλάδα και κυρίως η Θεσσαλονίκη έφτασε στο χείλος του γκρεμού, χάθηκαν πολλές ζωές. Στην ίδια κατάστασή βρίσκεται και η δυτική Αττική. Ορίστε τι λένε και τι βιώνουν οι εργαζόμενοι, αυτά που πραγματικά ζούνε. Θα καταθέσω τη σημερινή ανακοίνωση σωματείων της δυτικής Αττικής για τα Πρακτικά.

Η πανδημία εμφανίστηκε στο έδαφος σχεδόν ανύπαρκτων δομών δημόσιας υγείας, κέντρα υγείας ενός άθλιου δημόσιου συστήματος, που διαμορφώθηκε διαχρονικά με ευθύνη των κυβερνήσεων Νέας Δημοκρατίας, ΠΑΣΟΚ και ΣΥΡΙΖΑ. Τη δεκαετία 2009 - 2019 η δημόσια δαπάνη για την υγεία μειώθηκε 44%.

Κανείς δεν μπορεί να παριστάνει τώρα την αθώα περισσότερά! Κλείσατε δέκα χιλιάδες κρεβάτια και δημόσια νοσοκομεία με άλλοθι ότι ήταν αντιπαραγωγικά και κοστοβόρα. Αφήσατε κλειστά κρεβάτια ΜΕΘ και χωρίς ουσιαστική πρωτοβάθμια φροντίδα τον λαό και νοσοκομεία και κέντρα υγείας με ελλιπέστατο προσωπικό. Οι νέες μειώσεις προστίθενται σε αυτές που έχουν γίνει τα τελευταία χρόνια με άλλοθι τα μνημόνια.

Έτσι διαμορφώθηκε ένα υποβαθμισμένο και εμπορευματοποιημένο σύστημα όπου δεν χωράνε δύο ασθένειες. Τώρα προσπαθείτε να κρύψετε τις βαριές και μεγάλες ευθύνες σας πίσω από τα διάφορα εμβόλια που ετοιμάζονται να αδειοδοτηθούν και βεβαίως να χρειάζονται οι λαοί. Ωστόσο, πίσω κρύβονται ισχυροί μονοπωλιακοί και γεωπολιτικοί ανταγωνισμοί.

Καλλιεργείτε εφησυχασμό πως όλα τελειώνουν με το που αρχίζει ο εμβολιασμός, για να μην κάνετε τις αναγκαίες προσλήψεις υγειονομικών και πραγματικές επιτάξεις, αντί να ενισχύσετε περιφερειακά ιατρεία, κέντρα υγείας που αποψιλώνονται, για να μην καταρρεύσει το δημόσιο σύστημα υγείας, αφήνοντας αθωράκιστους τους υγειονομικούς. Επίσης, φαίνεται να εξαιρείτε τα εμβόλια από τη δημόσια δαπάνη.

Συνολικά αντιμετωπίζετε τις δαπάνες για την υγεία ως κόστος και εμπόδιο για την καπιταλιστική ανάπτυξη. Αυτό σημαίνει ότι όταν ξεπεραστεί η πανδημία, με όποιο κόστος, οι εργαζόμενοι θα συνεχίσουν να έχουν υποβαθμισμένες και ανεπαρκείς υπηρεσίες υγείας, που θα πληρώνουν όλο και πιο ακριβά, κι ας λέει ο κύριος Υπουργός για αυξήσεις.

Τα ίδια βεβαίως συμβαίνουν και στον τομέα της εκπαίδευσης. Μειώνεται η χρηματοδότηση στην επί χρόνια υποβαθμισμένη από τις περικοπές παιδεία, με τα προβλήματα συσσωρευμένα χρόνο με τον χρόνο. Οι δαπάνες τα τελευταία δέκα χρόνια έχουν



βυθιστεί κατά 2 δισεκατομμύρια ευρώ. Αυτό σημαίνει ότι θα υπάρξει περαιτέρω επιδείνωση και όταν ανοίξουν τα σχολεία. Βέβαια τώρα μαθητές, γονείς, εκπαιδευτές ξεροσταλιάζουν αναμένοντας τη σύνδεση στο τηλεμάθημα, αφού υποδομές δεν εξασφαλίσατε και παραμένουν οι μεγάλες ελλείψεις σε μόνιμο εκπαιδευτικό προσωπικό.

Επίσης, τσεκούρι πέφτει και στα κονδύλια του ΟΑΕΔ κατά 38%, με πιθανές επιπτώσεις στα επιδόματα ανεργίας, αλλά και εκπτώσεις, όπως στον ειδικό φόρο κατανάλωσης, για τους μεγαλύτερους επιχειρηματίες μόνο. Τίποτα δεν δίνετε για την αγροτιά και τους αυτοαπασχολούμενους. Ειδικά η αγροτιά γνωρίζει πλήρη εγκατάλειψη. Μόνο ένα μικρό τμήμα αγροτών εντάχθηκε στους δικαιούχους της επιτρεπτέας προκαταβολής, ενώ στις αποζημιώσεις από την πανδημία οι πιστώσεις στον αγροτικό τομέα ήταν κάτω από 0,5% του συνολικού πακέτου, δηλαδή ψίχουλα! Και μην πείτε ότι έχουν επιδοτήσεις, γιατί και αυτές τις φορολογείτε. Έκπτωση φόρου γίνεται μόνο στους κατά κύριο επάγγελμα αγρότες. Στη φτωχολογιά καμμία έκπτωση!

Στον τομέα δε της τοπικής διοίκησης η επιχορήγηση από τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους σε δήμους και περιφέρειες είναι 2,5 δισεκατομμύρια, όταν οι αμοιβές προσωπικού υπολογίζονται σε 2,6 δισεκατομμύρια, δηλαδή οι ΚΑΠ δεν καλύπτουν ούτε τις αμοιβές του προσωπικού. Επιπλέον, στους δήμους για σχολικούς τροχονόμους, για το «Βοήθεια στο Σπίτι» και για καθαριότητα σχολικών μονάδων θα υπάρξει μείωση 15%. Στους δήμους, βέβαια, ξεπερνούν τα 210 εκατομμύρια. Και ως αντιστάθμισμα η Κυβέρνηση προσβλέπει σε αύξηση από ίδια έσοδα. Αυξάνονται, λοιπόν, κατά 10% τα έσοδα από επιβάρυνση, τέλη και φόρους σε αποθηκευτικούς χώρους, γκαράζ κ.λπ., ρύθμιση ψηφισμένη και από τον ΣΥΡΙΖΑ που στηρίζει και η σημερινή Κυβέρνηση.

Ο τομέας του πολιτισμού για το 2021 βουλιάζει στο εξευτελιστικό ποσόν 0,04%. Ο προσανατολισμός είναι η καθιέρωση της Ελλάδας ως προορισμού υψηλού πολιτιστικού ενδιαφέροντος, δηλαδή στην υπηρεσία της τουριστικής βιομηχανίας. Ψίχουλα, λοιπόν, και σε αυτόν τον κατεστραμμένο τομέα από τις συνέπειες της πανδημίας και του τρόπου που η Κυβέρνηση τοποθετήθηκε απέναντι στα προβλήματά του!

Και οι διακηρύξεις σας, όμως, για την «πράσινη διάσταση» υποκριτικές είναι. Πρόκειται για ενίσχυση μονοπωλιακών ομίλων που επενδύουν στην πράσινη καπιταλιστική οικονομία ως διέξοδο κερδοφορίας στα συσσωρευμένα κεφάλαια. Το δε πρόγραμμα «ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ» δείχνει την πολιτική καταστολή και όχι την πρόληψη δασικών πυρκαγιών. Τα δάση δεν προστατεύονται ολοκληρωμένα αφού έχετε τη λογική κόστους-οφέλους και τα παραχωρείτε ως φτηνή γη σε επιχειρηματίες.

Μάλιστα ενισχύετε τους μηχανισμούς καταστολής αντί για πρόληψη. Υποχρηματοδοτείτε τη Δασική Υπηρεσία, αλλά δίνετε λεφτά για αγορά οχημάτων τύπου «Αίαντας», όχι για την Πυροσβεστική, αλλά για την καταστολή λαϊκών κινητοποιήσεων, όπως κάνατε στην επέτειο του Πολυτεχνείου. Ντροπή! Τα χρησιμοποιείτε ενάντια στον εχθρό-λαό και όχι για τον εχθρό των δασών, δηλαδή των πυρκαγιών.

Μεγάλη είναι, όμως, η υποκρισία σας και για τη δήθεν διαχείριση μολυσματικών αποβλήτων, όταν βάζετε πλάτη στο κινεζικό μονοπώλιο στον Πειραιά επιδοτώντας και εσείς και η προηγούμενη κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ στο 95% το έργο που κατασκευάζει στη νότια προβλήτα, καταστρέφοντας την Πειραική. Πρόκειται για περιβαλλοντικό και πολιτιστικό έγκλημα, αφού κανένα μέτρο προστασίας δεν έχει πάρει, αν και δεσμευόταν για το ταφικό μνημείο του Θεμιστοκλή. Τις τελευταίες μέρες λόγω καιρού τα υλικά επιχωματώσεων σκορπίστηκαν κοντά στο μνημείο ρυπαίνοντας τη θάλασσα. Πολλές είναι οι διαμαρτυρίες των κατοίκων, οι καταγγελίες με μηνυτήριες αναφορές. Εμείς τις καταθέτουμε γιατί η Κυβέρνηση κωφεύει. Η περιβαλλοντική και πολιτιστική της ευαισθησία σταματάει εκεί που αρχίζει το κέρδος των μονοπωλίων.

Ο Προϋπολογισμός σας, λοιπόν, είναι ταξικός, αντιλαϊκός, άδικος, στην υπηρεσία της καπιταλιστικής βαρβαρότητας. Η κριτική των άλλων κομμάτων βασίζεται στην αφεργεγυότητα των εκτιμήσεων. Συνεπώς δεν υπάρχει φιλολαϊκή διαχείριση στο πλαίσιο

αυτού του σάπιου συστήματος. Δεν εξασφαλίζετε μόνιμη και σταθερή δουλειά σε εργαζόμενους ή αποκλειστική δημόσια και δωρεάν υγεία για τον λαό και μόρφωση για τα παιδιά του, αν και η εξέλιξη της επιστήμης και της τεχνολογίας το επιτρέπει. Ούτε εξασφαλίζετε πολιτιστικά και αθλητικά και δημόσια κέντρα ή πρόνοια και κοινωνικές υπηρεσίες, φτηνή ενέργεια και σύγχρονα και επαρκή μαζικά μέσα μεταφοράς και τόσα άλλα που είχαν κατακτήσει οι σοσιαλιστικές κοινωνίες, γιατί το απάνθρωπο σύστημα σας έχει θεό το κέρδος και την εμπορευματοποίηση των αναγκών του ανθρώπου. Και εσείς το κέρδος των επιχειρηματιών ενισχύετε.

Μία λύση υπάρχει σε αυτά τα αδιέξοδα: η ρήξη και η ανατροπή της καπιταλιστικής βαρβαρότητας, γιατί τότε θα μηδενιστούν ανεργία, πείνα, άστεγοι, αβεβαιότητα και ανασφάλεια, γιατί στο κέντρο θα είναι ο άνθρωπος και οι ανάγκες του. Αυτός είναι ο σοσιαλισμός, η λαϊκή ευημερία.

(Στο σημείο αυτό η Βουλευτής του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Διαμάντω Μανωλάκου καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Παρακαλώ να ετοιμαστεί το Βήμα, προκειμένου να πάρει τον λόγο ο Βουλευτής της Ελληνικής Λύσης, ο κ. Κωνσταντίνος Χήτας, για δώδεκα λεπτά και το τονίζω. Το τονίζω, για να μην το υπερβαίνετε, διότι πρέπει να κλείσουμε απόψε τον κύκλο των εισηγητών και των ειδικών εισηγητών.

Κύριε Χήτα, έχετε τον λόγο για δώδεκα λεπτά. Μόλις τα περάσετε θα σας ειδοποιήσω.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΗΤΑΣ:** Κύριε Πρόεδρε, ευχαριστώ πολύ.

Κύριοι Υπουργοί, είναι πραγματικά κρίμα στον βωμό της πολιτικής σας αντιπαράθεσης και των στημένων καβγάδων στη Βουλή να θυσιάζετε την αξιοπρέπεια του Έλληνα. Γιατί αυτό έγινε πριν από λίγο εδώ.

Δεν μπορεί να μας «σηκώνει το χέρι» ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του κόμματός σας και να μας λέει, κύριε Υπουργέ, ότι είναι δύσκολη η συγκυρία που ζούμε -τώρα θυμήθηκε τη συγκυρία- για τους Έλληνες πολίτες και να προσέχουμε τι λέμε από το Βήμα αυτό.

Να τα πείτε αυτά, κύριε Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπε, στους Υπουργούς σας. Γιατί, κύριε Υπουργέ, δεν είναι δυνατόν στην Αίθουσα αυτή, με την εικόνα που παρουσιάζει η οικονομία εκεί έξω -γυρνάτε εκεί έξω; Κυκλοφορείτε καθόλου; Δεν ξέρω πού βρίσκεστε-, με την εικόνα που παρουσιάζει η Ελλάδα και ο Έλληνας αυτή τη στιγμή, με τις επιχειρήσεις, τα λουκέτα, το lockdown, να μιλάτε και να ακούγεται στην Αίθουσα αυτή ότι έχετε καταφέρει να προστατέψετε την αγορά εργασίας, να ακούγονται τέτοια πράγματα εδώ μέσα, πρωτάκουστα πράγματα.

Πώς το καταφέρατε αυτό, λέγοντάς του ότι «θα κάτσεις σπίτι σου, δεν θα δουλεύεις, θα σου δίνω κι ένα επιδοματάκι»; Και μετά «προστατεύω την αγορά εργασίας»!

Ακούστε. Να έρθουμε εδώ, στον πιο δύσκολο Προϋπολογισμό του αιώνα (ίσως, και να δούμε πώς μπορούμε να βοηθήσουμε τους ανθρώπους αυτούς εκεί έξω, πέρα από κομματικές αντιπαράθεσεις, στημένους καυγάδες και στιδίοτε άλλο ή για το ποιος είναι καλύτερος επισημόνας, ο Σταϊκούρας ή ο Τσακαλώτος. Δεν ενδιαφέρει τον πολίτη αυτό. Να φάει θέλει. Να δουλέψει θέλει. Την αξιοπρέπεια του να ανακτήσει θέλει. Δεν τον ενδιαφέρει τίποτα άλλο.

Να πείτε ότι είναι δύσκολα τα πράγματα, όχι να πανηγυρίζουμε και να ανοίγουμε «σαμπάνιες» για την ανεργία. Είναι δυνατόν να λέμε στην Αίθουσα αυτή σήμερα ότι έχει μειωθεί η ανεργία, την ώρα που κόσμος έξω έχει τρελαθεί; Δεν γίνεται να ακούει ο Έλληνας τέτοια πράγματα. Να πανηγυρίζει αυτή η Κυβέρνηση ότι μείωσε την ανεργία;

Άκουσα σήμερα από πρωτοκλασάτο στέλεχος της Κυβέρνησης να λέει: «Ένα εκατομμύριο ευρώ τα πρόστιμα». Πανηγυρίζετε που έχετεβάλει ένα εκατομμύριο ευρώ στους Έλληνες για τις μάσκες; Πανηγυρίζετε ότι χάθηκαν τόσες ανθρώπινες ζωές λιγότερες από κάποιους άλλους; Πανηγυρίζετε ότι φροντίζετε τους χαμηλόμισθους; Είναι δυνατό να πανηγυρίζουμε; Το κεφάλι

να σκύψουμε πρέπει, όχι να πανηγυρίζουμε, μπας και κάνουμε κάτι για τους ανθρώπους αυτούς.

Πανηγυρίζετε ότι αυξήθηκαν οι καταθέσεις των νοικοκυριών; Πού τα λέμε αυτά, σε ποιους απευθυνόμαστε; Είναι ώρες ευθύνης, δεν είναι ώρα πολιτικής κόντρας. Είναι ώρα να δείξουμε το ανθρώπινο πρόσωπο στον κόσμο και στην κοινωνία, γιατί αυτά που λέτε ανήκουν σε μία άλλη σφαίρα εικονικής πραγματικότητας.

Η εικονική πραγματικότητα -λυπάμαι που το λέω- σημαίνει ψέμα. Δεν είναι η αληθινή εικόνα, είναι μια εικονική πραγματικότητα. Σημαίνει ότι προσποιείστε και ότι λέτε ψέματα. Κυβερνάτε με ψέματα. Και ο Προϋπολογισμός σας ένα ψέμα είναι, μια Κυβέρνηση σε «τρικυμία», με πολλές αναποδιές στο ταξίδι σας ως «καπετάνιος», κύριε Σταϊκούρα, αλλά είναι σε «τρικυμία», σε «φορτούν» μεγάλη. Λάθη κάνετε εδώ και έναν χρόνο.

Είναι η Κυβέρνηση αυτή, που ο Αρχηγός σας είπε στους Έλληνες ότι για την έκρηξη του κορωνοϊού δεν ευθυνόταν το άνοιγμα του τουρισμού. Που «πριν αλέκτωρ λαλήσει τρεις», Υπουργός δικός σας παραδέχτηκε ότι πέσατε έξω ως Κυβέρνηση, εσείς.

Εσείς είστε που δώσατε δεκάδες εκατομμύρια ευρώ στα μέσα ενημέρωσης. Εσείς είστε αυτοί που πετάξετε 4-5 εκατομμύρια ευρώ για τον μεγάλο περίπατο. Εσείς σπαταλήσατε άλλα 6 εκατομμύρια ευρώ για τις μάσκες- «αλεξίπτωτα» για τα παιδιά.

Με όλα αυτά τα χρήματα θα μπορούσαν να έχουν γίνει κάποια «θαύματα», μικρά, αλλά πραγματικά θαύματα. Όχι σαν το «θαύμα» της ύφεσης μονοψήφιου αριθμού που είχατε προβλέψει πριν από ενάμιση-δύο μήνες. Γιατί εκεί ήταν ένα θαύμα άλλο, απίστευτο. Μέχρι και οι πρωτοετείς των οικονομικών σχολών θα μπορούσαν να σας πουν ότι η ύφεση για το 2021 θα κινηθεί σε διψήφια ποσοστά.

Το χειρότερο είναι ότι σε μια ήδη χρεοκοπημένη χώρα -γιατί μπαίνετε σε κάποιες συγκρίσεις, κύριε Υπουργέ, με άλλες ευρωπαϊκές χώρες, των οποίων το ΑΕΠ τα προηγούμενα χρόνια είχε αύξηση, δεν είχε 25% μείωση- που έρχεται από μνημόνια δέκα-έντεκα χρόνων έχουμε και αυτή την ύφεση. Τέλος! Τέλος!

Σε μια χρεοκοπημένη χώρα το μείον 10% σημαίνει διπλάσια ζημιά, κύριε Υπουργέ. Στην πραγματικότητα, το μείον 10,5% ρεαλιστικά είναι μείον 17%. Το ξέρετε, γιατί είστε έμπειρος. Και η ανάκαμψη θα έρθει, αν και εφόσον, το 2030 και βάλε.

Έχουμε, λοιπόν, μπροστά μας αυτόν τον Προϋπολογισμό. Θα μείνει στην ιστορία, όχι για την αποτελεσματικότητά του, αλλά για την παταγώδη αποτυχία της επιτελικής σας πολιτικής. Δεν μπορώ να εξηγήσω αλλιώς το γεγονός ότι την ώρα που η χώρα βυθίζεται σε ύφεση, στην πανδημία, τους περιορισμούς, την ανασφάλεια, εσείς βλέπετε τον «σάκο του Άι Βασίλη» γεμάτο. Απίστευτο! Πώς γίνεται αυτό;

Από πού ακριβώς προκύπτει, για να το καταλάβουμε, ότι η οικονομία το 2021 θα σημειώσει ανάπτυξη 4,8%; Από πού προκύπτει αυτό, για να το καταλάβω; Σε άλλη χώρα ζούμε εμείς; Άλλα νούμερα βλέπουμε; Με άλλους ανθρώπους μιλάμε;

Πώς προκύπτει ότι το χρέος της Ελλάδας το 2021 αναμένεται να αρχίσει να υποχωρεί στο 199% του ΑΕΠ; Πώς ισχυρίζεστε ότι η ανεργία προβλέπεται να μειωθεί κατά μία ποσοστιαία μονάδα, στο 17,9%; Πώς είναι δυνατόν να ισχυρίζεστε ότι οι επενδύσεις αναμένεται να σημειώσουν αύξηση κατά 23,2% το 2021, μετά από καθίζηση 14,3% φέτος; Σε ποιο όνειρο είδατε αυτά τα φορολογικά έσοδα; Γιατί όσο εσείς, κύριε Υπουργέ, βλέπετε όνειρα, εμείς βλέπουμε εφιάλτες. Τα όνειρά σας είναι οι εφιάλτες των Ελλήνων.

Είναι βέβαιο ότι ούτε στις προκλήσεις του κορωνοϊού απαντά αυτός ο Προϋπολογισμός ούτε, όμως, στις πρόσθετες προκλήσεις, οι οποίες έχουν οικονομικές διαστάσεις και απορρέουν και από τις γεωπολιτικές εντάσεις στο Αιγαίο και από τις αυξανόμενες ροές των παράνομων μεταναστών και από φυσικές καταστροφές, οι οποίες, δυστυχώς, κτυπούν συχνά την πόρτα τον τελευταίο καιρό.

Εδώ έγκειται η μεγάλη διαφορά της Ελληνικής Λύσης με το δικό σας επιτελικό κράτος, κύριοι Υπουργοί. Για εσάς η βιώσιμη πολιτική ταυτίζεται με τα νούμερα και την ικανοποίηση των δεικτών και της Ευρωπαϊκής Ένωσης που -εντός εισαγωγικών-

μας «υποστηρίζει». Τους είδαμε και σήμερα, είδαμε την υποστήριξη. Διθύραμβοι του Ερντογάν υπέρ της Μέρκελ και της Ευρωπαϊκής Ένωσης!

Για μας, όμως, κύριε Υπουργέ, η βιώσιμη πολιτική σημαίνει, κατ' αρχάς και πάνω απ' όλα, ανθρωποκεντρική πολιτική, πραγματική και ικανή για να ανακουφίσει τους Έλληνες που περνάνε αυτή τη δύσκολη περίοδο. Να τους προσφέρουμε μια αξιοπρεπή διαβίωση, δουλειά, προοπτική, ελπίδα κι όχι να μοιράζουμε ψίχουλα, ελεημοσύνες, ψεύτικες υποσχέσεις.

Σχετικά με τον τουρισμό, το είχαμε πει από την πρώτη στιγμή ότι είναι λάθος η εθνική μας οικονομία, η εθνική οικονομία της πατρίδας μας, να στηρίζεται αποκλειστικά σε έναν τομέα, σε μία πηγή εσόδων. Είχαμε πει ότι πρέπει να διευρύνουμε τους ορίζοντές μας, να στραφούμε και σε άλλα οικονομικά μοντέλα, να στραφούμε στην παραμελημένη πρωτογενή παραγωγή, τη μεταποίηση προϊόντων, να υποστηρίξουμε τους αγρότες μας, να υποστηρίξουμε τους αλιείς μας, να δώσουμε κίνητρα, να επενδύσουμε στη γεωργία.

Να που τώρα, λοιπόν, η λεγόμενη «βαριά βιομηχανία», για εσάς, δεν υπάρχει. Τα έσοδα έχουν εξαϋλωθεί. Και αν υπολογίσουμε ότι το 20-25% του ΑΕΠ της χώρας μας στηρίζεται στα τουριστικά έσοδα, τότε η ύφεση θα εκτοξευθεί έτι περαιτέρω. Γι' αυτό είναι πραγματικά αδιανόητο που υποστηρίζετε ότι ο τουρισμός θα ανακάμψει το 2021. Ποιοι και, κυρίως, πόσοι τουρίστες πιστεύετε ότι θα έρθουν; Μήπως μιλάμε για τον εγχώριο τουρισμό, που είναι πολυτέλεια για τον Έλληνα εδώ και χρόνια, ούτως ή άλλως;

Έτσι προϋπολογίζετε, κύριε Υπουργέ; Αν ναι, τότε πραγματικά είστε όλοι εκτός πραγματικότητας. Ξέρετε πόσες τουριστικές επιχειρήσεις έχουν βάλει λουκέτο; Το διάβαζα πριν από λίγο. Περιμένουν ακόμα λεφτά της ΤΥΙ. Ο κ. Λογιάδης από το ΜέΡΑ25 που θα μιλήσει σε λίγο θα μας τα πει. Ξενοδοχεία έχει ο άνθρωπος. Λουκέτα! Ανεργία! Πώς θα δουλέψουν αυτοί οι άνθρωποι;

Πού βασίζετε, λοιπόν, ότι το 2021 θα μειωθεί η ανεργία στο 17,9%; Πώς προβλέπετε αύξηση της απασχόλησης; Ποια απασχόληση; Υπάρχουν δουλειές και δεν τις βλέπουμε εμείς; Πώς θα γίνουν αυτά; Πραγματικά, δεν ξέρω.

Ξέρετε πόσες ελληνικές οικογένειες ζουν κάτω από το όριο της φτώχειας και είναι, δυστυχώς, πραγματικότητα. Μακάρι να ήμουν λαϊκιστής και να έλεγα ψέματα εγώ. Δυστυχώς, όμως, λέω την αλήθεια. Δυστυχώς! Ο κόσμος φεύγει από την Ελλάδα, πάει έξω. Και αυτοί που είναι έξω δεν θέλουν να γυρίσουν πίσω. Πώς θα γυρίσουν; Μια αξιοπρεπή δουλειά θέλουν. Αυτό επιζητούν. Τίποτα παραπάνω. Ούτε ελεημοσύνες θέλουν ούτε επιδόματα.

Δεν θα ανοίξουν τα καταστήματα εστίασης -καινούργια, σημειώ- την περίοδο των Χριστουγέννων. Τέλος! Τελείωσε, όπως και το λιανεμπόριο. Τα λουκέτα θα πέσουν βροχή. Μιλάμε για καταστροφή.

Πάμε τώρα στους παράνομους μετανάστες οι οποίοι απολαμβάνουν προνόμια. Κι ενώ ζητάτε γη και ύδωρ, κύριε Υπουργέ, από τους Έλληνες, στους παράνομα εισερχόμενους «επενδυτές», όπως τους έχετε βαφτίσει, προσφέρετε στα πόδια του στη γη της επαγγελίας. Τους προσφέρετε νομική βοήθεια, δικαστική εκπροσώπηση, υγειονομική περίθαλψη, στέγη, σίτιση, συμπαράσταση από τις ΜΚΟ και ο κατάλογος δεν έχει τέλος. Κι όλα αυτά με τις ροές να αυξάνονται.

Και το κερασάκι στην τούρτα είναι ο Προϋπολογισμός του 2021, ο οποίος προβλέπει 564 εκατομμύρια ευρώ γι' αυτούς. Μιλάμε για μισό δισεκατομμύριο. Όσα δώσαμε για τα εξοπλιστικά μας το 2020. Το 2020 δώσαμε 500 εκατομμύρια. Τώρα θα δώσουμε 2,5 δισεκατομμύρια και μπράβο. Και παραπάνω να δώσουμε. Θα το ψηφίσουμε αυτό το άρθρο για τα εξοπλιστικά και την άμυνα μας. Όσα, όμως, δώσαμε το 2020 για τα εξοπλιστικά, δίνουμε για τους παράνομα εισερχόμενους στη χώρα μας το 2021. Δίνουμε 564 εκατομμύρια εκ των οποίων -να ακουστεί- τα 414 εκατομμύρια είναι ζεστό ελληνικό χρήμα. Αφήστε την Ευρωπαϊκή Ένωση απ' έξω. Εγώ κι εσείς και ο Έλληνας θα τα πληρώσουν αυτά τα 414 από τα 564 εκατομμύρια. Λεφτά υπάρχουν γι' αυτούς, όχι για τον Έλληνα!

Πάμε στη φορολογική πολιτική. Θα τους πιείτε το αίμα. Τα έσοδα που προβλέπονται από φόρους για το 2021 είναι 47,8 δι-

σεκατομμύρια. Θα είναι αυξημένα σε σχέση με το 2020 κατά 3,5 δισεκατομμύρια. Ο φόρος εισοδήματος θα φτάσει τα 10,2 δισεκατομμύρια, αυξημένος κατά 163 εκατομμύρια ευρώ. Ο ΦΠΑ θα προσεγγίσει τα 17,5 δισεκατομμύρια, αυξημένος κατά 2,5 δισεκατομμύρια σε σχέση με πέρυσι.

Προχθές είχαμε και την κουβέντα για το λαθρεμπόριο. Είναι 500 εκατομμύρια το χρόνο απ' τα καύσιμα, 700 εκατομμύρια απ' τα τσιγάρα, 40 εκατομμύρια απ' τα αλκοολούχα ποτά. Περίπου 1 δισεκατομμύριο τον χρόνο από το λαθρεμπόριο. Γιατί; Γιατί οι φόροι είναι υψηλοί και σπρώχνουμε τους Έλληνες στα παράνομα και στα λαθραία. Τι σας είπαμε;

Τέλη κυκλοφορίας. Τρεις-τέσσερις μήνες. Κόψτε το ποσό. Τι κάνετε δηλαδή; Δεν θα τα πληρώσει τώρα, θα τα πληρώσει αργότερα. Με το να αναβάλλετε και να μεταθέτετε υποχρεώσεις και πληρωμές για αύριο, δεν γλιτώνετε. Κρύβετε το πρόβλημα κάτω απ' το χάλι. Δεν το λύνετε. Τι σας κάνει να πιστεύετε ότι ο μέσος Έλληνας, ο οποίος δεν έχει τώρα να πληρώσει, θα έχει σε τρεις μήνες; Πώς θα γίνει αυτό; Τι να πρωτοπληρώσει αυτός ο άνθρωπος;

Για την υγεία, πολύ γρήγορα, κύριε Πρόεδρε, γιατί δεν έχω χρόνο. Κόβετε στο μισό τις δαπάνες για τον ΕΟΠΥΥ, για την υγεία, από τα 608 στα 300 εκατομμύρια! Κι αφήστε τα 3 δισεκατομμύρια μαζιλάρι που θα τα χρησιμοποιήσουμε, όπως είπε ο κύριος συνάδελφος προηγουμένως. Και από αυτά τα 300 εκατομμύρια που μένουν τελικά για την υγεία -από 608 στα 300 εκατομμύρια- τα 170 εκατομμύρια είναι δαπάνη για τον μη υποχρεωτικό εμβολιασμό, όπως λέτε -θα το δούμε αυτό- και μένουν 130 εκατομμύρια για τον ΕΟΠΥΥ. Τόσα μένουν. Μένουν 130 εκατομμύρια.

Τελικά -και κλείνω, κύριε Πρόεδρε, πραγματικά- ο Προϋπολογισμός σας δεν είναι ούτε ρεαλιστικός ούτε υλοποιήσιμος. Το χειρότερο είναι ότι εξοντώνει οικονομικά τους Έλληνες φορολογούμενους, τους συνταξιούχους, τους άνεργους, αλλά και τους ανθρώπους της αγοράς και της παραγωγής. Σταθείτε, λοιπόν, στο πλευρό των Ελλήνων και όχι απέναντί τους. Βγάλτε από το στόχαστρο της ανάληψης δημοσιονομικής σας πολιτικής τους Έλληνες πολίτες.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Κι εμείς ευχαριστούμε για την προσέγγιση του χρόνου.

Παρακαλώ να ετοιμαστεί το Βήμα προκειμένου να πάρει τον λόγο ο Βουλευτής του ΜέΡΑ25 ο κ. Γεώργιος Λογιαδής για δώδεκα λεπτά.

Ορίστε, κύριε Λογιαδή, έχετε τον λόγο.

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΟΓΙΑΔΗΣ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριοι Υπουργοί, τελειώνοντας σε λίγες μέρες το 2020 οφείλουμε, κατ' αρχάς, να μνημονεύσουμε ότι φέτος γιορτάζουμε δευόμισι χιλιάδες χρόνια από την ηρωική μάχη των Θερμοπυλών με το αιώνιο παράδειγμα της και την επική ναυμαχία της Σαλαμίνας. Τιμή, δόξα και υπερηφάνεια.

Κυρίες και κύριοι, διαβάζω από την εισηγητική έκθεση για τον Προϋπολογισμό του 2021 στο κεφάλαιο 1, σελίδα 22: «Είναι ενδεικτικό ότι το ποσοστό του πληθυσμού της Ελλάδος σε κίνδυνο φτώχειας για το 2019 αγγίζει το 42%, με βάση στοιχεία του 2008». Μας λέτε δηλαδή ότι το 42% του πληθυσμού ζει με ένα εισόδημα που είναι χαμηλότερο από το όριο φτώχειας του 2008. Φτωχοποίηση στο έπακρον!

Είμαστε εγκλωβισμένοι μέσα σε τεράστια φυλακή χρέους που μας έχετε εγκλωβίσει, μας έχετε βάλει οι τρεις τελευταίες κυβερνήσεις, από το 2010 και μετά, υπογράφοντας τα μνημόνια. Τα χρέη νομικών και φυσικών προσώπων προς το δημόσιο αυξήθηκαν φέτος και το χρέος των φορολογούμενων προς το δημόσιο ξεπέρασε τα 106 δισεκατομμύρια ευρώ, εκ των οποίων τα 22,6 δισεκατομμύρια ή το 21,3% δεν μπορεί ποτέ να εισπραχθεί. Το 2020 το ΑΕΠ μειώθηκε, το δημόσιο χρέος αυξήθηκε περαιτέρω και ο λόγος δημοσίου χρέους προς ΑΕΠ εκτοξεύτηκε. Εδώ πρέπει να τονίσουμε επίσης ότι το ΑΕΠ του 2019 επανεκτιμήθηκε από την ΕΛΣΤΑΤ κατά 4 δισεκατομμύρια λιγότερα από το αρχικό και ο λόγος δημοσίου χρέους προς ΑΕΠ αυξήθηκε κι έγινε ακόμη πιο δυσβάσταχτος.

Προηγουμένως, κύριε Υπουργέ, είπατε για 5 δισεκατομμύρια. Ο κ. Σκυλακάκης έλεγε στις επιτροπές για 4 δισεκατομμύρια. Αποφασίστε.

Μετά από δέκα χρόνια καταστροφής και απαξίωσης του παραγωγικού ιστού της χώρας, αλλά και της φυγής του έμψυχου δυναμικού της με το brain drain, η πανδημία του κορωνοϊού επιτείνει την καταστροφική πορεία των μνημονιακών χρόνων. Ο Προϋπολογισμός του 2021 προβλέπει ότι η εισπραξη φόρου θα αυξηθεί κατά 3,5 δισεκατομμύρια ή 11%. Οι δε δαπάνες προβλέπεται να μειωθούν πάνω από 2 δισεκατομμύρια ευρώ, ενώ κανονικά θα έπρεπε να αυξηθούν δραστικά κινούμενες αντικυκλικά λόγω της πανδημίας.

Εμείς, το ΜέΡΑ25, καταθέσαμε πρόσφατα τροπολογία φορολόγησης των πολύ μεγάλων εταιρειών, επιχειρήσεων, όπως Facebook, Amazon, Netflix, Google. Στην Αγγλία, στη Γαλλία, στην Ιταλία και αλλού έχουν ήδη επιβληθεί τέτοιοι φόροι. Εσείς γιατί δεν το κάνετε; Πόσο ανεξάρτητοι είμαστε πραγματικά σαν Έλληνες;

Είναι σαφές ότι η Κυβέρνηση σκόπιμα επί μήνες υποτιμούσε το προφανές, ότι δηλαδή το κλείσιμο της οικονομίας δύο φορές μέχρι τώρα και του τουρισμού θα οδηγούσε σε απότομες και ραγδαίες μειώσεις του ΑΕΠ, με αντίστοιχα μοιραία επακόλουθα στο εισόδημα του πληθυσμού και στα δημοσιονομικά μεγέθη.

Εσείς, κύριε Σταϊκούρα, στις 7 Απριλίου του 2020 σε άρθρο σας στην «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ» αναφέρατε επί λέξει: «Στην Ευρώπη οι επιμέρους κοινωνίες βιώνουμε με μικρότερο ή μεγαλύτερο κόστος αυτή την τεράστια υγειονομική και οικονομική κρίση της οποίας η έκταση και οι επιπτώσεις είναι πολύ μεγαλύτερες απ' ό,τι είχε αρχικά προβλεφθεί». Στη Βουλή, όμως, την ίδια ώρα ωραιοποιούσατε τα στοιχεία.

Και συνεχίζετε στο ίδιο άρθρο σας: «Πιστεύω ότι απαιτείται μια κίνηση καταλύτης που θα προσφέρει ισχυρή ένεση ρευστότητας στις εθνικές και στην ευρωπαϊκή οικονομία, με την έκδοση ενός κοινού ευρωπαϊκού αξιογράφου», γράφατε. Λαμβάνοντας, όμως, μέρος στο Eurogroup της 9<sup>ης</sup> Απριλίου του 2020, ξεχάσατε προφανώς τι είχατε γράψει στο άρθρο σας ή απλά υπακούσατε πιστά τις εντολές άνωθεν, Βρυξελλών και Βερολίνου.

Θα ήθελα να σας θυμίσω κάτι ιστορικό. «Πραγματική ενοποίηση διαφορετικών πολιτειών γίνεται μόνο με κοινό χρέος». Το είχε πει ο Αλεξάντερ Χάμιλτον, εκ των ιδρυτών των Ηνωμένων Πολιτειών, Υπουργός Οικονομικών επί Τζορτζ Ουάσιγκτον. Έχετε το σθένος και την πολιτική βούληση να το κάνετε; Δεν το βλέπουμε.

Ο δε Αναπληρωτής Υπουργός Οικονομικών, ο κ. Σκυλακάκης, σε κάθε ομιλία του στη Βουλή αναφέρει ότι κάθε ευρώ είναι δανεικό και θα επιστραφεί με φόρους. Διαβάζω τι είχε πει στις 10 Σεπτεμβρίου και στις 10 Νοεμβρίου στη Βουλή: «Πρέπει να υπολογίσουμε ότι επειδή κάνουμε έλλειμμα, όλα τα χρήματα που ξοδεύουμε είναι στην πραγματικότητα δανεικά. Και δεν είναι δανεικά από κάποιον άλλον, είναι δανεικά από τον εαυτό μας στο μέλλον. Τα παίρνουμε μεν από τις αγορές, αλλά θα τα δώσουμε πίσω. Συνεπώς κάθε δαπάνη έχει φορολογούμενους οι οποίοι θα κληθούν στο μέλλον να την πληρώσουν».

Ναι, μας το λέτε. Το πέμπτο μνημόνιο είναι ήδη εδώ. Αυτό αναδεικνύουμε κι εμείς στο ΜέΡΑ25 από την αρχή της κρίσης. Ο δε επικεφαλής του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας, του ESM, ο Κλάους Ρέγκλινγκ, σας κουνάει το δάχτυλο για να μην ξεφύγει η Ελλάδα από τον στενό κορσέ της δημοσιονομικής πειθαρχίας, την ώρα που η οικονομία και η κοινωνία στενάζουν υπό το βάρος της οικονομικής κρίσης.

Κύριε Σκυλακάκη, είστε ειλικρινείς και απολύτως συμβατός με την πολιτική σας θέση διότι διαχρονικά πρεσβεύετε ότι τα μνημόνια και η λιτότητα είναι η μόνη λύση για το ελληνικό πρόβλημα. Δεν έχετε, όμως, ακόμα αντιληφθεί, δυστυχώς, ότι πρόκειται περί ενός παγκόσμιου πολέμου που χρειάζεται μια άλλη αντιμετώπιση.

Βεβαίως και γνωρίζουμε ότι στο τέλος θα κάνετε αυτό που θα σας επιβάλλει η τρόικα, διότι δεν έχετε ούτε το σθένος ούτε την πολιτική βούληση να σηκώσετε ανάστημα και να θέσετε βέτο, όπως η Βουλγαρία, η Ουγγαρία, η Πολωνία ή όπως η Ολλανδία στο Eurogroup του Απριλίου φέτος.



Ο μόνος ο οποίος είχε το σθένος, αλλά και την πολιτική βούληση με το 62% του ελληνικού λαού, να ορθώσει αναστήμα ήταν ο Γιάννης Βαρουφάκης.

Γνωρίζετε, επίσης, πολύ καλά ότι δυνατότητες για επενδύσεις μετά την πανδημία θα έχουν οι μεγάλοι και κυρίως οι πολύ μεγάλοι παίκτες κι όπως ήδη βλέπουμε, οι ελάχιστοι πλούσιοι θα γίνονται πλουσιότεροι και οι πάρα πολύ φτωχοί φτωχότεροι. Η ψαλίδα θα ανοίγει -τα στοιχεία το δείχνουν- και οι ανισότητες θα αυξάνονται.

Εμείς στο ΜέΡΑ25 προσβέουμε, όπως και η Γενική Συνομοσπονδία Επαγγελματιών Βιοτεχνών Εμπόρων Ελλάδος, η ΓΣΕ-ΒΕΕ, και πάρα πολλοί άλλοι, βεβαίως, παγκοσμίως, ότι πρέπει να γίνει διαγραφή χρεών, διότι αυτά δεν είναι βιώσιμα, όπως έγινε και με τα χρέη της Γερμανίας μετά το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, σε αντίθεση με αυτό που έγινε με τα χρέη της Γερμανίας πάλι μετά τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο.

Όσον αφορά το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, βασικό του προγράμματος επίτευξης του στόχου του Προϋπολογισμού του 2021 είναι η πλήρης απορρόφηση και αξιοποίηση των διατιθέμενων πόρων με έμφαση εκείνων που προέρχονται από τα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα. Όμως, γνωρίζουμε ότι η έως τώρα απορροφητικότητα αυτών των κοινοτικών κονδυλίων ανέρχεται σε λιγότερο από 30%. Ένας σοβαρότατος λόγος είναι πως οι ΟΤΑ δεν έχουν τις κατάλληλες τεχνικές υπηρεσίες και υποδομές για να πετύχουν υψηλότερη απορροφητικότητα.

Συμπεραίνουμε, λοιπόν, ότι ο στόχος αυτός είναι πολύ αισιόδοξος και πολύ δύσκολα επιτεύξιμος, ουσιαστικά ανέφικτος.

Η εισηγητική έκθεση του Προϋπολογισμού, στο τρίτο κεφάλαιο σελίδα 99, αναφέρει ότι «Η ΑΑΔΕ συμμετέχει με έργα της σε μεγάλο μέρος του Προγράμματος Δημοσιονομικών Επενδύσεων του φορέα». Ύψος του ποσού δεν αναφέρει. Είναι τόσο απροσπέλαστη και ανεξάρτητη από τη Βουλή στην πραγματικότητα η ΑΑΔΕ;

Όσον αφορά στο Υπουργείο Παιδείας: Κύριε Υπουργέ, απαξιώνετε τη δημόσια παιδεία. Δέκα χιλιάδες εκπαιδευτικοί δεν επαναπροσλήφθηκαν φέτος λόγω μη καταβολής ενός παραβόλου 3 ευρώ και τους κοροϊδέψατε ότι ήταν λάθος του συστήματος το οποίο δεν διορθώσατε, όπως είχατε υποσχεθεί. Η τηλεδιάσκεψη στα σχολεία καταρρέει, τα ταξικά προβλήματα μεγεθύνονται, διότι, παραδείγματος χάριν, δεν έχουν όλοι οι μαθητές τα απαραίτητα μέσα, tablets και υπολογιστές. Να σημειωθεί ότι στον νομό μου, στο Ηράκλειο, περίπου επτακόσια παιδιά αποκλείονται έτσι από την τηλεκαπαίδευση στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση.

Υπάρχουν πολλές χιλιάδες μικρο-οφειλές προς τη ΔΕΗ, όπου η ΔΕΗ πηγαίνει να τους κόψει το ρεύμα. Είναι γνωστές οι περιπτώσεις γονέων που ζητούν από τη ΔΕΗ να τους αφήσει το ρεύμα για μία ώρα παραπάνω, για να ολοκληρώσει το παιδί τους την τηλεδιάσκεψη στο σχολείο.

Ως Βουλευτής Ηρακλείου, αλλά και ως Κρητικός, κύριε Διγαλάκη, θα ήθελα να καταγγείλω και να καυτηριάσω, επίσης, ότι η πρόσφατη έκθεση Πισσαρίδη παραβλέπει -εσκεμμένα;- το ερευνητικό και καινοτομικό σύστημα της Κρήτης, Ηρακλείου και Χανίων, το οποίο, μάλιστα, έχει τον υψηλότερο δείκτη καινοτομίας και ήδη έχει ξεπεράσει τον αντίστοιχο κοινοτικό δείκτη. Διαβάζω από την έκθεση: «Αγνοεί παντελώς τις δυνατότητες του ώριμου οικοσυστήματος έρευνας και καινοτομίας στην Κρήτη». Στο Ηράκλειο είναι το Πανεπιστήμιο και το ΙΤΕ, στα Χανιά το Πολυτεχνείο. Αυτό, παρά το γεγονός ότι σύμφωνα με το innovation scoreboard της Ευρωπαϊκής Ένωσης η Περιφέρεια Κρήτης έχει την υψηλότερη επίδοση στους δείκτες καινοτομίας στη χώρα. Το ΙΤΕ είναι παγκοσμίως εμβέλεια και είμαι υπερήφανος γι' αυτό.

Για ποια, λοιπόν, ανάπτυξη κάνει λόγο η έκθεση αυτή όταν παραβλέπει το νούμερο ένα ερευνητικό και καινοτομικό οικοσύστημα του ΙΤΕ και της Κρήτης;

Όσον αφορά στο Υπουργείο Υγείας: Στον τακτικό Προϋπολογισμό του Υπουργείου, όπου προβλέπονται πιστώσεις για την εύρυθμη και αποτελεσματική λειτουργία των υπηρεσιών παροχής πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας φροντίδας υγείας της χώρας και μεταβιβάσεις που αποσκοπούν στη διαρκή βελτίωση του επιπέδου των προσφερόμενων υπηρεσιών, στην ανανέωση και τον

εκσυγχρονισμό τόσο του ιατρικού εξοπλισμού όσο και των κτηριακών υποδομών, καθώς και στη διασφάλιση της απρόσκοπτης διαδικασίας εφοδιασμού με ιατροφαρμακευτικό και λοιπό εξοπλισμό, βλέπουμε μία μείωση από 4,76 δισεκατομμύρια ευρώ στα 4,2 δισεκατομμύρια ευρώ για το 2021. Μείωση αντί για αύξηση των κονδυλίων, τα οποία, αντιθέτως, τόσο η Ιταλία όσο και η Ισπανία, παραδείγματος χάριν, αύξησαν κατακόρυφα τις κοινωνικές τους δαπάνες στους τομείς της δημόσιας υγείας και της δημόσιας παιδείας.

Το πρόγραμμα μέσω του Προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων του Υπουργείου Υγείας, που αφορά δαπάνες για εξοπλισμό των νοσοκομείων, για λειτουργία παιδικών σταθμών και γηροκομείων, για δημιουργία δομών αποασυλοποίησης ψυχικά ασθενών, όπως και δομών παροχής φροντίδας ψυχικής υγείας, από 70 εκατομμύρια το 2020 και αυτό το μειώνετε στα 60 εκατομμύρια το 2021. Η Κυβέρνησή σας αρνείται, έτσι, να στηρίξει το δημόσιο σύστημα υγείας και την πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας μετά από τις πρωτοφανείς περικοπές δαπανών στον τομέα της δημόσιας υγείας που συνέβησαν τα τελευταία δέκα μνημονιακά χρόνια.

Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων: Στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων από 24,7 δισεκατομμύρια το 2020 θα διατεθούν 22,7 δισεκατομμύρια το 2021. Περαιτέρω, η έκθεση αναφέρει ότι γίνεται μείωση κατά τρεις ποσοστιαίες μονάδες των ασφαλιστικών εισφορών των μισθωτών του ιδιωτικού φορέα. Καλό μεν, αλλά στάχτη στα μάτια. Για την υγιή οικονομία θα ήταν προτιμότερο να παταχθεί η παραοικονομία, ο αθέμιτος ανταγωνισμός και το λαθρεμπόριο, από τα οποία ζουν και βασιλεύουν και να υπάρξει, βέβαια, καταπολέμηση της αδήλωσης «μαύρης» εργασίας που πλήττει κυρίως τις υγιείς επιχειρήσεις. Και σας ομιλώ και ως επιχειρηματίας.

Υπουργείο Ανάπτυξης και Νησιωτικής Πολιτικής: Οι πιστώσεις του τακτικού Προϋπολογισμού του Υπουργείου αφορούν δαπάνες, παραδείγματος χάριν για τη φύλαξη των θαλασσίων οδών εισόδου στη χώρα και την κάλυψη των αναγκών που σχετίζονται με τις μεταναστευτικές και προσφυγικές ροές, την ασφάλεια της ναυσιπλοΐας και της ανθρώπινης ζωής στη χώρα, τον σχεδιασμό και την εφαρμογή της νησιωτικής πολιτικής. Τα 290 εκατομμύρια του 2020 θα μειωθούν σε 269 εκατομμύρια το 2021, παρά τις τεράστιες προκλήσεις και απαιτήσεις.

Το δε Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων του Υπουργείου, που αφορά επιδότηση των άγονων γραμμών, την ανάπτυξη των νησιωτικών περιοχών και την κάλυψη των τοπικών κοινωνικών αναγκών κ.λπ., από 165 εκατομμύρια το 2020 μειώνεται σε 140 εκατομμύρια το 2021.

Υπουργείο Τουρισμού: Ναυαρχίδα της οικονομίας μας, μοχλός ανάπτυξης και κλειδί για την επιτυχία του Προϋπολογισμού είναι τα έσοδα από τον τουρισμό, ο οποίος συνεισφέρει περίπου 30% στο ΑΕΠ της χώρας, σε πολλά, δε, νησιά πάνω από το 80% του τοπικού ΑΕΠ τους. Πέρα από το οικονομικό μέγεθος του τουρισμού, θα πρέπει να αναγνωρίζουμε την αξία του και σε κοινωνικό επίπεδο, γιατί ο τουρισμός συμβάλλει, ώστε απομακρυσμένα αλλά και πολλά μικρά νησιά, να μην εγκαταλείπονται και να μην ερημώνουν.

Ο τομέας του τουρισμού και της εστίασης υπέστη τη μεγαλύτερη πτώση το 2020 λόγω της πανδημίας. Το 2020 είχαμε μείωση εσόδων κατά 97% από τη Ρωσία, κατά 93% από τις ΗΠΑ και κατά 70% από Γαλλία και Γερμανία, χωρίς να συνυπολογίσουμε εάν η ΤUI εξοφλήσει τα χρέη της φέτος προς τις ελληνικές τουριστικές επιχειρήσεις.

Οι τιμές διεθνώς αλλά και στην Ελλάδα, έχουν υποστεί τεράστιες πιέσεις και μειώσεις. Ο ελληνικός τουρισμός δεν μπορεί να ανταγωνίζεται τις χαμηλές τιμές τρίτων, φθηνών χωρών, όπως Τουρκίας, Τυνησίας, Αιγύπτου, που προσφέρουν το ίδιο προϊόν ή ακόμη και χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως της Ισπανίας, με την οικονομία κλίμακος που έχει στον τουρισμό. Η Ελλάδα δεν έχει κοινά σύνορα με τις κυριότερες χώρες προέλευσης τουρισμού και, επίσης, ως πολυνησιακή χώρα εξαρτάται πλήρως από τις αεροπορικές συνδέσεις, από τις εταιρείες charters και low cost flights.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε.

Ο μεγάλος διεθνής ανταγωνισμός, η πίεση στις τιμές σε συνδυασμό με την ελάχιστη διαπραγματευτική δύναμη των ελληνικών επιχειρήσεων, οι αεροπορικές εταιρείες οι οποίες και αυτές έχουν υποστεί τεράστιες ζημιές, οι tour operators, όπου πολλοί από αυτούς είναι στα όρια πτώχευσης μετά την περσινή πτώχευση του δεύτερου μεγαλύτερου tour operator, του «Thomas Cook» -φέτος κινδυνεύει η νούμερο ένα, η TUI- δεν μας δίνουν την αισιοδοξία για τα έσοδα του 2021.

Η Ελλάδα ως μοναδικός και boutique προορισμός πρέπει να απεξαρτηθεί από τον μαζικό τουρισμό, ο οποίος οδηγεί σε υποβάθμιση του περιβάλλοντος και κατασπατάληση των πόρων, τονίζουμε εμείς στο ΜέΡΑ25, και είναι απαραίτητο να επεκταθεί η τουριστική περίοδος.

Το 2000 είχαμε 12,4 εκατομμύρια επισκέπτες με έσοδα 10,1 δισεκατομμύρια και μέση κατά κεφαλή δαπάνη 814 ευρώ. Το 2019 είχαμε 31,3 εκατομμύρια επισκέπτες με 17,7 δισεκατομμύρια ευρώ και μέση κατά κεφαλή δαπάνη 565 ευρώ.

Παρά τις τεράστιες αυτές προσπάθειες που πρέπει να γίνουν προς αυτή την κατεύθυνση, βλέπω στον Προϋπολογισμό του 2021 ότι τα κονδύλια τα οποία προορίζονται για την προβολή της χώρας στο εξωτερικό, για την τουριστική εκπαίδευση και κατάρτιση και για τη δημιουργία νέων σχολών ξεναγών σε Κρήτη, Ρόδο, Κέρκυρα και για την προώθηση αναπτυξιακών πρωτοβουλιών και άλλα, από 89 εκατομμύρια το 2020 μειώθηκαν σε 57 εκατομμύρια. Είναι μία τεράστια μείωση της τάξης του 36%.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Ολοκληρώστε, κύριε Λογιάδη.

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΟΓΙΑΔΗΣ:** Ολοκληρώνω, κύριε Πρόεδρε.

Τέλος, πέρα από τον τουρισμό και τα έσοδά του, πολύ σπουδαία συνιστώσα είναι ο τομέας της αγροτικής ανάπτυξης. Όπως και ο τουρισμός, τα ελληνικά αγροτικά προϊόντα, τα οποία είναι μοναδικά και κορυφαίας ποιότητας, δεν μπορούν και αυτά να ανταγωνιστούν στις τιμές ομοειδή προϊόντα από τρίτες φτηνές χώρες. Κορυφαίο προϊόν το ελαιόλαδο αποτελεί το 61,2% των εξαγωγών του αγροδιατροφικού τομέα και το 32,8% των συνολικών εξαγωγών της Κρήτης. Οι τιμές για το προϊόν αυτό, όπως και για το τουριστικό προϊόν, καθορίζονται από αυτούς που ελέγχουν το δίκτυο προώθησης του εκάστοτε προϊόντος. Οι Έλληνες παραγωγοί είναι έρμαια των Ιταλών και των Ισπανών που ελέγχουν το εμπόριο του ελαιολάδου.

Χρειάζεται, λοιπόν, μία άλλη στρατηγική, μία δημιουργία φορέα, δικτύου για την προώθηση του κάθε προϊόντος, για να επιτευχθούν δίκαιες και βιώσιμες τιμές, ούτως ώστε οι αγρότες παραγωγοί να μπορούν να εξασφαλίσουν αξιοπρεπή διαβίωση από την εργασία, καθώς και μεγαλύτερο ειδικό βάρος στην αλυσίδα αξίας. Πρέπει να υποστηριχθούν δομές ανύπαρκτες μέχρι τώρα στην Ελλάδα, όπως το crowd farming που γίνεται μεγάλη επιτυχία στην Ισπανία, στη Γερμανία, στο Βέλγιο και σε άλλες χώρες. Τετρακόσιοι ευρωπαϊκοί φορείς ζητούν σύνδεση των άμεσων ενισχύσεων με την παραγωγή του αγρότη...

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Κλείστε σας παρακαλώ.

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΟΓΙΑΔΗΣ:** ...και όχι με την γη, όχι στρεμματικές ενισχύσεις.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Δεν έχετε άλλο χρόνο. Με συγχωρείτε πολύ, αλλά έχετε υπερβεί κατά πολύ τον χρόνο σας. Κλείστε με μία μόνο πρόταση, ψηφίζετε ή δεν ψηφίζετε. Τίποτε άλλο.

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΟΓΙΑΔΗΣ:** Θα κλείσω με τα λόγια του συμπατριώτη μου, του Νίκου Καζαντζάκη, «Φτάσε εκεί που δεν μπορείς».

Σας ευχαριστώ πολύ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Παρακαλώ να ετοιμαστεί το Βήμα προκειμένου να πάρει τον λόγο η ειδική εισηγήτρια της Νέας Δημοκρατίας, Βουλευτής, κ. Σοφία Βούλτεψη.

Ορίστε, κυρία Βούλτεψη, έχετε τον λόγο για δώδεκα λεπτά.

**ΣΟΦΙΑ ΒΟΥΛΤΕΨΗ:** Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Πραγματικά η Αξιατική Αντιπολίτευση πρέπει να βρίσκεται σε πολύ μεγάλη απελπισία για να συνεχίζει να τυμβωρυχεί με τους νεκρούς του κορωνοϊού.

Κοιτάξτε, κάθε άνθρωπος, κάθε ανθρώπινη ζωή είναι πολύτιμη, έχει την αξία της και είναι μια αξία αναντικατάστατη. Πολύ περισσότερο που χάνονται και νέοι άνθρωποι, αλλά και μεγάλοι άνθρωποι απ' αυτούς που έσπησαν ξανά στα πόδια της την Ελλάδα πάνω από σωρούς ερειπίων.

Ακούστηκε εδώ μέσα ότι έχουμε μείωση πληθυσμού μαθηματικά και όχι μόνο μακάβρια, αλλά και μπακαλίστικα. Μόνο πεθαίνουν οι άνθρωποι, κύριε συνάδελφε; Δεν γεννιούνται άλλοι; Αυτά τα μαθηματικά θέλετε να διδάξετε στα παιδιά; Γι' αυτό δεν ψηφίζετε τον Προϋπολογισμό της παιδείας;

Τι είναι αυτά που ακούμε; Πολύ περισσότερο που εάν δείτε τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ στο εννιάμηνο έχουμε λιγότερους θανάτους φέτος από το 2019. Δεν θέλω να παίξω με τους θανάτους, αλλά δεν μπορεί να λέτε ότι έχουμε μείωση πληθυσμού ανάλογα με το πόσοι άνθρωποι πεθαίνουν λες και δεν γεννιέται κανείς. Τι στατιστική είναι αυτή δηλαδή; Κοιτάξτε λίγο εκεί στην Ισπανία στον φίλο σας τον Ιγκλέσιας, που η επίσημη εθνική στατιστική υπηρεσία έβγαλε τώρα ότι είναι τριάντα χιλιάδες περισσότεροι οι νεκροί του κορωνοϊού.

Πουθενά στην Ευρώπη κανένα κόμμα της αντιπολίτευσης δεν φέρεται όπως ο ΣΥΡΙΖΑ. Από την αρχή όχι μόνο δεν έβαλε πλάτη, αλλά δεν ψήφισε κανένα μέτρο, ούτε το επίδομα για τους γιατρούς...

**ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ:** Το δικό σας πολιτικό κόμμα στην Ισπανία καταγγέλλει δολοφόνους...

**ΣΟΦΙΑ ΒΟΥΛΤΕΨΗ:** Θα σας πω και γι' αυτό.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Κύριε Τσακαλώτε, μη διακόπτετε.

**ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ:** Το αδελφό κόμμα...

**ΣΟΦΙΑ ΒΟΥΛΤΕΨΗ:** Θα σας πω και γι' αυτό. Δεν είστε καλά διαβασμένος για την Ισπανία.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Κύριε Τσακαλώτε, την άποψή σας θα την πείτε όταν πάρετε τον λόγο.

**ΣΟΦΙΑ ΒΟΥΛΤΕΨΗ:** Να σταματήσουμε να μιλήσετε εσείς; Θα σας πω για την Ισπανία να δείτε τι έγινε εκεί.

Λοιπόν τα μέτρα στήριξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν σας αρέσουν...

**ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ:** Χυδαία αντιπολίτευση...

**ΣΟΦΙΑ ΒΟΥΛΤΕΨΗ:** Η τηλεεκπαίδευση σας ξινίζει. Εσείς έχετε μόνο τις λύσεις απ' όλο τον κόσμο. Δηλαδή τι λάθος έχει κάνει ο Πούτιν στη Ρωσία που σήμερα ανακοίνωσε ρεκόρ νεκρών και κρουσμάτων; Τι λάθος έχει κάνει η Μέρκελ που ανακοίνωσε σήμερα το ίδιο; Τι λάθος έχει κάνει ο Κόστα, ο σύντροφός σας στην Πορτογαλία; Κανείς δεν μιλάει έτσι, καμμία αντιπολίτευση σε αυτές τις χώρες. Εκτός εάν θέλετε να πάτε να τους συμβουλευέστε, σας το έχω ξαναπεί.

**ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ:** Εκτός του Λαϊκού Κόμματος στην Ισπανία...

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Κύριε Τσακαλώτε, με συγχωρείτε, δεν είναι διαδικασία αυτή. Κάποτε σας σεβόντουσαν ως Υπουργό, ως Βουλευτή, ως ομιλητή. Θα σέβεστε όταν μιλάει ο καθένας και λέει την άποψή του. Σας παρακαλώ πολύ να μην ξαναδιακόψετε.

**ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ:** Το ψέμα έχει κοντά ποδάρια.

**ΣΟΦΙΑ ΒΟΥΛΤΕΨΗ:** Δεν είναι ψέμα τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ. Εσείς δεν ξέρετε να τα διαβάσετε μάλλον.

**ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ:** Για το Λαϊκό Κόμμα μιλάμε.

**ΣΟΦΙΑ ΒΟΥΛΤΕΨΗ:** Θα σας πω. Γίνεται σάλος τώρα. Διαβάστε την «EL PAIS».

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Κύριε Τσακαλώτε, δεν διορθώνετε βλέπω.

Συνεχίστε, κυρία Βούλτεψη.

**ΣΟΦΙΑ ΒΟΥΛΤΕΨΗ:** Ακούστε, παρά την πρωτοφανή κρίση ο Προϋπολογισμός του 2021 όχι μόνο δεν περιλαμβάνει κανένα φόρο, αλλά περιλαμβάνει νέες μειώσεις φόρων. Τα είπαμε ξανά και στην επιτροπή. Περιλαμβάνει μείωση ασφαλιστικών εισφορών, κατάργηση εισφοράς αλληλεγγύης, κάλυψη ασφαλιστικών εισφορών από τον κρατικό Προϋπολογισμό, επέκταση της μείωσης του ΦΠΑ στους πληττόμενους μέχρι τον Απρίλιο του 2021.

Και όσον αφορά την παιδεία -για την οποία τόσο πολύ κόπτεστε- ολόκληρη η υφήλιος δίνει τη μάχη για να μην καταλήξει να

είναι η εκπαίδευση ο μεγάλος χαμένος της πανδημίας. Η τηλεεκπαίδευση μπήκε στη ζωή όλων των ανεπτυγμένων χωρών -δυστυχώς όχι όλων των χωρών- καθώς όμως πουθενά δεν κτίστηκαν νέα σχολεία, ούτε βρέθηκαν εναλλακτικές αίθουσες, διότι φοβούνται τους σεισμούς. Είναι πάρα πολύ απλό.

Στην Ελλάδα καταβλήθηκαν τεράστιες προσπάθειες. Το 2020 προσλήφθηκαν σχεδόν πενήντα χιλιάδες επιπλέον εκπαιδευτικοί, διατέθηκαν επιπλέον κονδύλια για απολυμάνσεις. Κονδύλια για την εκπαίδευση μέσα στην κρίση του κορωνοϊού ψηφίστηκαν απ' αυτή την Βουλή, χωρίς εσάς, ύψους 318 εκατομμυρίων ευρώ. Παρά τις μεμψιμοιρίες και την καταστροφολογία η Ελλάδα ανήκει στις χώρες που πέτυχαν στην τηλεεκπαίδευση.

Όλα αυτά που ακούγονται, παραδείγματα απ' άλλες χώρες, απλά δεν ισχύουν. Ένα και μόνο παράδειγμα θα πείσει και τον πιο κακόπιστο. Δεν ξέρω εάν θα πείσει τον κ. Τσακαλώτο. Στην Γερμανία μόνο το 14% των μαθητών παρέλαβε τα laptop από το πολυσυζητημένο ευρωπαϊκό πρόγραμμα, στο οποίο αναφέρεστε συνεχώς. Και εκεί στη Γερμανία η έρευνα έδειξε πως το 62% των εκπαιδευτικών δεν διαθέτουν τις αναγκαίες τεχνολογικές γνώσεις.

Αύξηση του Προϋπολογισμού παιδείας έχουμε φέτος. Ξέρετε τα νούμερα. Είναι 5,6% έναντι 5,5%. Ξέρετε επίσης ότι η μόνη φορά που είχε μπροστά το νούμερο τέσσερα, δηλαδή, 4 δισεκατομμύρια ο Προϋπολογισμός της παιδείας ήταν ο Προϋπολογισμός του 2016 που τον καταρτίσατε μετά το 2015 που θα σκίζατε τα μνημόνια και θα ήταν ντάλα μεσημέρι και θα είχατε κάνει και την δεκαεπτάωρη διαπραγμάτευση.

Όσο αφορά την άμυνα: Όλοι μας έχουμε αναγνωρίσει τη μεγάλη προσφορά των Ενόπλων Δυνάμεων που με αποτελεσματικότητα, ομοψυχία, υψηλό εθνικό φρόνημα, παραμένουν σε διαρκή επιφυλακή και φυλάσσουν χερσαία και θαλάσσια σύνορα αποτρέποντας κάθε εξωτερική επιβουλή. Οι συνθήκες που διαμορφώθηκαν το 2020 όλοι οι Έλληνες αναγνωρίζουν ότι ήταν συνθήκες πολέμου στην ουσία και αυτές ανέδειξαν την ανάγκη ενίσχυσης του εθνικού οπλοστασίου μας.

Έτσι ο Προϋπολογισμός της Εθνικής Άμυνας για το 2021 αυξάνεται. Εμφανίζεται γύρω στα 5,5 δισεκατομμύρια από τον κρατικό Προϋπολογισμό έναντι 3,8 δισεκατομμύρια στον Προϋπολογισμό του 2020. Και εξαιρουμένων των ανελαστικών δαπανών που αφορούν σε παροχές των εργαζομένων, ανέρχονται σε σχεδόν 2,5 δισεκατομμύρια από το συνολικό ποσό των 2,519 που αφορούν το νέο εξοπλιστικό πρόγραμμα. Και δεν πιστεύω να υπάρχει κανείς σε αυτή τη χώρα με όλα αυτά τα οποία έχουμε ζήσει και συνεχίζουμε να ζούμε, που θα πιστεύει ότι δεν έχουμε ανάγκη να εξοπλίσουμε την άμυνά μας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η πανδημία έχει βυθίσει στην ύφεση την παγκόσμια οικονομία. Σε αντίθεση με όσα ακούμε εδώ, ότι μόνο στην Ελλάδα συμβαίνουν αυτά, ενδεικτικά αναφέρω ότι στην Βρετανία ανακοινώθηκε ύφεση ρεκόρ στα τελευταία τριακόσια χρόνια. Στη Γερμανία ανακοινώθηκε ύφεση ρεκόρ από το 1970 και στην Αυστρία η μεγαλύτερη ύφεση από τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Ιαπωνία και Γαλλία ανακοίνωσαν ανεργία ρεκόρ. Η Νότια Αφρική, η μεγαλύτερη βιομηχανική δύναμη της Αφρικής, ανακοίνωσε συρρίκνωση του ΑΕΠ πάνω από 50%.

Οι τουριστικές χώρες είδαν να βυθίζονται τα τουριστικά τους έσοδα. Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού ανακοίνωσε απώλεια 460 δισεκατομμυρίων ευρώ μόνο το πρώτο εξάμηνο. Είναι η υψηλότερη αναλογία επί του ΑΕΠ από τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Χθες στην Γερμανία και στην Γαλλία οι Υπουργοί Οικονομικών ανακοίνωσαν επερχόμενο ρεκόρ πτωχεύσεων. Καμμία αντιπολίτευση σε καμμία χώρα δεν διανοήθηκε να χρεώσει την ύφεση σε καμμία κυβέρνηση.

Είναι λοιπόν δυνατόν να μην έχει βρει κανείς επί του πλανήτη τη λύση και μόνο ο ΣΥΡΙΖΑ να την έχει στο τσεπάκι του; Και εν πάση περιπτώσει πρέπει κάποιος από την Αντιπολίτευση να μας πει για ποιο λόγο η Ελβετία αντιμετωπίζει τόσο σοβαρό πρόβλημα που χρειάστηκε να φέρει τον στρατό μέσα στα νοσοκομεία της για να βοηθήσει; Δεν έχει η Ελβετία λεφτά για προσλήψεις και μονάδες εντατικής θεραπείας; Δεν έχει δηλαδή λύσεις η Ελβετία και τις έχει ο ΣΥΡΙΖΑ; Ας μη μετατρέπουμε λοιπόν με φαιδρότητες ένα παγκόσμιο πρόβλημα σε ελληνικό.

Δεν είναι λιγότερο μαχητικές οι αντιπολίτευσεις στον υπόλοιπο κόσμο. Δεν είναι ανόητοι -και έρχομαι τώρα σε αυτό που λέγαμε- στην Πορτογαλία που τα μέτρα της Αριστερής Κυβέρνησης ψήφισαν και η Κεντροδεξιά και η Δεξιά. Δεν είναι ανόητη η πορτογαλική αντιπολίτευση όταν δήλωσε πως τώρα απέναντί μας δεν έχουμε τη σοσιαλιστική Κυβέρνηση, έχουμε την Κυβέρνηση της Πορτογαλίας.

**ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΦΙΛΗΣ:** Ο Σαλβίνι τι έκανε στην Ιταλία;

**ΣΟΦΙΑ ΒΟΥΛΤΕΨΗ:** Ψήφισε τα μέτρα της κυβέρνησης.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Κύριε Φίλη, μη διακόπτετε.

**ΣΟΦΙΑ ΒΟΥΛΤΕΨΗ:** Κύριε Φίλη, δεν είστε ενημερωμένος.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Τι κατάσταση είναι αυτή;

**ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΦΙΛΗΣ:** Έβαλε θέμα επιλογών μέσα στην πανδημία.

**ΣΟΦΙΑ ΒΟΥΛΤΕΨΗ:** Ψήφισε ο Μπερλουσκόνι...

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Κύριε Φίλη, σεβαστείτε τη διαδικασία, όπως σας σεβάστηκαν όλοι όταν μιλούσατε. Δεν σας διέκοψε κανείς, ενώ δεν συμφωνούσαν όλοι.

**ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΦΙΛΗΣ:** Με ρώτησε, γι' αυτό.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Όταν δεν συμφωνείτε, δεν διακόπτετε. Παρακαλώ, μη διακόπτετε.

**ΣΟΦΙΑ ΒΟΥΛΤΕΨΗ:** Πόσο σας ενοχλούν οι αλήθειες!

**ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΦΙΛΗΣ:** Δεν είχα λόγο να κάνω διάλογο.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Τι κατάσταση είναι αυτή;

**ΣΟΦΙΑ ΒΟΥΛΤΕΨΗ:** Στην Πορτογαλία είπαμε, η Δεξιά ψήφισε τα μέτρα της Αριστεράς. Εντάξει;

**ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΦΙΛΗΣ:** Στην Ισπανία;

**ΣΟΦΙΑ ΒΟΥΛΤΕΨΗ:** Θα σας πω τώρα.

Στην Γερμανία, δεν είναι ανόητοι οι Γερμανοί. Ψήφισαν όλοι μαζί, χριστιανοδημοκράτες, σοσιαλδημοκράτες, χριστιανοκοινωνιστές, φιλελεύθεροι και πράσινοι. Ούτε είναι ανόητοι οι Σουηδοί, που ψήφισαν τα μέτρα της πρασινοκόκκινης κυβέρνησης οι φιλελεύθεροι. Και ούτε είναι ανόητοι -έρχομαι σε αυτό-, οι του Λαϊκού Κόμματος της Ισπανίας, η Ισπανική Δεξιά που καταψήφισε την πρόταση δυσπιστίας, κατά της κυβέρνησης Σάντσεθ και Ιγκλέσιας αν και ξέρετε πάρα πολύ καλά ότι είχε κάθε λόγο να θέλει να ρίξει μια κυβέρνηση μειοψηφίας, τους ίδιους δηλαδή τους ανθρώπους που τους είχαν ρίξει μέσα στη Βουλή, χωρίς εκείνοι να έχουν την πλειοψηφία. Και δεν είναι ανόητοι οι σοσιαλδημοκράτες στην Αυστρία, που ψήφισαν τα μέτρα του δεξιού Καγκελάριου Κουρτς, μαζί με τους πράσινους. Και δεν είναι ανόητοι οι Εργατικοί στη Βρετανία, που υπερψήφισαν στις αρχές Νοεμβρίου τα μέτρα του συντηρητικού Μπόρις Τζόνσον και στα τέλη Νοεμβρίου τα νέα μέτρα, επειδή υπήρχε ανταρσία μέσα στο ίδιο το κόμμα του Τζόνσον. Διευκόλυναν τον συντηρητικό Μπόρις Τζόνσον να τα περάσει, αποχωρώντας από την αίθουσα. Οι Εργατικοί της Βρετανίας. Και βέβαια, δεν είναι ανόητοι -έρχομαι σε αυτό που είπατε-, τα τρία δεξιά κόμματα στην Ιταλία, δηλαδή ο Μπερλουσκόνι, το Forza Italia, η Lega του Βορρά με τον Σαλβίνι και τα αδέρφια της Ιταλίας που ψήφισαν μαζί με τα κόμματα της αριστερής συγκυβέρνησης, δηλώνοντας ξεκάθαρα «Παραμένουμε στην αντιπολίτευση, δεν συγκυβερνούμε, αυτή όμως είναι μια ψήφος αγάπης για την Ιταλία».

**ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ (ΜΠΑΜΠΗΣ) ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:** Μπράβο, Σοφία.

**ΣΟΦΙΑ ΒΟΥΛΤΕΨΗ:** Με λίγα λόγια, δεν είναι ανόητοι όλοι οι υπόλοιποι στην Ευρώπη και μόνο ο ΣΥΡΙΖΑ εδώ θεωρεί μεγάλη εξυπνάδα να δίνει μάχες από τα χαρακώματα μιας τυφλής αντιπολίτευσης. Δεν σας κατανοεί πλέον κανείς. Δεν έχετε ψηφίσει τίποτα. Ούτε τις αναστολές φόρων, ούτε το επίδομα στους υγειονομικούς, τίποτα. Δεν υπάρχει πράξη νομοθετικού περιεχομένου που ήλθε εδώ στη Βουλή μέσα στην πανδημία, που να ψηφίστηκε από εσάς. Είστε «όχι» στο «όχι». Για ποιον λόγο γίνεται αυτό; Μας είπατε κάποια στιγμή ότι επειδή έρχεται με πράξη νομοθετικού περιεχομένου, που δεν είναι δημοκρατική.

Με συγχωρείτε, κύριοι. Με πέντε πράξεις νομοθετικού περιεχομένου κλείσατε τις τράπεζες. Και να μην ξεχνάτε ότι με πράξη νομοθετικού περιεχομένου οργανώσατε το γελοίο δημοψήφισμά



-προσέξτε αυτό είναι θεσμικό που κάνατε, σοβαρό-, για να κάνατε σύντμηση χρόνου προκειμένου να στείλετε τον λαό στις κάλπες.

Άρα, λοιπόν, επειδή ξέρετε πολύ καλά ότι τα παρακολουθώ και επειδή ξέρετε πάρα πολύ καλά ότι όταν λέω κάτι, το έχω διασταυρώσει από δέκα πλευρές αν μου βρείτε μία χώρα η οποία να τα έχει καταφέρει καλύτερα από εμάς, να έχει πάρει μέτρα καλύτερα και να έχει πετύχει περισσότερα πράγματα, αν μου βρείτε μια χώρα -και κοιτάξτε σας μίλησα για την Ελβετία, η οποία δεν νομίζω να έχει πρόβλημα-, τότε να το συζητήσουμε. Και αν μου βρείτε μια αντιπολίτευση, που πάνω σε αυτόν τον παγκόσμιο πόλεμο έχει συμπεριφερθεί όπως εσείς, αντιπολίτευση -ομοιόεστες σας και μη-, τότε πράγματι θα καθίσουμε να το συζητήσουμε. Σας ενημερώνω ότι δεν θα βρείτε τίποτα ούτε στη μία περίπτωση ούτε στην άλλη.

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Κι εμείς ευχαριστούμε.

**ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΦΙΛΗΣ:** Κύριε Πρόεδρε, υπάρχει ένα σοβαρό θέμα.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Τι σοβαρό θέμα;

**ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΦΙΛΗΣ:** Μίλησε για γελοίο δημοψήφισμα.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Δεν έχετε τον λόγο, κύριε Φίλη. Ούτε γι' αυτό το θέμα.

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

**ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΦΙΛΗΣ:** Είναι ντροπή αυτά που λέτε! Ντροπή!

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Παρακαλώ!

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

**ΛΑΖΑΡΟΣ ΤΣΑΒΔΑΡΙΔΗΣ:** Εσείς το γελοιοποιήσατε!

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Παρακαλώ τον κ. Ξανθό, ειδικό εισηγητή του ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία να πάρει τον λόγο για δώδεκα λεπτά.

Παράκληση προς όλες τις πτέρυγες που συμφωνούν ή διαφωνούν, να μη διακόπτουν τον ομιλητή. Παράκληση θερμή προς όλες τις πτέρυγες και εννοείτε τι εννοώ.

**ΑΝΔΡΕΑΣ ΞΑΝΘΟΣ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Αγαπητοί συνάδελφοι, τελειώνει η συζήτηση και η κ. Βούλτεψη φρόντισε να την ζωντανέψει. Η απάντηση λοιπόν είναι πάρα πολύ απλή. Από την πολιτική παράταξη που έκανε την πολιτική τυμβωρυχία και τη θανατοπολιτική σημαία ευκαιρίας για να επανέλθει στην εξουσία, δεν αποδεχόμαστε αυτού του τύπου την κριτική. Και όπως πολύ σωστά είπε προηγουμένως ο Ευκλείδης Τσακαλώτος το ομογάλακτο σας κόμμα, το Λαϊκό Κόμμα της Ισπανίας, όπως και το ακροδεξιό VOX αποκαλούν το Σάντσεθ και την κυβέρνηση Σοσιαλιστών ΡΟΔΕΜΟΣ δολοφόνους. Έτσι συμπεριφέρονται τα δεξιά κόμματα στη μεγάλη αυτή κρίση.

**ΣΟΦΙΑ ΒΟΥΛΤΕΨΗ:** Λέτε ψέματα!

**ΑΝΔΡΕΑΣ ΞΑΝΘΟΣ:** Σας παρακαλώ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Μη διακόπτετε, κυρία Βούλτεψη. Παράκληση θερμή.

**ΣΟΦΙΑ ΒΟΥΛΤΕΨΗ:** Λέτε ψέματα!

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Κυρία Βούλτεψη, σας παρακαλώ θερμά.

**ΑΝΔΡΕΑΣ ΞΑΝΘΟΣ:** Η συζήτηση για τον Προϋπολογισμό σίγουρα έχει και το στοιχείο της αντιπαράθεσης των δεδομένων, των δεικτών, των στοιχείων. Δεν είναι εδώ ο κ. Σταϊκούρας, ο οποίος δυστυχώς υπέπεσε σε δύο κατά συνθήκη ψεύδη. Μας έδειξε τον πίνακα, και μας είπε ότι δεν ισχύει αυτό το οποίο είχαμε παρουσιάσει, ότι η Ελλάδα είναι η προτελευταία χώρα με βάση τον πίνακα του ΟΟΣΑ, αλλά έχει ανέβει έξι θέσεις και ότι τα στοιχεία τότε ήταν τέλη Απριλίου. Οι έξι λοιπόν, χώρες που υποτίθεται ότι περάσαμε, θα σας πω πότε ακριβώς έχουν κάνει geront και πότε έχουν ενημερώσει τον ΟΟΣΑ για τις δαπάνες τους. Η Ισπανία στις 21 Απριλίου, η Ολλανδία στις 24 Απριλίου, η Δανία στις 29 Μάη, η Λιθουανία την 1<sup>η</sup> Ιουλίου, η Αυστρία στις 6 Μάη, η Πορτογαλία στις 18 Ιουνίου. Εμείς έχουμε δώσει στις 21 Σεπτεμβρίου. Έτσι λοιπόν, προέκυψε αυτή η άνοδος στην κλίμακα, επειδή δηλαδή οι άλλες χώρες δεν έχουν δώσει δεδομένα και είναι οι δαπάνες τρεις, τέσσερις μήνες πριν. Αφήστε λοιπόν, αυτήν στην ιστορία γιατί, αγαπητοί συνάδελφοι, εκτίθεστε.

Καταθέτω τον πίνακα αναλυτικά.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Ανδρέας Ξανθός καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

**ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ:** Ομολογήστε το! Ομολογήστε ότι είναι ντροπή!

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Γιατί τέτοια ταραχή;

**ΑΝΔΡΕΑΣ ΞΑΝΘΟΣ:** Είπε επίσης, ο κ. Σταϊκούρας ότι μειώθηκαν οι δημόσιες δαπάνες υγείας επί ΣΥΡΙΖΑ σε σχέση με το 2014. Ανευθερίαστο ψεύδος. Στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, Πειραιάς 31 Μαρτίου 2020, 2014: 8,088 δισεκατομμύρια, 2015: 8,182 δισεκατομμύρια, 2016: 8,805 δισεκατομμύρια, 2017 έχουμε μια μικρή κάμψη, όντως και το 2018, αλλά σαφέστατα πάνω από το 2014.

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

**ΣΙΜΟΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ:** Πώς μιλάτε για το 2018;

**ΣΥΡΙΖΩΝ - ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ (ΣΠΗΛΙΟΣ) ΛΙΒΑΝΟΣ:** Μια ερώτηση θα ήθελα να κάνω.

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

**ΑΝΔΡΕΑΣ ΞΑΝΘΟΣ:** Αφήστε με τώρα, σας παρακαλώ!

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Παρακαλώ, μη διακόπτετε.

**ΑΝΔΡΕΑΣ ΞΑΝΘΟΣ:** Και εν πάση περιπτώσει...

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Παρακαλώ! Παρακαλώ! Όταν θα πάρετε τον λόγο θα απαντήσετε.

**ΣΥΡΙΖΩΝ - ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ (ΣΠΗΛΙΟΣ) ΛΙΒΑΝΟΣ:** Από που είναι αυτά τα στοιχεία;

**ΑΝΔΡΕΑΣ ΞΑΝΘΟΣ:** Από την ΕΛΣΤΑΤ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Παρακαλώ! Θα απαντήσετε μόλις πάρετε τον λόγο!

**ΑΝΔΡΕΑΣ ΞΑΝΘΟΣ:** Κρατικός Προϋπολογισμός και εισφορές κοινωνικής ασφάλισης!

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Παρακαλώ, μη με φέρνετε σε δύσκολη θέση!

**ΣΥΡΙΖΩΝ - ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ (ΣΠΗΛΙΟΣ) ΛΙΒΑΝΟΣ:** Θα το καταθέσετε αυτό;

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Παρακαλώ, κύριε Λιβανέ! Πάρτε τον λόγο μετά ως Κοινοβουλευτικός και πείτε ό,τι θέλετε. Έχετε δικαίωμα να παρέμβετε.

**ΑΝΔΡΕΑΣ ΞΑΝΘΟΣ:** Φυσικά και θα το καταθέσω! Το καταθέτω τώρα.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Ανδρέας Ξανθός καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Αλλά εν πάση περιπτώσει, το ερώτημα είναι το εξής: εάν μειώθηκαν, όπως λέτε, οι δημόσιες δαπάνες -αφήστε τα στοιχεία- επί ΣΥΡΙΖΑ, μπορείτε να μας εξηγήσετε πώς καλύψαμε καθολικά τους ανασφάλιστους πολίτες και τους πρόσφυγες από το σύστημα υγείας; Πώς ανοίξαμε εκατόν είκοσι επτά νέες δημόσιες δομές πρωτοβάθμιας φροντίδας; Πώς ανοίξαμε εκατόν είκοσι επιπλέον κρεβάτια ΜΕΘ χωρίς να έχουμε πανδημία; Πώς κάναμε επτά χιλιάδες μόνιμες προσλήψεις; Το έχει αποδεχθεί ο Υπουργός Υγείας αυτό. Πώς κάναμε πάνω από δέκα χιλιάδες προσλήψεις συμβασιούχων; Πώς ανοίξαμε κλειστό νοσοκομείο, το Νοσοκομείο «Πατησίων», που το έκλεισε η δική σας κυβέρνηση; Το ξανανοίξαμε ως κέντρο υγείας αστικού τύπου. Πώς τα κάναμε όλα αυτά; Εντάξει, κάναμε έντιμη διαχείριση, αλλά σίγουρα χρειάζονταν και παραπάνω πόροι. Αφήστε, λοιπόν, αυτές τις συγκρίσεις γιατί εκτίθεστε.

Ας πάμε λίγο τώρα και στην καθαυτό συζήτηση για τον Προϋπολογισμό. Αγαπητοί συνάδελφοι, έχουμε μία εξελισσόμενη υγειονομική τραγωδία στη χώρα. Αυτή είναι η αλήθεια όσο και αν δεν σας αρέσει. Πηγαίνετε εσείς να μιλήσετε στη βόρεια Ελλάδα στους ιατρούς και τους νοσηλευτές των νοσοκομείων της Θεσσαλονίκης, της Δράμας, του Κιλκίς, της Πιερίας και να τους πείτε ότι τα πάμε καλύτερα από άλλες χώρες. «Ψάξτε να μας βρείτε», μας είπε η κ. Βούλτεψη, «μία χώρα που να είναι καλύτερα από εμάς». Έχετε επίγνωση στοιχειωδώς της πραγματικότητας να ή όχι; Για ενσυναίσθηση δεν συζητώ. Στοιχειώδη επίγνωση έχετε;

Την ώρα, λοιπόν, που το σύστημα υγείας πιέζεται αφόρητα, την ώρα που το επιδημικό κύμα μετά από πέντε εβδομάδες lockdown δεν κάμπτεται, την ώρα που τα νοσοκομεία έχουν καταρρεύσει λειτουργικά στη βόρεια Ελλάδα, την ώρα που οι ιατροί και οι άνθρωποι της πρώτης γραμμής είναι σε burn out, την ώρα που πραγματικά η κοινωνία ζει μια μεγάλη αγωνία, ανασφάλεια και αβεβαιότητα εσείς μας φέρντε έναν Προϋπολογισμό ο οποίος προβλέπει 572 εκατομμύρια ευρώ λιγότερες δαπάνες του Υπουργείου Υγείας. Στην αιχμή της υγειονομικής κρίσης!

Είναι αυτό συμβατό με την πραγματικότητα που ζει το σύστημα υγείας και η κοινωνία; Είναι δυνατόν να είσατε τόσο εμμονικοί και ιδεοληπτικοί; Και μας λέτε ότι έχουμε βέβαια καβάτζα 3 δισεκατομμύρια, τα οποία άμα χρειαστεί θα τα ξοδέψουμε.

Μα, αυτό είναι το λάθος. Το λάθος είναι ότι τώρα που σοβεί η υγειονομική κρίση αντί να επενδύσετε πόρους, αντί να δώσετε ένα σήμα γενναίας επένδυσης και παρέμβασης στο σύστημα υγείας, για να ενισχυθεί και το ηθικό των ανθρώπων, αρχίζετε να δημιουργείτε το κλίμα ότι μια μπόρα ήταν και πέρασε. «Η πανδημία φεύγει, το εμβόλιο έρχεται. Γιατί να ξοδέψουμε»;

Χθες ήμουν σε μία συζήτηση με συναδέλφους από την Πιερία, από το Νοσοκομείο Κατερίνης, και μου είπαν ότι ο διοικητής -μπορεί και να τον αδικώ, να είναι από άλλο, όμορο νοσοκομείο- ισχυρίστηκε «μα, γιατί να πάρουμε τώρα παραπάνω επικουρικούς ιατρούς αυτή την περίοδο; Τι θα τους κάνουμε μετά την πανδημία»;

Αυτή είναι η άποψή σας. Είναι μία προσωρινή, έκτακτη συνθήκη, η οποία θα τελειώσει και άρα δεν χρειάζεται δημοσιονομική υποστήριξη στον Προϋπολογισμό του 2021.

Νομίζω ότι δεν έχετε καταλάβει τίποτα από αυτή τη σαρωτική, όπως την αποκαλεί ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας, υγειονομική κρίση, η οποία έχει δημιουργήσει νέες ανάγκες, νέες ανισότητες και νέες προκλήσεις.

Ποιες είναι αυτές οι νέες ανάγκες; Ισχυρή πρωτοβάθμια φροντίδα, αποκεντρωμένες δημόσιες δομές, θεσμός του οικογενειακού ιατρού και της ομάδας υγείας που δρα και δίνει έμφαση στην πρόληψη, στην αγωγή υγείας, στην κοινοτική φροντίδα, κινητές μονάδες και κατ' οίκον παρακολούθηση, για να παρακολουθούνται οι άνθρωποι που είναι σήμερα στο σπίτι ενώ νοσούν και είναι σε καραντίνα και κανείς δεν ασχολείται μαζί τους. Να, ένα κενό. Και οι άλλοι άνθρωποι που έχουν σοβαρά χρόνια νοσήματα και αποφεύγουν να πάνε στο νοσοκομείο. Να, ένα κενό φροντίδας, το οποίο ανέδειξε η πανδημία. Τίποτα γι' αυτό. Κοινοτικές υπηρεσίες ψυχικής υγείας. Επείγουσα ιατρική. Μονάδες λοιμώξεων. Μετανοσοκομειακή φροντίδα και ιδιαίτερα post COVID παρακολούθηση. Ιατρεία ειδικά γιατί έχουμε να κάνουμε με μια σοβαρή πολυσυστηματική νόσο που έχει πολλαπλές επιπλοκές. Αυτή είναι η διεθνής συζήτηση. Αποκατάσταση. Γηριατρική. Ιατρική της εργασίας. Ιατρική ακριβείας. Υγιεινή του περιβάλλοντος. Τηλεσυμβουλευτική από ιατρούς.

Και βεβαίως αναδιοργάνωση των υπηρεσιών δημόσιας υγείας της χώρας. Γιατί αυτό είναι το μεγάλο στοίχημα. Αυτό καταλάβαμε όλοι, ότι δεν φτάνει να έχεις μόνο υπηρεσίες περίθαλψης, αλλά πρέπει να έχεις υπηρεσίες που να παρεμβαίνουν, να έχουν ισχυρούς μηχανισμούς επιδημιολογικής επιτήρησης, να παρεμβαίνουν εγκαίρως σε αναδυόμενες απειλές, σε μεταδοτικά νοσήματα και να προστατεύουν την υγεία του πληθυσμού.

Αυτές είναι, λοιπόν, οι προτεραιότητες και η στοχοθεσία ενός νέου δημόσιου συστήματος υγείας. Αυτή είναι η μεγάλη ανάγκη, που προκύπτει από την πανδημία. Βεβαίως για να μπορέσει να υλοποιηθεί χρειάζεται επιπλέον πόρους και ανθρώπινους και υλικούς. Και φυσικά χρειάζεται δημοσιονομική υποστήριξη.

Εμείς θεωρούμε ότι είναι πρώτης τάξεως ευκαιρία τώρα με αφορμή την πανδημία να υπάρξει σε ένα σύντομο χρονικό διάστημα, δύο, το πολύ τριών χρόνων αρχής γενομένης από το 2021, σύγκλιση με τους μέσους ευρωπαϊκούς όρους όσον αφορά τις δημόσιες δαπάνες σε σχέση με το ΑΕΠ, δηλαδή να φτάσουμε στο 7% από κάτω από το 5%, που είμαστε σήμερα. Να γίνουν προσλήψεις μόνιμου προσωπικού, δεκαπέντε χιλιάδες ιατροί, νοσηλευτές και λοιπό προσωπικό. Είναι τεράστια παρέμβαση προοπτικής που πρέπει να προκύψει ως παρακαταθήκη από την πανδημία. Και φυσικά να ξαναδούμε τις αποδοχές των

ανθρώπων του υγειονομικού συστήματος που όλοι αναγνωρίζουμε σήμερα την εξαιρετική προσφορά τους.

Αναβάθμιση και των υποδομών με ένα εθνικό σχέδιο υποδομών υγείας, το οποίο θα αξιοποιήσει χρηματοδοτικά εργαλεία ευρωπαϊκά, Ταμείο Ανάκαμψης, Ειδικό Χρηματοδοτικό Πρόγραμμα «EU4Health», ΕΣΠΑ ΠΔΕ, για να γίνει μια σοβαρή παρέμβαση και επένδυση και να μη χρειαζόμαστε τη γραμμή των ΣΔΙΤ, στην οποία επιμένετε, δηλαδή των συμπράξεων δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, που θέλει να κάνει άνοιγμα του ΕΣΥ στην αγορά και σε ιδιώτες επενδυτές.

Και βεβαίως πρέπει να προσεγγίσουμε τον μέσο όρο της Ευρώπης όχι μόνο στις κλίνες ΜΕΘ ανά εκατό χιλιάδες πληθυσμού, που σωστά έχει μπει αυτός ο στόχος, αλλά και στον αριθμό των ιατρών και των νοσηλευτών ανά κλίνη είτε κοινή κλίνη είτε κλίνη ΜΕΘ, στις δαπάνες για την πρωτοβάθμια φροντίδα, για την ψυχική υγεία, για τη στοματική υγεία, για την αποκατάσταση, που πάντα διαχρονικά υστερούσε το σύστημα.

Μόνο έτσι θα υπάρξει μια παρακαταθήκη από αυτή τη μεγάλη κρίση. Μόνο έτσι μπορούν να καλυφθούν οι νέες ανάγκες. Μόνο έτσι μπορούν να αντιμετωπιστούν οι ανισότητες. Οι ανισότητες είναι το θέμα. Αυτή είναι η διαχωριστική γραμμή ανάμεσα στο συντηρητικό και στο προοδευτικό πολιτικό σχέδιο, ανάμεσα στη νεοφιλελεύθερη γραμμή, που θέλει να δώσει χώρο στην αγορά, και ανάμεσα στην αριστερή και προοδευτική αντίληψη, που θέλει να δώσει χώρο στις ανάγκες των ανθρώπων. Αυτή είναι η βασική μας διαφορά.

Δυστυχώς η χώρα πληρώνει αυτή την περίοδο το τίμημα του να διαχειρίζεται μια μεγάλη, μια μείζονα υγειονομική, οικονομική και κοινωνική κρίση μια πολιτική δύναμη η οποία δεν πιστεύει στο δημόσιο σύστημα υγείας, δεν πιστεύει στο κοινωνικό κράτος, δεν πιστεύει στον κρατικό παρεμβατισμό στην αγορά, δεν πιστεύει στη μείωση των ανισοτήτων, δεν πιστεύει σε πολιτικές αναδιανομής. Αυτό είναι το δράμα.

Ο Προϋπολογισμός, λοιπόν, κατά την άποψή μας επιτείνει την ανασφάλεια της κοινωνίας και για την υγεία και για την εργασία και για το εισόδημα και την αξιοπρέπεια αυτής της χώρας. Και γι' αυτό και τον καταψηφίζουμε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

**ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΚΥΛΑΚΑΚΗΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Οικονομικών):** Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα τον λόγο.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Ορίστε, κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

**ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΚΥΛΑΚΑΚΗΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Οικονομικών):** Επειδή υπάρχουν διάφορες απορίες, πρώτον, στον πίνακα που κατέθεσε ο αξιότιμος κύριος Βουλευτής -τον οποίο πρέπει να σας πω ότι σέβομαι για τη στάση και τις απόψεις του- το 2018, που είναι η τελευταία χρόνια, έχει μικρότερο ποσοστό δαπανών επί του ΑΕΠ από το 2014.

Αλλά επειδή οι δαπάνες έχουν μια σημασία για το από πού προέρχονται, θα σας διαβάσω τέσσερα μόνο στοιχεία. Το 2014 οι δαπάνες Υπουργείου Υγείας: 4750. Το 2018 οι δαπάνες Υπουργείου Υγείας: 3849. Και άλλα δύο νούμερα. Οι εισφορές κοινωνικής ασφάλισης για την υγεία, τι πληρώνουν οι ασφαλισμένοι για υγεία. Το 2014: 3.771.000.000. Το 2018: 4.638.000.000. Κοινώς, αυξήσατε τις εισφορές των ανθρώπων και όχι τη δημόσια δαπάνη.

**ΑΝΔΡΕΑΣ ΞΑΝΘΟΣ:** Οι δαπάνες ασφάλισης δεν είναι δημόσιες δαπάνες; Σε όλον τον κόσμο...

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Κύριε Ξανθέ, μιλήσατε. Δεν έχετε τον λόγο.

**ΑΝΔΡΕΑΣ ΞΑΝΘΟΣ:** Από τη συνέργεια πόρων προκύπτουν οι δημόσιες δαπάνες.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Έχει ζητήσει τον λόγο ο κ. Λιβανός.

Θέλετε μια μικρή παρέμβαση, κύριε Λιβανέ. Ορίστε, έχετε τον λόγο.

**ΣΠΥΡΙΔΩΝ - ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ (ΣΠΗΛΙΟΣ) ΛΙΒΑΝΟΣ:** Κύριε Ξανθέ, πραγματικά σας σεβόμαστε στη Νέα Δημοκρατία, όπως είπε και ο Υπουργός. Μη μας το κάνετε αυτό, διότι, αν και εσείς παρασυρθείτε σε αυτή την μορφή αντιπολίτευσης, τότε δεν θα έχουμε πουθενά να στηριχθούμε ότι υπάρχουν σοβαροί άνθρωποι στον ΣΥΡΙΖΑ.

Είσατε σε μία λογική πληθωριστική σε σχέση με το μέλλον. Ό,τι κάνει η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας, εσείς θέλετε διπλασιασμό. Επτά χιλιάδες προσλαμβάνει, δεκαπέντε θέλετε. Όμως, έρχεστε και ακολουθείτε την ίδια πληθωριστική πολιτική και στο παρελθόν, που αυτό δε γίνεται και μας εκπλήσσετε.

Σας είπε πολύ σωστά ο Υπουργός μόλις τώρα ότι τελικά με αυτό που εσείς καταθέσατε φαίνεται πολύ καλά ότι από το 2014 στο 2018 έχετε μείωση επί του ΑΕΠ.

Το δεύτερο στοιχείο που βλέπω από τα στοιχεία τα οποία μας δώσατε είναι ότι σε καθοδικό ΑΕΠ έχει μικρή αύξηση στα τρία προηγούμενα χρόνια επί του ποσοστού. Αυτό είναι προφανές. Τα πραγματικά χρήματα, όμως, πέφτουν. Και θέλουμε να μας πείτε τελικά, αν όχι εσείς οι υπόλοιποι ομιλητές...

**ΑΝΔΡΕΑΣ ΞΑΝΘΟΣ:** Τα πραγματικά σας διάβασα. Δεν είπα ποσοστά επί του ΑΕΠ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Κύριε Ξανθέ, μη διακόπτετε. Γιατί τέτοιος εκνευρισμός; Μη διακόπτετε.

**ΣΠΥΡΙΔΩΝ - ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ (ΣΠΗΛΙΟΣ) ΛΙΒΑΝΟΣ:** Καταθέσατε ποσοστά επί του ΑΕΠ και εμείς έχουμε τα πραγματικά στοιχεία, που σας ανέφερε ο κ. Σκυλακάκης και είναι πολύ συγκεκριμένα. Ελάτε να δούμε τα νούμερα και οι επόμενοι ομιλητές να μιλήσουν για τα νούμερα.

Εκτός της αύξησης για τις υπηρεσίες υγείας του νοικοκυριού, εσείς κάνετε και κάτι άλλο όμως. Αυξήσατε τη δαπάνη για την πρόσληψη επικουρικού προσωπικού και όχι μόνιμου προσωπικού στην υγεία, που έρχεστε και μας εγκαλείτε αυτή τη στιγμή.

**ΑΝΔΡΕΑΣ ΞΑΝΘΟΣ:** Επτά χιλιάδες προσλήψεις μόνιμες.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Κύριε Ξανθέ, σας παρακαλώ.

**ΣΠΥΡΙΔΩΝ - ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ (ΣΠΗΛΙΟΣ) ΛΙΒΑΝΟΣ:** Και τέλος, τα στοιχεία είναι αμείλικτα, όσο κι αν φωνάζετε.

**ΑΝΔΡΕΑΣ ΞΑΝΘΟΣ:** Είσατε ψεύτες!

**ΣΠΥΡΙΔΩΝ - ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ (ΣΠΗΛΙΟΣ) ΛΙΒΑΝΟΣ:** Μα πώς είμαστε ψεύτες; Εγώ δεν ήμουν Υπουργός τότε. Έχω τα στοιχεία. Τα στοιχεία είναι δυνατόν να λένε ψέματα;

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Κύριε Ξανθέ, μην εκνευρίζεστε. Όταν σας μιλούν, να μην εκνευρίζεστε και να μην απαντάτε με αυτόν τον τρόπο. Να σέβεστε το Κοινοβούλιο, όπως σας σεβόταν και το υπόλοιπο, όταν μιλάγατε εσείς.

**ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ:** Κύριε Πρόεδρε, δεν μας σέβεται καθόλου.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Ποιος; Επειδή δεν συμφωνεί μαζί σας, δεν σας σέβεται; Μπράβο!

**ΣΠΥΡΙΔΩΝ - ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ (ΣΠΗΛΙΟΣ) ΛΙΒΑΝΟΣ:** Αν μου επιτρέπετε, κύριε Πρόεδρε, για να κλείσω.

Εγώ ποτέ δεν αναφέρομαι σε πρόσωπα και ποτέ δεν είμαι δηκτικός. Οπότε φαντάζομαι ότι εν τη ρύμη του λόγου λέτε ότι λέω ψέματα. Εγώ δεν ήμουν στην πολιτική ζωή του τόπου. Βλέπω τα νούμερα από την Ελληνική Στατιστική Υπηρεσία. Εσείς με αποκαλείτε ψεύτη εμένα και την παράταξή μας. Δεν είναι έτσι τα πράγματα. Ήπια και ωραία να έρθετε να μας πείτε συγκεκριμένα για τα νούμερα.

Και το τελευταίο στοιχείο είναι ότι όχι μόνο εσείς δαπανούσατε λιγότερα χρήματα από ό,τι εμείς έχουμε στον Προϋπολογισμό φέτος για την υγεία, προφανώς λόγω των αυξημένων και για COVID συνθηκών, αλλά είχατε λιγότερα και από τον τελευταίο προϋπολογισμό και απολογισμό της κυβέρνησης Σαμαρά.

Χωρίς ψέματα, χωρίς φωνές και χωρίς τοποθετήσεις οι οποίες καλύπτουν την ουσία με προσβολές, ελάτε να δούμε τα νούμερα και τα νούμερα να τα ακούσει και ο ελληνικός λαός.

Ευχαριστώ.

**ΑΝΔΡΕΑΣ ΞΑΝΘΟΣ:** Κύριε Πρόεδρε,...

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Κύριε Ξανθέ, πρώτον, το μόνο που σας συνιστώ είναι να βάλετε τη μάσκα σας. Δεύτερον, δεν έχετε τον λόγο.

**ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ:** Κύριε Πρόεδρε,...

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Ο κ. Ξανθός δεν έχει τον λόγο. Είπε την άποψή του. Πήρε την απάντηση. Ο κόσμος κρίνει και βγάζει τα συμπεράσματά του.

Ο κ. Τσακαλώτος είναι Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος και έχει δικαίωμα να πάρει τον λόγο.

Ορίστε, κύριε Τσακαλώτε, τώρα έχετε το δικαίωμα και όχι τόσες φορές που διακόψατε.

**ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ:** Κύριε Πρόεδρε, δεν μας σέβεται η Κυβέρνηση και δεν μας σέβονται οι Βουλευτές της Συμπόλιτευσης. Ξέρει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος ότι ο κ. Ξανθός μίλησε με απόλυτους αριθμούς, πόσο ξόδεψε τον έναν χρόνο, τον δεύτερο χρόνο, τον τρίτο χρόνο, τον τέταρτο. Δεν είναι δυνατόν!

Κύριε Εκπρόσωπε, άκουσα την ομιλία του, που είπε τι αριθμοί ήταν.

Αλλά, κύριε Πρόεδρε, ούτε αυτό δεν είναι το βασικό.

**ΜΙΧΑΗΛ ΚΑΤΡΙΝΗΣ:** Αυτό δεν γίνεται...

**ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ:** Μπορώ να μιλήσω και να μη διακόπτετε;

**ΜΙΧΑΗΛ ΚΑΤΡΙΝΗΣ:** Δεν έχει ξαναγίνει να σηκώνεται κάποιος και...

**ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ:** Σας λέω ότι δεν σέβονται τίποτα.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Κύριε Τσακαλώτο, συνεχίστε. Εμένα να κοιτάτε. Κύριε Κατρίνη, σας παρακαλώ.

**ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ:** Ο «ΣΚΑΙ», κύριε Πρόεδρε, είναι επικίνδυνος για την υγεία. Ξέρετε γιατί είναι επικίνδυνος ο «ΣΚΑΙ» για την υγεία και θα έπρεπε να έχει μια προειδοποίηση υγειονομικής φύσεως, όπως τα πακέτα των τσιγάρων; Γιατί έχουν μάθει οι Υπουργοί και οι Βουλευτές ότι δεν θα τους μπει ποτέ δύσκολη εργασία.

Παράδειγμα. Μας παρουσιάζει η Κυβέρνηση μια απάντηση σε έναν πίνακα που λέει ότι είμαστε προτελευταίοι στις δαπάνες για την υγεία. Λέει η Κυβέρνηση: «Από τότε έχω ανέβει έξι χώρες. Έχουμε ξεπεράσει έξι χώρες.» Σας λέει ο κ. Ξανθός ότι αυτές οι έξι χώρες έχουν μείνει πριν από δύο και τρεις μήνες και δεν έχουν ανανεώσει τα στοιχεία. Άρα στη χειρότερη περίπτωση είμαστε πάλι προτελευταίοι και στην καλύτερη έχετε περάσει μία ή δυο χώρες. Και δεν απαντάνε. Δεν έχουν την υποχρέωση να απαντήσουν, γιατί ξέρουν ότι, όταν έχεις δημοσιογράφους σαν τον κ. Παπαδημητρίου και πας στον «ΣΚΑΙ», δεν θα σου κάνουν εύκολη εργασία, δεν θα σου πει ότι ο κ. Φίλης λέει αυτό για την παιδεία, ότι ο κ. Ξανθός λέει αυτό για την υγεία, ότι η κ. Ξενογιαννακοπούλου λέει αυτό για την εργασία. Μπορείς να πεις ό,τι θέλεις και εσείς λέτε ότι θέλετε. Δεν απαντάτε στις ερωτήσεις. Δεν απαντάτε στους πίνακες.

Είναι ντροπή για το Κοινοβούλιο και γι' αυτό μας βλέπετε έτσι, κύριε Πρόεδρε. Μας βλέπετε έτσι, γιατί είναι η πρώτη φορά που μια κυβέρνηση έχει τέτοια απαξίωση για την ίδια τη Βουλή, για την ίδια την Ολομέλεια, για εσάς το Προεδρείο, για μας την Αντιπολίτευση. Δεν θεωρεί ότι έχει καμμία υποχρέωση να απαντήσει σε τίποτα. Μπορεί να πει τα ίδια επιχειρήματα. Μπορεί να αγνοήσει τα αντεπιχειρήματα. Κι αυτό είναι επικίνδυνο. Είναι επικίνδυνο για την υγεία της δημοκρατίας, κύριε Πρόεδρε.

Και αν μας βλέπετε ότι καμιά φορά ξεφεύγουμε, ξεφεύγουμε γιατί έχουμε μια μεγάλη ανησυχία για αυτή την κοινωνία και γι' αυτή τη δημοκρατία. Έχουμε μια μεγάλη ανησυχία τι θα γίνει μετά από τον COVID και πώς έχουμε εκπαιδεύσει ένα λαό να μην έχει επιχειρήματα, να μην υπάρχει μια δημόσια σφαίρα δημοκρατίας και αντιπαράθεσης. Κι αυτό, κύριε Πρόεδρε, κι εσείς ως Προεδρείο και η Αντιπολίτευση έχουμε πολύ μεγάλη υποχρέωση να το υποστηρίξουμε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Τον λόγο έχει ο κ. Κεδίκογλου, ως ειδικός εισηγητής της Νέας Δημοκρατίας για δώδεκα λεπτά.

**ΣΙΜΟΣ ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Είναι γεγονός ότι ο ΣΥΡΙΖΑ δεν τα πάει καλά με τα νούμερα. Ακόμα δεν έχει βρει απάντηση για τα 10 δισεκατομμύρια που η ΕΛΣΤΑΤ βρήκε ότι λείπουν από τα έργα και τις ημέρες του.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ένας κλασικός ορισμός λέει ότι ο Προϋπολογισμός είναι ο οδικός χάρτης της κυβέρνησης για να διαμορφώσει το οικονομικό και κοινωνικό γίγνεσθαι στη διάρκεια του επόμενου έτους. Η πρωτοφανής ιδιομορφία, όμως, στην περίπτωση του 2021 είναι ότι αυτός ο οδικός χάρτης πρέπει να γίνει σε αχατογράφητα εδάφη, όπως διαμορφώνεται το διεθνές σκηνικό, υπό τις συνθήκες της παγκόσμιας πανδημίας.



Δίνουμε έναν διμέτωπο αγώνα, έναντι δύο αντίρροπων στόχων, δύο στόχων με αντίθετες απαιτήσεις. Από τη μία πρέπει να προστατέψουμε τη δημόσια υγεία, από την άλλη πρέπει να στηρίξουμε και να αναζωογονήσουμε την οικονομία. Η αναζήτηση της χρυσής τομής δεν είναι εύκολη υπόθεση, πόσω μάλλον όταν ο εχθρός, η παγκόσμια επιδημία, επιτίθεται κατά κύματα.

Η μέχρι στιγμής πορεία της Ελλάδας -ό,τι κι αν λέει ο ΣΥΡΙΖΑ- σε σύγκριση με τον διεθνή περίγυρο έχει περιορίσει τις απώλειες σε σημαντικό βαθμό, τόσο σε υγειονομικό, όσο και σε κοινωνικό επίπεδο, αλλά δεν επιτρέπεται κανένας εφησυχασμός. Χρειάζεται διαρκής εγρήγορση. Γι' αυτό και ο Προϋπολογισμός του 2021 έχει διπλό χαρακτήρα. Είναι και πολεμικός και μεταπολεμικός, αν μου επιτρέπεται ο παραλληλισμός. Πολεμικός γιατί πρέπει να συνεχίσουμε να ενισχύουμε την υγειονομική θωράκιση της χώρας αλλά και την κοινωνική συνοχή. Είμαστε εν μέσω του δεύτερου κύματος της πανδημίας και οι ειδικοί λένε ότι μπορεί να υπάρξει και τρίτο κύμα στις αρχές του επόμενου χρόνου, αν υπάρξει αδικαιολόγητη χαλάρωση. Μεταπολεμικός γιατί πρέπει τάχιστα να ανορθώσουμε την οικονομία. Άλλωστε, η οικονομική ύφεση που προκάλεσε ο κορωνοϊός είναι η βαθύτερη από το τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, οπότε δεν είναι παράταιρος ο χαρακτηρισμός.

Ας ξεκινήσουμε από το πρώτο μέτωπο, το υγειονομικό, γιατί πάνω απ' όλα είναι η ζωή. Οι δαπάνες του Υπουργείου Υγείας, πέραν των τακτικών, αυξήθηκαν κατά 788 εκατομμύρια ευρώ το 2020 σε σχέση με το 2019, μια αύξηση περί το 20%. Σχεδόν το σύνολο της αύξησης, τα 784 εκατομμύρια ευρώ, οφείλονται σε δαπάνες σχετιζόμενες με τον κορωνοϊό.

Τώρα, επισημαίνεται -να το πούμε άλλη μία φορά, γιατί η επανάληψη είναι μήτηρ της μαθήσεως- ότι οι τακτικές δαπάνες για το Υπουργείο Υγείας είχαν ήδη αυξηθεί σε 4.043.000.000 ευρώ το 2019 έναντι 3.675.000.000 ευρώ το 2018. Και να υπενθυμίσουμε πάλι ότι η τελευταία κυβέρνηση Σαμαρά το 2014 είχε δαπάνες 4.750.000.000 ευρώ, με τα στοιχεία των προϋπολογισμών του κάθε έτους, έτσι όπως κατετέθηκαν στη Βουλή. Δηλαδή η τελευταία κυβέρνηση Σαμαρά είχε σχεδόν ένα δισεκατομμύριο ευρώ παραπάνω δαπάνες για το Υπουργείο Υγείας απ' ό,τι η τελευταία κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ.

Και επειδή πρωτοτύπησε ο πρώην Υπουργός -λυπάμαι που δεν είναι στη Αίθουσα- στην επιτροπή μάς είχε μιλήσει με ποσοστά επί του ΑΕΠ. Ξέχασε όμως μετά να διευκρινίσει ότι λείπανε 10 δισεκατομμύρια ευρώ, σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ. Τώρα μας είπε για ποσοστό επί του ΑΕΠ σε ό,τι αφορά τις δαπάνες υγείας. Είναι 7,5%. Μάλλον δεν συνυπολογίσατε τη συνεισφορά των πολιτών.

Για το 2021 -να κοιτάξουμε το μέλλον- προβλέπεται ότι οι τακτικές δαπάνες, πλην κορωνοϊού, θα αυξηθούν από τα 4.043.000.000 ευρώ φέτος σε 4.126.000.000 ευρώ το 2021. Καθώς οι δαπάνες του κορωνοϊού είναι έκτακτες και απρόβλεπτες, έχει προβλεφθεί επιπλέον σχετικό ειδικό αποθεματικό για τον κορωνοϊό ύψους 3 δισεκατομμυρίων ευρώ, για το οποίο θα πω περισσότερα στη συνέχεια.

Επειδή όμως βαθιά μου πίστη είναι στο ρητό ότι η κρίση πρέπει να αποδειχθεί ευκαιρία, θέλω να αναφερθώ στις προτάσεις της επιτροπής Πισσαρίδη για τον τομέα της υγείας και είμαι σίγουρος, επειδή αναφέρθηκε στην επιτροπή και ο Υπουργός, ο κ. Σκυλακάκης, στο Ταμείο Ανάκαμψης, ότι στο πλαίσιο του ταμείου μπορούν να αξιοποιηθούν και αυτές οι διαπιστώσεις.

Το πόρισμα εντοπίζει αγκυλώσεις και προτείνει λύσεις. Ενδεικτικά στις αγκυλώσεις αναφέρεται η έλλειψη αξιολόγησης της ποιότητας υγειονομικής περίθαλψης, όπως για παράδειγμα η θνησιμότητα μετά την εισαγωγή σε νοσοκομείο, η υποστελέχωση και η ανορθολογική κατανομή του υγειονομικού δυναμικού, η έλλειψη οργανωμένου συστήματος πρωτοβάθμιας περίθαλψης.

Στις προτάσεις της επιτροπής Πισσαρίδη περιλαμβάνονται: Η αύξηση της διοικητικής και οικονομικής αυτονομίας των δημόσιων νοσοκομείων. Η ενίσχυση του συστήματος αξιολόγησης. Ο εξορθολογισμός των δαπανών. Η ορθολογική κατανομή του ιατρικού προσωπικού και τα κίνητρα για κάλυψη θέσεων σε παραμεθόριες και δυσπρόσιτες περιοχές. Έχω το παράδειγμα από την ιδιαίτερη πατρίδα μου, την βόρεια Εύβοια. Πολύ δύσκολα έρ-

χονται γιατροί. Προκηρύσσονται θέσεις και κηρύσσονται άγονες οι προκηρύξεις στη συνέχεια. Πρέπει να δοθούν κίνητρα. Δεν είναι πολίτες ενός κατώτερου θεού. Οι συνέργειες δημόσιου και ιδιωτικού τομέα. Η ανάπτυξη της πρωτοβάθμιας περίθαλψης. Δεν νομίζω ότι υπάρχουν αντιρρήσεις σε αυτές τις διαπιστώσεις. Πρέπει να αξιοποιηθεί το πόρισμα της επιτροπής Πισσαρίδη για τη δημόσια υγεία, έστω να γίνει μια βάση διαλόγου. Νομίζω ότι όλοι συμφωνούμε ότι πρέπει να βελτιώσουμε τον τομέα της υγείας.

Τώρα, η προστασία της υγείας, της ζωής είναι το πρώτο, το μείζον ζητούμενο. Αμέσως, όμως, ακολουθεί η ποιότητά της. Η προστασία της κοινωνικής συνοχής. Η προστασία όσων υφίστανται βαρύτερα τις οικονομικές συνέπειες της υγειονομικής κρίσης.

Στο σημείο αυτό θέλω να σταθώ ιδιαίτερα στο ειδικό αποθεματικό των 3 δισεκατομμυρίων ευρώ, που προβλέπει ο Προϋπολογισμός, γιατί συνδέει τα δύο μέτωπα του αγώνα που δίνουμε, γιατί συνδέει τους δύο αντίρροπους στόχους.

Το ειδικό αποθεματικό έχει προβλεφθεί για την αντιμετώπιση των συνεπειών του κορωνοϊού για το 2021, των υγειονομικών, αλλά και των οικονομικών συνεπειών. Η κατανομή του -πολύ ορθώς- δεν έχει αποσαφηνισθεί, γιατί πρέπει να υπάρχει ευελιξία. Είναι όμως σαφές ότι όσο καλύτερα προστατευθούμε υγειονομικά, τόσο μεγαλύτερο μέρος του αποθεματικού θα μπορεί να διατεθεί για την αντιμετώπιση των οικονομικών συνεπειών, για την επέκταση των μέτρων στήριξης απασχόλησης, για την ενίσχυση συγκεκριμένων κλάδων της οικονομίας, για την αύξηση του αριθμού των δικαιούχων. Προστατεύοντας την υγεία μας, προστατεύουμε και την οικονομία μας. Αυτό το μήνυμα πρέπει να περάσει.

Το 2020 καταβλήθηκε κάθε δυνατή προσπάθεια για τη διατήρηση της κοινωνικής συνοχής, για την προστασία των ευπαθών και ευάλωτων, για να μείνει ζωντανή η οικονομία.

Με σειρά μέτρων στηρίξαμε τις επιχειρήσεις με μείωση εσόδων, τους εργαζόμενους των πληττόμενων κλάδων, με ειδική μέριμνα για τους εποχικά εργαζόμενους και τους απασχολούμενους στους κλάδους του τουρισμού, του πολιτισμού, του αθλητισμού, της ψυχαγωγίας και του επισιτισμού, τους ελεύθερους επαγγελματίες και τους αυτοαπασχολούμενους, τους άνεργους, τους αγρότες, τους ιδιοκτήτες ακινήτων για τις μειώσεις ενοικίων, που εμμέσως στήριξαν τους ευπαθείς ενοικιαστές, τους δανειολήπτες, τις μεταφορές -αεροπορικές, ακτοπλοϊκές και χερσαίες- καθώς και τους συγκοινωνιακούς φορείς.

Συνολικά πραγματοποιήθηκαν εξήντα δύο παρεμβάσεις. Μαζί με το ειδικό αποθεματικό, το σύνολο είναι 31,5 δισεκατομμύρια ευρώ για τα έτη 2020 και 2021, 24 δισεκατομμύρια ευρώ για το 2020 και 7,5 δισεκατομμύρια για το 2021.

Ειδικότερα για το 2021 προβλέπονται: 816 εκατομμύρια για τη μείωση των ασφαλιστικών εισφορών κατά τρεις μονάδες, 767 εκατομμύρια για την αναστολή της εισφοράς ειδικής αλληλεγγύης στον ιδιωτικό τομέα, 322 εκατομμύρια για την κάλυψη ασφαλιστικών εισφορών από τον κρατικό Προϋπολογισμό και την επιδότηση 200 ευρώ ανά πρόσληψη μακροχρόνια άνεργου ανά μήνα για έξι μήνες, με στόχο τη δημιουργία εκατό χιλιάδων νέων θέσεων εργασίας, 439 εκατομμύρια για την αποζημίωση ειδικού σκοπού και άλλα 301 εκατομμύρια για την προσαύξησή της. Προβλέπονται επίσης 800 εκατομμύρια σε μη επιστρεπτέα επιχορήγηση σε μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις μέσω των ΟΤΑ, 78 εκατομμύρια για την παράταση του τακτικού τμήματος της επιδότησης ανέργων, 280 εκατομμύρια για το πρόγραμμα «ΓΕ-ΦΥΡΑ» για δανειολήπτες.

Συνυπολογίστε και τα 131 εκατομμύρια για επιπλέον προσλήψεις εκτάκτου υγειονομικού προσωπικού, τα 3 δισεκατομμύρια του ειδικού αποθεματικού, που θα χρησιμοποιηθεί κατά το δοκούν, αλλά σίγουρα μέσα στο πρώτο εξάμηνο του 2021. Είναι μία γενναία προσπάθεια. Έχουμε καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια, γιατί είναι ένας πόλεμος και ρίχνουμε όλες μας τις δυνάμεις, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι.

Ως προς το ΑΕΠ, η Ελλάδα έχει από τα μεγαλύτερα ποσοστά στην Ευρωπαϊκή Ένωση για την αντιμετώπιση του κορωνοϊού, με θετικά αποτελέσματα και σε κοινωνικό επίπεδο, συγκρατώντας

την ανεργία και προστατεύοντας τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις.

Παράλληλα, φροντίζουμε ιδιαίτερα τις πλέον ευπαθείς ομάδες, με κύριο φορέα τον ΟΠΕΚΑ, συνεχίζοντας την καταβολή προνοιακών παροχών και οικονομικών ενισχύσεων που έχουν νομοθετηθεί για τους ανασφάλιστους υπερήλικες, τα επιδόματα παιδιού, το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα, τα 2.000 ευρώ για κάθε νεογέννητο, την επιδότηση στέγασης, τις προνοιακές παροχές σε χρήμα σε άτομα με αναπηρία.

Ειδικά για τα άτομα αυτά, η βελτίωση της ποιότητας ζωής τους, η ενίσχυση της αυτόνομης διαβίωσής τους και η εξάλειψη των εμποδίων στην ισότιμη κοινωνική συμμετοχή τους είναι από τις βασικές προτεραιότητές μας στον τομέα της πρόνοιας και της κοινωνικής αλληλεγγύης, μαζί με την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού και την προώθηση σύγχρονων και αποτελεσματικών πολιτικών στήριξης της οικογένειας.

Καθοριστικός είναι ο ρόλος των Οργανισμών Κοινωνικής Ασφάλισης, που εξυγιαίνονται, εξορθολογίζονται και εκσυγχρονίζονται με τις μεταρρυθμιστικές πρωτοβουλίες της Κυβέρνησης. Το ισοζύγιο όλων αυτών των οργανισμών προβλέπεται να διαμορφωθεί σε ένα πλεόνασμα 754 εκατομμυρίων ευρώ, βελτιωμένο κατά 578 εκατομμύρια ευρώ σε σχέση με το 2020.

Κρατάμε λοιπόν άμυνα, γερή άμυνα, σε υγειονομικό και σε κοινωνικό επίπεδο. Όμως με αφετηρία τους μαζικούς εμβολιασμούς, που αναμένονται στις αρχές του νέου έτους και των οποίων το κόστος αναλαμβάνει ο ΕΟΠΥΥ, πρέπει να περάσουμε στη μετα-κορωνοϊό εποχή.

Σχεδιάζουμε την αντεπίθεση, την ανόρθωση της οικονομίας μας. Κύριος στόχος είναι η δημιουργία πολλών και καλών θέσεων εργασίας. Γιατί καλό είναι που συγκρατήσαμε την ανεργία σε συνθήκες πανδημίας, αλλά πρέπει να φτάσουμε στη δραστηκή μείωσή της.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κ. Βουλευτή)

Ένα λεπτό, παρακαλώ, κύριε Πρόεδρε.

Κλειδί είναι η προσέλκυση επενδύσεων, γιατί πρέπει να φέρουμε νέο χρήμα στην οικονομία μας και αρωγός μας είναι το γεγονός ότι έχουμε ήδη κτίσει δύο γερά θεμέλια.

Το πρώτο είναι η ολοένα αυξανόμενη εμπιστοσύνη που απολαμβάνει διεθνώς η οικονομία μας, όπως αποδεικνύει η ραγδαία πτώση των επιτοκίων δανεισμού, οι εκθέσεις της Κομισιόν, οι αξιολογήσεις διεθνών οίκων.

Το άλλο θεμέλιο είναι ότι έχουμε δημιουργήσει ένα ελκυστικό πλαίσιο για επενδύσεις, με τις μεταρρυθμίσεις στην αγορά εργασίας και τη φορολογία, με την απλοποίηση διαδικασιών, με την καταπολέμηση της γραφειοκρατίας.

Καταλυτικός παράγοντας είναι η διαχείριση και η αξιοποίηση της περιουσίας του ελληνικού δημοσίου και οι αποκρατικοποιήσεις. Και εκεί προχωράμε με ένα συγκεκριμένο προγραμματισμό. Σημαντικό μέρος της διαχείρισης των περιουσιακών στοιχείων του ελληνικού δημοσίου έχει μεταβιβασθεί στην Ελληνική Εταιρεία Συμμετοχών και Περιουσίας. Άμεση θυγατρική της είναι και το Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου, το ΤΑΙΠΕΔ και η Μονάδα Αποκρατικοποιήσεων, Διαχείρισης Κινητών Αξιών και Επιχειρησιακού Σχεδιασμού που παρακολουθεί όλα τα στοιχεία.

Ήδη η ΕΕΣΥΠ έχει δώσει απτά αποτελέσματα. Ενδεικτικό είναι ότι τα κέρδη της αυξήθηκαν εντός του 2019, το δεύτερο εξάμηνο δηλαδή, από 13,1 εκατομμύρια ευρώ σε 57,2 εκατομμύρια ευρώ, ενώ τα ενοποιημένα καθαρά κέρδη της ΕΕΣΥΠ και των εταιρειών του χαρτοφυλακίου της, χρήσης του 2019, έφτασαν τα 191,7 εκατομμύρια ευρώ έναντι ζημιών το 2018, με βελτίωση των μεγεθών σχεδόν στο σύνολο των εταιρειών, μεταξύ τους και πολλές ΔΕΚΟ.

Κλείνοντας, θέλω να πω ότι ο Προϋπολογισμός του 2021 είναι ο καλύτερος οδικός χάρτης για να κερδίσουμε τον πόλεμο, για να βγούμε από την κρίση όλοι μαζί πιο δυνατοί.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Τον λόγο έχει η ειδική

εισηγήτρια του ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία κ. Μαριλίζα Ξενογιαννακοπούλου.

**ΜΑΡΙΛΙΖΑ ΞΕΝΟΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ:** Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, συζητάμε σήμερα τον Προϋπολογισμό του 2021, ο οποίος είναι αναντίστοιχος και με τη βαθιά τριπλή υγειονομική, οικονομική και κοινωνική κρίση που αντιμετωπίζουμε, αλλά και πάνω απ' όλα είναι αναντίστοιχος, όπως και οι πολιτικές της Κυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας, με τα μεγάλα προβλήματα και τις ανάγκες της ελληνικής κοινωνίας και του ελληνικού λαού.

Ο κύριος Υπουργός, ο κ. Σταϊκούρας δεν είναι στην Αίθουσα, αλλά σημείωσα κάποια στοιχεία να του αναφέρω σε σχέση με την παρέμβασή του. Πρώτα από όλα, μας ανέφερε ότι την άνοιξη, όταν έκανε τις αισιόδοξες προβλέψεις για την πορεία της οικονομίας και την ύφεση, έτσι φαίνονταν τα πράγματα, όπως μας είχε πει, αυτό ήταν το κλίμα και ότι όλοι στην Ευρώπη αναγκάστηκαν να αναθεωρήσουν τις εκτιμήσεις τους.

Θα ήθελα, κύριοι συνάδελφοι, να θυμίσω ότι εδώ, από αυτό το βήμα, τον Απρίλιο, όταν άρχισαν να έρχονται οι πράξεις νομοθετικού περιεχομένου, εμείς είχαμε εγκαίρως προειδοποιήσει. Τότε σας λέγαμε και προειδοποιούσαμε ότι η πολιτική που ασκείτε, οι προβλέψεις που κάνετε είναι ανακόλουθες, ότι σε περίοδο κρίσης υπάρχει η ανάγκη να στηριχθεί η ζήτηση, να στηριχθεί η δημόσια παρέμβαση στην οικονομία, να στηριχθούν οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις και η εργασία ακριβώς για να μην επιδεινωθεί η ύφεση, για να υπάρξει ανάχωμα σε αυτό που φαινόταν ότι ερχόταν. Εξάλλου αυτά ήταν τα μηνύματα από όλη την Ευρώπη και την Αμερική.

Τι μας λέγατε όμως τότε και τι έλεγε ο κ. Σταϊκούρας; Ότι κινδυνολογούσαμε. Αυτό μας έλεγε. Έλεγε ότι κάνουμε καταστροφολογία. Βέβαια, τώρα, που βλέπουμε τα αποτελέσματα των πολιτικών σας, μας λέει: «Τι να γίνει; Σε όλη την Ευρώπη αυτά είναι τα αποτελέσματα». Δεν είναι όμως έτσι. Είναι συγκεκριμένες επιλογές, οι οποίες οδήγησαν στο βάθος της ύφεσης, μέσα και από τον εφησυχασμό, αλλά και από τις στρατηγικές επιλογές που είχε η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας.

Όσον αφορά στην ανεργία ο κ. Σταϊκούρας δήλωσε συγκρατημένα ικανοποιημένος. Θα ήθελα να ξέρω, επειδή μας ακούει με αγωνία σήμερα ο ελληνικός λαός να συζητάμε, πόσο μπορεί να είναι κανείς συγκρατημένα ικανοποιημένος για τα αποτελέσματα μιας πολιτικής, όταν αυτή τη στιγμή, όπως βλέπουμε με τα στοιχεία του ΟΑΕΔ, έχουμε εκατό χιλιάδες παραπάνω ανέργους;

Με τα σημερινά στοιχεία του πληροφοριακού συστήματος «ΕΡΓΑΝΗ», για τα στοιχεία του Νοεμβρίου, έχουμε το χειρότερο ενδεκάμηνο στην απασχόληση από το 2013. Είναι αυτός λόγος για να δηλώνει ο κ. Σταϊκούρας ότι είναι θετική η πολιτική για την ανεργία και η πολιτική της απασχόλησης;

Και αυτά βέβαια, όπως επισήμανε και η γενική εισηγήτριά μας, χωρίς να λαμβάνεται υπ' όψιν και αυτός ο αόρατος κόσμος της ανεργίας, ο οποίος είναι εκτός συστήματος αυτή τη στιγμή. Μάλιστα, πάλι με σημερινά στοιχεία που δημοσίευσε η ΕΛΣΤΑΤ για τον μήνα Σεπτέμβριο, υπολογίζει πενήντα δύο χιλιάδες πεντακόσιους ενενήντα οκτώ ανέργους οι οποίοι δεν φαίνονται, είναι εκτός συστήματος. Ούτε ψάχνουν εργασία και δεν τους υπολογίζει το σύστημα.

Επίσης, αναφέρθηκε στη μείωση του εισοδήματος. Αυτά τα στοιχεία που παρουσίασε η EUROSTAT και ανέφερε και ο Κοινοβουλευτικός μας Εκπρόσωπος, ο κ. Τσακαλώτος, με συγκεκριμένα στοιχεία και επιχειρήματα, είναι αυτό που ζούμε, είναι αυτό που εισπράττουμε από γύρω μας.

Έχουμε δει τα μεσαία στρώματα συνεχώς να χάνουν σε εισοδήματα και έχουμε δει και χιλιάδες αόρατους εργαζόμενους - είτε από τον πολιτισμό είτε εποχικούς είτε από τον τουρισμό - που έχουν πρόβλημα επιβίωσης και δεν έχουν και καμμία στήριξη από την πλευρά της Κυβέρνησης. Γι' αυτόν τον λόγο και στα στοιχεία της EUROSTAT, όπως είπε ο κ. Τσακαλώτος, είναι σαφές ότι η τρίτη χειρότερη θέση έχει υπολογιστεί, έχοντας λάβει υπ' όψιν τα μέτρα που πάρθηκαν στην πρώτη φάση της πανδημίας. Αυτή είναι η πραγματικότητα.

Και βέβαια ως μη μείνουμε μόνο στα στοιχεία της EUROSTAT. Ας δούμε τα στοιχεία του Ινστιτούτου Εργασίας της ΓΣΕΕ.

Τι μας λέει, λοιπόν; Ότι σήμερα ο ένας στους τρεις εργαζόμενους αμείβεται με τον κατώτατο μισθό, ότι το 85% των εργαζομένων που αμείβονται με τον κατώτατο μισθό με πάρα πολλή δυσκολία μπορούν να αντεπεξέλθουν στις βασικές ανάγκες της οικογένειάς τους και του νοικοκυριού τους. Και το πιο συγκλονιστικό στοιχείο, που είναι στοιχείο για την περίοδο της πανδημίας, είναι ότι το 31% των εργαζομένων αμείβεται κάτω από τον κατώτατο μισθό. Αυτή είναι η πραγματικότητα. Αμείβονται με 200 ευρώ.

Πώς, λοιπόν, λέτε ότι με τα στοιχεία αυτά τα οποία λέμε κάπου εμείς απλώς αντιπολίτευση για την αντιπολίτευση και δεν είναι η πραγματικότητα που ζει σήμερα η πλειονότητα του ελληνικού λαού;

Εσείς, όμως, ακολουθήσατε μία άλλη πολιτική. Δεν δεχτήκατε τη λογική που σας λέγαμε εμείς από τον Απρίλιο και μετά. Παρουσιάσαμε συγκεκριμένες προτάσεις με το «Μένουμε Όρθιοι Ι» και «Μένουμε Όρθιοι ΙΙ», ήρθε και ο Αλέξης Τσίπρας εδώ και σας προέτρεψε να πάρετε μέτρα, να στηρίξετε με εμπροσθοβαρή μέτρα, με μη επιστρεπτές ενισχύσεις τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Και τώρα τι βλέπουμε, επειδή ακριβώς είστε μιας άλλης λογικής, μιας λογικής αναδιάρθρωσης τελικά της οικονομίας και όποιος επιβιώσει; Οι ισχυροί βέβαια θα επιβιώσουν και τα ισχυρά συμφέροντα τα οικονομικά. Βλέπουμε ότι βγαίνει τώρα η ΓΣΕΕ, βγαίνουν τα επιμελητήρια και σας λένε ότι μία στις τρεις επιχειρήσεις δεν θα ανοίξει μετά το lockdown. Και μάλιστα, το Επαγγελματικό Επιμελητήριο είπε ότι μέχρι την άνοιξη εκατόν πενήντα χιλιάδες μικρομεσαίες επιχειρήσεις θα κλείσουν, με ό,τι αυτό σημαίνει βέβαια και για την οικονομία και για την εργασία.

Εκεί, όμως, που αξιοποιήσατε και εκμεταλλευτήκατε την πανδημία, προκειμένου να περάσετε τις εμμονές της νεοφιλελεύθερης πολιτικής σας, είναι ο χώρος της εργασίας. Εξάλλου στον χώρο αυτόν άρχισε το ξήλωμα πολύ νωρίτερα. Από την προεκλογική δόρυση, που είναι από τις λίγες που υλοποιεί ο κ. Μησοτάκης περί οδοστρωτήρος στα εργασιακά, είδαμε αμέσως μετά τις εκλογές μία προς μία τις ρυθμίσεις, που μετά την έξοδο από τα μνημόνια η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ αποκατέστησε, να ξηλώνεται. Και βέβαια, όταν ξεκίνησε η πανδημία, από τον Μάρτη και μετά, άρχισε και η απορρύθμιση πλέον και στην αγορά εργασίας και στις εργασιακές σχέσεις και στα δικαιώματα των εργαζομένων.

Επιλέξατε αντί να στηρίξετε τους μισθούς, τη ζήτηση και την εργασία, να επιδοτήσετε την ανεργία. Επιλέξατε να πάτε σε λογικές εκ περιτροπής εργασίας και μείωσης μισθών. Είδαμε την τηλεργασία να επιβάλλεται αυτή τη στιγμή στο 50% του εργατικού δυναμικού χωρίς θεσμικό πλαίσιο, ενώ ο κ. Βρούτσης από το καλοκαίρι μάς λέει ότι υπάρχει θεσμικό πλαίσιο. Βέβαια δεν το φέρνεται. Δεν το φέρνεται τώρα που είναι η ανάγκη και που υποχρεωτικά το μισό εργατικό δυναμικό είναι σε τηλεργασία. Μάλιστα στην έκθεση Πισσαρίδη και, κύριε Σκυλακάκη, στην πρόταση, στις κατευθύνσεις, που έχετε υποβάλει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, την τηλεργασία την αναφέρετε ως ελαστική μορφή εργασίας. Και, φυσικά, είδαμε και το πρωτάκουστο, το οποίο βέβαια είναι -αν θέλετε- ο προάγγελος γι' αυτό που έρχεται, για τους εργαζόμενους οι οποίοι υποχρεωτικά μπαίνουν σε καραντίνα εν μέσω πανδημίας, που είναι θέμα αναρρωτικής άδειας τουλάχιστον, να τους υποχρεώνετε με τροπολογία που ήρθε τον Σεπτέμβριο να κάνουν υποχρεωτικές απλήρωτες υπερωρίες. Και βέβαια αυτά είναι σκηνές από το μέλλον.

Σε αυτόν τον δύσκολο Δεκέμβριο δίνετε στους εργαζόμενους κουτσουρεμένο το δώρο των Χριστουγέννων. Ενώ εμείς σας είπατε ότι έχετε τη δυνατότητα, έχετε τα δημοσιονομικά μέσα να το καλύψετε πλήρως με βάση τον ονομαστικό μισθό, να στηριχθούν και οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Δίνετε ελάχιστη στήριξη 54 εκατομμυρίων μόνο για το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα, όταν η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ στις πιο δύσκολες μνημονιακές περιόδους έδινε μέρισμα άνω των 700 εκατομμυρίων και δίνετε και μία στήριξη -και καλά κάνετε, δεν μπορεί να πει κανείς «όχι»- σε εκατόν τριάντα χιλιάδες μακροχρόνια ανέργους. Το ερώτημα, όμως, είναι: Οι υπόλοιποι επτακόσιες σαράντα χιλιάδες μακρο-

χρόνια μη επιδοτούμενοι άνεργοι καταγεγραμμένοι στον ΟΑΕΔ είναι αόρατοι για εσάς; Είναι αόρατοι, όπως αόρατοι είναι και όλοι οι άλλοι που ανέφερα προηγουμένως, που είναι σε αυτό το μεταίχμιο μεταξύ εργασίας, απόγνωσης και ανεργίας. Χαρακτηριστικά, σαράντα χιλιάδες θα έπρεπε να στηριχθούν μετά από την πίεση που άσκησε ο ΣΥΡΙΖΑ, η Αντιπολίτευση και ο κόσμος του πολιτισμού για να πάρουν έστω και αυτά τα 534 ευρώ, αλλά τελικά με το μητρώο που άνοιξε στο Υπουργείο Πολιτισμού με το ζόρι αν έχουν πάρει οι δεκαοκτώ χιλιάδες.

Ποια είναι όμως η πραγματικότητα τελικά για τον Προϋπολογισμό του 2021; Η εμμονή στην ίδια πολιτική. Καμία στήριξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και της εργασίας δεν έχει καταγραφεί, ενώ είναι φανερό ότι μπαίνουμε σε λίγες μέρες στο 2021 κάτω από πολύ δυσμενείς υγειονομικές, οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες.

Επιπλέον, μας λέτε στον Προϋπολογισμό ότι δύο είναι οι μεγάλες μεταρρυθμίσεις που θα φέρετε, στη γραμμή βέβαια του σχεδίου Πισσαρίδη και της πρότασης που υποβάλατε στο Ταμείο Ανάκαμψης.

Η πρώτη μεγάλη μεταρρύθμιση είναι η αλλαγή στα εργασιακά. Αυτό δηλαδή που σημαίνει πλήρης αποδιάρθρωση του ωραρίου, θεσμοθέτηση απλήρωτων υπερωριών, πλήρης κατάργηση των βασικών συνδικαλιστικών δικαιωμάτων και ελευθεριών του ν. 1264/1982, που είναι μία δημοκρατική κατάκτηση της Μεταπολίτευσης. Και βέβαια, αυτό που διαβάσαμε στην έκθεση Πισσαρίδη σημαίνει χαμηλό κατώτατο μισθό, γιατί έτσι μόνο μπορεί να στηριχθεί η ανταγωνιστικότητα και η παραγωγικότητα -και χωρίς καμμία κουβέντα φυσικά για συλλογικές διαπραγματεύσεις- που θα τον καθορίζει και μία επιτροπή εμπειρογνομόνων που προφανώς θα ορίζει ο Υπουργός και ούτε καν νομοθετική ρύθμιση, γιατί λέει κυνικά η έκθεση Πισσαρίδη -για να ξέρουμε ποιο είναι το υπόβαθρο του Προϋπολογισμού του 2021 και τι μας έρχεται- ότι η νομοθετική ρύθμιση ευνοεί τον αδύναμο και ούτε αυτό είναι παραγωγικό.

Και βέβαια η δεύτερη μεγάλη μεταρρύθμιση είναι η ιδιωτικοποίηση της επικουρικής ασφάλισης, την οποία μάλιστα την έχετε βάλει και στις προτάσεις του Ταμείου Ανάκαμψης, χωρίς να λέτε όμως στον Προϋπολογισμό ούτε ποιο είναι το κόστος ούτε ποιος θα το πληρώσει. Απλά το γράφετε. Ακούσαμε τον κ. Τσακλόγλου μάλιστα να λέει ότι δεν ξέρει ποιο είναι το κόστος, ότι περιμένει τις μελέτες. Ήξερε, όμως, να πει ο κ. Τσακλόγλου ότι θα πληρωθεί από το μέρισμα της ανάπτυξης και από τον κρατικό Προϋπολογισμό, δηλαδή το βάρος στους φορολογούμενους, στους ασφαλισμένους, στους εργαζόμενους, σε επισφάλεια οι νέοι άνθρωποι, πόροι που θα έπρεπε από την ανάπτυξη να πάνε για να στηρίξουν την κοινωνία, την οικονομία, τις περιφέρειες, τον πράσινο μετασχηματισμό πάνε για να στηρίξουν αυτή την αντιμεταρρύθμιση. Και βέβαια, στον αέρα και οι δηλώσεις του κ. Βρούτση με την αλλαγή τον περασμένο Φεβρουάριο, που μας είπε ότι πλέον είναι βίσιμο το ασφαλιστικό μέχρι το 2070. Η δε νύξη στην έκθεση Πισσαρίδη και στις δηλώσεις του κ. Τσακλόγλου ότι το σύστημα έχει πρόβλημα ανταποδοτικότητας σημαίνει ότι στην πρώτη γραμμή της προτεραιότητάς σας είναι να κτυπηθούν οι χαμηλές συντάξεις.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι φανερό ότι αυτός ο Προϋπολογισμός είναι και αντικοινωνικός και είναι αναντίστοιχος με τις ανάγκες που έχει σήμερα η ελληνική κοινωνία. Είναι μία περίοδος -καμπή στην κοινωνία. Ο κόσμος αγωνιά. Δεν πρέπει να στραφεί στην κοινωνική εσωστρέφεια και στον ατομισμό, όπου εσείς θέλετε να τον στρώσετε. Εμείς πιστεύουμε ότι ένας άλλος δρόμος είναι και εφικτός και αναγκαίος και με τις προτάσεις μας θα δώσουμε ελπίδα σε μία νέα προοδευτική κοινωνική συμμαχία του κόσμου της εργασίας, της μικρομεσαίας επιχειρηματικότητας των νέων ανθρώπων, των παραγωγικών δυνάμεων της χώρας. Διότι αυτή είναι η στιγμή πραγματικά και αυτές τις προτάσεις θα σας φέρουμε και για το Ταμείο Ανάκαμψης, αλλά συνολικά και για το μέλλον της χώρας μας.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Τον λόγο έχει ο ειδικός εισηγητής από το Κίνημα Αλλαγής κ. Μιχάλης Κατρίνης.



**ΜΙΧΑΗΛ ΚΑΤΡΙΝΗΣ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρία και κύριοι συνάδελφοι, σήμερα, σε μια δύσκολη ημέρα για τον Ελληνισμό συζητούμε έναν Προϋπολογισμό, ο οποίος για πρώτη φορά τα τελευταία χρόνια έχει ανααιρεθεί πριν την ψήφισή του, ενδεικτικό της έλλειψης αξιοπιστίας του οικονομικού επιτελείου της Κυβέρνησης, αλλά και της ίδιας της Κυβέρνησης.

Στη σελίδα 138 της αιτιολογικής έκθεσης αναγράφονται «μηδέν ευρώ» στον κωδικό της επιστρεπτέας προκαταβολής του 2021, όταν έχει ήδη εξαγγελθεί η επόμενη φάση της επιστρεπτέας στις αρχές Ιανουαρίου 2021 από τον ίδιο τον Υπουργό Οικονομικών.

Καταθέτω στα Πρακτικά και τον κωδικό και τα σχετικά δημοσιεύματα.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Μιχαήλ Κατρίνης καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Αν, μάλιστα, ο κύκλος αυτός συγκεντρώσει το ενδιαφέρον του τέταρτου κύκλου του Νοεμβρίου, είναι ζήτημα αν θα περισσέψουν τελικά ένα ως ενάμισι δισεκατομμύρια από τα μόλις τρία δισεκατομμύρια με τα οποία η Κυβέρνηση πιστεύει ότι θα αντιμετωπίσει όλες τις οικονομικές συνέπειες του κορωνοϊού το 2021.

Όλα αυτά, παρά το γεγονός ότι χάρη στο πρόγραμμα ΡΕΡΡ της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, το οποίο θα φτάσει το 1,85 τρισεκατομμύριο ευρώ ως τον Μάρτιο 2022, το ελληνικό δημόσιο μπορεί να δανειζεται χωρίς κόστος και, μάλιστα, με αρνητικό επιτόκιο.

Είναι ένας Προϋπολογισμός πραγματικό σχέδιο επί χάρτου, φτιαγμένος μόνο και μόνο για να περνάει μια διαχειρίσιμη εικόνα στις αγορές και τους οίκους αξιολόγησης και που βασίζεται σε αβέβαιες παραδοχές, όπως ότι θα εισρεύσουν 3,9 δισεκατομμύρια συνολικά από το Ταμείο Ανάκαμψης, ενώ είναι βέβαιο ότι η πρώτη και μοναδική εκταμίευση για το 2021 θα γίνει μετά το πρώτο εξάμηνο, με πιθανό ποσό απορρόφησης τα 3 δισεκατομμύρια.

Δεύτερον, ότι οι οικονομικές συνέπειες της πανδημίας θα τελειώσουν στο τέλος Απριλίου και ότι αμέσως μετά θα αρχίσει η ραγδαία ανάπτυξη. Μάλιστα, οι συνολικές παρεμβάσεις για τον κορωνοϊό πέφτουν στο μισό, στα 6,5 δισεκατομμύρια ευρώ το 2021 από 13,3 δισεκατομμύρια ευρώ το 2020.

Τρίτη παραδοχή του Προϋπολογισμού είναι ότι τα έσοδα από τον τουρισμό θα φτάσουν το 60% των εισπράξεων του 2019, τη στιγμή που οι αερομεταφορές δύσκολα θα εξομαλυνθούν. Μάλιστα, μόλις προχθές ο κεντρικός αερολιμένας της χώρας, ο Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών, εξέπεμψε SOS, χωρίς να έχει λάβει στήριξη μέχρι τώρα από την Κυβέρνηση.

Είναι ένας Προϋπολογισμός που λέει ότι θα εισπράξει 3,5 δισεκατομμύρια περισσότερα έσοδα από πέρυσι, τα οποία θα προκύψουν, μάλιστα, από τα μικρότερα δηλωθέντα εισοδήματα των τελευταίων είκοσι ετών, με μειωμένους φορολογικούς συντελεστές και με τις ληξιπρόθεσμες οφειλές του τρίτου τριμήνου να ξεπερνούν τα 2 δισεκατομμύρια ευρώ. Η Κυβέρνηση, βέβαια, παηγυρίζει για τα επιπλέον 90 εκατομμύρια που εισέπραξε από το ΚΕΑΟ.

Επίσης, η συνολική υστέρηση εσόδων για το 2020 υπερβαίνει τα 10 δισεκατομμύρια ευρώ και είναι η μεγαλύτερη των τελευταίων ετών, συμπεριλαμβανομένων και των χρόνων των μνημονίων.

Την ίδια στιγμή, οι ληξιπρόθεσμες οφειλές του δημοσίου αυξάνονται. Η Κυβέρνηση έφτιαξε ένα ευρύ σχέδιο δράσης τον Οκτώβριο 2019, με στόχο να έχουν ελαχιστοποιηθεί οι ληξιπρόθεσμες οφειλές του δημοσίου τώρα που συζητάμε. Η αλήθεια είναι ότι από 1,326 τον Δεκέμβριο 2019 εκτοξεύτηκαν στα 1,699 τον Σεπτέμβριο 2020. Αγνωστο πόσο θα κλείσουν στο τέλος της χρονιάς.

Κυρία και κύριοι συνάδελφοι, συζητάμε έναν Προϋπολογισμό πραγματικό «μαχαίρι στην καρδιά» για τους ανθρώπους της αγοράς, αφού προβλέπει αρχικά 8,25 δισεκατομμύρια, πλέον με τη μετάθεση και των τελών κυκλοφορίας, 9,35 δισεκατομμύρια ευρώ έσοδα το πρώτο δίμηνο του 2021, περισσότερα ακόμα κι

από το αντίστοιχο περυσινό δίμηνο.

Επίσης, μηδέν ευρώ για την αποζημίωση ειδικού σκοπού επιχορηγήσεων που κλείνουν με κρατική εντολή, μηδέν ευρώ από το ΤΕΠΙΧ II και το Ταμείο Εγγυοδοσίας, μηδέν ευρώ για την κάλυψη εργοδοτικών εισφορών, μηδέν ευρώ για τους επιστήμονες. Κανονικά την πληρωμή της προκαταβολής φόρου 1,6 δισεκατομμύρια. Μείον ήταν πέρυσι. Καμμία αναστολή στις πληρωμές υποχρεώσεων στην εφορία και τα ασφαλιστικά ταμεία. Καμμία έκπτωση στα δημοτικά τέλη.

Καταθέτω τον πίνακα με τα πολλά μηδενικά, για να τα βλέπει η Κυβέρνηση και να τα μάθουν και οι επιχειρηματίες και επαγγελματίες.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Μιχαήλ Κατρίνης καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Βεβαίως, προβλέπει εφαρμογή του Πτωχευτικού Κώδικα από την 1<sup>η</sup> Ιανουαρίου 2021 ως την κορυφαία μεταρρύθμιση της Κυβέρνησης του κ. Μητσοτάκη, όταν στη Γαλλία και την υπόλοιπη Ευρώπη παίρνουν μέτρα για να αποφύγουν τις μαζικές πτωχεύσεις.

Οι μικρές επιχειρήσεις δεν είδαν το χρώμα του χρήματος το 2020, αφού πήραν μόλις το 2,4% των χρημάτων από τα εργαλεία ρευστότητας, με τα τραπεζικά δάνεια να κατευθύνονται στις μεγάλες επιχειρήσεις, όπως πιστοποιεί και η πρόσφατη μελέτη της Τράπεζας της Ελλάδας.

Εξάλλου, η πρόσβαση στην τραπεζική χρηματοδότηση και το υψηλό επιτόκιο δανεισμού παραμένουν τα σημαντικότερα προβλήματα των ελληνικών επιχειρήσεων, παρά το γεγονός ότι οι τράπεζες έχουν αντλήσει ρευστότητα 40 δισεκατομμύρια ευρώ από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και έχουν αύξηση καταθέσεων 11 δισεκατομμύρια από την έναρξη της κρίσης.

Οι τράπεζες κλείνουν τις «στρόφιγγες», αφού, όπως αναγράφεται στην αιτιολογική έκθεση του Προϋπολογισμού, εκτιμούν ότι θα επιδεινωθεί η οικονομική κατάσταση, θα μειωθεί η κατανάλωση και θα ανέβει η ανεργία.

Όλα αυτά, τη στιγμή που η Κυβέρνηση προσδοκά μείωση της ανεργίας το 2021, κάτι που, βεβαίως, διαψεύδει η αγορά, αφού σε πρόσφατη έρευνα της «MANPOWERGROUP» το 74% των εργαζομένων προβλέπει διατήρηση της υφιστάμενης κατάστασης, τουλάχιστον για το πρώτο τρίμηνο του νέου έτους, όσον αφορά την εργασία.

Τι περιμένει, λοιπόν, τους ανθρώπους της αγοράς μετά την 1<sup>η</sup> Μαΐου 2021; Οι παλαιές υποχρεώσεις της πρώτης καραντίνας. Οι υποχρεώσεις της δεύτερης καραντίνας, με τις αναστολές που θα ξεπagaώσουν συνολικά να κυμαίνονται στο 1,57 δισεκατομμύρια ευρώ, οι τρέχουσες καταβολές και, βέβαια, το ξεπάγωμα των τραπεζικών δόσεων. Πώς άραγε θα πληρώσουν οι άνθρωποι της αγοράς όλες αυτές τις υποχρεώσεις;

Την ίδια στιγμή, στην Ευρώπη έχει ξεκινήσει η συζήτηση για κούρεμα υποχρεώσεων, ιδιαίτερα όταν είναι συνεπείς και καταβάλλουν εμπρόθεσμα τις υποχρεώσεις τους. Να δούμε αν αυτή η συζήτηση είναι αρκετά ώριμη να γίνει επιτέλους και στη χώρα μας.

Για τους εργαζόμενους και τους άνεργους τα πράγματα δεν είναι καλύτερα με βάση τον Προϋπολογισμό: Μηδέν ευρώ για τους εποχικά απασχολούμενους στον τουρισμό, μηδέν ευρώ για επιδόματα ανεργίας σε μακροχρόνια άνεργους. Ελάχιστες παρεμβάσεις από τον ΟΑΕΔ, ο οποίος το 2020 κατέβαλε 932 εκατομμύρια ευρώ για καταπολέμηση της ανεργίας λόγω COVID-19. Ελάχιστα για το 2021. Μόλις το 10% των χρημάτων που απαιτούνται για την παράταση των επιδομάτων ανεργίας και μόλις το 25% αυτών που καταβάλλονται για την αποζημίωση ειδικού σκοπού.

Καταθέτω και τον πίνακα που αφορά τους εργαζόμενους.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Μιχαήλ Κατρίνης καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Όλα αυτά με την αγορά να είναι κλειστή -άγνωστο το πότε θα ανοίξει και πότε θα εξομαλυνθεί- και με τους εργαζόμενους σε

πλήρη ανασφάλεια για το αν θα μπορέσουν να συνεχίσουν και να έχουν τη δουλειά τους με τις ίδιες αποδοχές.

Για τους αγρότες και τους κτηνοτρόφους, τόσο στην πατρίδα μου την Ηλεία όσο και σε όλη την ύπαιθρο, τα πράγματα είναι ακόμα χειρότερα: Μηδέν ευρώ από την Κυβέρνηση Μητσοτάκη για αποζημίωση στα προϊόντα τους το 2021.

Καταθέτω τον σχετικό πίνακα.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Μιχαήλ Κατρίνης καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Επίσης, ακόμα περιμένουν να πληρωθούν τις ζημιές για το 2020, αλλά και 258 εκατομμύρια ευρώ λιγότερα από το ισοζύγιο ΕΛΓΑ και ΟΠΕΚΕΠΕ.

Την ίδια στιγμή, καμμία πρόνοια από την Κυβέρνηση για αγρότες και κτηνοτρόφους, για τους ανθρώπους του πρωτογενούς τομέα, για αναστολή δανειακών, φορολογικών και ασφαλιστικών υποχρεώσεων.

Στη μεταποίηση, ενώ στη Γερμανία και τις άλλες ευρωπαϊκές χώρες είχαμε αύξηση παραγγελιών, στην Ελλάδα παρατηρήθηκε ο ταχύτερος ρυθμός συρρίκνωσης του δείκτη υπεύθυνων προμηθειών στη μεταποίηση από τον Μάιο 1999. Τόσο πίσω πήγαμε.

Για το κοινωνικό κράτος, έννοια ασύμβατη με τη Νέα Δημοκρατία, οι προβλέψεις δεν είναι και οι καλύτερες: 100 εκατομμύρια ευρώ λιγότερες δαπάνες για παροχές ασθένειας από τον ΕΟΠΥΥ και 367 εκατομμύρια ευρώ λιγότερα για την ενίσχυση του ΕΣΥ, 392 εκατομμύρια ευρώ λιγότερα σε παρεμβάσεις για τον COVID-19.

Προβλέπετε με την συνέχιση προγράμματος ενισχυτικής διδασκαλίας, κύριε Υπουργέ, αλλά στα σχολεία ακόμα περιμένουν τους καθηγητές των δύο φάσεων της παράλληλης στήριξης, με αποτέλεσμα χιλιάδες παιδιά να μένουν πίσω στην εκπαίδευσή τους. Και δεν έχετε κάνει τίποτα τόσους μήνες.

Στον τομέα του τουρισμού ιδρύονται νέες σχολές ξεναγών στην Κέρκυρα, στη Ρόδο στην Κρήτη, αλλά όχι και στην Αρχαία Ολυμπία, στην οποία όμως θα επενδύσει η «MICROSOFT».

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, μπορεί στους αριθμούς η Κυβέρνηση να μην τα πάει καλά, αλλά πολλοί σε αυτή την Αίθουσα θα υποστηρίξουν ότι κάνει μεταρρυθμίσεις και θα αλλάξει τη χώρα. Είναι, όμως, έτσι; Η Ελλάδα είναι 156<sup>η</sup> στις εκατόν ενενήντα χώρες στην ευκολία του επιχειρείν, σύμφωνα με την ετήσια έκθεση της Παγκόσμιας Τράπεζας, κάτω από τη Σομαλία, την Καμπίτζη και την Ουγκάντα. Είναι τελευταία, βεβαίως, ανάμεσα στις χώρες του ΟΟΣΑ στο σχετικό δείκτη. Θα καταθέσω τον πίνακα.

Η Ελλάδα είναι 27<sup>η</sup> στις είκοσι οκτώ χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως προς την ψηφιακή ωριμότητα και ψηφιακό μετασχηματισμό, σύμφωνα με την έρευνα του ΣΕΒ, ενώ εκκρεμώ - ακούστε - εκατόν είκοσι υπουργικές αποφάσεις του Κώδικα Ψηφιακής Διακυβέρνησης. Θα καταθέσω και τον σχετικό πίνακα.

Μόλις το 3% των επιχειρήσεων στην Ελλάδα αξιοποιεί λύσεις τεχνητής νοημοσύνης, έναντι του 45% παγκοσμίως, σύμφωνα με μελέτη του ΣΕΒ. Θα καταθέσω και τον σχετικό πίνακα. Ενώ μόλις μία στις οκτώ επιχειρήσεις κατατάσσεται στο προχωρημένο στάδιο ψηφιακής ετοιμότητας, σύμφωνα με το εργαστήριο ηλεκτρονικού εμπορίου της ΑΣΟΕΕ. Θα καταθέσω τη σχετική έρευνα.

Και όλα αυτά ενώ σημαντικό μέρος της οικονομικής δραστηριότητας μεταφέρεται στο ψηφιακό κόσμο. Μάλιστα, βάσει αυτού, πήρατε και τη σημερινή απόφαση που αποκλείετε μεγάλο μέρος των μικρών επιχειρήσεων λιανεμπορίου, αφού οι αναζητήσεις στη «GOOGLE» για το ηλεκτρονικό εμπόριο αυξήθηκαν 30% για την περίοδο της πρώτης καραντίνας στη χώρα μας.

Τι άλλο προβλέπει ο Προϋπολογισμός που συζητάμε; Προβλέπει ανάκαμψη επενδύσεων 23% για το 2021, όταν στο πρώτο τρίμηνο του 2020, προ κορωνοϊού δηλαδή, σημειώθηκε μείωση 43% σε σχέση με το τελευταίο τρίμηνο του 2019. Ενώ με βάση τα στοιχεία του ΟΟΣΑ, οι άμεσες ξένες επενδύσεις στην Ελλάδα αντιστοιχούν μόλις στο 16% του ΑΕΠ και στην Ευρωζώνη κυμαίνονται στο 60% του ΑΕΠ.

Θέλω να αναφέρω μάλιστα ότι ο στρατηγικός επενδυτής των ναυπηγείων Σκαρामαγκά, τον οποίο είχε εξαγγείλει ο κ. Μητσο-

τάκης στην ομιλία του στη ΔΕΘ, σήμερα κατέθεσε, κύριοι συνάδελφοι, πρόταση εξαγοράς των ναυπηγείων Σκαρामαγκά για μόλις 15 εκατομμύρια ευρώ. Αυτός είναι ο στρατηγικός επενδυτής τον οποίο υποσχέθηκε ο κ. Μητσοτάκης!

Για τους ιδιοκτήτες ακινήτων ένα μεγάλο ψέμα. Λέει η Κυβέρνηση για μείωση φόρων ακίνητης περιουσίας 9 εκατομμύρια το 2021, όταν θα γίνει εναρμόνιση αντικειμενικών και εμπορικών αξιών και θα ενταχθούν για πρώτη φορά πάνω από τέσσερις χιλιάδες περιοχές στο σύστημα, με εκτίναξη τιμών στην επαρχία και στις λαϊκές περιοχές της Αττικής και με 160 εκατομμύρια ευρώ επιπλέον να πληρωθούν από τα δηλωθέντα τετραγωνικά.

Τα νέα κόκκινα δάνεια αγγίζουν τα 10 δισεκατομμύρια, το ιδιωτικό χρέος στις τράπεζες τα 100 δισεκατομμύρια, με τους *seniors* να μην εντάσσονται στο καθεστώς αναστολής δόσεων δανείων. Για τους δανειολήπτες, εκτιμάται ότι μόλις το 15% των επιδοτήσεων της «ΓΕΦΥΡΑΣ» θα αφορά κόκκινους δανειολήπτες. Όλοι οι υπόλοιποι είναι μπαταχτσήδες ή απλά δεν έχουν εισοδήματα, κύριοι της Κυβέρνησης; Εσείς τι λέτε; Όλους αυτούς τους περιμένει κατάσχεση και πλειστηριασμός με το άνοιγμα των δικαστηρίων. Πού πήγε η δέσμευση του κ. Μητσοτάκη για αναστολή πλειστηριασμών -θα το καταθέσω- έναν μήνα πριν στη Βουλή; Θα φέρει ρύθμιση στη Βουλή ή θα κρύβεται πίσω από τις κοινές υπουργικές αποφάσεις λειτουργίας των δικαστηρίων;

Φωτεινή εξαίρεση στον φετινό Προϋπολογισμό είναι οι πληρωμές για τα εξοπλιστικά προγράμματα που εμφανίζονται αυξημένες κατά 2 δισεκατομμύρια ευρώ, εξέλιξη που δικαιώνει τη στάση του Κινήματος Αλλαγής στον περσινό Προϋπολογισμό.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, υποστηρίζει η Κυβέρνηση στον Προϋπολογισμό που συζητάμε ότι η υγειονομική κρίση απέτρεψε τις προοπτικές ανάπτυξης στο τέλος του 2019. Αυτό, άραγε, το είχε καταλάβει ο κ. Σταϊκούρας στις 9 Φεβρουαρίου, όταν δήλωνε στο «SPIEGEL» ότι η ελληνική οικονομία θα κινηθεί σε ρυθμούς ανάπτυξης 2,8%, λέγοντας ότι οι δύσκολες εποχές έχουν περάσει; Θα το καταθέσω στα Πρακτικά.

Είναι η ίδια διαίσθηση που τον οδήγησε δυο μήνες πριν να λέει ότι θα έχουμε ανάπτυξη 7,5% το 2021, αλλά να προϋπολογίσει για φέτος 100 εκατομμύρια για τη χορήγηση του εμβολίου, γιατί προφανώς πείστηκε από τον Πρωθυπουργό ότι μέχρι τέλος της χρονιάς θα έχει εμβολιαστεί το 40%. Σήμερα ο κ. Μητσοτάκης είπε ότι ευελπιστεί στις 30 Δεκεμβρίου να εγκριθεί το εμβόλιο.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι -και ολοκληρώνω, κύριε Πρόεδρε, κι ευχαριστώ για την ανοχή- η Κυβέρνηση εδώ και αρκετούς μήνες κινείται ανεπιτυχώς σε μία αγχώδη αναζήτηση ισορροπίας μεταξύ της λειτουργίας της οικονομίας από τη μία και της προστασίας της ανθρώπινης ζωής από την άλλη.

Συζητάμε έναν Προϋπολογισμό που προβλέπει ότι σύντομα θα επιστρέψουμε στην οικονομική κανονικότητα, όταν είναι εμφανές σε όλους ότι η ελληνική οικονομία θα βγει βαριά τραυματισμένη από την κρίση. Για να σωθεί η οικονομία, κύριοι της Κυβέρνησης, απαραίτητη προϋπόθεση είναι να σωθούν οι άνθρωποι. Αυτό η Κυβέρνηση δεν το αντιλαμβάνεται και γι' αυτό ο Προϋπολογισμός της θα αποτύχει εις βάρος των πολιτών. Γιατί, παρά την επικοινωνιακή δεινότητα της Κυβέρνησης και του κ. Μητσοτάκη, στο τέλος «vincit omnia veritas».

Σας ευχαριστώ.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Μιχαήλ Κατρίνης καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Ολοκληρώνουμε τον κύκλο των τοποθετήσεων των γενικών και ειδικών εισηγητών με τον ειδικό εισηγητή της Νέας Δημοκρατίας, τον Βουλευτή κ. Λάζαρο Τσαβαριδάρη.

Κυρίες Τσαβαριδίδη, έχετε τον λόγο.

**ΛΑΖΑΡΟΣ ΤΣΑΒΑΡΙΔΗΣ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες Υπουργέ, κυρία και κύριοι συνάδελφοι, μέσα σε πρωτοφανείς συνθήκες πανδημίας, αλλά με το φως της υγειονομικής λύτρωσης να φαίνεται πια καθαρά στην άκρη του τούνελ εξατίας του εμβολίου, η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας φέρνει προς

πήφιση στη Βουλή τον Προϋπολογισμό του 2021.

Είναι ένας Προϋπολογισμός που αφ' ενός εμπεριέχει μέτρα που θα ενισχύσουν και το νέο έτος την κοινωνία και την οικονομία μας και αφ' ετέρου λειαιίνει το δημοσιονομικό, επενδυτικό, αλλά και εργασιακό έδαφος για τη σταδιακή επιστροφή της Ελλάδας σε συνθήκες κανονικότητας και σε τροχιά διατηρήσιμης ανάπτυξης, χωρίς να απαιτηθούν μέτρα λιτότητας. Μια ανάπτυξη που θα προέλθει από ένα κράτος υποστηρικτή της υγιούς επιχειρηματικότητας, της εκπαιδευτικής καινοτομίας, του δίκαιου φορολογικού και ασφαλιστικού πλαισίου, αλλά και των σταθερών εργασιακών σχέσεων, όπως το οραματίζεται και το κάνει ήδη πράξη η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας. Ένα κράτος που με όπλο τις στιβαρές μεταρρυθμίσεις, που ακόμη και στην εποχή της πανδημίας ουδέποτε διακόπηκαν, όπως υπογραμμίζεται εξάλλου και στην όγδοη έκθεση ενισχυμένης εποπτείας, θα ανοίξει νέες αισιόδοξες προοπτικές ανάκαμψης για τον ελληνικό λαό.

Αυτή την ανάκαμψη, εξάλλου, δεν την προαναγγέλλει μόνο η Κυβέρνηση, αλλά τη διαβλέπουν κυρίως οι διεθνείς αγορές που δίνουν ψήφο εμπιστοσύνης στην οικονομία μας, μέσω των ιστορικά χαμηλών αποδόσεων για τους τίτλους κάθε διάρκειας. Μια ανάκαμψη που την εγγυάται η απορρόφηση των 32 δισεκατομμυρίων ευρώ των ευρωπαϊκών κονδυλίων του μηχανισμού ανάκαμψης, η συμβολή των οποίων αναμένεται να φτάσει το 2021 στο 2,1% του ΑΕΠ.

Κυρία και κύριοι συνάδελφοι, ο Προϋπολογισμός που συζητάμε εκ των πραγμάτων έχει να αντιμετωπίσει τον αβέβαιο χρονικό ορίζοντα του τέλους της υγειονομικής κρίσης, που αναγκάζει κάθε σοβαρή κυβέρνηση στον κόσμο να προσαρμόσει ανάλογα την ποιοτική στόχευση των προβλέψεων, αλλά και των δράσεων της.

Αυτή η αυτονόητη αναθεώρηση, όμως, δεν έγινε δυστυχώς κτήμα από την Αξιωματική Αντιπολίτευση, που έφτασε στο σημείο να κατηγορεί την Κυβέρνηση για αναξιοπιστία, επειδή -λέει- άλλαξε τις προβλέψεις σε σχέση με το προσχέδιο του Προϋπολογισμού. Η Αξιωματική Αντιπολίτευση, όμως, αποσιωπά σκόπιμα ότι οι προβλέψεις άλλαξαν, διότι μετά την κατάθεση του προσχεδίου, στις 16 Οκτωβρίου, το Υπουργείο Οικονομικών πληροφορήθηκε από την ΕΛΣΤΑΤ για πρώτη φορά την προς τα κάτω αναθεώρηση του επιπέδου του ΑΕΠ για την περίοδο 2015 - 2018, όπερ σημαίνει, για να μας καταλαβαίνει ο κόσμος μας ακούει, ότι η περίοδος της διακυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ άφησε την Ελλάδα με 5 δισεκατομμύρια ευρώ λιγότερο πλούτο απ' αυτόν που επίσημα είχε ανακοινώσει η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ το 2018.

Επίσης, η Αξιωματική Αντιπολίτευση σκοπίμως δεν λαμβάνει υπ' όψιν ότι οι προβλέψεις άλλαξαν, διότι το δεύτερο, μεγαλύτερο κύμα της πανδημίας και η ανάγκη λήψης νέων περιοριστικών μέτρων δημιούργησαν σημαντικές μακροοικονομικές επιπτώσεις, οι οποίες θα μεταφερθούν και στο 2021.

Και μην προκαλείτε, κύριοι του ΣΥΡΙΖΑ, μιλώντας για αξιοπιστία σεείς που δεν εκτελέσατε ούτε έναν Προϋπολογισμό με βάση τις προβλέψεις που ψηφίσατε από το 2015 ως το 2018.

Κυρία και κύριοι συνάδελφοι, ο Προϋπολογισμός του 2021 είναι ένας Προϋπολογισμός λελογισμένης, συνετής και ποιοτικής αξιοποίησης κάθε ευρώ, είναι ένας Προϋπολογισμός που πιάνει το νήμα από το ισχυρό πακέτο στήριξης των πληγέντων για το έτος 2020, ύψους 8% του ΑΕΠ, όταν τα αντίστοιχα δημοσιονομικά μέτρα στην υπόλοιπη Ευρώπη έφθασαν το 4% του ΑΕΠ και ορθώνει το ίδιο ανάχωμα στα μεγάλα οικονομικά αδιέξοδα των πληγέντων πολιτών και επιχειρήσεων και το 2021. Είναι ένας Προϋπολογισμός που, εκτός από την αντιμετώπιση της υγειονομικής και οικονομικής κρίσης, έχει ως βασικές προτεραιότητες τη στήριξη των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων μέσω της αύξησης των καταβαλλόμενων επιδομάτων από τον ΟΠΕΚΑ, την ενίσχυση των Ενόπλων Δυνάμεων με την αύξηση των δαπανών κατά 2,5 δισεκατομμύρια ευρώ το 2021, την ισχυροποίηση της παιδείας μέσω της πρόσληψης μόνιμων εκπαιδευτικών.

Και ενώ τα μεγάλα προβλήματα της κρίσης καλούν σε μέγιστη κοινωνική συστράτευση και πολιτική σύγκληση, η Αξιωματική Αντιπολίτευση επιλέγει έναν λόγο βαθιά διχαστικό και μια στάση στυγνιάς καιροσκοπική. Από τη μία, μας κατηγορεί για σπατάλη κονδυλίων από το «μαξιλάρι» ρευστότητας για τη στήριξη των

νοικοκυριών και της επιχειρηματικότητας και από την άλλη μεριά μας καταλογίζει ότι δίνουμε δήθεν ψίχουλα, ζητώντας να εξαντληθούν όλα τα ταμειακά διαθέσιμα εμπροσθοβαρώς χωρίς κανέναν προγραμματισμό.

Και, βεβαίως, το τελευταίο διάστημα βάλανε στο στόμα τους και την καραμέλα της δήθεν εγκληματικής αδράνειας της Κυβέρνησης για την οικονομική στήριξη των πολιτών και την έγκαιρη ενίσχυση της δημόσιας υγείας.

Για να δούμε, λοιπόν, ποιοι τα λένε αυτά και σε ποιους.

Τα λέτε, κυρίες και κύριοι του ΣΥΡΙΖΑ, σε μια κυβέρνηση που από τον Μάρτη του 2020, με την εμφάνιση της πανδημίας, σχεδίασε και υλοποίησε εξήντα δύο ομάδες μέτρων για τη στήριξη της κοινωνίας και της οικονομίας συνολικού ύψους 32 δισεκατομμυρίων ευρώ περίπου, μέτρα που ο ΣΥΡΙΖΑ καταψήφισε ασφαλώς στη Βουλή, όταν εμείς τα εισαγάγαμε.

Τα λέτε, κυρίες και κύριοι του ΣΥΡΙΖΑ, σε μια κυβέρνηση που ενίσχυσε το Εθνικό Σύστημα Υγείας με δαπάνες περίπου 800 εκατομμυρίων ευρώ το 2020, που δημιούργησε χιλιάδες διακόσιες σαράντα δύο ΜΕΘ, όταν επί των ημερών του ΣΥΡΙΖΑ ήταν μόλις πεντακόσιες, που αύξησε το προσωπικό του Εθνικού Συστήματος Υγείας σε πάνω από εκατό χιλιάδες εργαζόμενους, όταν επί των ημερών του ΣΥΡΙΖΑ δεν ξεπερνούσαν τους ογδόντα εννέα χιλιάδες.

Τα λέτε σε μια κυβέρνηση που ενίσχυσε- και θα συνεχίσει και το 2021 να ενισχύσει- τη ρευστότητα των επιχειρήσεων τόσο με την επιστρεπτέα προκαταβολή, μέσω της οποίας διατέθηκαν στις επιχειρήσεις 5,2 δισεκατομμύρια ευρώ έως σήμερα, όσο και με το πρόγραμμα παροχής δανείων, κεφαλαίου κίνησης από το ΤΕΠΙΧ II, μέσω του οποίου διατέθηκαν έως σήμερα πάνω από 5,3 δισεκατομμύρια ευρώ.

Τα λέτε αυτά σε μία κυβέρνηση που στήριξε με νύχια και με δόντια την απασχόληση, μόνιμη και εποχική, όσο και τους άνεργους. Μισό δισεκατομμύριο μέχρι σήμερα δόθηκε για τις αποζημιώσεις ειδικού σκοπού επιχειρήσεων στη χώρα μας και άλλο 1,5 δισεκατομμύριο ευρώ δόθηκε ως αποζημίωση ειδικού σκοπού στους εργαζόμενους της.

Μόνο στον Νομό Ημαθίας -τόπο καταγωγής μου- δόθηκαν πάνω από 40 εκατομμύρια ευρώ σε πάνω από έξι χιλιάδες τριακόσιους δικαιούχους μέσω της επιστρεπτέας προκαταβολής, περίπου 52 εκατομμύρια ευρώ ως δάνεια μέσω του ΤΕΠΙΧ II, περίπου 5,5 εκατομμύρια ευρώ για τις επιχειρήσεις της περιοχής ως αποζημιώσεις ειδικού σκοπού και περίπου 9 εκατομμύρια ευρώ σε αντίστοιχες αποζημιώσεις στους εργαζόμενους της Ημαθίας, χρήματα που ήταν βαθιά ανάσα για την πραγματική οικονομία της περιοχής σε καιρούς δύσκολους.

Τα λέτε σε μία Κυβέρνηση που μείωσε το 2020 σειρά φόρων και ασφαλιστικών εισφορών, μειώσεις που ασφαλώς θα ισχύσουν και τα επόμενα χρόνια.

Επίσης, τα λέτε σε μια Κυβέρνηση που, όπως και το δεύτερο εξάμηνο του 2019, και το 2020, αλλά και για το 2021 δεν προβλέπει ούτε έναν νέο φόρο στον Προϋπολογισμό.

Και ποιοι τα λέτε αυτά; Εσείς που χωρίς, βέβαια, να υπάρχει πανδημία το έτος 2018, προσθέσατε είκοσι εννέα νέους φόρους, φέρατε 10 δισεκατομμύρια ευρώ νέα μέτρα λιτότητας και προχωρήσατε σε δεκάεπτά περικοπές συντάξεων.

Ο ΣΥΡΙΖΑ επιλέγει να χαρακτηρίζει τον Προϋπολογισμό του 2021 ως μνημείο κοινωνικής αναληψίας, έναν Προϋπολογισμό του οποίου οι θετικές παρεμβάσεις για το 2021, μεταξύ άλλων, αφορούν: Την αναστολή καταβολής της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης στον ιδιωτικό τομέα με κόστος 767 εκατομμύρια ευρώ, την κάλυψη των ασφαλιστικών εισφορών από τον κρατικό Προϋπολογισμό για πρόσληψη ανέργου και την επιδότηση 200 ευρώ για την πρόσληψη μακροχρόνια ανέργων στο πλαίσιο του προγράμματος για τη δημιουργία εκατό χιλιάδων νέων θέσεων εργασίας με κόστος 322 εκατομμύρια ευρώ, το οποίο ο ΣΥΡΙΖΑ και πάλι δεν ψήφισε. Αφορούν, επίσης, την επιδότηση με το πρόγραμμα «ΓΕΦΥΡΑ» της δόσης της πρώτης κατοικίας για δανειολήπτες που επλήγησαν από την πανδημία με κόστος 280 εκατομμύρια ευρώ, την επέκταση της μείωσης του ΦΠΑ και της αναστολής των τελών σε διάφορες κατηγορίες αγαθών και υπηρεσιών κλάδων που πλήττονται από την πανδημία ως τον Απρίλιο



του 2021 με συνολικό κόστος 113 εκατομμύρια ευρώ, αλλά και την προώθηση του προγράμματος εξόφλησης ληξιπρόθεσμων οφειλών των ΟΤΑ ύψους περίπου 116 εκατομμυρίων ευρώ, που θα δώσει ανάσα, αλλά και θα τονώσει, την αυτοτέλεια και την κοινωνική πολιτική των δήμων της χώρας μας.

Κυρία και κύριοι συνάδελφοι, ο ΣΥΡΙΖΑ επιλέγει να κατηγορήσει την Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας για νεοφιλελεύθερες εμμονές. Προφανώς, θεωρεί νεοφιλελεύθερη εμμονή τη διασφάλιση της αναπτυξιακής προοπτικής του αγροτοδιατροφικού μας τομέα χάρις στα 19 δισεκατομμύρια που η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας εξασφάλισε στον κόσμο της πρωτογενούς παραγωγής για την προγραμματική περίοδο 2021-2027. Πρόκειται για 19 δισεκατομμύρια ευρώ «ζεστό» κοινοτικό χρήμα για δράσεις που θα συνδράμουν στην ολοκληρωμένη ανάπτυξη του αγροτικού χώρου, την ώρα που η Ευρωομάδα του ΣΥΡΙΖΑ στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο τάχθηκε κατά του συνόλου της πρότασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη νέα ΚΑΠ.

Η Νέα Δημοκρατία, εξάλλου, έδειξε έμπρακτα τη στήριξή της και στον αγροκτηνοτροφικό κόσμο της χώρας εν μέσω πανδημίας, εγκρίνοντας έκτακτη οικονομική στήριξη έως 7.000 ευρώ στους πληγέντες από COVID αγρότες, δίνοντας παρατάσεις για την καταβολή των ασφαλιστικών εισφορών στον ΕΛΓΑ, εντάσσοντας στους ΚΑΔ όλους τους παραγωγικούς κλάδους για τη λήψη έκτακτου επιδόματος, επισπεύδοντας πληρωμές ΕΛΓΑ και ΟΠΕΚΕΠΕ, επιταχύνοντας τις διαδικασίες ενεργοποίησης των χρηματοδοτικών εργαλείων του ΥΠΑΑΤ για τη στήριξη της υλοποίησης επενδυτικών σχεδίων στον πρωτογενή τομέα, αλλά και

φέρνοντας στη Βουλή τροπολογία για την πλήρη, σε ποσοστό 100% οικονομική αποζημίωση των ζημιών που υπέστησαν οι παραγωγοί της χώρας από τη θεομηνία «Ιανός», την οποία ο ΣΥΡΙΖΑ αρνήθηκε να ψηφίσει.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Κυβέρνηση επιλέγει έναν Προϋπολογισμό ρεαλιστικό, κοινωνικά δίκαιο, εξόχως μεταρρυθμιστικό και άκρως φιλοεπενδυτικό, γιατί είναι κυβέρνηση διορατική που υπεύθυνα σχεδιάζει το μέλλον και υλοποιεί το συμφέρον της χώρας και των πολιτών της. Σε πείσμα των έωλων κριτικών και της πλήρους απουσίας αντιπολιτευτικού λόγου επιλέγει να αφήνει τον ΣΥΡΙΖΑ στην πολιτική του μιζέρια και να εστιάζει στην ουσία, στην παραγωγή αξιόπιστων προτάσεων και λύσεων για την Ελλάδα του μέλλοντος.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Και εμείς σας ευχαριστούμε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δέχστε στο σημείο αυτό να λύσουμε τη συνεδρίαση;

**ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:** Μάλιστα, μάλιστα.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Με τη συναίνεση του Σώματος και ώρα 0.24' λύεται η συνεδρίαση για σήμερα, ημέρα Σάββατο 12 Δεκεμβρίου 2020 και ώρα 9.30', με αντικείμενο εργασιών του Σώματος: νομοθετική εργασία, συνέχιση της συζήτησης επί του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Οικονομικών: «Κύρωση του Κρατικού Προϋπολογισμού οικονομικού έτους 2021», σύμφωνα με την ημερήσια διάταξη που έχει διανεμηθεί.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ